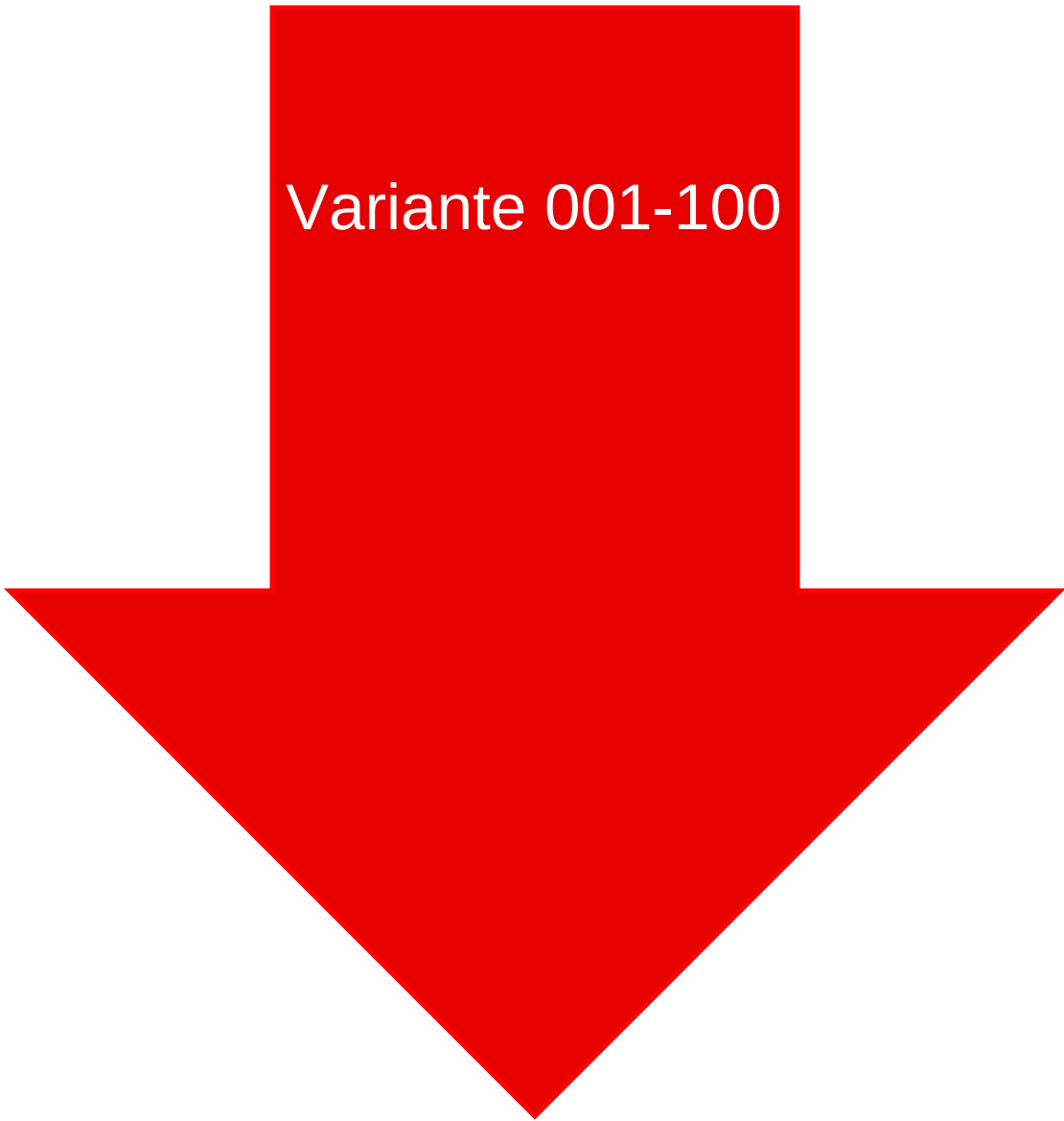

www.examendebacalaureat.blogspot.com

Variante 001-100

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/ E/ F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 1

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. "[Domnitorul Ștefan cel Mare] a poruncit ca toate grânele să fie tăiate (...). Orașul Suceava era înconjurat de șanțuri și palisade. (...) Acesta rezista și era bine înzestrat. Cum însă merindele se sfârșiseră, n-am mai stat să pierdem vremea, ci întorcându-se armata pe un alt drum, am ajuns la o cetate așezată în munți [Cetatea Neamțului] unde se aflau prinși turcii, luați prizonieri în iarna anului trecut, [1475], când a fost înfrânt Soliman pașa. Făcându-se încercarea de a se cucerii zisa cetate, s-au așezat șapte bombarde și timp de 8 zile s-au străduit a o cuprinde. Două din acele bombarde au plesnit iar acei care se găseau în cetate n-au vrut să stea de vorbă, toți se apărau cu tunurile și nu le păsa de noi. Văzând sultanul că-și pierde vremea și că foamea e mare (...) a ridicat tabăra și a plecat spre Dunăre."

(G.M.Angiolello, *Istoria turcilor*)

B. "[În august 1595], am sosit în orașul București unde pentru apărarea armatei s-a pus să se ridice întărituri din pari, grinzi și pământ, în care după ce am pus pentru pază mulți soldați ai Porții, am sosit în orașul Târgoviște și acolo de asemenea a început să se facă o cetățuie. După ce am înzestrat cetățuia cu tot [ce trebuia] am pus înăuntru printre ieniceri, [tunari, pedestrași], și 1600 de arcebușieri și le-am mai dat 2000 de cavaleri (...). Dar în timpul acesta, (...) cum nu se găseau nici alimente, nu s-au putut ține în frâu [cavalerii], care după ce și-au luat prăzile făcute de ei, s-au tras mulți dintre ei înapoi și au plecat de acolo, căci blestematul de voievod al Transilvaniei unindu-se cu nelegiuitul Mihai [Viteazul] au venit (...) cu vreo 50-60000 de necredincioși cu hotărâre să ne atace (...) și s-au tăbărit chiar în aceeași zi în care noi am plecat din Târgoviște [spre București] și (...) nerămânând acolo decât doar 300 sau 400 de soldați, necredincioșii au dat asaltul și deodată au dat foc și pârjol la aceea cetățuie (...) și nefiind mulți soldați în ea, necredincioșii au luat-o și au distrus-o."

(Raportul lui Sinan-pașa despre campania din Țara Românească)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
 2. Numiți domnitorul precizat în sursa A. **2 puncte**
 3. Numiți, din sursa A, respectiv, din sursa B, câte un oraș medieval. **6 puncte**
 4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la caracterul invincibil al cetății/ cetățuiei, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la caracterul invincibil al cetății/ cetățuiei, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 6. Prezentați două acțiuni diplomatice desfășurate de români în Evul Mediu. **6 puncte**
 7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia autonomiile locale au contribuit la constituirea statului în spațiul medieval românesc. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 2

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Ștefan vodă [Ștefan cel Mare] strâns-a boiarii țării și mari și mici și altă curte mărunță dimpreună cu mitropolitul Theoctist și cu mulți călugări, la locul ce se chiamă Direptate și i-a întrebat pre toți: *Iaste-le cu voie tuturor să le fie domn?* Ei cu toții au strigat într-un glas: *În mulți ani, de la Dumnezeu, să domnești.* (...) Cu toții l-au rădicat domn. (...) Și de acolo luă Ștefan vodă steagul Țării Moldovei și se duse la scaunul Sucevii. Decii, Ștefan vodă gătindu-se de mai mari lucruri să facă, nu cerca să așeze țara, ci de război să [pregătea], că a împărțit oștii sale steaguri și a pus căpitani, care toate cu noroc i-au venit.”
(G. Ureche, *Letopisețul Țării Moldovei*)

B. „Boierimea și cu alții (...), cu toții făcură sfat [în 1688, în Țara Românească] și aleseră dintre dâșii un boier, anume Constantin Brâncoveanu, marele logofăt, de-l ridicară să le fie domn, că-l știau că este înțelept și se trăgea din odraslă domnească. Atunci, cu toții se închinară lui cu mare bucurie și toți cu un glas bun, ziseră: *Într-un ceas bun să ne fii mânia ta domn până la adânci bătrâneți.* Și îndată îl duseră în sfântă mitropolie cu mare cinste, [însoțindu-l] părintele Theodosie, mitropolitul. Și i-au citit deasupra capului [slujba de binecuvântare]. Și așa, ieșind de acolo, l-au pus în scaun domnesc.”
(*Letopisețul Cantacuzinesc*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți domnitorul precizat în sursa A. **2 puncte**
 2. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
 3. Precizați funcția deținută atât de Theoctist, din sursa A, cât și de Theodosie, din sursa B. **3 puncte**
 4. Menționați categoria socială la care se referă atât sursa A cât și sursa B. **3 puncte**
 5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia domnitorul cere acordul pentru ocuparea tronului, selectând două informații aflate în relație cauză – efect. **5 puncte**
 6. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia domnitorul cere acordul pentru ocuparea tronului, selectând două informații aflate în relație cauză – efect. **5 puncte**
 7. Prezentați două confruntări militare desfășurate în spațiul medieval românesc. **6 puncte**
 8. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia diplomația domnitorilor români, la începutul modernității, se integrează relațiilor internaționale. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 3

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Ca domn al unei țări situate în prima linie a confruntărilor dintre creștini și otomani și care cunoștea pretențiile tot mai împovărătoare ale [Imperiului otoman], Mihai Viteazul a înțeles că, față de schimbările care se manifestau în viața internațională, nu poate fi indiferent și nici neutru. Aceste schimbări trebuiau folosite pentru a da un nou curs statutului politic al Țării Românești. Înzestrat cu simț diplomatic, conturându-și lucid planurile de acțiune, Mihai Viteazul (...) odată ajuns la cârma Țării Românești, [a stabilit] legături cu voievozii Moldovei, cu principii Transilvaniei, cu conducătorii mișcării de eliberare a popoarelor din Balcani și cu organizatorii cruciadei antiotomane, pentru a iniția și a duce, cu sorți de izbândă, lupta împotriva turcilor.”

(Șt. Ștefănescu, C. Mureșan, *Istoria românilor*)

B. „Planul lui Mihai Viteazul, de strângere la un loc, sub aceeași stăpânire, a Țării Românești, a Transilvaniei și a Moldovei, avea să se înlăptuiască treptat [1599-1600], ca o reacție la planurile dominatoare străine (...). Puterile din jur, atât Imperiul otoman, cât și cel romano-german, ca și Regatul polon urmăreau nu numai creșterea influenței lor, ci și înstăpânirea efectivă în acest spațiu de mare importanță economică și strategică. (...) Acțiunile politico-diplomatice ale lui Mihai Viteazul au stârnit opoziții multiple și împotriviri aprige, de la nobilii transilvăneni (...) și până la cercurile oficiale habsburgice, polone și otomane, care urmăreau să cuprindă sau să țină în continuare Țările Române în sfera lor de influență și de dominație.”

(*Istoria românilor*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
2. Precizați categoria socială la care se referă sursa B. **2 puncte**
3. Numiți un stat medieval românesc precizat atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
4. Numiți statul medieval aflat în conflict cu Mihai Viteazul, precizat atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia Mihai Viteazul are aliați, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
6. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia Mihai Viteazul are mai mulți adversari, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
7. Prezentați două acțiuni militare la care participă românii în secolele al XIV-lea – al XV-lea. **6 puncte**
8. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia autonomiile locale au contribuit la întemeierea statelor române medievale. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 4

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Noi, Mircea, [Mircea cel Bătrân] voievodul Țării Românești, (...) facem cunoscut că, deoarece prealuminatul principe, Sigismund, (...) ilustrul rege al Ungariei, (...) ne-a ajutat mai ales împotriva acelor vrăjmași ai numelui lui Hristos și neîmpăcați dușmani ai noștri, turcii, de aceea noi, din îndemnul numai al nostru (...), făgăduim (...) mai întâi că noi, când și de câte ori de acum înainte (...) regele va merge cu oștirea sa, el însuși, împotriva turcilor pomeniți sau împotriva oricărui altora ce țin cu ei, atunci să fim ținuți și datorii a merge cu dânsul, de asemenea, noi înșine împotriva acelorora, cu toată oștirea, cu oamenii și cu toată puterea noastră.”

(Tratatul dintre Mircea cel Bătrân și Sigismund de Luxemburg, 1395)

B. „Noi, Ștefan [Ștefan cel Mare], voievod al Moldovei, (...) în caz că majestatea regală va merge contra turcilor prin Țara Românească, noi, Ștefan Voievod, vom merge, în același timp, în persoană și cu toată puterea împreună cu majestatea regească. De asemenea, în caz că majestatea regală ar trimite contra acelorași turci pe un căpitan al său prin aceeași Valahie, noi, Ștefan Voievod, vom merge, de asemenea, în persoană și cu toată puterea cu zisul căpitan.”

(Tratatul dintre Ștefan cel Mare și Matei Corvin, regele Ungariei, 1475)

Pornind de la aceste texte, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
2. Numiți voievodul menționat în sursa A. **2 puncte**
3. Precizați adversarii statelor medievale românești menționați atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
4. Numiți statul, la care se referă atât sursa A cât și sursa B, cu regii căruia voievozii români au semnat tratate. **3 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia tratatul avea în vedere o posibilă acțiune în Țara Românească, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
6. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia tratatul continua să ofere ajutor Țării Românești împotriva dușmanilor, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
7. Prezentați două instituții centrale din spațiul românesc în secolele al XIV-lea – al XVIII-lea. **6 puncte**
8. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia participarea românilor la confruntări militare este o componentă a relațiilor internaționale în Evul Mediu. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 5

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Dar vlahul [voievodul Vlad Țepeș, în 1462] i-a mutat pe toți supușii lui în locuri strâmte de munte și în locuri acoperite de păduri; și câmpurile le-a lăsat pustii și vitele de tot felul le-a mânat mai înăuntrul hotarelor. (...) Tiranul [sultanul Mehmet al II-lea], trecând Danubiul [Dunărea], a străbătut [Țara Românească] mai bine de 7 zile și n-a găsit nimic, nici om, nici cel mai neînsemnat animal și nici ceva de mâncare sau de băut.” (M. Ducas, *Istoria turco-bizantină*)

B. „Sinan pașa, isprăvind podul [peste Dunăre] atinge malul Țării Românești, îl ocupă (...) și în locul ce se cheamă Călugăreni (...) își așează corturile. (...) În următoarea zi, de 13 august [1595, Mihai Viteazul] iese la luptă cu oaste puțină. (...) Turcii resping pe creștini, aceștia se retrag (...) și pierd 11 tunuri. Era nevoie neapărat, în clipa aceea, de o acțiune eroică, de o ispravă măreață, care să cutremure inimile păgânilor și să le înalțe pe ale creștinilor. Atunci [Mihai Viteazul], (...) a smuls o secure sau o sulică ostășească și, pătrunzând el însuși în șirurile sălbatice ale dușmanilor, străpunge pe un stegar al armatei, taie cu sabia o altă căpetenie și, luptând ca un erou, se întoarce nevătămat.”

(Balthazar Walter, *Scurtă și adevărată descriere a faptelor săvârșite de Mihai, domnul Țării Românești, prea strălucitul și prea viteazul conducător de oști împotriva dușmanilor creștinătății*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
2. Numiți voievodul precizat în sursa A. **2 puncte**
3. Precizați câte un titlul deținut de conducătorul armatei otomane, pe baza sursei A, respectiv, a sursei B. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la tactica utilizată de voievodul român în confruntarea cu otomanii, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la tactica utilizată de domnitorul român în confruntarea cu otomanii, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două acțiuni diplomatice, din Evul Mediu și/ sau de la începutul modernității, care vizau spațiul românesc. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia o instituție centrală este necesară pentru funcționarea Moldovei, în secolele al XVII-lea – al XVIII-lea. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- ◆ **Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.**

Varianta 6

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Iar în acel timp Bogdan, voievodul românilor din Maramureș, adunând în jurul său pe românii din acel district, trecu [Carpații] pe ascuns în țara Moldovei, supusă coroanei regatului ungar (...) și cu toate că a fost lovit de mai multe ori de armata regelui, sporind numărul locuitorilor români, acea țară a crescut [devenind] un stat.” (Ioan de Târnave, despre întemeierea Moldovei)

B. „Faptul că noul principat [Moldova] întemeiat de Bogdan [voievod] s-a putut extinde rapid până la Nistru și până la «Marea cea Mare» se explică prin aceea că el se află pe marele drum comercial, care lega Galiția de Marea Neagră; în cazul de față, drumul a fost acela care a creat statul. (...) Moldova a fost creată ca stat unitar în urma emigrării micii nobilimi românești din Maramureș (...); [trecând Carpații] războinicii aceștia victorioși au găsit pe domeniul cucerit [alături de români] rămășițele stăpânirii tătare, (...) pe urmașii cumenilor și alanilor (...) elemente străine a căror prezență era datorată dezvoltării schimbului de mărfuri și a comerțului, care au făcut din capitala Suceava, ca și din portul de pe Nistru, Cetatea Albă, puncte importante ale unei mari căi de transport și de întrepătrundere economică.” (Gh. Brătianu, despre constituirea statelor medievale)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți un oraș la care se referă sursa B. **2 puncte**
2. Precizați o categorie socială la care se referă sursa B. **2 puncte**
3. Precizați, din sursa A, respectiv, din sursa B, câte o informație referitoare la Maramureș. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la întemeierea/ consolidarea statului medieval Moldova, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la întemeierea/ consolidarea statului medieval Moldova, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două instituții centrale ale statelor române în Evul Mediu și/ sau la începutul modernității. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia diplomația promovată de statele române face parte integrantă din relațiile internaționale ale Evului Mediu. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 7

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Asupra acestui Mircea [Mircea cel Bătrân] care a început întâi, mai înainte [în 1396], război, Baiazid [sultanul Imperiului Otoman] (...), găsindu-i vină, a pornit cu război și trecând peste Istru [Dunăre, în Țara Românească] mergea înainte robind țara. Dar Mircea, strângând cu grijă oastea țării, nu și-a făcut planul să vină asupra lui să dea lupta (...) însă, se ținea și el cu armata pe urma lui Baiazid prin pădurile de stejar ale țării, care sunt multe și acoperă în toate părțile țara, să nu fie ușor de umblat pentru dușmani și nici lesne de cucerit. Și ținându-se pe urma lui, săvârșea isprăvi vrednice de amintit, dând lupte, când vreo unitate dușmană rupându-se, se îndrepta uneori prin țară după hrană sau la prădat vite; și așa cu foarte mare îndrăzneală se ținea de armata [otomană]. Ținându-se de urma lui Baiazid, se lupta într-una cu el, în chip strălucit.”

(L. Chalcocondil, *Expuneri istorice*)

B. „În anul [1462, sultanul Mahomed al II-lea] trimite la voievodul Valahiei [Vlad Țepeș] un sol anunțându-l să vină în grabă la închinăciune (...). Voievodul i-a răspuns însă: <cât despre sine să vină însuși la închinăciune (...) este cu neputință>. [Sultanul] și-a strâns armata de pretutindeni, peste 150 de mii; și, în vreme de primăvară, (...) a venit la Danubiu [Dunăre]. (...) Tiranul trecând Danubiul, a străbătut [Țara Românească]. (...) Tiranul s-a înspăimântat și noaptea, când a ridicat corturile, fiindu-i frică, a tras șanțuri și a ridicat valuri [de pământ] și sta în mijlocul lor. Vlahul [Vlad Țepeș] însă sculându-se dis-de-dimineață și rânduindu-și bine oamenii de sub el, a năvălit, când era încă întuneric, și, nimerind în partea dreaptă a taberei, a intrat deodată înăuntru și până în ziuă a tăiat turci fără de număr și până ce s-a luminat de ziuă, mulți turci s-au ucis între ei. Când însă s-a făcut dimineață, românii au intrat în [tabăra] lor.”

(M. Ducas, *Istoria turco-bizantină*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa B, funcția lui Vlad Țepeș. **2 puncte**
3. Menționați două decizii adoptate de sultani, precizate atât în sursa A, cât și în sursa B, în privința relațiilor cu Țara Românească. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la modalitatea de apărare a țării pentru care a optat Mircea cel Bătrân, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la modalitatea de apărare a țării pentru care a optat Vlad Țepeș, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două instituții centrale ale statelor medievale românești. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia diplomația românilor, la începuturile modernității, este parte integrantă din relațiile internaționale. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 8

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Regele [Carol Robert de Anjou, în 1330] a cuprins Severinul* și fortăreața lui (...); Basarab a trimis, astfel, la rege o solie vrednică de toată cinstea ca să-i spună regelui: < Fiindcă voi, rege și stăpân al meu, v-ați străduit în stângerea oștirii, eu voi răspăti osteneala voastră cu 7000 de mărci de argint și vă voi lăsa în pace Severinul, cu toate ce țin de el, pe care acum cu puterea le țineți în mâinile voastre. Pe deasupra, tributul pe care-l datorez coroanei voastre îl voi plăti, cu credință, în tot anul. Și nu mai puțin voi trimite la curtea voastră pe unul din fiii mei ca să servească pe banii mei și pe cheltuiala mea, numai să vă întoarceți îndărăt în pace (...) pentru că dacă veniți și mai mult înlăuntrul țării, nu veți putea nicidecum să [scăpați de pericol]>.” (*Cronica pictată de la Viena*)
*teritoriul era în litigiu între regele Ungariei și voievodul Țării Românești

B. „Prin multe și serioase dovezi [Sigismund Bathory, principele Transilvaniei] răsturnă toate îndoielile care păreau să justifice o întârziere mai îndelungată din partea lui Mihai [în adoptarea unei decizii referitoare la lupta antiotomană]. I s-a adus aminte că (...) dacă vor să rămână în pace din partea [otomanilor] și nesupărați, trebuie (...), să-i întrețină cu multe provizii, să-i îndeustuleze cu mari sume de bani. (...) [Mihai Viteazul] începu să cugete ce ar fi de făcut pentru întărirea demnității și a autorității sale, considerând că nu e onorabil a lăsa supușii încredințați apărării sale pradă atâtor nefericiri; [de aceea], el adună pe cei mai mari și mai de frunte [boieri] ai țării ca să țină sfat asupra felului în care va putea să scape țara de atâtea rele ce suferă și de altele mai mari, care o amenință în tot ceasul. Acea adunare se încheie, cu învoirea tuturor, că este mai bine să se unească cu principii creștini* decât să poarte mai departe, jugul cel nesuferit al tiranului turc.”

(Balthazar Walter, *Scurtă și adevărată descriere a faptelor săvârșite de Mihai, domnul Țării Românești, prea strălucitul și prea viteazul conducător de oști împotriva dușmanilor creștinătății*)

*Liga Sfântă coaliza principii creștini ai Europei în lupta antiotomană

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Numiți, din sursa B, principatul condus de Sigismund Bathory. **2 puncte**
3. Menționați, pe baza sursei A, respectiv, a sursei B, câte o obligație economică. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la rolul diplomației, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la rolul diplomației, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două conflicte militare desfășurate de români, în perioada 1350-1593. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia autonomiile locale au contribuit la constituirea statului în spațiul medieval românesc. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- ◆ **Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.**

Varianța 9

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Rămas practic singur și forțat de (...) expediția sultanală din prima parte a anului 1417, când totuși sultanul nu a îndrăznit (...) să înainteze pe pământul Țării Românești, oprindu-se la Giurgiu, Mircea [cel Bătrân] a recurs la soluția negociată. Mircea (...) a trebuit să accepte «alianța inegală» cu [Imperiul Otoman] – acceptând plata regulată a tributului, interpretat de el doar ca preț al păcii. Soluția negociată [urma] unor lupte îndelungate și redutabile.”

(M. Maxim, *Marele Mircea Voievod*)

B. „De la alianță s-a ajuns treptat la (...) interdicția de a mai întreține relații directe cu statele străine (de a negocia, de a încheia tratate, de a declara pace și război, de a avea reprezentanți diplomatici), ceea ce însemna o gravă limitare a suveranității externe (a independenței), pierderea calității de subiect de drept internațional, deși, în fapt, nu s-a ajuns niciodată la aplicarea completă a interpretării sultanale. (...) În scrisoarea sa, sultanul, într-o vreme în care Imperiul Otoman era în culmea puterii sale, pretindea abuziv că cei doi domni, ai Moldovei și Țării Românești, sunt, chipurile, «sclavii mei și tributari și posesiunile lor, încorporate între celelalte state ale noastre în același fel cu Bosnia și Smedria și constituie proprietatea noastră».”

(M. Maxim, *Țările Române și Înalta Poartă*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Numiți conducătorul statului român precizat în sursa A. **2 puncte**
3. Numiți două state precizate atât în sursa A cât și în sursa B. **6 puncte**
4. Menționați un punct de vedere referitor la „alianța” la care se referă sursa A, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați un punct de vedere referitor la „alianța” la care se referă sursa B, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați alte două acțiuni militare în care sunt implicați românii în Evul Mediu, în afara celor precizate în text. **6 puncte**
7. Argumentați printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia autonomiile locale, din spațiul românesc, contribuie la constituirea statului medieval. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia). **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 10

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Domnul [Nicolae Alexandru] a chemat, cu câțva timp înainte, pe Prea Sfințitul Mitropolit (...), pe lachint și a primit cu foarte mare bucurie binecuvântarea sa; [lachint] a devenit *Prea sfințit mitropolit a toată Țara Românească*. (...) Se rânduia (...) *ca toți clericii din acea țară și ceilalți sfinți călugări sau laici (...) să împlinescă toate câte va spune [mitropolitul] și cu ce-i va sfătui și învăța pe ei, cu privire la folosul lor sufletesc*. Prin scrisoarea adresată domnitorului Nicolae Alexandru, patriarhul [din Constantinopol, în 1359] îl înștiința că a hotărât – împreună cu sinodul* - având și încuviințarea împăratului [bizantin], ca lachint să fie, de acum înainte, *legiuit arhiereu a toată [Țara Românească]*.”

(M. Păcurariu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*)

*adunare de ierarhi, care constituie forul suprem al Bisericii ortodoxe și se întrunește pentru rezolvarea unor probleme de administrație bisericească

B. „Iosif, primul mitropolit cunoscut în Biserica Moldovei, era un pământean *rudă* cu domnii țării, desigur pregătit într-o mănăstire moldovenească. Lupta stăruitoare dusă de domn [Petru I Mușat], de cler și credincioși cu Patriarhia [din Constantinopol] pentru recunoașterea unui mitropolit din propriul lor neam a fost încununată de izbândă [în 1401]. Curajul moldovenilor de a izgoni un mitropolit grec trimis de Patriarhie și de a se împotrivi hotărârilor sinodului patriarhal dezvăluie o maturitate, o experiență bisericească pe care au dobândit-o într-un timp mai îndelungat.”

(M. Păcurariu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Numiți statul precizat în sursa B. **2 puncte**
3. Precizați titlul lui Nicolae Alexandru, respectiv, al lui Petru I Mușat, menționat atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
4. Numiți orașul precizat atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
5. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la relația dintre Nicolae Alexandru și Patriarhie în privința numirii mitropolitul, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la relația dintre Petru I Mușat (și urmașii lui) și Patriarhie în privința numirii mitropolitul, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
7. Prezentați două confruntări militare la care participă românii în Evul Mediu. **6 puncte**
8. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia statele române s-au implicat, prin diplomatie, în relațiile internaționale de la începutul epocii moderne. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 11

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Ca domn al unei țări situate în prima linie a confruntărilor dintre creștini și otomani și care cunoștea pretențiile tot mai împovărătoare ale [Imperiului otoman], Mihai Viteazul a înțeles că, față de schimbările care se manifestau în viața internațională, nu poate fi indiferent și nici neutru. Aceste schimbări trebuiau folosite pentru a da un nou curs statutului politic al Țării Românești. Înzestrat cu simț diplomatic, conturându-și lucid planurile de acțiune, Mihai Viteazul (...) odată ajuns la cârma Țării Românești, [a stabilit] legături cu voievozii Moldovei, cu principii Transilvaniei, cu conducătorii mișcării de eliberare a popoarelor din Balcani și cu organizatorii cruciadei antiotomane, pentru a iniția și a duce, cu sorți de izbândă, lupta împotriva turcilor.”

(Șt. Ștefănescu, C. Mureșan, *Istoria românilor*)

B. „Planul lui Mihai Viteazul, de strângere la un loc, sub aceeași stăpânire, a Țării Românești, a Transilvaniei și a Moldovei, avea să se înfăptuiască treptat [1599-1600], ca o reacție la planurile dominatoare străine [...]. Puterile din jur, atât Imperiul otoman, cât și cel romano-german, ca și Regatul polon urmăreau nu numai creșterea influenței lor, ci și înstăpânirea efectivă în acest spațiu de mare importanță economică și strategică. (...) Acțiunile politico-diplomatice ale lui Mihai Viteazul au stârnit opoziții multiple și împotriviri aprige, (...) de la boierii români, care se simțeau loviți în privilegiile lor și până la cercurile oficiale habsburgice, polone și otomane, care urmăreau să cuprindă sau să țină în continuare Țările Române în sfera lor de influență și de dominație.”

(*Istoria românilor*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
2. Precizați categoria socială la care se referă sursa B. **2 puncte**
3. Numiți, din sursa A, respectiv, din sursa B, câte un stat medieval românesc. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la consecințele internaționale ale obiectivelor politice ale lui Mihai Viteazul, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la consecințele internaționale ale obiectivelor politice ale lui Mihai Viteazul, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați alte două acțiuni diplomatice desfășurate de români în Evul Mediu, în afara celor precizate de texte. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia autonomiile locale au contribuit la constituirea statelor în spațiul medieval românesc. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 12

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Către [Ungaria] și către toate țările, în care va ajunge această scrisoare, sănătate. Noi, Ștefan Voievod [Ștefan cel Mare], (...) vă spunem că (...) păgânul împărat al turcilor își puse în gând să-și răzbune [înfrângerea suferită de otomani la Podul Înalt] și să vie, în luna mai, [personal] și cu toată puterea sa împotriva noastră și să supună țara noastră [Moldova], care e poarta creștinătății. Dar dacă această poartă, care e țara noastră, va fi pierdută (...) atunci toată creștinătatea va fi în primejdie. De aceea, ne rugăm de domniile voastre să ne trimiteți pe căpitani voștri într-ajutor împotriva dușmanilor creștinătății (...). Iar noi, din partea noastră făgăduim, pe credința noastră creștină că (...) ne vom lupta până la moarte pentru legea creștinătății.”

(Scrisoarea lui Ștefan cel Mare către principii creștini, 1475)

B. „Provincia mea, Țara Românească, nu e mai departe de scaunul tiranului [sultanului] decât cale de cinci zile și numai Dunărea o desparte de teritoriul dușmanului. În această țară aș fi putut trăi liniștit, singur și fără nicio frică, dacă nu mă simțeam chemat de credința mea față de Maiestatea Voastră și față de întreaga creștinătate. Eu însă, nevrând să sporesc puterea turcilor prin ostașii mei, spre distrugerea creștinilor, de bună voie m-am arătat gata de a lua parte la Liga [Sfântă]*, fapt prin care mi l-am făcut pe tiran dușman de moarte (...). Cu acest dușman neîmpăcat [m-am luptat] pururea reputând o mulțime de victorii din cele mai glorioase.”

(Memoriul voievodului Mihai Viteazul către împăratul romano-german Rudolf al II-lea, 1601)

*Liga Sfântă, la care Mihai Viteazul a aderat, coalița principii creștini ai Europei în lupta antiotomană

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Numiți coaliția la care se referă sursa B. **2 puncte**
3. Precizați atât din sursa A, cât și din sursa B, comunitatea religioasă la apărarea căreia participă fiecare voievod român. **3 puncte**
4. Precizați adversarii românilor menționați atât în sursa A, cât și în sursa B. **3 puncte**
5. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la relația dintre alianță și conflict, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la relația dintre alianță și conflict, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
7. Prezentați alte două acțiuni militare la care participă românii, în Evul Mediu, în afara celor precizate în texte. **6 puncte**
8. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia o instituție centrală este necesară pentru funcționarea unuia dintre statele române, în secolele al XVII-lea – al XVIII-lea (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- ◆ **Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.**

Varianta 13
(30 de puncte)

SUBIECTUL I

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Boierimea și cu alții [...], cu toții făcură sfat [în Țara Românească, în 1688] și aleseră dintre dâșii un boier anume Constantin Brâncoveanu, marele logofăt, de-l ridicară să le fie domn (...). Atunci cu toții se închinară lui cu mare bucurie și toți, cu un glas bun, ziseră: *Într-un ceas bun să ne fii mânia ta domn până la adânci bătrâneți*. Și îndată-l duseră în sfântă mitropolie cu mare cinste, [însoțindu-l] părintele Theodosie mitropolitul. Și patriarhul Dionisie i-a citit deasupra capului [slujba de binecuvântare]. Și așa ieșind de acolo, l-au pus în scaunul domnesc.”

(*Letopisețul Cantacuzinesc*)

B. „Domnilor Moldovei, (...) li s-a lăsat libertatea întreagă (...) de a face legi, de a pedepsi pe locuitori, de a face boieri ori de a scoate din boierie, (...), ba chiar de a face episcopi. (...) Pentru a da demnitățile, domnului nu-i era prescrisă nicio regulă, (...) nimeni nu îndrăznește să-l contrazică în public (...). Aceeași putere o are nu numai asupra călugărilor de rând, ci și asupra mitropolitului, episcopilor, arhimandriților și egumenilor (...). Domnul poate să-i înlăture din slujba și din rangul lor bisericesc fără să fie împiedicat de nimic (...) și fără învoirea patriarhului de la [Constantinopol].”

(D. Cantemir, *Descrierea Moldovei*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Numiți statul precizat în sursa B. **2 puncte**
3. Precizați două demnități ecleziastice/ ranguri bisericești menționate atât în sursa A cât și în sursa B. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la relația dintre Domnie și Biserică, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la relația dintre Domnie și Biserică, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două acțiuni diplomatice ale domnitorilor români, în secolele al XIV-lea – al XVIII-lea. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia confruntările militare conduse de voievozi români fac parte din relațiile internaționale ale Evului Mediu. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia). **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- ◆ **Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.**

Varianta 14

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „În anul [1396], regele Sigismund* al Ungariei [a ajuns la] Nicopole (...). Atunci veni sultanul turcilor Baiazid, cu 200.000 de oameni în ajutorul orașului. Când auzi acestea, regele Sigismund îi ieși [înainte] cu oastea sa care era socotită cam la 60.000 de oameni. Apoi, a venit [voievodul] Țării Românești numit Mircea care a cerut regelui să-i dea voie să facă o recunoaștere a dușmanului. (...) După ce s-a întors la rege și i-a spus că a văzut pe dușman și că dușmanul avea 20 de steaguri și că sub fiecare steag s-ar afla câte 10.000 de oameni (...) regele a vrut să întocmească ordinea de luptă. Atunci [Mircea cel Bătrân] a cerut să i se îngăduie să dea primul atac, ceea ce regele încuviință bucuros. Dar ducele Burgundiei [a cerut regelui] să-l lase să dea primul atac că venise de departe. (...) Turcii îi împresuraseră pe [creștini], toți se așternură pe fugă, (...) mulți alți cavaleri și ostași au căzut în prinoare.” (J. Schiltberger, *Jurnal de călătorie*)

*Sigismund de Luxemburg – împărat romano - german și rege al Ungariei

B. „Asupra acestui Mircea [Mircea cel Bătrân] care a început, întâi, mai înainte război, plecând cu armata asupra barbarilor împreună cu împăratul romanilor Sigismund [de Luxemburg, în 1396], Baiazid [sultanul Imperiului Otoman] (...) trecând peste Istru [Dunăre] mergea înainte robind țara. Dar Mircea, strângând cu grijă oastea țării, nu și-a făcut planul să vină asupra lui să dea lupta (...). Mai după aceea, însă, se ținea și el cu armata pe urma lui Baiazid prin pădurile de stejar ale țării (...) și săvârșea isprăvi vrednice de amintit (...) și se lupta, într-una, cu el în chip strălucit și se zice că armata fiind în cale se ținea strâns în urma ei, punând-o la mare suferință și o aducea în situații grele și nu înceta să-i facă stricăciune. De aceea, slujitorul [sultanului] a dat cu părerea să-și așeze oastea în tabără. (...) Așadar Baiazid s-a adăpostit acolo în tabără; a doua zi, însă a trecut armata peste Istru.” (L. Chalcocondil, *Expuneri istorice*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
 2. Numiți statul român la care se referă sursa A. **2 puncte**
 3. Menționați, din sursa A, respectiv, din sursa B, câte o informație referitoare la deznodământul fiecărei lupte antiotomane. **6 puncte**
 4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la modalitatea în care Mircea cel Bătrân a abordat confruntarea cu otomanii, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la modalitatea în care Mircea cel Bătrân a abordat confruntarea cu otomanii, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 6. Prezentați două instituții centrale ale statelor române, în secolele al XIV-lea – al XVIII-lea. **6 puncte**
 7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia diplomația promovată de români face parte integrantă din relațiile internaționale de la sfârșitul Evului Mediu și începutul modernității. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 15

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Iar [în 1290], fiind (...) Negru Voievod, mare herțeg (...) pre Făgăraș, ridicatu-s-a de acolo cu toată casa lui și cu mulțime de noroade, rumâni, papistași*, sași și de tot felul de oameni. Pogorându-se pre apa Dâmboviții, început-a a face țară nouă. Întâi, a făcut orașul ce-i zic Câmpulung. (...). De acolo a descălecat la Argeș și a făcut oraș mare (...), făcând curți de piatră (...). Iar noroadele ce pogorâse cu dânsul, unii [au ajuns] până în apa Siretului și până în Brăila, iar alții [au ajuns] peste tot locul, de au făcut orașe și sate până în marginea Dunării și până la Olt. Atunci și Basarabeștii cu toată boierimea ce era mai înainte peste Olt (...) au venit la [Negru-vodă], închinându-se să fie supt porunca lui și numai el să fie peste toți.” (Letopisețul Cantacuzinesc)

*catolici

B. „Iar în acel timp Bogdan, voievodul românilor din Maramureș, adunând în jurul său pe românii din acel district, trecu pe ascuns în țara Moldovei, supusă coroanei regatului ungar și cu toate că a fost lovit de multe ori de armata regelui [Ungariei], sporind mult numărul locuitorilor români, acea țară a crescut [devenind] un stat.” (Cronica lui Ioan de Târnave)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați o categorie socială la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Numiți un oraș precizat în sursa A. **2 puncte**
3. Numiți teritoriul din care a plecat Negru Voievod, din sursa A, respectiv, Bogdan din sursa B. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia întemeierea statului român s-a realizat pe cale pașnică, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia întemeierea statului român s-a realizat în urma unui conflict, selectând două informații aflate în relație cauză-efect. **5 puncte**
6. Prezentați alte două conflicte militare desfășurate în spațiul medieval românesc, în afara celui precizat în text. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia o instituție centrală este necesară pentru funcționarea unuia dintre statele române, în secolele al XIV-lea – al XVIII-lea (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- ◆ **Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.**

Varianta 16

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Întrucât voi sunteți legați de Majestatea Sa [sultanul] prin legături de prietenie și deoarece știți bine că țara Moldovei constituie proprietatea [sultanului], că voievodul Petru [Rareș^{*}] (...) este rob imperial, numit prin puterea sa în această țară, și că supușii săi plătesc tribut și îndeplinesc alte obligații față de Sublima Poartă [Imperiul Otoman], orice atac asupra acestei țări echivalează cu un atac asupra țărilor puternicului [sultan] și constituie o ofensă față de Majestatea sa”.

(Scrisoarea lui Ibrahim Pașa către Sigismund I, regele Poloniei, 1531)

*a condus Moldova, între 1527-1538 și 1541-1546

B. „Voievodul Moldovei [Petru Rareș] a spus că, împreună cu toți oamenii din țara de sub stăpânirea sa, și-a pus în gând să nu se mai supună împăratului turcilor, ba chiar să-și răscumpere libertatea sa, cu puterea și armele, din pricină că acela și-a încălcat credința față de el”.

(L. Șimanschi, *Petru Rareș*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa A, titlul deținut de conducătorul Imperiului Otoman. **2 puncte**
3. Numiți conducătorul Moldovei, precizat atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
4. Precizați funcția pe care o deținea conducătorul Moldovei, menționată atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
5. Menționați, din sursa A, un punct de vedere al otomanilor despre relațiile cu statul român/ conducătorul acestuia, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la opinia conducătorului Moldovei despre relațiile cu Imperiul Otoman și conducătorul acestuia, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
7. Prezentați două instituții centrale din spațiul românesc, în secolele al XIV-lea – al XVIII-lea. **6 puncte**
8. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia diplomația promovată de statele române este o componentă a relațiilor internaționale la sfârșitul Evului Mediu și la începutul modernității. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 17

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. "Tiranul [sultanul Mehmet al II-lea] s-a înspăimântat și noaptea, când a tras corturile, fiindu-i frică, a tras șanțuri și a ridicat valuri [de pământ] și sta în mijlocul lor. Vlahul [voievodul Vlad Țepeș] însă, sculându-se dis-de-dimineață și rânduindu-și bine oamenii de sub el, a năvălit, când era încă întuneric, și nimerind, în partea dreaptă a taberei, a intrat deodată înăuntru și până în ziuă a tăiat turci fără de număr; și până ce s-a luminat de ziuă, mulți turci s-au ucis între ei. Când însă s-a făcut dimineață, vlahii au intrat în [tabăra] lor; iar tiranul sculându-se, plin de rușine, a trecut Danubiul [din Țara Românească, în 1462] și a ajuns la Adrianopol." (Ducas, *Istoria turco-bizantină*)

B. „Lupta [de la Călugăreni, în 1595] ține mai multe ore, (...) turcii îi resping pe creștini, aceștia se retrag, luptându-se neîncetat și pierd 11 tunuri.(...) Era momentul când se cerea neapărat o acțiune eroică, o faptă măreață care să cutremure inimile păgânilor și să le înalțe pe ale creștinilor. Atunci mărinimosul [Mihai Viteazul], a smuls o secure sau sulită ostășească și, pătrunzând el însuși în șirurile sălbatice ale dușmanilor, străpunge pe un stegar al armatei, taie cu sabia o altă căpetenie și, luptând, se întoarce nevătămat. (...) Făcându-se așa mare învălmășeală, (...) până în seară au fost redobândite cele 11 tunuri. În această învălmășeală ce seamănă a fugă, [comandantul armatei otomane] Sinan pașa (...) scăpă cu viață.”

(Balthazar Walter, *Scurtă și adevărată descriere a faptelor săvârșite de Mihai, domnul Țării Românești, prea strălucitul și prea viteazul conducător de oști împotriva dușmanilor creștinătății*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa A, funcția lui Vlad Țepeș. **2 puncte**
3. Precizați titlul lui Mehmet al II-lea, din sursa A, respectiv, funcția lui Sinan, din sursa B. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la eficiența acțiunii întreprinse de Vlad Țepeș, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la eficiența acțiunii întreprinse de Mihai Viteazul, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați alte două confruntări militare desfășurate de români în Evul Mediu, în afara celor precizate în text. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia diplomația statelor române face parte din relațiile internaționale de la începutul epocii moderne. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianța 18

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Boierimea și cu alții [...], cu toții făcură sfat [în Țara Românească, în 1688] și aleseră dintre dâșii un boier anume Constantin Brâncoveanu, marele logofăt, de-l ridicară să le fie domn (...). Atunci cu toții se închinară lui cu mare bucurie și toți cu un glas bun, ziseră: *Într-un ceas bun să ne fii mânia ta domn până la adânci bătrâneți*. Și îndată-l duseră în sfântă mitropolie cu mare cinste (...). Și patriarhul Dionisie i-a citit deasupra capului [slujba de binecuvântare]. Și așa ieșind de acolo, l-au pus în scaun domnesc.”
(*Letopisețul Cantacuzinesc*)

B. „Domnilor Moldovei, (...) li s-a lăsat libertatea întreagă (...) de a face legi, de a pedepsi pe locuitori, de a face boieri ori de a scoate din boierie, de a pune dări, ba chiar de a face episcopi. (...). Pentru a da demnitățile, domnului nu-i era prescrisă nicio regulă. (...) Nimeni nu îndrăznește să-l contrazică în public, (...) dacă va fi vrut să scoată din boierie pe vreun nobil, acesta de îndată trebuie să se supună voinței domnului său. Aceeași putere o are nu numai asupra călugărilor de rând, ci și asupra mitropolitului, episcopilor, arhimandriților și egumenilor (...) și fără învoirea patriarhului de la [Constantinopol].”
(D. Cantemir, *Descrierea Moldovei*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Numiți orașul precizat în sursa B. **2 puncte**
3. Numiți statul românesc precizat în sursa A, respectiv, pe cel precizat în sursa B. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la relația dintre instituția Domniei și Biserică, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la relația dintre instituția Domniei și Biserică, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două acțiuni diplomatice desfășurate de români, în secolele al XIV-lea – al XVI-lea. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia confruntările militare conduse de voievozi români fac parte din relațiile internaționale, în Evul Mediu. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia). **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianța 19

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Asupra acestui Mircea [Mircea cel Bătrân], (...) Baiazid, găsimu-i vină, a pornit cu război; și trecând peste Istru [Dunăre, în Țara Românească] mergea înainte robind țara. Dar Mircea [Voievod], strângând cu grijă oastea țării, nu și-a făcut planul să vină asupra lui să dea lupta, ci cu multă grijă și-a pus la adăpost, în muntele Brașovului, femeile și copiii. (...) Ținându-se de urma lui Baiazid, se lupta într-una cu el în chip strălucit și se zice că armata fiind în cale se ținea strâns în urma ei, punând-o la mare suferință și o aducea în situații grele și nu înceta să-i facă stricăciune. De aceea, slujitorul [sultanului] a dat cu părerea să-și așeze oastea în tabără. (...) Așadar, Baiazid s-a adăpostit acolo în tabără; a doua zi, însă a trecut armata peste Istru.”

(L. Chalcocondil, *Expuneri istorice*)

B. „În anul [1462] trimite [sultanul Mahomed al II-lea] la voievodul [Țării Românești, Vlad Țepeș] un sol anunțându-l să vină în grabă la închinăciune (...). [Sultanul], și-a strâns armata de pretutindeni și (...) a venit la Danubiu [Dunăre]. Dar vlahul [Vlad Țepeș] și el i-a mutat pe toți supușii lui în locuri strâmte de munte și în locuri acoperite de păduri (...). Tiranul [Mahomed al II-lea], trecând Danubiul, a străbătut țara (...) mai bine de 7 zile și n-a găsit nimic, nici om, nici cel mai neînsemnat animal și nici ceva de mâncare sau de băut. (...) Tiranul s-a înspăimântat și noaptea, când a ridicat corturile, fiindu-i frică, a tras șanțuri și a ridicat valuri [de pământ] și sta în mijlocul lor. Vlahul însă sculându-se dis-de-dimineață și rânduindu-și bine oamenii de sub el, a năvălit, când era încă întuneric, și, nimerind în partea dreaptă a taberei, a intrat deodată înăuntru și până în ziuă a tăiat turci fără de număr și până ce s-a luminat de ziuă, mulți turci s-au ucis între ei (...) iar tiranul sculându-se, plin de rușine, a trecut Danubiul.”

(M. Ducas, *Istoria turco-bizantină*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
2. Numiți statul român medieval precizat în sursa A. **2 puncte**
3. Numiți câte un voievod român, din sursa A, respectiv, din sursa B. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la tactica de luptă a voievodului român, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la tactica de luptă a voievodului român, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două acțiuni diplomatice care au vizat spațiul românesc, în Evul Mediu și/ sau la începutul epocii moderne. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia autonomiile locale au contribuit la constituirea statului medieval în spațiul românesc. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- ◆ **Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.**

Varianta 20
(30 de puncte)

SUBIECTUL I

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Art. 1. Din marea noastră milostivire, noi consimțim ca principatul Valahiei, de curând supus prin forța noastră invincibilă, să se guverneze după propriile sale legi și ca domnul Valahiei să aibă deplină putere de a face război și pace cu vecinii săi și de a încheia tratate de prietenie cu dănișii și să fie stăpân peste viața supușilor săi. (...)”

Art. 4. Domnii creștini să se aleagă de către Mitropolit și de către boieri.

(Tratatul încheiat, în 1391, între Mircea cel Bătrân și Baiazid I)

B. „Dreptul de a declara război, de a încheia pace, de a trimite soli la domnii vecini pentru treburile țării a fost refuzat domnilor Moldovei [de Imperiul Otoman]. Din contră, li s-a lăsat libertatea întreagă și mai toată puterea pe care au avut-o mai înainte de a face legi, de a pedepsi pe locuitori, de a face boieri ori de a scoate din boierie, de a pune dări, ba chiar de a face episcopi.”

(D. Cantemir, *Descrierea Moldovei*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Numiți statul român precizat în sursa A. **2 puncte**
3. Menționați, din sursa A, respectiv, sursa B, câte o informație referitoare la relația dintre instituția Domniei și Biserică. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la dreptul statelor române la politică externă, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la dreptul statelor române la politică externă, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două confruntări militare din spațiul medieval românesc. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia autonomiile locale au contribuit la formarea unui stat medieval românesc. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianța 21
(30 de puncte)

SUBIECTUL I

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „O puternică și durabilă organizație românească, alături de Făgăraș, Hațeg și Banat s-a afirmat, până în secolul al XV-lea, în Maramureș. Maramureșul era o veche formațiune politică românească, alcătuită din câteva cnezate de vale, ai căror stăpâni, numiți cnezi, se întruneau periodic într-o adunare, unde, între altele alegeau și voievodul, conducătorul întregii țări a Maramureșului. (...) Maramureșul este numit (...) în 1326 [district].”

(I.-A. Pop, Th. Năgler, *Istoria Transilvaniei*)

B. „Și plecat-au din Maramureș cu toți tovarășii lor și cu femeile și cu copiii lor peste munții cei înalți; și tăind pădurile și înlăturând [pietrele], trecut-au munții [Carpați] cu ajutorul lui Dumnezeu; și le-au plăcut locul și s-au așezat acolo și și-au ales dintre dâșii pe un om, cu numele Dragoș, și l-au numit sieși (...) voievod [fiindcă era înțelept]. Și de atunci, s-au început, cu voia lui Dumnezeu, Țara Moldovenească”.

(*Cronica anonimă*)

C. „Iar în acel timp Bogdan, voievodul românilor din Maramureș, adunând în jurul său pe românii din acel district, trecu [Carpați] pe ascuns în Țara Moldovei, supusă coroanei regatului ungar, și cu toate că a fost lovit de multe ori de armata regelui [Ungariei], sporind mult numărul locuitorilor români, acea țară a crescut [devenind] un stat.”

(*Cronica lui Ioan de Târnave*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți, din sursa A, o altă „organizație românească” alături de Maramureș. **2 puncte**
2. Selectați, din sursa A, funcția deținută de conducătorii care „se întruneau în adunări”. **2 puncte**
3. Menționați denumirea unității administrativ-teritoriale a Maramureșului precizată atât în sursa A cât și în sursa C. **3 puncte**
4. Precizați funcția politico-militară menționată în cele trei surse. **3 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia întemeierea Moldovei s-a realizat în urma unor conflicte, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
6. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia întemeierea Moldovei s-a realizat pe cale pașnică, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
7. Prezentați două tratate încheiate de Țările Române cu alte state, în Evul Mediu. **6 puncte**
8. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia o instituție centrală are un rol important pentru funcționarea Țării Românești, în secolele al XIV-lea – al XVIII-lea. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 22

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Boierimea și cu alții [...], cu toții făcură sfat [în Țara Românească, în 1688] și aleseră dintre dânșii un boier anume Constantin Brâncoveanu, marele logofăt, de-l ridicară să le fie domn că-l știau că este înțelept și se trăgea din odraslă domnească. Atunci cu toții se închinară lui cu mare bucurie și toți cu un glas bun, ziseră: *Într-un ceas bun să ne fii mânia ta domn până la adânci bătrâneți*. Și îndată-l duseră în sfântă mitropolie cu mare cinste, [însoțindu-l] părintele Theodosie mitropolitul. Și patriarhul Dionisie i-au citit deasupra capului [slujba de binecuvântare]. Și așa ieșind de acolo, l-au pus în scaun domnesc.”
(*Letopisețul Cantacuzinesc*)

B. „În Moldova s-a făcut obicei ca domnii sau boierii, dacă voiesc să înalțe vreo mănăstire, să-și împartă toată averea între mănăstire și fiii săi și să lase moștenire mănăstirii tot atât cât dobândește fiecare dintre copiii săi. Iar dacă ctitorul se teme că mănăstirea se va dărâma sau că ar putea să se ruineze după moartea lui, atunci o închină uneia dintre mănăstirile cele mai de frunte [aflate la Ierusalim, muntele Sinai, muntele Athos].”
(D. Cantemir, *Descrierea Moldovei*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Selectați, din sursa A, funcția deținută de Constantin Brâncoveanu anterior preluării domniei. **2 puncte**
3. Numiți câte un stat precizat în sursa A, respectiv, în sursa B. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la relația dintre Biserică și Domnie, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la relația dintre Biserică și Domnie, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două acțiuni diplomatice la care participă românii în Evul Mediu. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia conflictele militare la care participă voievozii români se integrează în relațiile internaționale din Evul Mediu. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia). **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 23

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Ștefan vodă [Ștefan cel Mare] strâns-a boiarii țării și mari și mici și altă curte mărunță dimpreună cu mitropolitul Theoctist și cu mulți călugări, la locul ce se chiamă Direptate și i-a întrebat pre toți: *Iaste-le cu voie tuturor să le fie domn?* Ei cu toții au strigat într-un glas: *În mulți ani de la Dumnezeu să domnești.* (...) Cu toții l-au rădicat domn. (...) Și de acolo luă Ștefan vodă steagul Țării Moldovei și se duse la scaunul Sucevii. Decii, Ștefan vodă gătindu-se de mai mari lucruri să facă, nu cerca să așeze țara, ci de război să [pregătea], că a împărțit oștii sale steaguri și a pus căpitani, care toate cu noroc i-au venit.”
(G. Ureche, *Letopisețul Țării Moldovei*)

B. „Fost-a Mihai Vodă (...) ban de Craiova (...). Acest Mihai Vodă a avut o rudă pe Iani Vistierul, care (...) chematu-l-a pe Mihai la Poartă, ca să-i câștige domnia Țării Românești (...). Purces-au împreună cu el la Poartă și boierii care au trecut, după multe făgăduieli, de partea lui (...). Șezut-a Mihai mai multă vreme la Poartă și toate cheltuielile lui Mihai le-a plătit Iani (...). După aceea, când l-au îmbrăcat cu caftan* în divan, făgăduit-a Mihai înaintea vizirilor** la [Constantinopol], că va plăti datoria, ce rămăsese de mai înainte.”

(Cronicarul Szamosközy despre Mihai Viteazul)

* manta, de proveniență orientală, simbol al domniei, în perioada în care domnitorii români erau numiți de sultan

** coordonatori ai administrației civile, controlând veniturile și cheltuielile Imperiului Otoman

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți, din sursa A, statul condus de Ștefan cel Mare. **2 puncte**
2. Numiți, din sursa B, statul care urma să fie condus de Mihai Viteazul. **2 puncte**
3. Precizați categoria socială la care se referă atât sursa A cât și sursa B. **3 puncte**
4. Menționați titlul/ funcția deținută atât de Ștefan cel Mare, pe baza sursei A cât și de Mihai Viteazul, pe baza sursei B. **3 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia obiectivul conducătorului statului român după preluarea puterii a fost plata datoriilor, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
6. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care nu susține punctul de vedere conform căruia obiectivul conducătorului statului român după preluarea puterii a fost plata datoriilor, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
7. Prezentați două acțiuni militare, din Evul Mediu, la care participă românii. **6 puncte**
8. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia diplomația promovată de conducătorii Țărilor Române este parte integrantă a relațiilor internaționale de la începutul epocii moderne. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 24

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Sarcini mari și aproape cu neputință de purtat vreau să le pună turcii pe umerii noștri și să ne îngreue. Pentru că, în ce [ne] privește, zău că ușor am putea face pace și bună liniște, dar pentru voi și ai voștri pacea cu acei turci nu putem s-o facem, că ei caută cale să iasă și să prade la voi, prin țara noastră [Țara Românească]. (...) Însă voința noastră desăvârșită este a nu face nimic rău împotriva voastră, ci nu voim a ne despărți de voi niciodată, voind, cum am spus și v-am jurat, să fiu frate credincios și prieten al vostru. (...) De aceea, (...) îndată pentru folosul vostru și al nostru, fără zăbavă, să ne trimiteți ajutor 200, ori 100, ori 50 de oameni aleși.”

(Scrisoarea lui Vlad Țepeș către brașoveni, 1456)

B. „Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voievod, domnul Țării Moldovei facem cunoscut (...), că (...) am dat această [scrisoare] a noastră prietenilor și tuturor brașovenilor și tuturor neguțătorilor și întregii țări a Bârsei, tuturor oamenilor și tuturor neguțătorilor, spre aceea ca să aibă la noi același așezământ* și același drept, pe care l-au avut de la moșul nostru voievodul Alexandru: când vor veni cu marfă în țara noastră, să fie în bună voie cu marfa lor câtă vor avea, iar vamă vor avea să plătească câte 4 groși** de povară cum a fost dreptul cel vechi, dat lor de strămoșii noștri. Să fie slobozi să umble prin toată țara domniei mele și prin cetăți și prin târguri ca să își vândă marfa lor.”

(Privilegiul acordat de Ștefan cel Mare negustorilor brașoveni, 1458)

*convenție, acord

**monedă de argint

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursele A și B. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa B, un titlu sau o funcție îndeplinită de Ștefan cel Mare. **2 puncte**
3. Numiți câte un stat precizat în sursa A, respectiv, în sursa B. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la relațiile lui Vlad Țepeș cu brașovenii, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la relațiile lui Ștefan cel Mare cu brașovenii, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați alte două confruntări militare în care sunt implicați românii în Evul Mediu, în afara celor precizate în text. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia acțiunile diplomatice ale domnitorilor români se integrează în relațiile internaționale de la începutul epocii moderne. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 25
(30 de puncte)

SUBIECTUL I

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Lupta [de la Călugăreni, în 1595] ține mai multe ore (...) turcii îi resping pe creștini, aceștia se retrag, luptându-se neîncetat și pierd 11 tunuri. (...) Era momentul când se cerea neapărat o acțiune eroică, o faptă măreață care să cutremure inimile păgânilor și să le înalțe pe ale creștinilor. Atunci mărinimosul [Mihai Viteazul], a smuls o secure sau sulică ostășească și, pătrunzând el însuși în șirurile sălbatice ale dușmanilor, străpunge pe un stegar al armatei, taie în bucăți cu sabia o altă căpetenie și, luptând, se întoarce nevătămat. (...) Făcându-se așa mare învălmășeală, (...) până în seară au fost redobândite cele 11 tunuri. (...) Dacă noaptea cea întunecoasă n-ar fi împiedicat pe domn, fără îndoială că ar fi zdrobit cu acțiunea lui clocotitoare forța dușmană și ar fi pus capăt dintr-o dată (...) întregului război.”

(Balthazar Walter, *Scurtă și adevărată descriere a faptelor săvârșite de Mihai, domnul Țării Românești, prea strălucitul și prea viteazul conducător de oști împotriva dușmanilor creștinătății*)

B. „Veți ști că după ce am venit cu oștile pe pământul Valahiei, blestematul și nelegiuitul de Mihai [Viteazul] a venit cu oastea împotriva armatei musulmane și după ce ne-am luptat cu el [la Călugăreni], a fost înfrânt acest nelegiuit cu oastea sa și pus pe fugă și așa am sosit în orașul București, [apoi] în orașul Târgoviște și acolo (...) a început să se facă o cetățuie. (...) Dar în timpul acesta, (...) cum nu se găseau nici alimente, nu s-au putut ține în frâu [cavalerii], care după ce și-au luat prăzile făcute de ei, s-au tras mulți dintre ei înapoi și au plecat de acolo, căci blestematul de voievod al Transilvaniei, unindu-se cu nelegiuitul Mihai, au venit (...) cu vreo 50-60000 de necredincioși cu hotărâre să ne atace (...) și s-au tăbărit, chiar în aceeași zi, în care noi am plecat din Târgoviște [spre București] și (...) nerămânând acolo decât doar 300 sau 400 de soldați, necredincioșii au dat asaltul și deodată au dat foc și pârjol la aceea cetățuie (...) și nefiind mulți soldați în ea, necredincioșii au luat-o și au distrus-o.”

(Raportul lui Sinan-pașa despre campania din Țara Românească)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa B, un oraș ocupat de otomani. **2 puncte**
3. Menționați câte o informație referitoare la rezultatul luptei de la Călugăreni, în opinia autorului sursei A, respectiv, al sursei B. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la contribuția lui Mihai Viteazul la lupta antiotomană, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la contribuția lui Mihai Viteazul la lupta antiotomană, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două acțiuni diplomatice întreprinse de români în Evul Mediu. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia o instituție centrală este necesară pentru funcționarea unuia dintre statele române, în secolele al XVII-lea – al XVIII-lea. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- ◆ **Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.**

Varianta 26
(30 de puncte)

SUBIECTUL I

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „După domn [în Moldova] veneau mitropolitul și întregul sfat [domnesc], care se așezau pe scaunele lor după rânduială. După aceea, mitropolitul pășea cel dintâi spre domn, care ședea pe tron, (...) îi ura, în puține vorbe, domnie norocită, îl încredința de sprijinul său și-i cerea ocrotire pentru dânsul și pentru oamenii bisericii. După aceea, [mitropolitul] se întorcea către norod, îl binecuvânta și-l îndemna să fie cu credință domnului.” (D. Cantemir, *Descrierea Moldovei*)

B. „Domnilor Moldovei, (...) li s-a lăsat libertatea întreagă (...) de a face legi, de a pedepsi pe locuitori, de a face boieri ori de a scoate din boierie, (...), ba chiar de a face episcopi. (...) Pentru a da demnitățile, domnului nu-i era prescrisă nicio regulă, (...) nimeni nu îndrăznește să-l contrazică în public (...). Aceeași putere o are nu numai asupra călugărilor de rând, ci și asupra mitropolitului, episcopilor, arhimandriților și egumenilor(...). Domnul poate să-i înlăture din slujba și din rangul lor bisericesc fără să fie împiedicat de nimic (...) și fără învoirea patriarhului de la [Constantinopol].” (D. Cantemir, *Descrierea Moldovei*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți orașul precizat în sursa B. **2 puncte**
2. Precizați o altă instituție politică, alături de domnie, la care se referă sursa A. **2 puncte**
3. Numiți statul precizat atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
4. Menționați demnitatea ecleziastică precizată atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
5. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la relația dintre Domnie și Biserică, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la relația dintre Domnie și Biserică, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
7. Prezentați două acțiuni militare la care participă românii în Evul Mediu și/ sau la începutul epocii moderne. **6 puncte**
8. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia diplomația domnitorilor români face parte din relațiile internaționale, în Evul Mediu. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia). **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 27

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Nici din partea voievodului Moldovei sau a neamului moldovean să nu se pricinuiască pagube [Poloniei], iar dacă se aduc stricăciuni ele să fie îndreptate prin porunca mea împărătească, după ce se vor dovedi. (...) De asemenea, atât timp cât voievodul Moldovei, voievodul Ieremia [Movilă], arătând devotament și credință față de măreața mea Poartă, își va trimite, (...) an de an și la timp, haraciul său, care se dă din trecut și până acuma și se va supune înaltelor mele porunci, el să fie voievodul Moldovei în tot timpul vieții sale, iar când va muri, [tronul] să fie acordat fiului său.”

(Tratatul încheiat între sultanul Mehmed al III-lea și Sigismund, regele Poloniei, 1598)

B. „Eu Ștefan Tomșa, [domn] al țării Moldovei, jur (...) că (...) voi păstra fidelitate și supușenie față de Majestatea sa Sigismund, Rege al Poloniei (...) și față de urmașii săi (...), ca și față de întreaga Coroană poloneză, așa precum predecesorii mei (...) îi păstrau fidelitate, menținând din toate puterile mele prietenia dintre [sultanul] Turciei, pe de o parte, și Regele Poloniei, pe de alta, și fără a da nici un motiv [sultanului] Turciei, de a rupe această prietenie, dacă voi ajunge să aflu ceva care să-i fie de ajutor majestății Sale Regelui și Coroanei poloneze pentru a menține prietenia cu [sultanul] Turciei sau dacă va fi să aflu că se urzește ceva în dauna Coroanei poloneze, atât din partea suzeranilor susnumiți, cât și din cea a altor dușmani, eu îl voi preveni fidel și sincer despre aceasta pe Majestatea Sa Regală, fără a-i ascunde nimic. Eu sunt dator să păstrez pacea între provinciile limitrofe ale regatului Poloniei și țara Moldovei și să nu contravin cu nimic vechilor înțelegeri.”

(Tratatul încheiat de Ștefan Tomșa și Sigismund, 1612)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
 2. Numiți, din sursa A, statul condus de voievod. **2 puncte**
 3. Numiți voievodul, din sursa A, respectiv, domnitorul, din sursa B. **6 puncte**
 4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia conducătorul statului român are obligații sporite față de Imperiul Otoman, selectând două informații aflate în relație cauză-efect. **5 puncte**
 5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia conducătorul statului român are obligații sporite față de Imperiul Otoman, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
 6. Prezentați două conflicte militare desfășurate în spațiul medieval românesc. **6 puncte**
 7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia autonomiile locale contribuie la constituirea statului în spațiul medieval românesc. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia). **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 28

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Domnul [Nicolae Alexandru] a chemat cu câțva timp înainte pe Prea Sfințitul Mitropolit (...), pe lachint și a primit cu foarte mare bucurie binecuvântarea sa; [lachint] a devenit *Prea sfințit mitropolit a toată Țara Românească*. (...) Se rânduia (...) *ca toți clericii din acea țară și ceilalți sfinți călugări sau laici (...) să împlinescă toate câte [le] va spune (...) cu privire la folosul lor sufletesc*. Prin scrisoarea adresată domnitorului Nicolae Alexandru, patriarhul [din Constantinopol] îl înștiința că a hotărât – împreună cu sinodul* - având și încuviințarea împăratului [bizantin], ca lachint să fie, de acum înainte, legiuit arhieru a toată [Țara Românească].”

(M. Păcurariu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*)

*adunare de ierarhi, care constituie forul suprem al Bisericii ortodoxe și se întrunește pentru rezolvarea unor probleme de administrație bisericească

B. „Iosif, primul mitropolit cunoscut în Biserica Moldovei, era un pământean *rudă* cu domnii țării, desigur pregătit într-o mănăstire moldovenească. Lupta stăruitoare dusă de domn [Petru I Mușat], de cler și credincioși cu Patriarhia [din Constantinopol] pentru recunoașterea unui mitropolit din propriul lor neam a fost încununată de izbândă [în 1401]. Curajul moldovenilor de a izgoni un mitropolit grec, trimis de Patriarhie și de a se împotrivi hotărârilor sinodului patriarhal dezvăluie o maturitate, o experiență bisericească pe care au dobândit-o într-un timp mai îndelungat.”

(M. Păcurariu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
2. Numiți statul precizat în sursa A. **2 puncte**
3. Precizați titlul reprezentantului instituției politice a fiecărui stat român medieval, menționat atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
4. Numiți orașul precizat atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
5. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la relația dintre Patriarhie și Nicolae Alexandru în privința numirii mitropolitului, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la relația dintre Patriarhie, respectiv, Petru I Mușat și urmașii lui în privința numirii mitropolitului, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
7. Prezentați două acțiuni diplomatice întreprinse de către români, în secolele la XVI-lea – al XVIII-lea. **6 puncte**
8. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia conflictele militare la care participă voievozii români fac parte din relațiile internaționale ale Evului Mediu. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 29

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Aceste năvăliri repetate obligă pe Ioan Albert [regele Poloniei] să încheie [în 1499, un tratat de] pace cu domnul Moldovei. Condițiile păcii constituie cel mai mare succes diplomatic al lui Ștefan [cel Mare]. Mai întâi, orice pretenție de suzeranitate, mai mult, orice aluzie chiar, era înlăturată. Părțile sunt deplin egale (...). Toate «ofensele, pagubele și nedreptățile» se uită; de acum înainte va fi «de amândouă părțile (...) liniște și pace veșnică». Cei doi monarhi sunt datori să se ajute reciproc «cu sabia și cu sfatul și (...) cu toată puterea» împotriva tuturor vrăjmașilor. Dacă Ioan Albert și fratele său Vladislav, regele Ungariei, vor porni în persoană împotriva turcilor – locul de trecere peste Dunăre al celui dintâi este prevăzut precis: pe la Oblucița – atunci va merge și Ștefan; în caz că va fi împiedicat, va trimite «pe fiul său Bogdan sau pe altcineva», cu toate puterile sale.”
(C. C. Giurescu, D. C. Giurescu, *Istoria românilor*)

B. „Eu Ștefan Tomșa, [domn] al țării Moldovei, jur (...), că (...) voi păstra fidelitate și supușenie față de Majestatea sa Sigismund, Rege al Poloniei (...) și față de urmașii săi; (...) dacă voi ajunge să aflu ceva care să-i fie de ajutor majestății Sale Regelui și Coroanei poloneze pentru a menține prietenia cu [sultanul] Turciei sau dacă va fi să aflu că se urzește ceva în dauna Coroanei poloneze, atât din partea suzeranilor susnumiți, cât și din cea a altor dușmani, eu îl voi preveni fidel și sincer despre aceasta pe Majestatea Sa Regală, fără a-i ascunde nimic. Eu sunt dator să păstrez pacea între provinciile limitrofe ale regatului Poloniei și țara Moldovei și să nu contravin cu nimic vechilor înțelegeri.”
(Tratatul încheiat de Ștefan Tomșa și Sigismund, 1612)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
2. Numiți domnitorul precizat în sursa A. **2 puncte**
3. Numiți cele două state precizate atât în sursa A cât și în sursa B. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la relațiile dintre statele semnatare ale tratatului, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la relațiile dintre statele semnatare ale tratatului, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați alte două acțiuni diplomatice la care participă românii în Evul Mediu, în afara celor menționate în texte. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia autonomiile locale au contribuit la procesul de formare a statelor medievale românești. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia). **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianța 30

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Întrucât voi sunteți legați de Majestatea Sa [sultanul] prin legături de prietenie și deoarece știți bine că țara Moldovei constituie proprietatea [sultanului], că voievodul Petru [Rareș*] (...) este rob imperial, numit prin puterea sa în această țară, și că supușii săi plătesc tribut și îndeplinesc alte obligații față de Sublima Poartă [Imperiul Otoman], orice atac asupra acestei țări echivalează cu un atac asupra țărilor puternicului [sultan] și constituie o ofensă față de Majestatea sa”.

(Scrisoarea lui Ibrahim Pașa către Sigismund I, regele Poloniei, 1531)
*domn al Moldovei, între 1527-1538 și 1541-1546

B. „Voievodul Moldovei [Petru Rareș] a spus că împreună cu toți oamenii din țara de sub stăpânirea sa și-a pus în gând să nu se mai supună împăratului turcilor, ba chiar să-și răscumpere libertatea sa cu puterea și armele, din pricină că acela și-a încălcat credința față de el”.

(L. Șimanschi, *Petru Rareș*)

C. „Acum, vedem însă cum creștinătatea a început să [slăbească], iar păgânii turci să se întărească, încât aproape că au cuprins acum toată lumea în mâinile lor. Iar această țară a noastră, a Moldovei a fost poarta și cheia acestor țări a Ungariei și a Poloniei, și nu numai a acestor două țări, ci și a altor țări creștine, și a fost țară întreagă* și de Dumnezeu păzită.”

(Scrisoarea lui Petru Rareș către Sigismund I, regele Poloniei, 1542)
*în 1538, în urma campaniei sultanului Soliman Magnificul, în Moldova, Petru Rareș își pierde domnia; partea de sud a Moldovei este anexată Imperiului Otoman

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursele A și C. **2 puncte**
2. Selectați, din sursa C, o apreciere a lui Petru Rareș referitoare la rolul Moldovei în Europa. **2 puncte**
3. Precizați, atât din sursa B cât și din sursa C, adversarii Moldovei. **3 puncte**
4. Precizați, atât din sursa A cât și din sursa B, funcția pe care o deținea Petru Rareș. **3 puncte**
5. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la relațiile româno-otomane, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la relațiile româno-otomane, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
7. Prezentați alte două acțiuni militare din spațiul românesc medieval, în afara celei la care se referă textul. **6 puncte**
8. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia statele române s-au implicat, prin diplomatie, în relațiile internaționale de la începutul epocii moderne. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- ◆ **Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.**

Varianta 31

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Rămas practic singur și forțat de (...) expediția sultanală din prima parte a anului 1417, când totuși sultanul nu a îndrăznit (...) să înainteze pe pământul Țării Românești, oprindu-se la Giurgiu, Mircea [cel Bătrân] a recurs la soluția negociată. Mircea (...) a trebuit să accepte «alianța inegală» cu [Imperiul Otoman] – acceptând plata regulată a tributului, interpretat de el doar ca preț al păcii. Soluția negociată [a urmat] unor lupte îndelungate și redutabile”

(M. Maxim, *Marele Mircea Voievod*)

B. „De la alianță s-a ajuns treptat la (...) interdicția de a mai întreține relații directe cu statele străine (...), ceea ce însemna o gravă limitare a suveranității externe (a independenței), pierderea calității de subiect de drept internațional, deși, în fapt, nu s-a ajuns niciodată la aplicarea completă a interpretării sultanale. (...) În scrisoarea sa, sultanul, într-o vreme în care Imperiul Otoman era în culmea puterii sale, pretindea abuziv că cei doi domni, ai Moldovei și Țării Românești, sunt, chipurile, «sclavii mei și tributari și posesiunile lor, încorporate între celelalte state ale noastre în același fel cu Bosnia și Smedria, și constituie proprietatea noastră».”

(M. Maxim, *Țările Române și Înalta Poartă*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți orașul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Numiți voievodul la care se referă sursa A. **2 puncte**
3. Numiți statul medieval românesc precizat atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
4. Precizați titlul deținut de conducătorul Imperiului Otoman, menționat atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
5. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la relațiile româno-otomane, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la relațiile româno-otomane, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
7. Prezentați alte două acțiuni diplomatice ale statelor române, în Evul Mediu, în afara celor precizate în texte. **6 puncte**
8. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia conflictele militare la care participă românii fac parte din relațiile internaționale ale Evului Mediu. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008

Proba scrisă la istorie

Proba D/E/F

- ◆ **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- ◆ **Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.**

Varianta 32

(30 de puncte)

SUBIECTUL I

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. "[Domnitorul Ștefan cel Mare] a poruncit ca toate grânele să fie tăiate (...). Orașul Suceava era înconjurat de șanțuri și palisade. (...). Acesta rezista și era bine înzestrat. Cum însă merindele se sfârșiseră, n-am mai stat să pierdem vremea, ci întorcându-se armata pe un alt drum, am ajuns la o cetate așezată în munți [Cetatea Neamțului] unde se aflau prinși turcii, luați prizonieri în iarna anului trecut, [1475], când a fost înfrânt Soliman pașa. Făcându-se încercarea de a se cuceri zisa cetate, s-au așezat șapte bombarde și timp de 8 zile s-au străduit a o cuprinde. Două din acele bombarde au plesnit iar acei care se găseau în cetate n-au vrut să stea de vorbă, toți se apărau cu tunurile și nu le păsa de noi. Văzând sultanul că-și pierde vremea și că foametea e mare (...) a ridicat tabăra și a plecat spre Dunăre."

(G.M.Angioiello, *Istoria turcilor*)

B. "[În august 1595], am sosit în orașul București unde pentru apărarea armatei s-a pus să se ridice întărituri din pari, grinzi și pământ, în care după ce am pus pentru pază mulți soldați ai Porții, am sosit în orașul Târgoviște și acolo de asemenea a început să se facă o cetățuie. După ce am înzestrat cetățuia cu tot [ce trebuia] am pus înăuntru printre ieniceri, [tunari, pedestrași] și 1600 de archebuzieri și le-am mai dat 2000 de cavaleri (...). Dar în timpul acesta, (...) cum nu se găseau nici alimente, nu s-au putut ține în frâu [cavalerii], care după ce și-au luat prăzile făcute de ei, s-au tras mulți dintre ei înapoi și au plecat de acolo, căci blestematul voievod al Transilvaniei unindu-se cu nelegiuitul Mihai [Viteazul] au venit (...) cu vreo 50-60000 de necredincioși cu hotărâre să ne atace (...) și s-au tăbărit chiar în aceeași zi în care noi am plecat din Târgoviște [spre București] și (...) nerămânând acolo decât doar 300 sau 400 de soldați, necredincioșii au dat asaltul și deodată au dat foc și pârjol la aceea cetățuie (...) și nefiind mulți soldați în ea, necredincioșii au luat-o și au distrus-o."

(Raportul lui Sinan-pașa despre campania din Țara Românească)

C. „Palisadă – element de fortificații folosit în amenajările defensive alcătuit din pari groși și lungi bătuți în pământ, legați între ei cu scânduri, frânghii și având între spații împletituri de nuiiele și mărăcini.”

(DEX. *Dicționarul explicativ al limbii române*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Numiți domnitorul precizat în sursa A. **2 puncte**
3. Pornind de la sursa C, precizați un element comun utilizat în construcția câte unei fortificații descrise în sursele A și B. **3 puncte**
4. Precizați funcția, deținută în ierarhia otomană, atât de Soliman, din sursa A, cât și de Sinan, pe baza sursei B. **3 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia cetatea/cetățuia este un centru de rezistență invincibil, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
6. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia cetatea/cetățuia este un centru de rezistență invincibil, precizând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
7. Prezentați alte două confruntări militare desfășurate de români în Evul Mediu, în afara celor precizate în texte. **6 puncte**
8. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia diplomația promovată de către domnitorii români este componentă a relațiilor internaționale, la începutul modernității. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- ◆ **Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.**

Varianta 33

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Domnul, dacă vrea să pună pe cineva în dregătorie, să-l puie pe fiecare după cum se potrivește fiecăruia. Așa se cuvine, dacă vreți să așezați pe dregătorii voștri în dregătoria voastră, nu după părtinire și pentru înrudire. (...) Pentru că celui ce este domn adevărat, nu i se cuvine să aibă rude, ci numai slugi drepte. Iar pe slugile care sunt sărace și se vor trudi pentru voi cu slujbă dreaptă și bună, voi să-i dați înapoi și să aveți grijă numai de cei cu rudenie? Sau astfel spun și alții: noi suntem fii de boieri, nu se cuvine să ne dai să fim în urma celor săraci. Dar dacă veți avea o mulțime de rude și vor fi plini de neomenie și de nebunie, sau dacă vă vor fi și rude, dar vor fi nevrednici? Sau și dintre fiii de boieri, chiar dacă părinții lor au fost buni și ei sunt nevrednici la ce veți avea nevoie de ei? Știi că nu te-au uns pe tine ca domn ei, ci te-a uns Dumnezeu, ca să fii drept față de toți.”

(*Învățăturile lui Neagoe Basarab* către fiul său Teodosie*)

*domn al Țării Românești (1512-1521)

B. „Domnilor Moldovei (...), li s-a lăsat libertatea întreagă și mai toată puterea pe care au avut-o mai înainte de a face legi, de a pedepsi pe locuitori, de a face boieri ori de a scoate din boierie, de a pune dări, ba chiar de a face episcopi.(...) Pentru a da demnitățile, domnului nu-i era prescrisă nicio regulă. Dacă va fi vrut să onoreze pe un țăran cu cea mai mare onoare care este în Moldova, slujba de mare logofăt, nimeni nu îndrăznește să-l contrazică în public, și iarăși dacă va fi vrut să scoată din boierie pe vreun nobil, acesta de îndată trebuie să se supună voinței domnului său.”

(*Dimitrie Cantemir*, Descrierea Moldovei*)

*domn al Moldovei (1693, respectiv, 1710-1711)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul în care Neagoe Basarab a condus Țara Românească, pe baza sursei A. **2 puncte**
2. Numiți statul la care se referă sursa B. **2 puncte**
3. Precizați o categorie socială la care se referă atât sursa A cât și sursa B. **3 puncte**
4. Precizați, titlul pe care îl deține reprezentantul instituției centrale, la care se referă atât sursa A cât și sursa B. **3 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia acordarea demnităților/ dregătoriilor este condiționată, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
6. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia acordarea demnităților/ dregătoriilor este condiționată, selectând două informații aflate în relație cauză – efect. **5 puncte**
7. Prezentați două evenimente istorice având caracter diplomatic la care participă românii în Evul Mediu și/ sau la începutul epocii moderne. **6 puncte**
8. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia conflictele militare la care participă românii, în Evul Mediu, fac parte din relațiile internaționale. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia). **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 34

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Într-aceia vreme, Mehmet împăratul turcesc armând 120.000 de [oameni], (...) [i-a] trimis asupra lui Ștefan-vodă [Ștefan cel Mare]. Iar Ștefan-vodă având oastea sa, 40.000 (...), le-a ieșit înaintea turcilor (...), la Podu Înalt, [în 1475], pe care i-a biruit Ștefan-vodă, nu așa cu vitejia, cum cu meșteșugul. (...) Ștefan-vodă tocmise puțini oameni preste lunca Bârladului, ca să-i amăgească cu buciume și trâmbițe, dând semn de război (...). Iar Ștefan vodă, cu oastea tocmită, i-a lovit [pe otomani] unde nici era loc [pentru aceștia] de a-și tocmi oastea, nici de a să îndrepta, ci așa ei în sine tăindu-se, mulți pieriră, mulți prinși de pedestrime au fost, ce și pe aceia pe toți i-a tăiat.”

(G. Ureche, *Letopisețul Țării Moldovei*)

B. „Io Ștefan voievod, din mila lui Dumnezeu domn al Moldovei, fiul lui Bogdan voievod, în anul [1476], (...) s-a ridicat puternicul Mehmet*, cu toate puterile sale răsăritene (...) și au ajuns până aici, la locul numit Pârâul Alb. Și noi, Ștefan voievod, cu fiul nostru Alexandru, am ieșit înaintea lor și am făcut mare război cu ei. Și cu voia lui Dumnezeu, au fost înfrânți creștinii de păgâni. Și au căzut acolo mulțime mare de ostași ai Moldovei. (...). De aceea, a binevoit, Io Ștefan voievod, [Ștefan cel Mare] cu buna sa voință a zidi această [biserică], (...) pentru amintirea tuturor [creștinilor] care s-au prăpădit aici.”

(Pisania bisericii din Războieni)

*conducătorul Imperiului Otoman

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Selectați, din sursa B, o informație referitoare la originea divină a puterii domnești. **2 puncte**
3. Numiți statul la care se referă atât sursa A cât și sursa B. **3 puncte**
4. Numiți un conducător de stat menționat atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
5. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la finalul confruntării armate dintre români și otomani, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la finalul confruntării armate dintre români și otomani, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
7. Prezentați două acțiuni diplomatice prin care s-a urmărit apărarea statelor române, în Evul Mediu și/ sau la începuturile modernității. **6 puncte**
8. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia autonomiile locale au contribuit la constituirea unui stat medieval român. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008

Proba scrisă la istorie

Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianța 35

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „În 1595, Mihai Viteazul, la Călugăreni] iese la luptă cu oaste puțină. (...) Turcii superiori prin mulțimea și pregătirea lor de război se luptă din toate puterile, (...) îi resping pe creștini și aceștia se retrag neîncetat și pierd 11 tunuri. (...) Atunci mărinimosul Mihai (...) a smuls o secure sau sulită ostășească și pătrunzând el însuși în șirurile sălbatice ale dușmanilor, străpunge pe un stegar al armatei (...) și luptând se întoarce nevătămat. În acest timp, comandantul de oaste Kiraly Albert, (...) slobozește două tunuri în mijlocul celei mai dese grupări a dușmanului, (...) două sute de unguri și tot atâția cazaci, (...), năvălind cu furie, strică rândurile, aștern la pământ și taie oștile turcilor, pe când, din spate și din coastă îi lovește (...) domnul cu ai săi, făcându-se așa mare învâlmășeală, încât până în seară au fost redobândite cele 11 tunuri.”

(Balthazar Walter, *Scurtă și adevărată descriere a faptelor săvârșite de Mihai, domnul Țării Românești, prea strălucitul și prea viteazul conducător de oști împotriva dușmanilor creștinătății*)

B. „În cronica [otomană], este scris că în apropiere de podul Călugăreni se află un loc mlaștinos și păduros. Odată cu sosirea [otomanilor] în acel loc, ivindu-se un alai al dușmanilor [conduși de Mihai Viteazul] au început să se lupte, așezând tunuri și puști, care la intrarea în pădure au pricinuit oștirii o pagubă foarte însemnată. În acest timp, [otomanii], trecând podul, i-au întâmpinat pe dușmani. De dimineață și până seara s-a dat o luptă crâncenă. Luându-se douăsprezece tunuri ale dușmanului, au câștigat victoria și dușmanul a fost învins. Dar locul acela fiindcă [era] mlaștinos, și păduros (...), [Sinan] pașa, pe când fugea, a fost rănit (...) și împotmolindu-se într-o mlaștină, a căzut de pe calul său.”

(*Cronici turcești*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Numiți statul condus de Mihai Viteazul la care se referă sursa A. **2 puncte**
3. Numiți, din sursa A, comandantul oastei care luptă alături de Mihai Viteazul, respectiv, din sursa B, comandantul oastei adverse lui Mihai Viteazul. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia creștinii au recuperat tunurile pierdute, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia creștinii au recuperat tunurile pierdute, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
6. Prezentați alte două conflicte militare desfășurate în spațiul românesc medieval, în afara celui precizat în texte. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia diplomația românească promovată la începutul epocii moderne, este parte integrantă din relațiile internaționale. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia). **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 36

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Regele [Ungariei, Carol Robert de Anjou] a ajuns pe o cale oarecare cu toată oastea sa [la Posada, în Țara Românească, în 1330], dar calea aceasta era cotită și închisă de amândouă părțile de râpe foarte înalte de jur împrejur, și pe unde această cale era mai largă, acolo românii în mai multe locuri o întăriseră cu prisăci. Iar regele și toți ai săi, negândindu-se în adevăr la așa ceva, mulțimea nemăsurată a românilor sus pe râpe a alergat din toate părțile și a aruncat săgeți asupra oastei regelui care se găsea în fundul unei căi adânci, ce nici nu se putea numi cale, ci mai curând un fel de corabie strâmtă, unde din pricina înghesuiei cei mai sprinteni cai și ostași cădeau din toate părțile în luptă. (...) Cădeau tineri și bătrâni, principii și nobili, fără nicio deosebire (...). Și însuși regele abia a scăpat cu câțiva inși.”
(*Cronica pictată de la Viena*)

B. „Atunci mărinimosul [Mihai Viteazul, la Călugăreni, în 1595] a smuls o secure sau suliță ostășească și pătrunzând el însuși în șirurile sălbatice ale dușmanilor, străpunge pe un stegar al armatei, taie cu sabia o altă căpetenie și luptând se întoarce nevătămat. În acest timp, comandantul de oaste Kiraly Albert, (...) slobozește două tunuri în mijlocul celei mai dese grupări a dușmanului, (...) două sute de unguri și tot atâția cazaci, (...), năvălind cu furie, strică rândurile, aștern la pământ și taie oștile turcilor, pe când din spate și din coastă îi lovește (...) domnul cu ai săi, făcându-se așa mare învălmășeală, încât până în seară au fost redobândite cele 11 tunuri (...). În această învălmășeală ce seamănă a fugă, Sinan pașa [comandantul armatei otomane] cade de pe podul râului Neajlov, (...) și scapă cu viață. Dacă noaptea cea întunecoasă n-ar fi împiedicat pe domn, fără îndoială că ar fi zdrobit cu acțiunea lui clocotitoare forța dușmană și ar fi pus capăt dintr-o dată (...) întregului război.”

(Balthazar Walter, *Scurtă și adevărată descriere a faptelor săvârșite de Mihai, domnul Țării Românești, prea strălucitul și prea viteazul conducător de oști împotriva dușmanilor creștinătății*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A, respectiv, sursa B. **4 puncte**
2. Precizați titlul lui Carol Robert de Anjou, din sursa A, respectiv, cel al lui Mihai Viteazul, pe baza sursei B. **6 puncte**
3. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține ideea că victoria asupra trupelor care au atacat Țara Românească a fost definitivă, selectând două informații aflate în relație cauză – efect. **5 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate ideea că victoria asupra trupelor care au atacat Țara Românească a fost definitivă, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
5. Prezentați alte două confruntări militare desfășurate de români, în Evul Mediu, în afara celor precizate în texte. **6 puncte**
6. Argumentați printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia statele române s-au implicat, prin diplomatie, în relațiile internaționale de la începutul epocii moderne. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia). **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 37

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „În anul [1396], regele Sigismund* al Ungariei [a ajuns la] Nicopole (...). Atunci veni sultanul turcilor Baiazid, cu 200 000 de oameni în ajutorul orașului. Când auzi acestea, regele Sigismund îi ieși [înainte] cu oastea sa care era socotită cam la 60 000 de oameni. Apoi a venit (...) Mircea [cel Bătrân], care a cerut regelui să-i dea voie să facă o recunoaștere a dușmanului. (...) După ce s-a întors la rege și i-a spus că a văzut pe dușman și că dușmanul avea 20 de steaguri și că sub fiecare steag s-ar afla câte 10.000 de oameni (...) regele a vrut să întocmească ordinea de luptă. Atunci domnitorul [Mircea cel Bătrân] a cerut să i se îngăduie să dea primul atac, ceea ce regele încuviință bucuros. Dar ducele Burgundiei (...) a [cerut regelui] să-l lase să dea primul atac că venise de departe. (...) Turcii îi împresuraseră pe [creștinii], toți se așternură pe fugă, (...) mulți alți cavaleri și domni și ostași au căzut în prinoare.” (J. Schiltberger, *Jurnal de călătorie*)

*Sigismund de Luxemburg – împărat romano - german și rege al Ungariei

B. „Asupra acestui Mircea [Mircea cel Bătrân] care a început întâi, mai înainte, război, plecând cu armata asupra barbarilor împreună cu împăratul romanilor Sigismund [de Luxemburg, în 1396], Baiazid (...) trecând peste Istru [Dunăre, în Țara Românească] mergea înainte robind țara. Dar Mircea, strângând cu grijă oastea țării, nu și-a făcut planul să vină asupra lui să dea lupta (...). Mai după aceea, însă, se ținea și el cu armata pe urma lui Baiazid prin pădurile de stejar ale țării (...) și săvârșea isprăvi vrednice de amintit (...) și se lupta, într-una, cu el în chip strălucit și se zice că armata fiind în cale se ținea strâns în urma ei, punând-o la mare suferință și o aducea în situații grele și nu înceta să-i facă stricăciune. De aceea, slujitorul [sultanului] a dat cu părerea să-și așeze oastea în tabără. (...) Așadar, Baiazid s-a adăpostit acolo în tabără; a doua zi, însă a trecut armata peste Istru.” (L. Chalcocondil, *Expuneri istorice*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți statul la care se referă sursa B. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa A, titlul lui Mircea cel Bătrân. **2 puncte**
3. Menționați o informație, din textul A, și o alta din textul B, aflate în relație cauză-efect. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia acțiunea lui Baiazid a eșuat, selectând două informații aflate în relație cauză-efect. **5 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia acțiunea lui Baiazid a eșuat, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
6. Prezentați alte două conflicte militare la care participă statele române, în secolele al XIV-lea – al XVIII-lea, în afara celor precizate în texte. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia diplomația românească se integrează în relațiile internaționale la sfârșitul epocii medievale și la începutul epocii moderne. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 38

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Ștefan vodă [Ștefan cel Mare] strâns-a boierii țării și mari și mici și altă curte mărunță dimpreună cu mitropolitul Theoctist și cu mulți călugări, la locul ce se chiamă Direptate și i-a întrebat pre toți: *laste-le cu voie tuturor să le fie domn?* Ei cu toții au strigat într-un glas: *În mulți ani de la Dumnezeu să domnești.* (...) Cu toții l-au rădicat domn. (...) Și de acolo luă Ștefan vodă steagul Țării Moldovei și se duse la scaunul Sucevii. Decii, Ștefan vodă gătindu-să de mai mari lucruri să facă, nu cerca să așeze țara, ci de război să [pregătea], că a împărțit oștii sale steaguri și a pus căpitani, care toate cu noroc i-au venit.”
(G. Ureche, *Letopisețul Țării Moldovei*)

B. „Fost-a Mihai Vodă (...) ban de Craiova, cea mai mare boierie în Țara Românească (...). Acest Mihai Vodă a avut o rudă pe Iani Vistierul, care (...) i-a învățit toate lucrurile lui Mihai Vodă (...), ca să-i câștige domnia Țării Românești (...). Scris-a Sigismund Báthory pentru el lui Sinan Pașa la Poartă să-l pună în scaunul Țării Românești (...). Scris-a Sigismund asemenea și solului Eduard Bartonus*, să facă și el ce va putea, ca Mihai să ia domnia Țării Românești. Purces-au împreună cu el la Poartă și boierii care au trecut, după multe făgăduieli, de partea lui (...). Șezut-a Mihai mai multă vreme la Poartă și toate cheltuielile lui Mihai le-a plătit Iani (...). După aceea, când l-au îmbrăcat cu caftan în divan, făgăduit-a Mihai înaintea vizirilor** la [Constantinopol], că va plăti datoria, ce rămăsese de mai înainte.”
(Cronicarul Szamosközy despre Mihai Viteazul)

*ambasadorul Angliei la Constantinopol

**coordonatori ai administrației civile, controlând veniturile și cheltuielile Imperiului Otoman

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți, din sursa A, statul condus de Ștefan cel Mare. **2 puncte**
2. Selectați, din sursa B, funcția considerată "cea mai mare boierie în Țara Românească". **2 puncte**
3. Menționați atitudinea boierimii față de conducător, precizată atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
4. Menționați funcția deținută atât de Ștefan cel Mare, din sursa A cât și de Mihai Viteazul, din sursa B. **3 puncte**
5. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la modalitatea preluării puterii, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la modalitatea preluării puterii, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
7. Prezentați două acțiuni militare în care se implică românii, în secolele al XIV-lea – al XVI-lea. **6 puncte**
8. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia diplomația conducătorilor politici ai românilor este parte integrantă a relațiilor internaționale ale începutului modernității. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 39

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Domnul [Nicolae Alexandru] a chemat cu câțva timp înainte pe Prea Sfințitul Mitropolit (...), pe Iachint și a primit cu foarte mare bucurie binecuvântarea sa; [Iachint] a devenit *Prea sfințit mitropolit a toată Țara Românească*. (...) Se rânduia (...) *ca toți clericii din acea țară și ceilalți sfinți călugări sau laici (...), să primească bucuroși și să împlinească toate câte [le] va spune (...)* cu privire la folosul lor sufleteș. Prin scrisoarea adresată domnitorului Nicolae Alexandru, patriarhul [din Constantinopol, în 1359] îl înștiința că a hotărât – împreună cu sinodul* - având și încuviințarea împăratului [bizantin], ca Iachint să fie de acum înainte legiuit arhieru a toată [Țara Românească].”

(M. Păcurariu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*)

*adunare de ierarhi, care constituie forul suprem al Bisericii ortodoxe și se întrunește pentru rezolvarea unor probleme de administrație bisericească

B. „Iosif, primul mitropolit cunoscut în Biserica Moldovei, era un pământean *rudă* cu domnii țării, desigur pregătit într-o mănăstire moldovenească. Lupta stăruitoare dusă de domn [Petru I Mușat], de cler și credincioși cu Patriarhia [din Constantinopol] pentru recunoașterea unui mitropolit din propriul lor neam a fost încununată de izbândă [în 1401]. Curajul moldovenilor de a izgoni un mitropolit grec trimis de Patriarhie și de a se împotrivi hotărârilor sinodului patriarhal dezvăluie o maturitate, o experiență bisericească pe care au dobândit-o într-un timp mai îndelungat.”

(M. Păcurariu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Numiți domnitorul la care se referă sursa B. **2 puncte**
3. Numiți câte un stat medieval român, din sursa A, respectiv, din sursa B. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la relația dintre domnitor și sinodul patriarhal în privința numirii mitropolitului, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la relația dintre domnitor și sinodul patriarhal în privința numirii mitropolitului, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două activități diplomatice la care participă românii la sfârșitul epocii medievale și la începutul epocii moderne. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia participarea voievozilor români la conflictele militare ale Evului Mediu face parte din relațiile internaționale. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- ◆ **Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.**

Varianta 40

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Nici din partea voievodului Moldovei sau a neamului moldovean să nu se pricinuiască pagube statului și oamenilor regelui [Poloniei], iar dacă se aduc stricăciuni ele să fie îndreptate prin porunca mea împărătească, după ce se vor dovedi. De asemenea, dacă și din partea regelui [Poloniei] sau a oamenilor săi vor fi pricinuite pagube (...) oamenilor sau ținuturilor [Moldovei], atunci și ei, la rândul lor, să le vină de hac răufăcătorilor.”

(Tratatul încheiat între sultanul Mehmed al III-lea și Sigismund, regele Poloniei, 1598)

B. „Eu Ștefan Tomșa, [domn] al țării Moldovei, jur (...) că (...) voi păstra fidelitate și supușenie față de Majestatea Sa Sigismund, Rege al Poloniei (...) și față de urmașii săi, (...) ca și față de întreaga Coroană poloneză, așa precum predecesorii mei (...) îi păstrau fidelitate; (...) dacă voi ajunge să aflu ceva care să-i fie de ajutor Majestății Sale Regelui și Coroanei poloneze pentru a menține prietenia cu [sultanul] Turciei sau dacă va fi să aflu că se urzește ceva în dauna Coroanei poloneze, atât din partea suzeranilor susnumiți, cât și din cea a altor dușmani, eu îl voi preveni fidel și sincer despre aceasta pe Majestatea Sa Regală, fără a-i ascunde nimic.”

(Tratatul încheiat de Ștefan Tomșa și Sigismund, 1612)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Numiți domnitorul la care se referă sursa B. **2 puncte**
3. Numiți statul precizat, alături de Polonia, atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
4. Precizați titlul conducătorului Poloniei, menționat atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
5. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la relația voievodului cu Polonia, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la relația domnitorului cu Polonia, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
7. Prezentați două acțiuni având caracter militar la care participă românii în Evul Mediu. **6 puncte**
8. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia autonomiile locale au contribuit la constituirea statului în spațiul medieval românesc. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 41

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Domnul [Nicolae Alexandru] a chemat cu câțva timp înainte pe Prea Sfințitul Mitropolit (...), pe Iachint și a primit cu foarte mare bucurie binecuvântarea sa; [Iachint] a devenit *Prea sfințit mitropolit a toată Țara Românească*. (...) Se rânduia (...) *ca toți clericii din acea țară și ceilalți sfinți călugări sau laici (...) să împlinescă toate câte [le] va spune și cu ce-i va sfătui și învăța pe ei, cu privire la folosul lor sufletesc*. Prin scrisoarea adresată domnitorului Nicolae Alexandru, patriarhul [din Constantinopol, în 1359] îl înștiința că a hotărât – împreună cu sinodul* - având și încuviințarea împăratului [bizantin], ca Iachint să fie de acum înainte legiuit arhieru a toată [Țara Românească].”

(M. Păcurariu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*)

*adunare de ierarhi, care constituie forul suprem al Bisericii ortodoxe și se întrunește pentru rezolvarea unor probleme de administrație bisericească

B. „Iosif, primul mitropolit cunoscut în Biserica Moldovei, era un pământean *rudă* cu domnia țării, desigur pregătit într-o mănăstire moldovenească. Lupta stăruitoare dusă de domn [Petru I Mușat], de cler și credincioși cu Patriarhia [din Constantinopol] pentru recunoașterea unui mitropolit din propriul lor neam a fost încununată de izbândă. Curajul moldovenilor de a izgoni un mitropolit grec trimis de Patriarhie și de a se împotrivi hotărârilor sinodului patriarhal dezvăluie o maturitate, o experiență bisericească pe care au dobândit-o într-un timp mai îndelungat.”

(M. Păcurariu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți domnitorul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Numiți orașul precizat în sursa B. **2 puncte**
3. Numiți statul medieval român precizat în sursa A, respectiv, pe cel precizat în sursa B. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la relația dintre Domnie și Patriarhie, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la relația dintre Domnie și Patriarhie, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două acțiuni diplomatice la care participă românii, în secolele al XV-lea – al XVIII-lea. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia participarea românilor la confruntări militare este o componentă a relațiilor internaționale din Evul Mediu. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 42

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Noi, Mihai, voievodul [Țării Românești] facem cunoscut că (...) deoarece această provincie Țara Românească [este] de mai mult de o sută de ani sub jugul turcesc și este supusă unei grele robii, noi sătui de această lungă robie (...), am hotărât să o aducem la starea sa de mai înainte (...) și să cerem ajutorul și ocrotirea maiestații sale imperiale. Maiestatea sa imperială nu a refuzat să ne primească pe noi și țara noastră în slujba și sub suzeranitatea sa, ba dimpotrivă, a fost foarte bucuroasă să ne ajute pe noi cu generozitate.”

(Tratatul dintre Mihai Viteazul și Rudolf al II-lea, conducătorul Imperiului Romano-German, 1598)

B. „Matei Basarab făgăduise a face o puternică diversiune în cazul unei lupte, atacând din [Țara Românească] pe turci cu 40 000 de oameni (...). Ambasadorul venețian recomandă cu multă căldură dogelui* propunerile lui Matei, care ar putea aduce cel mai mare folos Republicii în cazul unui război cu turcii. În 1639, turcii, sfârșind lupta cu perșii prin încheierea unei păci, pot să-și întoarcă iarăși luarea aminte asupra politicii europene și să reînnoiască silințele lor pentru a scăpa de Matei Basarab, ale cărui întăriri și legături cu popoarele vecine deveneau pe fiecare zi mai primejdioase.”

(A.D.Xenopol, *Istoria românilor din Dacia Traiană*)

*conducătorul Veneției

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
2. Numiți voievodul la care se referă sursa A. **2 puncte**
3. Numiți, din sursa A, respectiv, din sursa B, câte un stat al cărui reprezentant avea o atitudine binevoitoare față de români. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la relațiile româno-otomane, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la relațiile româno-otomane, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două instituții centrale din spațiul românesc, în secolele al XIV-lea – al XVIII-lea. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia acțiunile militare la care participă românii se integrează relațiilor internaționale, în secolele al XIV-lea – al XV-lea. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 43

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Într-aceia vreme, Mehmet împăratul turcesc armând 120.000 de [oameni], oastea sa și oastea tătărească și muntenească, (...) [le-a] trimis asupra lui Ștefan-vodă [Ștefan cel Mare]. Iar Ștefan-vodă având oastea sa, 40.000 (...) și 5000 de unguri (...), le-a ieșit înaintea turcilor de sus de Vaslui, la Podu Înalt, [în 1475], pe care i-a biruit Ștefan-vodă, nu așa cu vitejia, cum cu meșteșugul. (...) Deci ajutorind puterea cea dumnezeiască, (...) așa i-a cuprins pe turci negura, de nu se vedea unul cu altul. Și Ștefan-vodă tocmise puțini oameni peste lunca Bârladului, ca să-i amăgească cu buciume și trâmbețe, dând semn de război; atunci oastea turcească, întorcându-se la glasul buciurilor și împiedicându-i și apa și lunca și negura acoperindu-i, [au încercat să treacă prin luncă], la glasul buciurilor. Iar Ștefan-vodă cu oastea tocmită i-a lovit [pe turci], unde nici era loc [pentru aceștia] de a-și tocmi oastea, nici de a se îndrepta, ci așa ei în sine tăindu-se, mulți pieriră, mulți prinși de pedestrime au fost, ce și pe aceia pe toți i-a tăiat.”

(G. Ureche, *Letopisețul Țării Moldovei*)

B. „Atunci mărinimosul [Mihai Viteazul, la Călugăreni, în 1595], (...) pătrunzând el însuși în șirurile sălbatice ale dușmanilor, (...) după o luptă de erou se întoarce nevătămat. În acest timp, comandantul de oaste Kiraly Albert, (...) slobozește două tunuri în mijlocul celei mai dese grupări a dușmanului, (...) două sute de unguri și tot atâția cazaci, (...) năvălind cu furie, strică rândurile, aștern la pământ și taie oștile turcilor, pe când din spate și din coastă lovește [voievodul] cu ai săi, făcându-se așa mare învâlmășeală, încât până în seară au fost redobândite cele 11 tunuri [pierdute anterior în luptă]. În această învâlmășeală ce seamănă a fugă, [comandantul armatei otomane] Sinan pașa (...) scapă cu viață. Dacă noaptea cea întunecoasă n-ar fi împiedicat pe domn, fără îndoială că ar fi zdrobit cu acțiunea lui clocotitoare forța dușmană și ar fi pus capăt dintr-o dată (...) întregului război.”

(Balthazar Walter, *Scurtă și adevărată descriere a faptelor săvârșite de Mihai, domnul Țării Românești, prea strălucitul și prea viteazul conducător de oști împotriva dușmanilor creștinătății*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Numiți voievodul la care se referă sursa B. **2 puncte**
3. Precizați aliații românilor în confruntările militare, menționați atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
4. Precizați adversarii oștilor conduse de voievozii români la care se referă atât sursa A cât și sursa B. **3 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia voievodul român a profitat de negură/ noapte pentru a înfrânge definitiv armata inamică, selectând două informații aflate în relație cauză-efect. **5 puncte**
6. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia voievodul român a profitat de negură/ noapte pentru a înfrânge definitiv armata inamică, selectând două informații aflate în relație cauză-efect. **5 puncte**
7. Prezentați două acțiuni diplomatice la care participă românii, în Evul Mediu. **6 puncte**
8. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia o instituție centrală este necesară pentru funcționarea unuia dintre statele române, în secolele al XVII-lea – al XVIII-lea. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 44

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Domnul, dacă vrea să pună pe cineva în dregătorie, să-l puie pe fiecare după cum se potrivește fiecăruia. Așa se cuvine, dacă vreți să așezați pe dregătorii voștri în dregătoria voastră, nu după părtinire și pentru înrudire. (...) Pentru că celui ce este domn adevărat, nu i se cuvine să aibă rude, ci numai slugi drepte. Iar pe slugile care sunt sărace și se vor trudi pentru voi cu slujbă dreaptă și bună, iar voi să-i dați înapoi și să aveți grijă numai de cei cu rudenie? Sau astfel spun și alții: noi suntem fii de boieri, nu se cuvine să ne dai să fim în urma celor săraci. Dar dacă veți avea o mulțime de rude și vor fi plini de neomenie și de nebunie, sau dacă vă vor fi și rude, dar vor fi nevrednici? Sau și dintre fiii de boieri, chiar dacă părinții lor au fost buni și ei sunt nevrednici la ce veți avea nevoie de ei? Știi că nu te-au uns pe tine ca domn ei, ci te-a uns Dumnezeu, ca să fii drept față de toți.”

(*Învățăturile lui Neagoe Basarab* către fiul său Teodosie*)

*domn al Țării Românești (1512-1521)

B. „Domnilor Moldovei (...), li s-a lăsat libertatea întreagă și mai toată puterea pe care au avut-o mai înainte de a face legi, de a pedepsi pe locuitori, de a face boieri ori de a scoate din boierie, de a pune dări, ba chiar de a face episcopi.(...) Pentru a da demnitățile, domnului nu-i era prescrisă nicio regulă. Dacă va fi vrut să onoreze pe un țăran cu cea mai mare onoare care este în Moldova, slujba de mare logofăt, nimeni nu îndrăznește să-l contrazică în public, și iarăși dacă va fi vrut să scoată din boierie pe vreun nobil, acesta de îndată trebuie să se supună voinței domnului său.”

(*Dimitrie Cantemir*, Descrierea Moldovei*)

*domn al Moldovei (1710-1711)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul în care Dimitrie Cantemir a condus Moldova, pe baza sursei B. **2 puncte**
2. Numiți statul condus de Neagoe Basarab, la care se referă sursa A. **2 puncte**
3. Menționați o categorie socială la care se referă atât sursa A cât și sursa B. **3 puncte**
4. Precizați titlul pe care îl deține atât Neagoe Basarab, la care se referă sursa A, cât și Dimitrie Cantemir, la care se referă sursa B. **3 puncte**
5. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la modalitatea de atribuire a dregătoriilor, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la modalitatea de atribuire a demnităților, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
7. Prezentați două confruntări militare desfășurate de români, în Evul Mediu. **6 puncte**
8. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia autonomiile locale contribuie la constituirea statului, din spațiul românesc medieval. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia). **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008

Proba scrisă la istorie

Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 45

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Acesta năvăliri repetate obligă pe Ioan Albert [regele Poloniei] să încheie [în 1499, un tratat de] pace cu domnul Moldovei. Condițiile păcii constituie cel mai mare succes diplomatic al lui Ștefan [cel Mare]. Mai întâi, orice pretenție de suzeranitate, mai mult, orice aluzie chiar, era înlăturată. Părțile sunt deplin egale (...). Toate «ofensele, pagubele și nedreptățile» se uită; de acum înainte va fi «de amândouă părțile (...) liniște și pace veșnică». Cei doi monarhi sunt datori să se ajute reciproc «cu sabia și cu sfatul și (...) cu toată puterea» împotriva tuturor vrăjmașilor. Dacă Ioan Albert și fratele său Vladislav, regele Ungariei, vor porni în persoană împotriva turcilor – locul de trecere peste Dunăre al celui dintâi este prevăzut precis: pe la Oblucița – atunci va merge și Ștefan; în caz că va fi împiedicat, va trimite «pe fiul său Bogdan sau pe altcineva», cu toate puterile sale.”
(C. C. Giurescu, D. C. Giurescu, *Istoria românilor*)

B. „Eu Ștefan Tomșa, [domn] al țării Moldovei, jur (...) că (...) voi păstra fidelitate și supușenie față de Majestatea sa Sigismund, Rege al Poloniei (...) și față de urmașii săi (...), ca și față de întreaga Coroană poloneză, așa precum predecesorii mei (...) îi păstrau fidelitate; (...) dacă voi ajunge să aflu ceva care să-i fie de ajutor majestății Sale Regelui și Coroanei poloneze pentru a menține prietenia cu [sultanul] Turciei sau dacă va fi să aflu că se urzește ceva în dauna Coroanei poloneze, atât din partea suzeranilor susnumiți, cât și din cea a altor dușmani, eu îl voi preveni fidel și sincer despre aceasta pe Majestatea Sa Regală, fără a-i ascunde nimic. Eu sunt dator să păstrez pacea între provinciile limitrofe ale regatului Poloniei și țara Moldovei și să nu contravin cu nimic vechilor înțelegeri.”
(Tratatul încheiat de Ștefan Tomșa și Sigismund, 1612)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
 2. Numiți domnitorul precizat în sursa B. **2 puncte**
 3. Numiți două state menționate atât în sursa A cât și în sursa B. **6 puncte**
 4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia, tratatul dintre conducătorii celor două state stabilește relații de subordonare, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
 5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia, tratatul dintre conducătorii celor două state stabilește relații de subordonare, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
 6. Prezentați alte două acțiuni diplomatice inițiate de către domnitorii români în Evul Mediu și/ sau la începutul epocii moderne, în afara celor menționate în texte. **6 puncte**
 7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia autonomiile locale contribuie la întemeierea statelor medievale române. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia). **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 46

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Iar Ștefan-vodă (...) le-a ieșit înaintea turcilor mai sus de Vaslui, [în 1475]; pe care i-a biruit Ștefan-vodă, nu așa cu vitejia, cum cu meșteșugul. (...) Deci ajutorind puterea cea dumnezeiască, (...) așa i-a cuprins pre turci negura, de nu se vedea unul cu altul. Și Ștefan-vodă tocmise puțini oameni preste lunca Bârladului, ca să-i amăgească cu buciume și trâmbițe, dând semn de război; atunci oastea [otomană], întorcându-se la glasul buciumelor și împiedicându-i și apa și lunca și negura acoperindu-i, [au încercat să treacă prin luncă], la glasul buciumilor. Iar Ștefan-vodă cu oastea tocmită i-a lovit [pe otomani], unde nici era loc [pentru aceștia] de a-și tocmi oastea, nici de a să îndrepta, ci așa ei în sine tăindu-se, mulți pieriră, mulți prinși de pedestrimă au fost, ce și pe aceia pe toți i-a tăiat. (...) Și puștile le-au dobândit și steaguri [de luptă] mai mult de o sută au luat.”
(G. Ureche, *Letopisețul Țării Moldovei*)

B. „În acest timp răsculându-se [Ștefan cel Mare] faptele sale au fost arătate înaltului tron [sultanului. Lui Soliman-pașa] i s-a trimis poruncă (...) să plece cu oastea sa împotriva [Moldovei] fără nici un fel de întârziere (...) pentru a supune acele ținuturi prin lovituri de sabie. Dar oastea lui Soliman-pașa era obosită de luptele și eforturile depuse [în lupte anterioare]. Dușmanul neieșind la iveală, ei au pornit în incursiune pentru devastarea satelor și orașelor. (...) Pe când Soliman-pașa era ocupat cu prada, [Ștefan cel Mare] fortificându-și atât pe dinăuntru cât și pe dinafară țara și adunându-și la un loc călăreții și pedestrașii, a pornit în grabă asupra oștirii [otomane] și a împrăștiat acea oaste obosită, atacându-o prin surprindere, din locuri ascunse, cu oastea sa. Cei mai mulți dintre [otomani] au murit ca niște martiri și mulți viteji au pierit pe câmpul de bătălie. [Soliman-pașa], care se căia de această ciocnire, a scăpat cu greu de la nenorocirea pieirii.”
(Cronicarul otoman Sa'adeddin despre lupta de la Vaslui)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
 2. Numiți, din sursa A, localitatea în apropierea căreia Ștefan cel Mare a decis desfășurarea luptei. **2 puncte**
 3. Numiți statul la care se referă atât sursa A cât și sursa B. **3 puncte**
 4. Precizați adversarii românilor menționați atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
 5. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la cauzele victoriei oștirii conduse de Ștefan cel Mare, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 6. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la cauzele victoriei oștirii conduse de Ștefan cel Mare, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 7. Prezentați două instituții centrale ale statelor române în Evul Mediu. **6 puncte**
 8. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia acțiunile diplomatice desfășurate de români se integrează în relațiile internaționale ale începutului epocii moderne. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 47

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „De asemenea, atât timp cât voievodul Moldovei, voievodul Ieremia [Movilă], arătând devotament și credință față de marea mea Poartă [Imperiul Otoman], își va trimite, (...) an de an și la timp, haraciul său, care se dă din trecut și până acum și se va supune înaltelor mele porunci el să fie voievodul Moldovei în tot timpul vieții sale, iar când va muri, [tronul] să fie acordat fiului său.”
(Tratatul încheiat de sultanul Mehmed al III-lea și Sigismund, regele Poloniei, 1598)

B. „Eu Ștefan Tomșa, [domn] al țării Moldovei, jur (...) că (...) menținând din toate puterile mele prietenia dintre [sultanul] Turciei, pe de o parte, și Regele Poloniei, pe de alta, și fără a da nici un motiv [sultanului] Turciei, de a rupe această prietenie, dacă voi ajunge să aflu ceva care să-i fie de ajutor majestății Sale Regelui și Coroanei poloneze pentru a menține prietenia cu [sultanul] Turciei sau dacă va fi să aflu că se urzește ceva în dauna Coroanei poloneze, atât din partea suzeranilor susnumiți, cât și din cea a altor dușmani, eu îl voi preveni fidel și sincer despre aceasta pe Majestatea Sa Regală, fără a-i ascunde nimic. Eu sunt dator să păstrez pacea între provinciile limitrofe ale regatului Poloniei și țara Moldovei și să nu contravin cu nimic vechilor înțelegeri.”
(Tratatul încheiat de Ștefan Tomșa și Sigismund, regele Poloniei, 1612)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
 2. Numiți, din sursa A, conducătorul statului român. **2 puncte**
 3. Precizați, din sursa A, respectiv, din sursa B, funcția/ titlul fiecărui conducător al Moldovei. **6 puncte**
 4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la relația conducătorului Moldovei cu Imperiul Otoman, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la relația conducătorului Moldovei cu Polonia, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 6. Prezentați două confruntări militare la care participă statele române în Evul Mediu. **6 puncte**
 7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia autonomiile locale au contribuit la constituirea statului în spațiul medieval românesc. (Se punctează coerența și pertinenta argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008

Proba scrisă la istorie

Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 48

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Într-aceia vreme, Mehmet împăratul turcesc armând 120.000 de [oameni], oastea sa și oastea tătarească, (...) [le-a] trimis asupra lui Ștefan-vodă [Ștefan cel Mare]. Iar Ștefan-vodă având oastea sa, 40.000 (...) și 5000 de unguri (...), le-au ieșit înaintea turcilor (...), la Podu Înalt, [în 1475], pre carii i-a biruit Ștefan-vodă, nu așa cu vitejia, cum cu meșteșugul. (...) Ștefan-vodă tocmise puțini oameni preste lunca Bârladului, ca să-i amăgească cu buciume și trâmbițe, dând semn de război (...). Iar, Ștefan-vodă cu oastea tocmită i-a lovit [pe otomani] unde nici era loc [pentru aceștia] de a-și tocmi oastea, nici de a se îndrepta, ci așa ei în sine tăindu-se, mulți pieriră, mulți prinși de pedestrime au fost, ce și pe aceia pe toți i-a tăiat.” (G. Ureche, *Letopisețul Țării Moldovei*)

B. „Io Ștefan voievod, din mila lui Dumnezeu domn al Moldovei, (...) în anul [1476], (...) s-a ridicat puternicul Mehmet*, cu toate puterile sale răsăritene (...) și au ajuns până aici, la locul numit Pârâul Alb. Și noi, Ștefan voievod, cu fiul nostru Alexandru, am ieșit înaintea lor și am făcut mare război cu ei. Și cu voia lui Dumnezeu, au fost înfrânți creștinii de păgâni. Și au căzut acolo mulțime mare de ostași ai Moldovei. Atunci și tătarii** au lovit țara Moldovei (...). De aceea, a binevoit, Io Ștefan voievod, cu buna sa voință a zidi această [biserică], (...) pentru amintirea tuturor [creștinilor] care s-au prăpădit aici.” (Pisania bisericii din Războieni)

*conducătorul Imperiului Otoman (1451-1481)

**atacă Moldova la cererea sultanului

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
2. Selectați, din sursa A, o informație referitoare la corpul de oaste aliat lui Ștefan cel Mare. **2 puncte**
3. Numiți statul la care se referă atât sursa A cât și sursa B. **3 puncte**
4. Precizați aliații lui Mehmet menționați atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia rezultatul conflictului româno-otoman este favorabil otomanilor, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
6. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia rezultatul conflictului româno-otoman este favorabil otomanilor, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
7. Prezentați două tratate încheiate de statele române cu state europene, în Evul Mediu și/ sau la începuturile modernității. **6 puncte**
8. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia autonomiile locale contribuie la constituirea statelor în spațiul medieval românesc. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 49

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. "Io, Mircea mare voievod și domn, din mila lui Dumnezeu (...) stăpânind și domnind peste toată țara Ungrovlahiei și al părților de peste munți, încă și spre părțile tătărăști și Amlașului și Făgărașului herțeg* și domn al banatului Severinului și pe amândouă părțile peste toată Podunavia**, încă și până la Marea cea Mare și stăpânitor al cetății Dârstor."

(Dania lui Mircea cel Bătrân către Mănăstirea Cozia, 1404-1406)

*comite

**Dobrogea

B. „Domnul, dacă vrea să pună pe cineva în dregătorie, să-l puie pe fiecare după cum se potrivește fiecăruia. Așa se cuvine, dacă vreți să așezați pe dregătorii voștri în dregătoria voastră, nu după părtinire și pentru înrudire. (...) Pentru că cel ce este domn adevărat, nu i se cuvine să aibă rude, ci numai slugi drepte. Iar pe slugile care sunt sărace și se vor trudi pentru voi cu slujbă dreaptă și bună, iar voi să-i dați înapoi și să aveți grijă numai de cei cu rudenie? Sau astfel spun și alții: noi suntem fii de boieri, nu se cuvine să ne dai să fim în urma celor săraci. Dar dacă veți avea o mulțime de rude și vor fi plini de neomenie și de nebunie, sau dacă vă vor fi și rude, dar vor fi nevrednici? Sau și dintre fiii de boieri, chiar dacă părinții lor au fost buni și ei sunt nevrednici la ce veți avea nevoie de ei? Știi că nu te-au uns pe tine ca domn ei, ci te-a uns Dumnezeu, ca să fii drept față de toți.”

(Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Teodosie)

C. „Domnii Moldovei (...) li s-a lăsat libertatea întreagă și mai toată puterea pe care au avut-o mai înainte de a face legi, de a pedepsi pe locuitori, de a face boieri ori de a scoate din boierie, de a pune dări, ba chiar de a face episcopi.(...) Pentru a da demnitățile, domnului nu-i era prescrisă nicio regulă. Dacă va fi vrut să onoreze pe un țăran cu cea mai mare onoare care este în Moldova, slujba de mare logofăt, nimeni nu îndrăznește să-l contrazică în public, și iarăși dacă va fi vrut să scoată din boierie pe vreun nobil, acesta de îndată trebuie să se supună voinței domnului său.”

(Dimitrie Cantemir, *Descrierea Moldovei*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Numiți domnitorul la care se referă sursa A. **2 puncte**
3. Menționați, din sursa A, respectiv, din sursa B, câte o informație referitoare la originea divină a puterii domnești. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la atribuția domnitorului de acordare a dregătoriilor/ demnităților, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa C, un punct de vedere referitor la atribuția domnitorului de acordare a dregătoriilor/ demnităților, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două acțiuni diplomatice ale domnitorilor români, în Evul Mediu și/ sau la începutul epocii moderne. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia participarea românilor la confruntări militare este o componentă a relațiilor internaționale din Evul Mediu. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 50

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „În 1595, Mihai Viteazul, la Călugăreni] iese la luptă cu oaste puțină. (...) Turcii superiori prin mulțimea și pregătirea lor de război se luptă din toate puterile, (...) îi resping pe creștini și aceștia se retrag neîncetat și pierd 11 tunuri. (...) Atunci mărinimosul Mihai (...) a smuls o secure sau suliță ostășească și pătrunzând el însuși în șirurile sălbătice ale dușmanilor, străpunge pe un stegar al armatei (...) și luptând se întoarce nevătămat. În acest timp, comandantul de oaste Kiraly Albert, (...) slobozește două tunuri în mijlocul celei mai dese grupări a dușmanului, (...) două sute de unguri și tot atâția cazaci, (...), năvălind cu furie, strică rândurile, aștern la pământ și taie oștile turcilor, pe când din spate și din coastă îi lovește (...) domnul cu ai săi, făcându-se așa mare învălmășeală, încât până în seară au fost redobândite cele 11 tunuri [iar turcii sunt respinși]. În această învălmășeală ce seamănă a fugă, Sinan pașa [comandantul armatei otomane] (...) scăpă cu viață.” (Balthazar Walter, *Scurtă și adevărată descriere a faptelor săvârșite de Mihai, domnul Țării Românești, prea strălucitul și prea viteazul conducător de oști împotriva dușmanilor creștinătății*)

B. „În cronica [otomană], este scris că în apropiere de podul Călugăreni se află un loc mlăștinos și păduros. Odată cu sosirea [otomanilor] în acel loc, ivindu-se un alai al dușmanilor [conduși de Mihai Viteazul] au început să se lupte, așezând tunuri și puști, care la intrarea în pădure au pricinuit oștirii o pagubă foarte însemnată. În acest timp, [otomanii], trecând podul, i-au întâmpinat pe dușmani. De dimineață și până seara s-a dat o luptă crâncenă. Luându-se douăsprezece tunuri ale dușmanului, au câștigat victoria și dușmanul a fost învins. Dar locul acela fiind mlăștinos, și păduros (...), [Sinan] pașa, pe când fugea, a fost rănit (...) și împotmolindu-se într-o mlaștină, a căzut de pe calul său.” (Cronici turcești)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
 2. Precizați localitatea la care se referă sursa B. **2 puncte**
 3. Numiți cei doi comandanți ai oștirilor care s-au confruntat, în 1595, precizați atât în sursa A, cât și în sursa B. **6 puncte**
 4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la capturarea tunurilor, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la capturarea tunurilor, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 6. Prezentați alte două bătălii la care participă românii în Evul Mediu, în afara celei precizate în surse. **6 puncte**
 7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia tratatele semnate de statele române se integrează în relațiile internaționale în Evul Mediu. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia). **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianța 51

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Acele năvăliri repetate obligă pe Ioan Albert [regele Poloniei] să încheie [în 1499, un tratat de] pace cu domnul Moldovei. Condițiile păcii constituie cel mai mare succes diplomatic al lui Ștefan [cel Mare]. Mai întâi, orice pretenție de suzeranitate, mai mult, orice aluzie chiar, era înlăturată. Părțile sunt deplin egale (...). Toate «ofensele, pagubele și nedreptățile» se uită; de acum înainte va fi «de amândouă părțile (...) liniște și pace veșnică». Cei doi monarhi sunt datori să se ajute reciproc «cu sabia și cu sfatul și (...) cu toată puterea» împotriva tuturor vrăjmașilor. Dacă Ioan Albert și fratele său Vladislav, regele Ungariei, vor porni în persoană împotriva turcilor – locul de trecere peste Dunăre al celui dintâi este prevăzut precis: pe la Oblucița – atunci va merge și Ștefan; în caz că va fi împiedicat, va trimite «pe fiul său Bogdan sau pe altcineva», cu toate puterile sale.”
(C. C. Giurescu, D. C. Giurescu, *Istoria românilor*)

B. „Eu Ștefan Tomșa, [domn] al țării Moldovei, jur (...) că (...) voi păstra fidelitate și supușenie față de Majestatea sa Sigismund, Rege al Poloniei (...) și față de urmașii săi (...), ca și față de întreaga Coroană poloneză; (...) dacă voi ajunge să aflu ceva care să-i fie de ajutor majestății Sale Regelui și Coroanei poloneze pentru a menține prietenia cu [sultanul] Turciei sau dacă va fi să aflu că se urzește ceva în dauna Coroanei poloneze, atât din partea suzeranilor susnumiți, cât și din cea a altor dușmani, eu îl voi preveni fidel și sincer despre aceasta pe Majestatea Sa Regală, fără a-i ascunde nimic.”
(Tratatul încheiat de Ștefan Tomșa și Sigismund, 1612)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
 2. Numiți domnitorul la care se referă sursa B. **2 puncte**
 3. Precizați titlul deținut atât de Ioan Albert, din sursa A cât și de Sigismund, din sursa B. **3 puncte**
 4. Numiți statul condus atât de Ioan Albert, din sursa A, cât și de Sigismund, din sursa B. **3 puncte**
 5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia, tratatul semnat stabilește relații de egalitate între conducătorii celor două state, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
 6. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia, tratatul semnat stabilește relații de egalitate între conducătorii celor două state, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
 7. Prezentați alte două acțiuni având caracter militar la care participă voievozii români în Evul Mediu, în afara celor precizate în text. **6 puncte**
 8. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia autonomiile locale au contribuit la constituirea statelor în spațiul medieval românesc. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- ◆ **Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.**

Varianta 52

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Către [Ungaria] și către toate țările, în care va ajunge această scrisoare, sănătate. Noi, Ștefan Voievod [Ștefan cel Mare], din mila lui Dumnezeu domn al Țării Moldovei, mă închin cu prietenie vouă tuturor căroră le scriu, (...) și vă spun domniilor voastre că (...) păgânul împărat al turcilor își puse în gând să-și răzbune [înfrângerea suferită de otomani la Podul Înalt] și să vie, în luna mai, [personal] și cu toată puterea sa împotriva noastră și să supună țara noastră, care e poarta creștinătății. Dar dacă această poartă, care e țara noastră, va fi pierdută [...] atunci toată creștinătatea va fi în primejdie. De aceea ne rugăm de domniile voastre să ne trimiteți pe căpitani voștri într-ajutor împotriva dușmanilor creștinătății (...). Iar noi, din partea noastră făgăduim, pe credința noastră creștinească și cu jurământul domniei noastre, că (...) ne vom lupta până la moarte pentru legea creștinătății.” (Scrisoarea lui Ștefan cel Mare către principii creștini, 1475)

B. „Întâi. (...) Câtă vreme va ține războiul cu turcii, (...) dacă s-ar întâmpla să avem nevoie de mai multă oaste, cerută de împrejurări grele, maiestatea sa imperială (...) va veni în ajutorul nostru cu oaste mai mare. (...)

Al doilea. Pentru ca să putem da acest ajutor cu cât mai multă râvnă și dragoste și pentru a putea sluji creștinătății cu toată credința, maiestatea sa ne-a dat nouă și preascumpului nostru fiu, Petru, Țara Românească cu toate veniturile sale, drepturile și hotarele sale ca să o ținem și să o stăpânim în vecie și ne-o dăruiește (...) cu acele libertăți și privilegii cu care am stăpânit-o și am ținut-o și până acum.”

(Tratatul dintre Mihai Viteazul și Rudolf al II-lea, conducătorul Imperiului Romano-German, 1598)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
 2. Numiți statul român precizat în sursa B. **2 puncte**
 3. Numiți un stat căruia i se adresează Ștefan cel Mare, din sursa A, respectiv, statul al cărui conducător semnase un tratat cu Mihai Viteazul, din sursa B. **6 puncte**
 4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia relațiile avute în vedere se bazau pe cooperare, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
 5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia relațiile avute în vedere se bazau pe subordonare, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
 6. Prezentați alte două acțiuni diplomatice susținute de români în epoca medievală, în afara celor precizate în text. **6 puncte**
 7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia autonomiile locale au contribuit la întemeierea statului în spațiul medieval românesc. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianța 53

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Iar Ștefan-vodă [Ștefan cel Mare] (...) le-a ieșit înaintea turcilor de sus de Vaslui, la Podu Înalt, [în 1475], pe care i-a biruit Ștefan-vodă, nu așa cu vitejia, cum cu meșteșugul. (...) Deci ajutorind puterea cea dumnezeiască, (...) așa i-a cuprins pre turci negura, de nu se vedea unul cu altul. Și Ștefan-vodă tocmise pușini oameni peste lunca Bârladului, ca să-i amăgească cu buciume și trâmbițe, dând semn de război; atunci oastea turcească, întorcându-se la glasul buciurilor și împiedicându-i și apa și lunca și negura acoperindu-i, [au încercat să treacă prin luncă], la glasul buciurilor. Iar Ștefan-vodă, cu oastea tocmită, i-a lovit [pe turci] unde nici era loc [pentru aceștia] de a-și tocmi oastea, nici de a se îndrepta, ci așa ei în sine tăindu-se, mulți pieriră, mulți prinși de pedestrimă au fost, ce și pe aceia pe toți i-a tăiat. (...) Și puștile le-au dobândit și steaguri [de luptă] mai mult de o sută au luat.”
(G. Ureche, *Letopisețul Țării Moldovei*)

B. „Atunci mărinimosul [Mihai Viteazul, la Călugăreni, în 1595], (...) a smuls o secure sau sulică ostășească și pătrunzând el însuși în șirurile sălbatice ale dușmanilor, străpunge pe un stegar al armatei, taie cu sabia o altă căpetenie și luptând se întoarce nevătămat. În acest timp, comandantul de oaste Kiraly Albert, (...) slobozește două tunuri în mijlocul celei mai dese grupări a dușmanului, (...), pentru ca îndată două sute de unguri și tot atâția cazaci, (...) năvălind cu furie, strică rândurile, aștern la pământ și taie oștile turcilor, pe când din spate și din coastă lovește (...) domnul cu ai săi, făcându-se așa mare învălmășeală, încât până în seară au fost redobândite cele 11 tunuri [pierdute anterior în luptă]. În această învălmășeală ce seamănă a fugă [comandantul armatei otomane] Sinan pașa (...) scapă cu viață. Dacă noaptea cea întunecoasă n-ar fi împiedicat pe domn, fără îndoială că ar fi zdrobit cu acțiunea lui clocotitoare forța dușmană și ar fi pus capăt dintr-o dată (...) întregului război.”

(Balthazar Walter, *Scurtă și adevărată descriere a faptelor săvârșite de Mihai, domnul Țării Românești, prea strălucitul și prea viteazul conducător de oști împotriva dușmanilor creștinătății*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Numiți conducătorul Moldovei, precizat în sursa A. **2 puncte**
3. Menționați, pe baza sursei A, respectiv, a sursei B, câte o informație referitoare la tehnica de luptă utilizată în fiecare bătălie. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia victoria obținută de conducătorul statului român a fost definitivă, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia victoria obținută de conducătorul statului român a fost definitivă, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
6. Prezentați alte două acțiuni militare desfășurate de români, în Evul Mediu, în afara celor menționate în texte. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia o instituție centrală este necesară pentru funcționarea unuia dintre statele române, în secolele al XVII-lea – al XVIII-lea. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 54

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A., [În 1290], fiind în [Transilvania] un voievod ce l-a chemat Negru Voievod [în Țara] Făgărașului, ridicatu-s-a de acolo cu toată casa lui și cu mulțime de noroade rumâni, papistași*, sași și de tot felul de oameni. Pogorându-se pe apa Dâmboviții, început-au a face țară nouă. Întâi au făcut orașul ce-i zic Câmpulung (...). De acolo au descălecat la Argeș și au făcut oraș mare (...) făcând curți de piatră (...). Iar noroadele ce pogorâse cu dânsul, unii s-au tins pe sub podgorie, ajungând până în apa Siretului și până în Brăila, iar alții s-au tins în jos peste tot locul, de au făcut orașe și sate până în marginea Dunării și până la Olt. Atunci și (...) boierimea ce era mai înainte peste Olt (...) au venit la [Negru Voievod], închinându-se să fie supt porunca lui și numai el să fie peste toți.”

(*Letopisețul Cantacuzinesc*)

*catolici

B. „Primele știri cu privire la statul constituit la sud de Carpați vin din sfera Regatului Ungar. (...) Conducătorul noului stat era acum Basarab. (...) În 1330, (...) Carol Robert a decis să întreprindă o mare campanie împotriva Țării Românești, pentru a-l înlătura pe Basarab, în locul căruia intenționa să numească un dregător regal. (...) Pentru tânărul stat român dintre Carpați și Dunăre, înfruntarea [de la Posada] cu marea oaste a unuia dintre cele mai puternice state ale vremii, a fost proba focului. Ea a însemnat eșecul definitiv al încercării de a lichida Țara Românească.”

(M. Bărbulescu, *Istoria României*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
2. Numiți un oraș precizat în sursa A. **2 puncte**
3. Numiți câte un conducător precizat în sursa A, respectiv, în sursa B. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la modalitatea întemeierii Țării Românești, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la modalitatea întemeierii Țării Românești, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două acțiuni diplomatice desfășurate de Țările Române în Evul Mediu și/ sau la începuturile modernității. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia o instituție centrală este necesară pentru funcționarea Moldovei, în secolele al XV-lea – al XVIII-lea. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008

Proba scrisă la istorie

Proba D/E/F

- ◆ **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- ◆ **Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.**

Varianta 55

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Atunci, Petru I [Mușat] a plecat cu sfetnicii săi, la Liov, unde, la 26 septembrie 1387, a depus, în prezența regelui, jurământul de vasalitate față de coroana polonă. Marii [boieri] moldoveni au dat și ei un act cu un conținut asemănător (...). Inițiativa a aparținut domnului Petru I, care a «întrunit un sfat în mod special», cum se spune în actele omagiului de la Liov. Deci, Petru a fost acela care, cumpănind bine noua conjunctură, a socotit mai prudentă și mai folositoare o apropiere de regatul polon, care, prin unirea cu Lituania (1386), devenise o mare forță în această parte a Europei. Tratatul din 1387 mai avea, însă, o semnificație, una politică; prin el, Moldova a intrat în sistemul de alianțe al regatului polono-lituanian, ce părea să ofere garanții suficiente pentru apărarea țării de pretențiile regatului ungar, care înțelegea suzeranitatea nu doar ca o legătură vasalică, tipic feudală, ci ca o posesiune de fapt.” (Șt. Gorovei, *Mușatinii*)

B. „Aceste năvăliri repetate obligă pe Ioan Albert [regele Poloniei] să încheie pace cu domnul Moldovei. Condițiile păcii constituie cel mai mare succes diplomatic al lui Ștefan [cel Mare]. Mai întâi, orice pretenție de suzeranitate, mai mult, orice aluzie chiar, era înlăturată. Părțile sunt deplin egale (...). Toate «ofensele, pagubele și nedreptățile» se uită; de acum înainte va fi «de amândouă părțile (...) liniște și pace veșnică». Cei doi monarhi sunt datori să se ajute reciproc «cu sabia și cu sfatul și (...) cu toată puterea» împotriva tuturor vrăjmașilor. Dacă Ioan Albert și fratele său Vladislav, regele Ungariei, vor porni în persoană împotriva turcilor – locul de trecere peste Dunăre al celui dintâi este prevăzut precis: pe la Oblucița – atunci va merge și Ștefan; în caz că va fi împiedicat, va trimite «pe fiul său Bogdan sau pe altcineva», cu toate puterile sale.”

(C. C. Giurescu, D. C. Giurescu, *Istoria românilor*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
 2. Numiți domnitorul Moldovei din sursa B. **2 puncte**
 3. Menționați câte o informație referitoare la obiectivul politic, din sursa A, respectiv, la cel politico-militar, din sursa B, urmărit de fiecare domnitor în relațiile stabilite cu Polonia. **6 puncte**
 4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia între statele semnatare se stabileau relații de egalitate, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
 5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia între statele semnatare se stabileau relații de egalitate, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
 6. Prezentați alte două tratate încheiate de domnitorii români în Evul Mediu, în afara celor precizate în texte. **6 puncte**
 7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia autonomiile locale au contribuit la constituirea statului în spațiul medieval românesc. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 56

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Într-aceia vreme, Mehmet împăratul turcesc armând 120.000 de [oameni], oastea sa și oastea tătarească, (...) [le-a] trimis asupra lui Ștefan-vodă [Ștefan cel Mare]. Iar Ștefan-vodă având oastea sa, 40.000 (...) și 2000 de poloni (...), le-au ieșit înaintea turcilor (...), la Podu Înalt, [în 1475], pe care i-a biruit Ștefan-vodă, nu așa cu vitejia, cum cu meșteșugul. (...) Ștefan-vodă tocmise puțini oameni preste lunca Bârladului, ca să-i amăgească cu buciume și trâmbițe, dând semn de război (...). Iar, Ștefan-vodă cu oastea tocmită i-a lovit [pe turci] unde nici era loc [pentru aceștia] de a-și tocmi oastea, nici de a se îndrepta, ci așa ei în sine tăindu-se, mulți pieriră, mulți prinși de pedestrime au fost, ce și pe aceia pe toți i-a tăiat.”
(G. Ureche, *Letopisețul Țării Moldovei*)

B. „Io Ștefan voievod, din mila lui Dumnezeu domn al Moldovei, fiul lui Bogdan voievod, în anul [1476], (...) s-a ridicat puternicul Mehmet*, cu toate puterile sale răsăritene (...) și au ajuns până aici, la locul numit Pârâul Alb. Și noi, Ștefan voievod, [Ștefan cel Mare] cu fiul nostru Alexandru, am ieșit înaintea lor și am făcut mare război cu ei. Și cu voia lui Dumnezeu, au fost înfrânți creștinii de păgâni. Și au căzut acolo mulțime mare de ostași ai Moldovei. Atunci și tătarii au lovit țara Moldovei (...). De aceea, a binevoit, Io Ștefan voievod, cu buna sa voință a zidi această [biserică], (...) pentru amintirea tuturor [creștinilor] care s-au prăpădit aici.”

(Pisania bisericii din Războieni)

*conducătorul Imperiului Otoman, între anii 1451-1481

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Selectați, din sursa A, o informație referitoare la corpul de oaste aliat lui Ștefan cel Mare. **2 puncte**
3. Numiți statul la care se referă atât sursa A cât și sursa B. **3 puncte**
4. Precizați o armată care a atacat statul condus de Ștefan cel Mare, menționată atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia Ștefan cel Mare a obținut o victorie, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
6. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia Ștefan cel Mare a obținut o victorie, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
7. Prezentați două acțiuni diplomatice prin care s-a urmărit apărarea statelor române, în Evul Mediu și/ sau la începuturile modernității. **6 puncte**
8. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia autonomiile locale au contribuit la constituirea statului în spațiul medieval românesc. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 57

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „După domn [în Moldova] veneau mitropolitul și întregul sfat [domnesc], care se așezau pe scaunele lor după rânduială. După aceea, mitropolitul pășea cel dintâi spre domn, care ședea pe tron, (...) îi ura, în puține vorbe, domnie norocită, îl încredința de sprijinul său și-i cerea ocrotire pentru dânsul și pentru oamenii bisericii. După aceea se întorcea către norod, îl binecuvânta și-l îndemna să fie cu credință domnului.”
(D. Cantemir, *Descrierea Moldovei*)

B. „În Moldova s-a făcut obicei ca domnii (...), dacă voiesc să înalțe vreo mănăstire, să-și împartă toată averea între mănăstire și fiii săi și să lase moștenire mănăstirii tot atât cât dobândește fiecare dintre copiii săi. Iar dacă ctitorul se teme că mănăstirea se va dărâma sau că ar putea să se ruineze după moartea lui, atunci o închină uneia dintre mănăstirile cele mai de frunte [aflate la Ierusalim, muntele Sinai, muntele Athos].” (D. Cantemir, *Descrierea Moldovei*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Selectați, din sursa B, două dintre locurile în care se aflau “mănăstirile cele mai de frunte”.
4 puncte
2. Numiți statul precizat atât în sursa A cât și în sursa B.
3 puncte
3. Precizați titlul, pe care îl deține reprezentantul unei instituții, menționat atât în sursa A cât și în sursa B.
3 puncte
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la relația dintre reprezentantul unei instituții politice centrale și Biserică, susținându-l cu o explicație din text.
5 puncte
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la relația dintre reprezentantul instituției politice centrale și Biserică, susținându-l cu o explicație din text.
5 puncte
6. Prezentați două confruntări militare la care participă românii în Evul Mediu.
6 puncte
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia diplomația statelor române se integrează în relațiile internaționale de la începutul epocii moderne. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia).
4 puncte

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianța 58

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „În acest timp răsculându-se [Ștefan cel Mare] faptele sale au fost arătate înaltului tron [sultanului. Lui Soliman-pașa] i s-a trimis poruncă (...) să plece cu oastea sa împotriva [Moldovei] fără nici un fel de întârziere (...) pentru a supune acele ținuturi prin lovituri de sabie. Dar oastea lui Soliman-pașa era obosită de luptele și eforturile depuse [în lupte anterioare]. Dușmanul neieșind la iveală, ei au pornit în incursiune pentru devastarea satelor și orașelor. (...) Pe când Soliman-pașa era ocupat cu prada, [Ștefan voievod] fortificându-și atât pe dinăuntru cât și pe dinafară țara și adunându-și la un loc călăreții și pedestrașii, a pornit în grabă asupra oștirii [otomane] și a împrăștiat acea oaste obosită, atacându-o prin surprindere, din locuri ascunse, cu oastea sa. Cei mai mulți dintre [otomani] au murit ca niște martiri și mulți viteji au pierit pe câmpul de bătălie [de la Podu Înalt. Soliman-pașa], care se căia de această ciocnire, a scăpat cu greu de la nenorocirea pieirii.”
(Cronicarul otoman Sa'adeddin despre lupta din 1475)

B. „Iar Ștefan-vodă (...) le-a ieșit înaintea turcilor de sus de Vaslui, la Podu Înalt, [în 1475], pe care i-a biruit Ștefan-vodă, nu așa cu vitejia, cum cu meșteșugul. (...) Deci ajutorind puterea cea dumnezeiască, (...) așa i-au cuprins pre turci negura, de nu să vedea unul cu altul. Și Ștefan-vodă tocmise puțini oameni preste lunca Bârladului, ca să-i amăgească cu buciume și trâmbițe, dând semn de război; atunci oastea turcească, întorcându-se la glasul buciurilor și împiedicându-i și apa și lunca și negura acoperindu-i, [au încercat să treacă prin luncă], la glasul buciurilor. Iar Ștefan [cel Mare] cu oastea tocmită i-a lovit [pe otomani], unde nici era loc [pentru aceștia] de a-și tocmi oastea, nici de a să îndrepta, ci așa ei în sine tăindu-se, mulți pieriră, mulți prinși de pedestrime au fost, ce și pe aceia pe toți i-a tăiat. (...) Și puștile le-au dobândit și steaguri [de luptă] mai mult de o sută au luat.”
(G. Ureche, *Letopisețul Țării Moldovei*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
2. Numiți, din sursa A, locul în care se desfășoară bătălia dintre români și otomani, în Moldova. **2 puncte**
3. Numiți voievodul precizat atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
4. Numiți statul la care se referă atât sursa A cât și sursa B. **3 puncte**
5. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la cauzele înfrângerii otomanilor, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la cauzele înfrângerii otomanilor, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
7. Prezentați două instituții centrale ale statelor române, în secolele al XIV-lea – al XVIII-lea. **6 puncte**
8. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia tratatele semnate de statele române reprezintă o componentă a relațiilor internaționale de la începutul epocii moderne. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 59
(30 de puncte)

SUBIECTUL I

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Atunci, Petru I [Mușat] a plecat cu sfetnicii săi, la Liov, unde, la 26 septembrie 1387, a depus, în prezența regelui, jurământul de vasalitate față de coroana polonă. Marii [boieri] moldoveni au dat și ei un act cu un conținut asemănător (...). Inițiativa a aparținut [domnitorului] Petru I, care a «întrunit un sfat în mod special», cum se spune în actele omagiului de la Liov. Deci, Petru a fost acela care, cumpănind bine noua conjunctură, a socotit mai prudentă și mai folositoare o apropiere de regatul polon, care, prin unirea cu Lituania (1386), devenise o mare forță în această parte a Europei. Tratatul din 1387 mai avea, însă, o semnificație, una politică; prin el, Moldova a intrat în sistemul de alianțe al regatului polono-lituanian, ce părea să ofere garanții suficiente pentru apărarea țării de pretențiile regatului ungar.”
(Șt. Gorovei, *Mușatinii*)

B. „Acesta năvăliri repetate obligă pe Ioan Albert [regele Poloniei] să încheie [în 1499] pace cu domnul Moldovei. Condițiile păcii constituie cel mai mare succes diplomatic al lui Ștefan [cel Mare]. Mai întâi, orice pretenție de suzeranitate, mai mult, orice aluzie chiar, era înlăturată. Părțile sunt deplin egale (...). Toate «ofensele, pagubele și nedreptățile» se uită; de acum înainte va fi «de amândouă părțile (...) liniște și pace veșnică». Cei doi monarhi sunt datori să se ajute reciproc «cu sabia și cu sfatul și (...) cu toată puterea» împotriva tuturor vrăjmașilor. Dacă Ioan Albert și fratele său Vladislav, regele Ungariei, vor porni în persoană împotriva turcilor – locul de trecere peste Dunăre al celui dintâi este prevăzut precis: pe la Oblucița – atunci va merge și Ștefan; în caz că va fi împiedicat, va trimite «pe fiul său Bogdan sau pe altcineva», cu toate puterile sale.”

(C. C. Giurescu, D. C. Giurescu, *Istoria românilor*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
2. Numiți un stat precizat în sursa B. **2 puncte**
3. Numiți, din sursa A, respectiv, din sursa B, câte un domnitor român. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia între statele semnatare se stabileau relații de subordonare, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia între statele semnatare se stabileau relații de subordonare, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
6. Prezentați alte două confruntări militare la care participă românii în Evul Mediu, în afara celor precizate în text. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia autonomiile locale au contribuit la constituirea unui stat român medieval. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008

Proba scrisă la istorie

Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 60

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „În 1595, Mihai Viteazul, la Călugăreni] iese la luptă cu oaste puțină. (...) Turcii (...) îi resping pe creștini. (...) Atunci mărinimosul Mihai (...) a smuls o secure sau sulită ostășească și pătrunzând el însuși în șirurile sălbatice ale dușmanilor (...) și luptând ca un erou se întoarce nevătămat. În acest timp, comandantul de oaste Kiraly Albert, (...) slobozește două tunuri în mijlocul celei mai dese grupări a dușmanului, (...) două sute de unguri și tot atâția cazaci, (...), năvălind cu furie, strică rândurile, aștern la pământ și taie oștile turcilor, pe când din spate și din coastă îi lovește (...) domnul cu ai săi (...). În această învălmășeală ce seamănă a fugă, Sinan pașa [comandantul armatei otomane] în partea din față a taberei cade de pe podul râului Neajlov, (...) și scăpă cu viață (...) și alți mulți căpitani și trei mii de oșteni fură tăiați, [iar] din creștini abia căzură câteva sute și dacă întinericul nopții nu împiedica pe Mihai (...), fără îndoială, era să frângă de tot puterea dușmanului și să pună capăt dintr-o dată întregului război.”

(Balthazar Walter, *Scurtă și adevărată descriere a faptelor săvârșite de Mihai, domnul Țării Românești, prea strălucitul și prea viteazul conducător de oști împotriva dușmanilor creștinătății*)

B. „În cronica [otomană], este scris că în apropiere de podul Călugăreni se află un loc mlăștinos și păduros. Odată cu sosirea [otomanilor] în acel loc, ivindu-se un alai al dușmanilor [conduși de Mihai Viteazul] au început să se lupte, așezând tunuri și puști, care la intrarea în pădure au pricinuit oștirii o pagubă foarte însemnată. În acest timp, [otomanii], trecând podul, i-au întâmpinat pe dușmani. De dimineață și până seara s-a dat o luptă crâncenă. Luându-se douăsprezece tunuri ale dușmanului, au câștigat victoria și dușmanul a fost învins. Dar locul acela fiind mlăștinos, și păduros (...), [Sinan] pașa, pe când fugea, a fost rănit (...) și împotmolindu-se într-o mlaștină, a căzut de pe calul său.”

(*Cronici turcești*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Numiți un corp de oaste creștină la care se referă sursa A. **2 puncte**
3. Numiți cei doi comandanți ai oștirilor care s-au confruntat, în 1595, precizați atât în sursa A, cât și în sursa B. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la finalul luptei desfășurate la Călugăreni, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la finalul luptei desfășurate la Călugăreni, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați alte două acțiuni militare din spațiul medieval românesc, în afara celei precizate în texte. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia diplomația românească face parte din relațiile internaționale, la începuturile modernității. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia). **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 61

SUBIECTUL I

(30 puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Noi, Mircea, [Mircea cel Bătrân] voievodul Țării Românești, (...) facem cunoscut că, deoarece prealuminatul (...) Sigismund, (...) ilustrul rege al Ungariei, (...) ne-a ajutat mai ales împotriva acelor (...) dușmani ai noștri, turcii, de aceea noi, din îndemnul numai al nostru (...), făgăduim (...) mai întâi că noi, când și de câte ori de acum înainte [regele] va merge cu oștirea sa, el însuși, împotriva turcilor pomeniți sau împotriva oricăror altora ce țin cu ei, atunci să fim ținuți și datori a merge cu dânsul, de asemenea, noi înșine împotriva acelor, cu toată oștirea, cu oamenii și cu toată puterea noastră.” (Tratatul dintre Mircea cel Bătrân și Sigismund de Luxemburg, 1395)

B. „Noi, Ștefan [Ștefan cel Mare], voievod al Moldovei, (...) în caz că majestatea regală va merge contra turcilor prin Țara Românească, noi, Ștefan Voievod, vom merge, în același timp, în persoană și cu toată puterea împreună cu majestatea regească. De asemenea, în caz că majestatea regală ar trimite contra aceluiași turci pe un căpitan al său prin aceeași Valahie, noi, Ștefan Voievod, vom merge, de asemenea, în persoană și cu toată puterea cu zisul căpitan.” (Tratatul dintre Ștefan cel Mare și Matei Corvin, regele Ungariei, 1475)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa B, statul condus de Ștefan cel Mare. **2 puncte**
3. Numiți statul medieval românesc precizat atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
4. Menționați funcția deținută atât de Mircea cel Bătrân, din sursa A cât și de Ștefan cel Mare, din sursa B. **3 puncte**
5. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la politica de alianță a lui Mircea cel Bătrân, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la politica de alianță a lui Ștefan cel Mare, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
7. Prezentați alte două acțiuni diplomatice întreprinse de români în Evul Mediu, în afara celor precizate prin texte. **6 puncte**
8. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia o instituție centrală este necesară pentru funcționarea unuia dintre statele române, în secolele al XVII-lea – al XVIII-lea. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ♦ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ♦ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 62

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Și plecat-au din Maramureș cu toți tovarășii lor și cu femeile și cu copiii lor peste munții cei înalți, și tăind pădurile și înlăturând [pietrele], trecut-au munții [Carpați] cu ajutorul lui Dumnezeu, și le-au plăcut locul și s-au așezat acolo și-au ales dintre dânșii pe un om înțelept, cu numele Dragoș, și l-au numit sieși (...) voievod. Și de atunci s-a început, cu voia lui Dumnezeu, Țara Moldovenească”.
(*Cronica anonimă*)

B. „Iar în acel timp Bogdan, voievodul românilor din Maramureș, adunând în jurul său pe românii din acel district, trecu pe ascuns în Țara Moldovei, supusă coroanei regatului ungar, și cu toate că a fost lovit de multe ori de armata regelui [Ungariei], sporind mult numărul locuitorilor români, acea țară a crescut [devenind] un stat.”
(*Cronica lui Ioan de Târnave*)

C. „Maramureșul era o veche formațiune politică românească, alcătuită din câteva cnezate de vale, ai căror stăpâni, numiți cnezi, se întruneau periodic într-o adunare, unde, între altele alegeau și voievodul, conducătorul întregii țări a Maramureșului. (...) În 1300, Maramureșul este numit [țară], iar în 1326 [district]. ”
(I.-A. Pop, Th. Năgler, *Istoria Transilvaniei*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați, din sursa C, secolul în care se atribuie denumirea « district » unei formațiuni politice românești. **2 puncte**
 2. Selectați, din sursa C, cadrul organizatoric în care se adunau cnezii. **2 puncte**
 3. Numiți formațiunea politică românească precizată în cele trei surse. **3 puncte**
 4. Precizați funcția politico-militară menționată în cele trei surse. **3 puncte**
 5. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la întemeierea Moldovei, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 6. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la întemeierea Moldovei, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 7. Prezentați două acțiuni diplomatice ale Țărilor Române în Evul Mediu și/ sau la începutul epocii moderne. **6 puncte**
 8. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia o instituție centrală este necesară pentru funcționarea Țării Românești, în secolele al XV-lea – al XVIII-lea. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 63

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „În 1290], fiind (...) Negru Voievod, mare herțeg (...) pre [Țara Făgărașului], ridicatu-s-a de acolo cu toată casa lui și cu mulțime de noroade, rumâni, papistași*, sași și dă tot felul de oameni. Pogorându-se pre apa Dâmboviții, început-au a face țară nouă. Întâi au făcut orașul ce-i zic Câmpulung. (...) Iar noroadele ce pogorâse cu dânsul, unii s-au tins pe sub podgorie, ajungând până în apa Siretului și până în Brăila, iar alții s-au tins în jos peste tot locul de au făcut orașe și sate până în marginea Dunării și până la Olt. (...) Atunci și Basarabeștii cu toată boierimea ce era mai înainte peste Olt (...) au venit la [Negru Voievod], închinându-se să fie supt porunca lui și numai el să fie preste toți.”
(*Letopisețul Cantacuzinesc*)

*catolici

B. „Iar în acel timp Bogdan, voievodul românilor din [Țara Maramureșului], adunând în jurul său pe românii din acel district, trecu pe ascuns în țara Moldovei, supusă coroanei regatului ungar, și cu toate că a fost lovit de multe ori de armata regelui [Ungariei], sporind mult numărul locuitorilor români, acea țară a crescut [devenind] un stat.”
(*Cronica lui Ioan de Târnave*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Menționați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Numiți un oraș precizat în sursa A. **2 puncte**
3. Numiți teritoriul din care a plecat Negru Voievod, din sursa A, respectiv, Bogdan din sursa B. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la întemeierea statului medieval sud carpat, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la întemeierea Moldovei, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două tratate internaționale care vizează spațiul românesc, în Evul Mediu și/ sau la începuturile epocii moderne. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia o instituție centrală este necesară pentru funcționarea unuia dintre statele române, în secolele al XIV-lea – al XVIII-lea. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008

Proba scrisă la istorie

Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 64

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Ștefan vodă [Ștefan cel Mare] strâns-a boierii țării și mari și mici și altă curte mărunță dimpreună cu mitropolitul Theoctist și cu mulți călugări, la locul ce se chiamă Direptate și i-a întrebat pre toți: *laste-le cu voie tuturor să le fie domn?* Ei cu toții au strigat într-un glas: *În mulți ani de la Dumnezeu să domnești.* (...) Cu toții l-au rădicat domn. (...) Și de acolo luă Ștefan vodă steagul Țării Moldovei și se duse la scaunul Sucevii. Decii Ștefan vodă gătindu-se de mai mari lucruri să facă, nu cerca să așeze țara, ci de război să [pregătea], că a împărțit oștii sale steaguri și a pus căpitani, care toate cu noroc i-au venit.”
(G. Ureche, *Letopisețul Țării Moldovei*)

B. „Fost-a Mihai Vodă (...) ban de Craiova (...). Acest Mihai Vodă a avut o rudă pe Iani Vistierul, care (...) i-a învățit toate lucrurile lui Mihai Vodă (...), chematu-l-a pe Mihai la Poartă, ca să-i câștige domnia Țării Românești (...). Scris-a Sigismund Báthory pentru el lui Sinan Pașa, la Poartă, să-l pună în scaunul Țării Românești (...). Scris-a Sigismund asemenea și solului Eduard Bartonus*, să facă și el ce va putea, ca Mihai să ia domnia Țării Românești. Purces-au împreună cu el la Poartă și boierii care au trecut, după multe făgăduieli, de partea lui (...). Șezut-a Mihai mai multă vreme la Poartă și toate cheltuielile lui Mihai le-a plătit Iani (...). După aceia când l-au îmbrăcat cu caftan** în divan, făgăduit-a Mihai înaintea vizirilor*** la [Constantinopol], că va plăti datoria, ce rămăsese de mai înainte.”
(Cronicarul Szamosközy despre Mihai Viteazul)

*ambasadorul Angliei la Constantinopol

** manta, de proveniență orientală, simbol al domniei, în perioada în care domnitorii români erau numiți de sultan

***coordonatori ai administrației civile, controlând veniturile și cheltuielile Imperiului Otoman

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți statul român medieval la care se referă sursa B. **2 puncte**
2. Selectați, din sursa A, funcția deținută de Theoctist. **2 puncte**
3. Menționați o deosebire dintre atitudinea boierimii față de Ștefan cel Mare, din sursa A, respectiv, față de Mihai Viteazul, din sursa B. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia preluarea domniei este decisă în statul român, selectând două informații aflate în relație cauză-efect. **5 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia preluarea domniei este decisă în statul român, selectând două informații aflate în relație cauză-efect. **5 puncte**
6. Prezentați două tratate internaționale al căror scop era apărarea statelor române în Evul Mediu și/ sau la începutul epocii moderne. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia conflictele militare la care participă românii în Evul Mediu sunt o componentă a relațiilor internaționale. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 65

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Ștefan vodă [Ștefan cel Mare, în 1457] strâns-a boiarii țării și mari și mici și altă curte mărunță dimpreună cu mitropolitul Theoctist și cu mulți călugări, la locul ce se chiamă Direptate și i-a întrebat pre toți: *laste-le cu voie tuturor să le fie domn?* Ei cu toții au strigat într-un glas: *În mulți ani de la Dumnezeu să domnești.* (...) Cu toții l-au rădicat domn. (...) Și de acolo luă Ștefan vodă steagul Țării Moldovei și se duse la scaunul Sucevii. Decii, Ștefan vodă gătindu-se de mai mari lucruri să facă, nu cerca să așeze țara, ci de război să [pregătea], că a împărțit oștii sale steaguri și a pus căpitani, care toate cu noroc i-au venit.”
(G. Ureche, *Letopisețul Țării Moldovei*)

B. „Boierimea și cu alții (...), cu toții făcură sfat și aleseră dintre dâșii un boier, anume Constantin Brâncoveanu, marele logofăt [în Țara Românească], de-l ridicară să le fie domn, că-l știau că este înțelept și se trăgea din odraslă domnească. Atunci cu toții se închinară lui cu mare bucurie și toți cu un glas bun, ziseră: *Într-un ceas bun să ne fii măriă ta domn până la adânci bătrâneți.* Și îndată îl duseră în sfântă mitropolie cu mare cinste, [însoțindu-l] părintele Theodosie mitropolitul (...). Și așa ieșind [din biserică], l-au pus în scaun domnesc.”

(*Letopisețul Cantacuzinesc*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
 2. Selectați, din sursa B, funcția/ dregătoria pe care o îndeplinea Constantin Brâncoveanu, înainte de a deveni domnitor. **2 puncte**
 3. Precizați funcția deținută de Theoctist, din sursa A, respectiv, de Theodosie, din sursa B. **3 puncte**
 4. Menționați o asemănare între atitudinea boierimii față de Ștefan cel Mare, din sursa A, respectiv, față de Constantin Brâncoveanu, din sursa B. **3 puncte**
 5. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la declanșarea procesului de alegere a unui nou domnitor în Moldova, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 6. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la declanșarea procesului de alegere a unui nou domnitor în Țara Românească, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 7. Prezentați două acțiuni militare desfășurate în spațiul românesc medieval. **6 puncte**
 8. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia diplomația promovată de către domnitorii români reprezintă o componentă a relațiilor internaționale la începutul epocii moderne. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia). **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 66

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Boierimea și cu alții (...), cu toții făcură sfat [în Țara Românească] și aleseră dintre dâșii un boier anume Constantin Brâncoveanu, marele logofăt, de-l ridicară să le fie domn că-l știau că este înțelept și se trăgea din odraslă domnească. Atunci cu toții se închinară lui cu mare bucurie și toți cu un glas bun, ziseră: *Într-un ceas bun să ne fii mânia ta domn până la adânci bătrâneți*. Și îndată-l duseră în sfântă mitropolie cu mare cinste (...). Și patriarhul Dionisie i-a citit deasupra capului [slujba de binecuvântare] (...). Și așa ieșind de acolo, l-au pus în scaun domnesc.”
(*Letopiseșul Cantacuzinesc*)

B. „Domnilor Moldovei, (...) li s-a lăsat libertatea întreagă (...) de a face legi, de a pedepsi pe locuitori, de a face boieri ori de a scoate din boierie, de a pune dări (...). Pentru a da demnitățile, domnului nu-i era prescrisă nicio regulă. Dacă va fi vrut să onoreze pe un țăran cu cea mai mare onoare care este în Moldova, slujba de mare logofăt, nimeni nu îndrăznește să-l contrazică în public, și iarăși dacă va fi vrut să scoată din boierie pe vreun nobil, acesta de îndată trebuie să se supună voinței domnului său. (...) Aceiași putere o are și asupra mitropolitului și episcopilor. Domnul poate să-i înlăture din slujba și din rangul lor bisericesc fără să fie împiedicat de nimic (...) și fără învoirea patriarhului de la [Constantinopol].”
(D. Cantemir, *Descrierea Moldovei*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți domnitorul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Numiți statul la care se referă sursa B. **2 puncte**
3. Menționați funcția/dregătoria eclesiastică precizată atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
4. Menționați categoria socială la care se referă atât sursa A cât și sursa B. **3 puncte**
5. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la autoritatea domnitorului, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la autoritatea domnitorului, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
7. Prezentați două fapte istorice având caracter militar la care participă statele române, în Evul Mediu. **6 puncte**
8. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia diplomația promovată de către domnitorii români reprezintă o componentă a relațiilor internaționale la începutul epocii moderne. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia). **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 67

SUBIECTUL I

(30 puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Noi, Mircea [Mircea cel Bătrân], voievodul Țării Românești, duce de Făgăraș și ban al Severinului, facem cunoscut (...) că, deoarece prealuminatul principe și domn, domnul Sigismund, (...) ilustrul rege al Ungariei, (...) ne-a ajutat mai ales împotriva acelor (...) neîmpăcați dușmani ai noștri, turcii, de aceea noi, din îndemnul numai al nostru (...), făgăduim (...) mai întâi că noi, când și de câte ori de acum înainte domnul nostru, regele, va merge cu oștirea sa, el însuși, împotriva turcilor pomeniți sau împotriva oricărui altora ce țin cu ei, atunci să fim ținuți și datori a merge cu dânsul, de asemenea, noi înșine împotriva acelor, cu toată oștirea, cu oamenii și cu toată puterea noastră.”
(Tratat dintre Mircea cel Bătrân și Sigismund de Luxemburg, 1395)

B. „Întâi. Maiestatea sa imperială, câtă vreme va ține războiul cu turcii, ne va da și se va îngriji să ni se numere de către oamenii și vistiernicii săi, pentru a ne apăra țară și dacă soarta ne va fi favorabilă, pentru a ataca pe dușman, plata a 5.000 de ostași în bani gata. (...)”

Al doilea. Pentru ca să putem da acest ajutor (...), maiestatea sa ne-a dat nouă și preascumpului nostru fiu, Petru, Țara Românească cu toate veniturile sale, drepturile și hotarele sale ca să o ținem și să o stăpânim în vecie și ne-o dăruiește (...), cu acele libertăți și privilegii cu care am stăpânit-o și până acum. ”

(Tratatul dintre voievodul Mihai Viteazul și Rudolf al II-lea, conducătorul Imperiului Romano-German, 1598)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
2. Numiți voievodul menționat în sursa A. **2 puncte**
3. Numiți statul precizat atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
4. Precizați adversarii românilor menționați atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
5. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la condițiile implicării voievodului în luptă, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la condițiile implicării voievodului în luptă, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
7. Prezentați alte două confruntări militare întreprinse de români în Evul Mediu și/ sau la începutul modernității, în afara celor precizate în texte. **6 puncte**
8. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia autonomiile locale au contribuit la constituirea statului în spațiul medieval românesc. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 68

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „[În 1290], fiind în [Transilvania] un voievod ce l-au chemat Negru Voievod [în Țara] Făgărașului, ridicatu-s-a de acolo cu toată casa lui și cu mulțime de noroade rumâni, papistași*, sași și dă tot felul de oameni. Pogorându-se pe apa Dâmboviții, început-a a face țară nouă. Întâi au făcut orașul ce-i zic Câmpulung. Acolo a făcut o biserică mare și frumoasă și înaltă. De acolo au descălecat la Argeș și au făcut oraș mare și s-au pus scaunul de domnie, făcând curți de piatră și case domnești și o biserică mare și frumoasă. Iar noroadele ce pogorâse cu dânsul, unii s-au tins pe sub podgorie, ajungând până în apa Siretului și până în Brăila, iar alții s-au tins în jos peste tot locul de au făcut orașe și sate până în marginea Dunării și până la Olt.”(*Letopisețul Cantacuzinesc*)

*catolici

B. „Anihilarea autonomiei [Țării] Făgărașului, în 1291, (...) a coincis, potrivit tradiției istorice a Țării Românești, cu trecerea munților de către <Negru Vodă>, pesonaj a cărui identitate reală e necunoscută, și instalarea sa la Câmpulung. (...) Câmpulungul (...) sediu al unei înfloritoare comunități catolice, alcătuită din sași și unguri, etapă importantă a drumului comercial care leagă Transilvania cu Dunărea de Jos și Marea Neagră, a devenit acum cea dintâi reședință a domniei Țării Românești. Tradiția e confirmată așadar de realitatea istorică.”(M. Bărbulescu, *Istoria României*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Numiți, din sursa B, teritoriul a cărei autonomie a fost anulată. **2 puncte**
3. Precizați denumirea sediului autorității politice stabilit în Argeș, din sursa A, respectiv, în Câmpulung, din sursa B. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la tradiția istorică și/sau la Negru Voievod, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la tradiția istorică și/sau la Negru Vodă, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două acțiuni militare desfășurate în spațiul românesc, în Evul Mediu. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia diplomația românească face parte din relațiile internaționale ale începutului epocii moderne. (Se punctează coerența și pertinența argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 69

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. "În 1473, [Ștefan cel Mare] a instalat un nou domn fidel lui, în [Țara Românească] pe care a smuls-o dominației turcești. Pierderea Țării Românești și reconstituirea unui front antiotoman la Dunăre era o primejdie prea gravă pentru dominația Porții în Peninsula Balcanică. Înțelegând inevitabilitatea unei noi ofensive otomane, Ștefan cel Mare a început îndată după victorie [la Podu Înalt, în 1475] să pregătească noua fază a luptei. Solii trimise în toate direcțiile, în Polonia și Ungaria, la Veneția și la Roma, în Hanatul Crimeii și la Caffa, au încercat să lărgască coaliția antiotomană pentru a da Moldovei posibilitatea să înfrunte în condiții mai bune noul atac al lui Mehmet al II-lea."
(K. Hitchins, *Istoria României*)

B. „Noi, Mihai, voievodul [Țării Românești] facem cunoscut că (...) deoarece această provincie Țara Românească [este] de mai mult de o sută de ani sub jugul turcesc și este supusă unei grele robii, noi sătui de această lungă robie (...), am hotărât să o aducem la starea sa de mai înainte (...) și să cerem ajutorul și ocrotirea maiestații sale imperiale. Maiestatea sa imperială nu a refuzat să ne primească pe noi și țara noastră în slujba și sub suzeranitatea sa, ba dimpotrivă, a fost foarte bucuroasă să ne ajute pe noi cu generozitate.”

(Tratatul dintre Mihai Viteazul și Rudolf al II-lea, conducătorul Imperiului Romano-German, 1598)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Numiți, din sursa A, locul în care s-a obținut victoria din 1475. **2 puncte**
3. Numiți statul condus de Ștefan cel Mare, din sursa A, respectiv, de Mihai Viteazul, din sursa B. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la activitatea diplomatică a lui Ștefan cel Mare, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la activitatea diplomatică a lui Mihai Viteazul, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați alte două conflicte militare la care au participat românii în Evul Mediu, în afara celui menționat în text. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia autonomiile locale au contribuit la constituirea statelor medievale române. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 70

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Într-aceia vreme, Mehmet împăratul turcesc armând 120.000 de [oameni], oastea sa și oastea tătărească și muntenească, (...) [le-a] trimis asupra lui Ștefan-vodă [Ștefan cel Mare]. Iar Ștefan-vodă având oastea sa, 40.000 și 2.000 de [poloni] (...) și 5000 de unguri (...), le-a ieșit înaintea turcilor de sus de Vaslui, la Podu Înalt, [în 1475], pe care i-a biruit Ștefan-vodă, nu așa cu vitejia, cum cu meșteșugul. Că a fost învățat de a pârlolit iarba pretutindeni, de au slăbit caii turcilor cei gingași. (...) Și Ștefan-vodă tocmise puțini oameni peste lunca [râului] Bârladului, ca să-i amăgească cu buciume și trâmbițe, dând semn de război.” (G. Ureche, *Letopisețul Țării Moldovei*)

B. „Atunci mărinimosul [Mihai Viteazul, la Călugăreni, în 1595], (...) a smuls o secure sau sulică ostășească și pătrunzând el însuși în șirurile sălbatice ale dușmanilor, străpunge pe un stegar al armatei, taie cu sabia o altă căpetenie și luptând se întoarce nevătămat. În acest timp, comandantul de oaste Kiraly Albert, (...) slobozește două tunuri în mijlocul celei mai dese grupări a dușmanului, (...) pentru că îndată două sute de unguri și tot atâția cazaci, (...) năvălind cu furie, strică rândurile, aștern la pământ și taie oștile turcilor, pe când din spate și din coastă lovește (...) domnul cu ai săi, făcându-se așa mare învălmășeală, încât până în seară au fost redobândite cele 11 tunuri [pierdute anterior în luptă]. În această învălmășeală ce seamănă a fugă, [comandantul armatei otomane] Sinan pașa, în partea din față a taberei, cade de pe podul râului Neajlov, (...) și scapă cu viață.” (Balthazar Walter, *Scurtă și adevărată descriere a faptelor săvârșite de Mihai, domnul Țării Românești, prea strălucitul și prea viteazul conducător de oști împotriva dușmanilor creștinătății*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
 2. Numiți voievodul precizat în sursa A. **2 puncte**
 3. Precizați o asemănare între factorii de mediu (elementele geografice) în care are loc fiecare bătălie, menționați atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
 4. Precizați adversarii românilor în confruntările militare, menționați atât pe baza sursei A cât și a sursei B. **3 puncte**
 5. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la modalitatea în care voievodul român a abordat lupta, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 6. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la modalitatea în care voievodul român a abordat lupta, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 7. Prezentați două acțiuni diplomatice realizate de români în Evul Mediu. **6 puncte**
 8. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia o instituție centrală este necesară pentru funcționarea unuia dintre statele române, în secolele al XVII-lea – al XVIII-lea. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 71

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Asupra acestui Mircea [Mircea cel Bătrân] (...) [sultanul] Baiazid (...) trecând peste Istru [Dunăre] mergea înainte robind țara. Dar Mircea, strângând cu grijă oastea țării, nu și-a făcut planul să vină asupra lui să dea lupta (...). Mai după aceea, însă, se ținea și el cu armata pe urma lui Baiazid prin pădurile de stejar ale țării, care sunt multe și acoperă în toate părțile țara, ca să nu fie ușor de umblat pentru dușmani și nici lesne de cucerit. Și ținându-se pe urma lui, săvârșea isprăvi vrednice de amintit, dând lupte, când vreo unitate dușmană rupându-se, se îndrepta uneori prin țară după hrană sau la prădat vite; și așa cu foarte mare îndrăzneală se ținea de armată. Ținându-se de urma lui Baiazid, se lupta într-una cu el în chip strălucit.”

(L. Chalcocondil, *Expuneri istorice*)

B. „În anul [1462], (...) tiranul, [sultanul Mahomed al II-lea], trecând Danubiul [Dunărea, în Țara Românească], a străbătut (...) locul mai bine de 7 zile și n-a găsit nimic, nici om, nici cel mai neînsemnat animal și nici ceva de mâncare sau de băut. (...) Tiranul s-a înspăimântat și noaptea, când a ridicat corturile, fiindu-i frică, a tras șanțuri și a ridicat valuri [de pământ] și sta în mijlocul lor. Vlahul [Vlad Țepeș] însă sculându-se dis-de-diminează și rânduindu-și bine oamenii de sub el, a năvălit, când era încă întuneric și nimerind în partea dreaptă a taberei, a intrat deodată înăuntru și până în ziua a tăiat turci fără de număr și până ce s-a luminat de ziua, mulți turci s-au ucis între ei (...) iar tiranul sculându-se, plin de rușine, a trecut Danubiul și a ajuns la Adrianopol.”

(M. Ducas, *Istoria turco-bizantină*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
 2. Numiți statul la care se referă sursa B. **2 puncte**
 3. Numiți fluviul prin trecerea căruia începea campania în statul român, precizat atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
 4. Precizați titlul deținut atât de Baiazid, din sursa A, cât și de Mahomed al II-lea, din sursa B. **3 puncte**
 5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia conducătorul statului român organizează o luptă decisivă împotriva adversarului, selectând două informații aflate în relație cauză-efect. **5 puncte**
 6. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia conducătorul statului român organizează o luptă decisivă împotriva adversarului, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
 7. Prezentați două instituții centrale ale statelor române, în secolele la XIV-lea – al XVIII-lea. **6 puncte**
 8. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia participarea românilor la confruntări militare este o componentă a relațiilor internaționale din Evul Mediu. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008

Proba scrisă la istorie

Proba D/E/F

- ◆ **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- ◆ **Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.**

Varianta 72

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Regele [Ungariei, Carol Robert de Anjou] a ajuns pe o cale oarecare cu toată oastea sa [la Posada, în 1330], dar calea aceasta era cotită și închisă de amândouă părțile de râpe foarte înalte de jur împrejur, și pe unde această cale era mai largă, acolo românii în mai multe locuri o întăriseră cu prisăci. Iar regele și toți ai săi, negândindu-se în adevăr la așa ceva, mulțimea nemăsurată a românilor sus pe râpe a alergat din toate părțile și a aruncat săgeți asupra oastei regelui care se găsea în fundul unei căi adânci, ce nici nu se putea numi cale, ci mai curând un fel de corabie strâmtă, unde din pricina înghesuiei cei mai sprinteni cai și ostași cădeau din toate părțile în luptă. (...) Cădeau tineri și bătrâni, principii și nobili, fără nicio deosebire (...). Și însuși regele abia a scăpat cu câțiva inși.”
(*Cronica pictată de la Viena*)

B. „Atunci mărinimosul [Mihai Viteazul, la Călugăreni, în 1595] a smuls o secure sau suliță ostășească și pătrunzând el însuși în șirurile sălbatice ale dușmanilor, străpunge pe un stegar al armatei, taie cu sabia o altă căpetenie și luptând se întoarce nevătămat. În acest timp, comandantul de oaste Kiraly Albert, (...) slobozește două tunuri în mijlocul celei mai dese grupări a dușmanului, (...) două sute de unguri și tot atâția cazaci, (...), năvălind cu furie, strică rândurile, aștern la pământ și taie oștile turcilor, pe când din spate și din coastă îi lovește (...) domnul cu ai săi, făcându-se așa mare învălmășeală, încât până în seară au fost redobândite cele 11 tunuri (...). În această învălmășeală ce seamănă a fugă, Sinan pașa [comandantul armatei otomane] în partea din față a taberei cade de pe podul râului Neajlov (...) și scapă cu viață. Dacă noaptea cea întunecoasă n-ar fi împiedicat pe domn, fără îndoială că ar fi zdrobit cu acțiunea lui clocotitoare forța dușmană și ar fi pus capăt dintr-o dată (...) întregului război.”

(Balthazar Walter, *Scurtă și adevărată descriere a faptelor săvârșite de Mihai, domnul Țării Românești, prea strălucitul și prea viteazul conducător de oști împotriva dușmanilor creștinătății*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Numiți domnitorul la care se referă sursa B. **2 puncte**
3. Precizați titlul conducătorului armatei care se confruntă cu românii, din sursa A, respectiv, funcția deținută de conducătorul adversarilor românilor, din sursa B. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la finalul operațiilor militare, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la finalul operațiilor militare, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două acțiuni diplomatice ale românilor, în Evul Mediu. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia o instituție centrală este necesară pentru funcționarea Moldovei, în secolele al XVII-lea – al XVIII-lea. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 73

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Către coroana ungurească și către toate țările, în care va ajunge această scrisoare, sănătate. Noi, Ștefan Voievod [Ștefan cel Mare], din mila lui Dumnezeu domn al Țării Moldovei, (...) vă spun domniilor voastre că (...) păgânul împărat al turcilor își puse în gând să-și răzbune [înfrângerea suferită de otomani la Vaslui] și să vie, în luna mai, [personal] și cu toată puterea sa împotriva noastră și să supună țara noastră, care e poarta creștinătății. Dar dacă această poartă, care e țara noastră, va fi pierdută (...) atunci toată creștinătatea va fi în primejdie. De aceea, ne rugăm de domniile voastre să ne trimiteți pe căpitani voștri într-ajutor împotriva dușmanilor creștinătății (...). Iar noi, din partea noastră făgăduim, pe credința noastră creștinească și cu jurământul domniei noastre, că (...) ne vom lupta până la moarte pentru legea creștinătății.”

(Scrisoarea lui Ștefan cel Mare către principii creștini, 25 ianuarie 1475)

B. „Întâi. (...) Câtă vreme va ține războiul cu turcii, (...) dacă s-ar întâmpla să avem nevoie de mai multă oaste, cerută de împrejurări grele, maiestatea sa imperială (...) va veni în ajutorul nostru cu oaste mai mare din Transilvania și din alte locuri. (...)”

Al doilea. Pentru ca să putem da acest ajutor cu cât mai multă râvnă și dragoste și pentru a putea sluji creștinătății cu toată credința, maiestatea sa ne-a dat nouă și preascumpului nostru fiu, Petru, Țara Românească cu toate veniturile sale, drepturile și hotarele sale ca să o ținem și să o stăpânim în vecie, (...) fără ca să fim datori a plăti vreun tribut sau vreo dare, cu acele libertăți și privilegii cu care am stăpânit-o și am ținut-o și până acum.”

(Tratatul dintre voievodul Mihai Viteazul și Rudolf al II-lea, conducătorul Imperiului Romano-German, 1598)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
 2. Numiți voievodul precizat în sursa A. **2 puncte**
 3. Precizați adversarii românilor menționați atât în sursa A, cât și în sursa B. **3 puncte**
 4. Precizați comunitatea religioasă menționată atât în sursa A, cât și în sursa B. **3 puncte**
 5. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la rolul religiei în stabilirea alianței, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 6. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la rolul religiei în stabilirea alianței, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 7. Prezentați alte două acțiuni militare în care s-au implicat românii, în Evul Mediu, în afara celor precizate în text. **6 puncte**
 8. Argumentați printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia autonomiile locale din spațiul românesc au contribuit la procesul de formare a statului medieval. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia). **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 74

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Regele [Ungariei, Carol Robert de Anjou] a ajuns pe o cale oarecare cu toată oastea sa, [la Posada, în 1330], dar calea aceasta era cotită și închisă de amândouă părțile de râpe foarte înalte de jur împrejur, și pe unde această cale era mai largă, acolo românii în mai multe locuri o întăriseră cu prisăci. Iar regele și toți ai săi, negândindu-se în adevăr la așa ceva, mulțimea nemăsurată a românilor sus pe râpe a alergat din toate părțile și a aruncat săgeți asupra oastei regelui care se găsea în fundul unei căi adânci, ce nici nu se putea numi cale, ci mai curând un fel de corabie strâmtă, unde din pricina înghesuiei cei mai sprinteni cai și ostași cădeau din toate părțile în luptă. (...) Cădeau tineri și bătrâni, principii și nobili, fără nicio deosebire (...). Și însuși regele abia a scăpat cu câțiva inși.”
(*Cronica pictată de la Viena*)

B. „În [1462, sultanul Mahomed al II-lea] trecând Danubiul, a străbătut [Țara Românească] mai bine de 7 zile și n-a găsit nimic, nici om, nici cel mai neînsemnat animal și nici ceva de mâncare sau de băut. (...) Tiranul s-a înspăimântat și noaptea, când a ridicat corturile, fiindu-i frică, a tras șanțuri și a ridicat valuri [de pământ] și sta în mijlocul lor. Vlahul [Vlad Țepeș] însă sculându-se dis-de-diminează și rânduindu-și bine oamenii de sub el, a năvălit, când era încă întuneric și nimerind în partea dreaptă a taberei, a intrat deodată înăuntru și până în ziuă a tăiat turci fără de număr; și până ce s-a luminat de ziuă, mulți turci s-au ucis între ei (...) iar tiranul sculându-se, plin de rușine, a trecut Danubiul și a ajuns la Adrianopol.”
(M. Ducas, *Istoria turco-bizantină*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
 2. Numiți conducătorul statului român precizat în sursa B. **2 puncte**
 3. Menționați, din sursa A, respectiv, din sursa B, câte o informație referitoare la consecințele expediției din 1330 pentru oastea maghiară, respectiv, a celei din 1462 pentru oastea otomană. **6 puncte**
 4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la modalitatea în care românii au obținut victoria, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la modalitatea în care românii au obținut victoria, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 6. Prezentați două instituții centrale ale statului român, în secolele al XIV-lea – al XVIII-lea. **6 puncte**
 7. Argumentați printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia diplomația promovată de români este o componentă a relațiilor internaționale la începutul epocii moderne. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia). **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008

Proba scrisă la istorie

Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 75

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Regele [Ungariei, Carol Robert de Anjou] a ajuns pe o cale oarecare cu toată oastea sa, [la Posada, în 1330], dar calea aceasta era cotită și închisă de amândouă părțile de râpe foarte înalte de jur împrejur, și pe unde această cale era mai largă, acolo românii în mai multe locuri o întăriseră cu prisăci. Iar regele și toți ai săi, negândindu-se în adevăr la așa ceva, mulțimea nemăsurată a românilor sus pe râpe a alergat din toate părțile și a aruncat săgeți asupra oastei regelui, care se găsea în fundul unei căi adânci, ce nici nu se putea numi cale, ci mai curând un fel de corabie strâmtă, unde din pricina înghesuiei cei mai sprinteni cai și ostași cădeau din toate părțile în luptă. (...) Cădeau tineri și bătrâni, principii și nobili, fără nicio deosebire (...). Și însuși regele abia a scăpat cu câțiva inși.”
(Cronica pictată de la Viena)

B. „Într-aceia vreme, Mehmet împăratul turcesc armând 120.000 de [oameni], oastea sa și oastea tătarească și muntenească, [le-a] trimis asupra lui [Ștefan cel Mare]. Iar Ștefan-vodă având oastea sa, 40.000 și 2.000 de [poloni] ce-i venise într-ajutor (...) de la craiul Cazimir și 5.000 de unguri, ce-i dobândise de la Mateiaș [Corvin] craiul unguresc, le-au ieșit înaintea turcilor de sus de Vaslui, la Podu Înalt [1475], pe care i-a biruit Ștefan-vodă (...). Și Ștefan-vodă tocmise puțini oameni peste lunca Bârladului, că să-i amăgească cu buciume și trâmbițe, dând semn de război, atunci oastea turcească întorcându-se la glasul buciurilor și împiedicându-i și apa și lunca și negura acoperindu-i, [au încercat să treacă prin luncă], la glasul buciurilor. Iar (...) mulți pieriră, mulți prinși de pedestrime au fost ce și pe aceia pe toți i-a tăiat.”
(G. Ureche, *Letopisețul Țării Moldovei*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
 2. Numiți voievodul la care se referă sursa B. **2 puncte**
 3. Menționați, din sursa A, respectiv, din sursa B, câte o informație referitoare la factorii de mediu (condițiile geografice) în care s-a desfășurat fiecare luptă. **6 puncte**
 4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia victoria a fost obținută exclusiv de români, selectând două informații aflate în relație cauză-efect. **5 puncte**
 5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia victoria a fost obținută de români și de corpuri de oaste străină, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
 6. Prezentați alte două acțiuni militare la care participă românii în Evul Mediu și/ sau la începutul modernității, în afara celor menționate în sursele A și B. **6 puncte**
 7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia o instituție centrală este necesară pentru funcționarea unuia dintre statele române, în secolele al XVI-lea – al XVIII-lea. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 76

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „În 1595, Mihai Viteazul, la Călugăreni] iese la luptă cu oaste puțină. (...) Turcii (...) îi resping pe creștini și aceștia se retrag neîncetat și pierd 11 tunuri. (...) Atunci mărinimosul Mihai (...) a smuls o secure sau sulită ostășească și pătrunzând el însuși în șirurile sălbatice ale dușmanilor, străpunge pe un stegar al armatei (...) și luptând se întoarce nevătămat. În acest timp, comandantul de oaste Kiraly Albert, (...) slobozește două tunuri în mijlocul celei mai dese grupări a dușmanului, (...) două sute de unguri și tot atâția cazaci, (...), năvălind cu furie, strică rândurile, aștern la pământ și taie oștile turcilor, pe când din spate și din coastă îi lovește (...) domnul cu ai săi, făcându-se așa mare învălmășeală, încât până în seară au fost redobândite cele 11 tunuri (...). În această învălmășeală ce seamănă a fugă, Sinan pașa [comandantul armatei otomane] în partea din față a taberei cade de pe podul râului Neajlov, (...) și scăpă cu viață (...) și alți mulți căpitani și trei mii de oșteni [otomani] fură tăiați, [iar] din creștini abia căzură câteva sute și dacă întunericul nopții nu împiedica pe Mihai (...) fără îndoială era să frângă, de tot, puterea dușmanului și să pună capăt dintr-o dată întregului război.”

(Balthazar Walter, *Scurtă și adevărată descriere a faptelor săvârșite de Mihai, domnul Țării Românești, prea strălucitul și prea viteazul conducător de oști împotriva dușmanilor creștinătății*)

B. „În cronica [otomană], este scris că în apropiere de podul Călugăreni se află un loc mlăștinos și păduros. Odată cu sosirea [otomanilor] în acel loc, ivindu-se un alai al dușmanilor [conduși de Mihai Viteazul] au început să se lupte, așezând tunuri și puști, care la intrarea în pădure au pricinuit oștirii o pagubă foarte însemnată. În acest timp, [otomanii], trecând podul, i-au întâmpinat pe [creștini]. De dimineață și până seara s-a dat o luptă crâncenă. Luându-se douăsprezece tunuri ale dușmanului, au câștigat victoria și dușmanul a fost învins. Dar locul acela fiindcă [era] mlăștinos, și păduros (...), [Sinan] pașa, pe când fugea, a fost rănit (...) și împotmolindu-se într-o mlăștină, a căzut de pe calul său.”

(*Cronici turcești*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Numiți localitatea la care se referă sursa A. **2 puncte**
3. Numiți cei doi comandanți ai oștirilor care s-au confruntat, în 1595, precizați atât în sursa A, cât și în sursa B. **6 puncte**
4. Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia creștinii au învins în luptă, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
5. Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia creștinii au învins în luptă, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
6. Prezentați două acțiuni diplomatice inițiate de români în Evul Mediu și/ sau la începuturile modernității. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia o instituție centrală este necesară pentru funcționarea unuia dintre statele române, în secolele al XIV-lea – al XV-lea. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008

Proba scrisă la istorie

Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianța 77

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Regele [Carol Robert de Anjou, în 1330] a cuprins Severinul* și fortăreața lui (...); Basarab a trimis astfel la rege o solie vrednică de toată cinstea ca să-i spună regelui: < Fiindcă voi, rege și stăpân al meu, v-ați străduit în stângerea oștirii, eu voi răsplăti osteneala voastră cu 7000 de mărci de argint și vă voi lăsa în pace Severinul, cu toate ce țin de el, pe care acum cu puterea le țineți în mâinile voastre. Pe deasupra, tributul pe care-l datorez coroanei voastre îl voi plăti cu credință în tot anul. Și nu mai puțin voi trimite la curtea voastră pe unul din fiii mei ca să servească pe banii mei și pe cheltuiala mea, numai să vă întoarceți îndărăt în pace (...) pentru că dacă veniți și mai mult înlăuntrul țării, nu veți putea nicidecum să [scăpați de pericol]>.” (*Cronica pictată de la Viena*)
*teritoriul era în litigiu între regele Ungariei și voievodul Țării Românești

B. „Prin multe și serioase dovezi [Sigismund Bathory, principele Transilvaniei] răsturnă toate îndoielile care păreau să justifice o întârziere mai îndelungată din partea lui Mihai [în adoptarea unei decizii pe plan extern]. I s-a adus aminte că (...) dacă vor să rămână în pace din partea [turcilor] și nesupărați, trebuie să le rabde taberele în țară, după bunul plac, atât peste iarnă cât și peste vară, să-i întrețină cu multe provizii, să-i îndeustuleze cu mari sume de bani (...). [Mihai Viteazul] începu să cugete ce ar fi de făcut pentru întărirea demnității și a autorității sale, considerând că nu e onorabil a lăsa supușii încredințați apărării sale pradă atâtor nefericiri; [de aceea], el adună pe cei mai mari și mai de frunte ai țării ca să țină sfat asupra felului în care va putea să scape țara de atâtea rele ce suferă și de altele mai mari, care o amenință în tot ceasul. Acea adunare se încheie, cu învoirea tuturor, că este mai bine să se unească cu principii creștini* decât să poarte mai departe, jugul cel nesuferit al tiranului turc.”

(Balthazar Walter, *Scurtă și adevărată descriere a faptelor săvârșite de Mihai, domnul Țării Românești, prea strălucitul și prea viteazul conducător de oști împotriva dușmanilor creștinătății*)

*Liga Sfântă coaliza principii creștini ai Europei în lupta antiotomană

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
 2. Precizați, din sursa B, funcția conducătorului Transilvaniei. **2 puncte**
 3. Menționați, pe baza sursei A, respectiv, a sursei B, câte o informație având caracter economic. **6 puncte**
 4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la rolul conducătorului românilor în adoptarea unei decizii pe plan extern, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la rolul conducătorului românilor în adoptarea unei decizii pe plan extern, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 6. Prezentați două acțiuni diplomatice ale statelor române desfășurate între 1350-1500. **6 puncte**
 7. Argumentați printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia o instituție centrală este necesară pentru funcționarea unuia dintre statele române, în secolele al XVII-lea – al XVIII-lea. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia). **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 78

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Aceste năvăliri repetate obligă pe Ioan Albert [regele Poloniei] să încheie [în 1499, un tratat de] pace cu domnul Moldovei. Condițiile păcii constituie cel mai mare succes diplomatic al lui Ștefan [cel Mare]. Mai întâi, orice pretenție de suzeranitate, mai mult, orice aluzie chiar, era înlăturată. Părțile sunt deplin egale (...). Toate «ofensele, pagubele și nedreptățile» se uită; de acum înainte va fi «de amândouă părțile (...) liniște și pace veșnică». Cei doi monarhi sunt datori să se ajute reciproc «cu sabia și cu sfatul și (...) cu toată puterea» împotriva tuturor vrăjmașilor. Dacă Ioan Albert și fratele său Vladislav, regele Ungariei, vor porni în persoană împotriva turcilor – locul de trecere peste Dunăre al celui dintâi este prevăzut precis: pe la Oblucița – atunci va merge și Ștefan; în caz că va fi împiedicat, va trimite «pe fiul său Bogdan sau pe altcineva», cu toate puterile sale.”
(C. C. Giurescu, D. C. Giurescu, *Istoria românilor*)

B. „Eu Ștefan Tomșa, [domn] al țării Moldovei, jur (...), că (...) voi păstra fidelitate și supușenie față de Majestatea sa Sigismund, Rege al Poloniei (...) și față de urmașii săi (...), ca și față de întreaga Coroană poloneză, așa precum predecesorii mei, (...) îi păstrau fidelitate; (...) dacă voi ajunge să aflu ceva care să-i fie de ajutor majestății Sale Regelui și Coroanei poloneze pentru a menține prietenia cu [sultanul] Turciei sau dacă va fi să aflu că se urzește ceva în dauna Coroanei poloneze, atât din partea suzeranilor susnumiți, cât și din cea a altor dușmani, eu îl voi preveni fidel și sincer despre aceasta pe Majestatea Sa Regală, fără a-i ascunde nimic. Eu sunt dator să păstrez pacea între provinciile limitrofe ale regatului Poloniei și țara Moldovei și să nu contravin cu nimic vechilor înțelegeri.”
(Tratatul încheiat de Ștefan Tomșa și Sigismund, 1612)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
 2. Numiți, din sursa A, statul al cărui rege semnează tratat cu Ștefan cel Mare. **2 puncte**
 3. Precizați titlul deținut atât de Ștefan cel Mare din sursa A, cât și de Ștefan Tomșa, din sursa B. **3 puncte**
 4. Numiți statul condus atât de Ștefan cel Mare din sursa A, cât și de Ștefan Tomșa, din sursa B. **3 puncte**
 5. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la atitudinea lui Ștefan cel Mare față de otomani, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 6. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la atitudinea lui Ștefan Tomșa față de poloni, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 7. Prezentați alte două acțiuni militare la care participă românii în Evul Mediu, în afara celor precizate în text. **6 puncte**
 8. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia autonomiile locale au contribuit la constituirea statului în spațiul medieval românesc. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008

Proba scrisă la istorie

Proba D/E/F

- ◆ **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- ◆ **Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.**

Varianta 79

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „În anul [1396], regele Sigismund* [a ajuns la] Nicopole (...). Atunci veni sultanul turcilor Baiazid, cu 200.000 de oameni în ajutorul orașului. Când auzi acestea, regele Sigismund îi ieși [înainte] cu oastea sa care era socotită cam la 60.000 de oameni. Apoi a venit domnul Țării Românești, [Mircea cel Bătrân], care a cerut regelui să-i dea voie să facă o recunoaștere a dușmanului. (...) După ce s-a întors la rege și i-a spus că a văzut pe dușman și că dușmanul avea 20 de steaguri și că sub fiecare steag s-ar afla câte 10.000 de oameni (...) regele a vrut să întocmească ordinea de luptă. Atunci, domnul Țării Românești a cerut să i se îngăduie să dea primul atac, ceea ce regele încuviință bucuros. Dar ducele Burgundiei** (...) a [cerut regelui] să-l lase să dea primul atac că venise de departe.(...) Turcii îi împresuraseră pe [creștinii], toți se așternură pe fugă, (...) mulți alți cavaleri și domni și ostași au căzut în prinsoare.” (J. Schiltberger, *Jurnal de călătorie*)

* împărat romano - german și rege al Ungariei

**provincie din sud-estul Franței

B. „Asupra acestui Mircea [Mircea cel Bătrân] care a început, întâi, mai înainte război, plecând cu armata asupra barbarilor împreună cu împăratul [romano-german] Sigismund [de Luxemburg, în 1396], Baiazid [sultanul Imperiului Otoman] (...) trecând peste Istru [Dunăre] mergea înainte robind [Țara Românească]. Dar Mircea, strângând cu grijă oastea țării, nu și-a făcut planul să vină asupra lui să dea lupta (...). Mai după aceea, însă, se ținea și el cu armata pe urma lui Baiazid prin pădurile de stejar ale țării (...) și săvârșea isprăvi vrednice de amintit (...) și se lupta, într-una, cu el în chip strălucit și se zice că armata fiind în cale se ținea strâns în urma ei, punând-o la mare suferință și o aducea în situații grele și nu înceta să-i facă stricăciune. De aceea, slujitorul [sultanului] a dat cu părerea să-și așeze oastea în tabără. (...) Așadar, Baiazid s-a adăpostit acolo în tabără; a doua zi, însă a trecut armata peste Istru.” (L. Chalcocondil, *Expuneri istorice*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
2. Numiți orașul la care se referă sursa A. **2 puncte**
3. Menționați o informație, din textul A, și o alta din textul B, aflate în relație cauză-efect. **6 puncte**
4. Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia lupta antiotomană, la care participă românii, se încheie printr-o victorie, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
5. Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia lupta antiotomană, la care participă românii, se încheie printr-o victorie, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
6. Prezentați două tratate internaționale care vizau spațiul românesc, între anii 1401-1600. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia o instituție centrală este necesară pentru funcționarea unuia dintre statele române, în secolele al XVII-lea – al XVIII-lea. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia). **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 80

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. "Tiranul [sultanul Mehmet al II-lea] s-a înspăimântat și noaptea, când a tras corturile, fiindu-i frică, a tras șanțuri și a ridicat valuri [de pământ] și sta în mijlocul lor. Vlahul [voievodul Vlad Țepeș] însă, sculându-se dis-de-dimineață și rânduindu-și bine oamenii de sub el, a năvălit, când era încă întuneric, și nimerind, în partea dreaptă a taberei, a intrat deodată înăuntru și până în ziuă a tăiat turci fără de număr; și până ce s-a luminat de ziuă, mulți turci s-au ucis între ei. Când însă s-a făcut dimineață, vlahii au intrat în [tabăra] lor (...); iar tiranul sculându-se, plin de rușine, a trecut Danubiul [din Țara Românească] și a ajuns la Adrianopol." (Ducas, *Istoria turco-bizantină*)

B. „Lupta [de la Călugăreni, în 1595], ține mai multe ore (...) turcii îi resping pe creștini, aceștia se retrag, luptându-se neîncetat și pierd 11 tunuri.(...) Era momentul când se cerea neapărat o acțiune eroică, o faptă măreață care să cutremure inimile păgânilor și să le înalțe pe ale creștinilor. [De aceea] mărinosul [voievod Mihai Viteazul], a smuls o secure sau sulită ostășească și, pătrunzând el însuși în șirurile sălbatice ale dușmanilor, străpunge pe un stegar al armatei, taie cu sabia o altă căpetenie și luptând se întoarce nevătămat. (...) Făcându-se așa mare învălmășeală, (...) încât până în seară au fost redobândite cele 11 tunuri.”

(Balthazar Walter, *Scurtă și adevărată descriere a faptelor săvârșite de Mihai, domnul Țării Românești, prea strălucitul și prea viteazul conducător de oști împotriva dușmanilor creștinătății*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
 2. Numiți voievodul la care se referă sursa A. **2 puncte**
 3. Numiți statul la care se referă atât sursa A cât și sursa B. **3 puncte**
 4. Precizați adversarii românilor menționați atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
 5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține caracterul spontan al acțiunilor voievodului, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
 6. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține caracterul organizat al acțiunilor voievodului, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
 7. Prezentați două acțiuni diplomatice ale Țărilor Române în Evul Mediu și/ sau la începutul epocii moderne. **6 puncte**
 8. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia autonomiile locale situate în spațiul românesc au contribuit la întemeierea statului medieval. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianța 81

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Atunci, Petru I [Mușat] a plecat cu sfetnicii săi, la Liov [în Polonia], unde, la 26 septembrie 1387, a depus, în prezența regelui, jurământul de vasalitate față de coroana polonă. Marii [boieri] moldoveni au dat și ei un act cu un conținut asemănător (...). Inițiativa a aparținut lui Petru I, care a «întrunit un sfat în mod special», cum se spune în actele omagiului de la Liov. Deci, Petru a fost acela care, cumpănind bine noua conjunctură, a socotit mai prudentă și mai folositoare o apropiere de regatul polon, care, prin unirea cu Lituania devenise o mare forță în această parte a Europei. Tratatul din 1387 mai avea, însă, o semnificație, una politică; prin el, Moldova a intrat în sistemul de alianțe al regatului polono-lituanian, ce părea să ofere garanții suficiente pentru apărarea țării de pretențiile regatului ungar, care înțelege suzeranitatea nu doar ca o legătură vasalică, tipic feudală, ci ca o posesiune de fapt.”
(Șt. Gorovei, *Mușatinii*)

B. „Aceste năvăliri repetate obligă pe Ioan Albert [regele Poloniei] să încheie [în 1499, un tratat de] pace cu domnul Moldovei. Condițiile păcii constituie cel mai mare succes diplomatic al lui Ștefan [cel Mare]. Mai întâi, orice pretenție de suzeranitate, mai mult, orice aluzie chiar, era înlăturată. Părțile sunt deplin egale (...). Toate «ofensele, pagubele și nedreptățile» se uită; de acum înainte va fi «de amândouă părțile (...) liniște și pace veșnică». Cei doi monarhi sunt datori să se ajute reciproc «cu sabia și cu sfatul și (...) cu toată puterea» împotriva tuturor vrăjmașilor. Dacă Ioan Albert și fratele său Vladislav, regele Ungariei, vor porni în persoană împotriva turcilor – locul de trecere peste Dunăre al celui dintâi este prevăzut precis: pe la Oblucița – atunci va merge și Ștefan; în caz că va fi împiedicat, va trimite «pe fiul său Bogdan sau pe altcineva», cu toate puterile sale.”
(C. C. Giurescu, D. C. Giurescu, *Istoria românilor*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
2. Precizați categoria socială la care se referă sursa A. **2 puncte**
3. Numiți domnitorul Moldovei precizat în sursa A, respectiv, pe cel precizat în sursa B. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la caracterul relațiilor româno-polone, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la caracterul relațiilor româno-polone, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați alte două conflicte militare desfășurate de români în Evul Mediu și/ sau la începutul epocii moderne, în afara celor precizate în text. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia autonomiile locale din spațiul românesc contribuie la procesul de întemeiere al statului medieval. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 82

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Noi, Mircea, [Mircea cel Bătrân] voievodul Țării Românești, (...) facem cunoscut că, deoarece prealuminatul principe, Sigismund, (...) ilustrul rege al Ungariei, (...) ne-a ajutat mai ales împotriva acelor (...) dușmani ai noștri, turcii, de aceea noi, din îndemnul numai al nostru (...), făgăduim (...) mai întâi că noi, când și de câte ori, de acum înainte, regele nostru va merge cu oștirea sa, el însuși, împotriva turcilor pomeniți sau împotriva oricăror altora ce țin cu ei, atunci să fim ținuți și datori a merge cu dânsul, de asemenea, noi înșine împotriva acelor, cu toată oștirea, cu oamenii și cu toată puterea noastră.(...) Iar dacă [regele] ar trimite, acolo, numai oștirea sa, atunci și noi să fim datori a trimite cu oștirea zisului [rege], numai oștirea și pe oamenii noștri”.

(Tratatul dintre Mircea cel Bătrân și Sigismund de Luxemburg, 1395)

B. „Noi, Ștefan [Ștefan cel Mare], voievod al Moldovei, (...) în caz că majestatea regală va merge contra turcilor prin Țara Românească, noi, Ștefan Voievod, vom merge, în același timp, în persoană și cu toată puterea împreună cu majestatea regească. De asemenea, în caz că majestatea regală ar trimite contra acelorași turci pe un căpitan al său prin aceeași Valahie, noi, Ștefan Voievod, vom merge, de asemenea, în persoană și cu toată puterea cu zisul căpitan.”

(Tratatul dintre Ștefan cel Mare și Matei Corvin, regele Ungariei, 1475)

Pornind de la aceste texte, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa B, funcția pe care o îndeplinea Ștefan cel Mare. **2 puncte**
3. Numiți statul medieval român condus de Mircea cel Bătrân, din sursa A, respectiv, pe cel condus de Ștefan cel Mare, din sursa B. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia românii participă la lupta împotriva otomanilor și a aliaților lor, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia românii participă la lupta împotriva otomanilor, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
6. Prezentați două instituții centrale din spațiul românesc în secolele al XIV-lea – al XVIII-lea. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia autonomiile locale au contribuit la constituirea statului în spațiul medieval românesc. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianța 83

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Asupra acestui Mircea [Mircea cel Bătrân] care a început, întâi, mai înainte război, plecând cu armata asupra barbarilor împreună cu împăratul romanilor Sigismund [de Luxemburg, în 1396, sultanul] Baiazid (...) trecând peste Istru [Dunăre] mergea înainte robind țara. Dar Mircea, strângând cu grijă oastea țării, nu și-a făcut planul să vină asupra lui să dea lupta (...). Mai după aceea, însă, se ținea și el cu armata pe urma lui Baiazid prin pădurile de stejar ale țării (...) și săvârșea isprăvi vrednice de amintit (...) și se lupta, într-una, cu el în chip strălucit și se zice că armata fiind în cale se ținea strâns în urma ei, punând-o la mare suferință și o aducea în situații grele și nu înceta să-i facă stricăciune. De aceea, slujitorul [sultanului] a dat cu părerea să-și așeze oastea în tabără. (...) Așadar, Baiazid s-a adăpostit acolo în tabără; a doua zi, însă a trecut armata peste Istru.”
(L. Chalcocondil, *Expuneri istorice*)

B. „În anul [1462] trimite [sultanul Mahomed al II-lea] la voievodul Valahiei [Vlad Țepeș] un sol anunțându-l să vină în grabă la închinăciune (...). Voievodul i-a răspuns însă: <cât despre sine să vină însuși la închinăciune (...) este cu neputință>. (...) Tiranul [sultanul], (...) turbat de mânie și-a strâns armata de pretutindeni și (...) trecând Danubiul [Dunăre], a străbătut [Țara Românească]. (...) Tiranul s-a înspaimântat și noaptea, când a ridicat corturile, fiindu-i frică, a tras șanțuri și a ridicat valuri [de pământ] și sta în mijlocul lor. Vlahul însă sculându-se dis-de-diminează și rânduindu-și bine oamenii de sub el, a năvălit, când era încă întuneric și nimerind în partea dreaptă a taberei, a intrat deodată înăuntru și până în ziua a tăiat turci fără de număr; și până ce s-a luminat de ziua, mulți turci s-au ucis între ei (...); iar tiranul sculându-se, plin de rușine, a trecut Danubiul și a ajuns la Adrianopol.”
(M. Ducas, *Istoria turco-bizantină*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
 2. Numiți, din sursa B, conducătorul Valahiei. **2 puncte**
 3. Menționați, din sursa A, respectiv, din sursa B, câte o cauză a expedițiilor conduse de sultani, în nordul Dunării. **6 puncte**
 4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la strategia adoptată de conducătorul statului român, după trecerea Dunării de sultan, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la strategia adoptată de conducătorul statului român, după trecerea Dunării de sultan, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 6. Prezentați două tratate internaționale semnate de români, pentru apărarea statului lor, în Evul Mediu. **6 puncte**
 7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia o instituție centrală este necesară pentru funcționarea unuia dintre statele române, în secolele al XVI-lea – al XVIII-lea. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 84

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Iosif, primul mitropolit cunoscut în Biserica Moldovei, era un pământean *rudă* cu domnii țării, desigur pregătit într-o mănăstire moldovenească. Lupta stăruitoare dusă de domn [Petru I Mușat], de cler și credincioși cu Patriarhia [din Constantinopol] pentru recunoașterea unui mitropolit din propriul lor neam a fost încununată de izbândă [în 1401]. Curajul moldovenilor de a izgoni un mitropolit grec trimis de Patriarhie și de a se împotrivi hotărârilor sinodului* patriarhal dezvăluie o maturitate, o experiență bisericească pe care au dobândit-o într-un timp mai îndelungat.”

(M. Păcurariu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*)

*adunare de ierarhi, care constituie forul suprem al Bisericii ortodoxe și se întrunește pentru rezolvarea unor probleme de administrație bisericească

B. „Boierimea și cu alții (...), cu toții făcură sfat [în 1688, în Țara Românească] și aleseră dintre dânșii un boier, anume Constantin Brâncoveanu, marele logofăt, de-l ridicară să le fie domn, că-l știau că este înțelept și se trăgea din odraslă domnească. Atunci cu toții se închinară lui cu mare bucurie și toți cu un glas bun, ziseră: *Într-un ceas bun să ne fii măriă ta domn până la adânci bătrâneți*. Și îndată îl duseră în sfântă mitropolie cu mare cinste, [însoțindu-l] părintele Theodosie, mitropolitul. Și i-au citi deasupra capului [binecuvântarea religioasă] patriahul Dionisie. Și așa ieșind de acolo, l-au pus în scaun domnesc.”

(*Letopisețul Cantacuzinesc*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
2. Numiți domnitorul la care se referă sursa A. **2 puncte**
3. Numiți, din sursa A, respectiv, din sursa B, câte un stat român. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la relația dintre Biserică și instituția Domniei, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la relația dintre Biserică și instituția Domniei, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două acțiuni diplomatice desfășurate la sfârșitul Evului Mediu și/ sau la începutul modernității, care vizau spațiul românesc. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia conflictele militare la care au participat voievozii români fac parte din relațiile internaționale ale Evului Mediu. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 85

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Într-aceia vreme, Mehmet împăratul turcesc armând 120.000 de [oameni], oastea sa și oastea tătarească, (...) [le-a] trimis asupra lui Ștefan-vodă [Ștefan cel Mare]. Iar Ștefan-vodă având oastea sa, (...), le-a ieșit înaintea turcilor (...), la Podu Înalt, [în 1475], pe care i-a biruit Ștefan-vodă, nu așa cu vitejia, cum cu meșteșugul. (...) Ștefan-vodă tocmise puțini oameni peste lunca [râului] Bârladului, ca să-i amăgească cu buciume și trâmbițe, dând semn de război (...). Iar, Ștefan-vodă cu oastea tocmită i-a lovit [pe turci] unde nici era loc [pentru aceștia] de a-și tocmi oastea, nici de a să îndrepta, ci așa ei în sine tăindu-se, mulți pieriră, mulți prinși de pedestrime au fost, ce și pe aceia pe toți i-a tăiat.”
(G. Ureche, *Letopisețul Țării Moldovei*)

B. „În anul [1476], (...) s-a ridicat puternicul Mehmet*, cu toate puterile sale răsăritene (...) și au ajuns până aici, la locul numit Pârâul Alb. Și noi, Ștefan voievod [Ștefan cel Mare], cu fiul nostru Alexandru, am ieșit înaintea lor și am făcut mare război cu ei. Și cu voia lui Dumnezeu, au fost înfrânți creștinii de păgâni. Și au căzut acolo mulțime mare de ostași ai Moldovei. Atunci și tătarii** au lovit țara Moldovei (...). De aceea, a binevoit, Io Ștefan voievod, cu buna sa voință a zidi această [biserică], (...) pentru amintirea tuturor [creștinilor] care s-au prăpădit aici.”
(Pisania bisericii din Războieni)

*conducătorul Imperiului Otoman, între anii 1451-1481

**atacă la cererea sultanului

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa A, locul în care s-a desfășurat lupta din 1475, în Moldova. **2 puncte**
3. Numiți voievodul Moldovei menționat atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
4. Precizați armata aliată Imperiului Otoman menționată atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia rezultatul conflictului româno-otoman este favorabil românilor, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
6. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia rezultatul conflictului româno-otoman este favorabil românilor, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
7. Prezentați două acțiuni diplomatice susținute de români, în Evul Mediu. **6 puncte**
8. Argumentați printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia o instituție centrală este necesară pentru funcționarea unuia dintre statele române, în secolele al XVI-lea – al XVIII-lea. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia). **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008

Proba scrisă la istorie

Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 86

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Către [Ungaria] și către toate țările, în care va ajunge această scrisoare, sănătate. Noi, Ștefan Voievod [Ștefan cel Mare], din mila lui Dumnezeu domn al Țării Moldovei, (...) vă spun domniilor voastre că (...) păgânul împărat al turcilor își puse în gând să-și răzbune înfrângerea otomanilor la Podul Înalt] și să vie, în luna mai, [personal] și cu toată puterea sa împotriva noastră și să supună țara noastră, care e poarta creștinătății. Dar dacă această poartă, care e țara noastră, va fi pierdută (...) atunci toată creștinătatea va fi în primejdie. De aceea ne rugăm de domniile voastre să ne trimiteți pe căpitani voștri într-ajutor împotriva dușmanilor creștinătății (...). Iar noi, din partea noastră făgăduim, pe credința noastră creștinească și cu jurământul domniei noastre, că (...) ne vom lupta până la moarte pentru legea creștinătății.”

(Scrisoarea lui Ștefan cel Mare către principii creștini, 25 ianuarie 1475)

B. „Provincia mea, Țara Românească, nu e mai departe de scaunul tiranului [sultanului] decât cale de cinci zile și numai Dunărea o desparte de teritoriul dușmanului. În această țară aș fi putut trăi liniștit, singur și fără nicio frică, dacă nu mă simțeam chemat de credința mea față de Maiestatea Voastră și față de întreaga creștinătate. Eu însă, nevrând să sporesc puterea turcilor prin ostașii mei, spre distrugerea creștinilor, de bună voie m-am arătat gata de a lua parte la Liga [Sfântă]*, fapt prin care mi l-am făcut pe tiran dușman de moarte (...). Cu acest dușman neîmpăcat [m-am luptat] pururea raportând o mulțime de victorii din cele mai glorioase.”

(Memoriul lui Mihai Viteazul către împăratul romano-german Rudolf al II-lea, 1601)

*Liga Sfântă, la care Mihai Viteazul a aderat, coalița principii creștini ai Europei în lupta antiotomană

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
2. Numiți voievodul la care se referă sursa A. **2 puncte**
3. Precizați comunitatea religioasă la apărarea căreia participă fiecare voievod român, menționată atât în sursa A, cât și în sursa B. **3 puncte**
4. Precizați adversarii românilor menționați atât în sursa A, cât și în sursa B. **3 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia alianța generează conflicte militare, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
6. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia conflictul militar generează inițierea/ consolidarea alianțelor, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
7. Prezentați alte două acțiuni diplomatice ale Țărilor Române, în Evul Mediu și/ sau la începutul epocii moderne, în afara celor precizate în texte. **6 puncte**
8. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia autonomiile locale au contribuit la întemeierea unui stat medieval român. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 87

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Ștefan vodă [Ștefan cel Mare] strâns-a boiarii țării și mari și mici și altă curte mărunță dimpreună cu mitropolitul Theoctist și cu mulți călugări, la locul ce se chiamă Direptate și i-a întrebat pre toți: *Iaste-le cu voie tuturor să le fie domn?* Ei cu toții au strigat într-un glas: *În mulți ani de la Dumnezeu să domnești.* (...) Cu toții l-au rădicat domn. (...) Și de acolo luă Ștefan vodă steagul Țării Moldovei și se duse la scaunul Sucevii. Decii Ștefan vodă gătindu-se de mai mari lucruri să facă, nu cerca să așeze țara, ci de război să [pregătea], că a împărțit oștii sale steaguri și a pus căpitani, care toate cu noroc i-au venit.”
(G. Ureche, *Letopisețul Țării Moldovei*)

B. „Fost-a Mihai Vodă (...) ban de Craiova, (...). Acest Mihai Vodă a avut o rudă pe Iani Vistierul, care (...) chematu-l-a pe Mihai la Poartă, ca să-i câștige domnia Țării Românești (...). Purces-au împreună cu el la Poartă și boierii care au trecut, după multe făgăduieli, de partea lui (...). Șezut-a Mihai mai multă vreme la Poartă și toate cheltuielile lui Mihai le-a plătit Iani (...). După aceea, când l-au îmbrăcat cu caftan* în divan, făgăduit-a Mihai înaintea vizirilor** la [Constantinopol], că va plăti datoria, ce rămăsese de mai înainte.” (Cronicarul Szamosközy despre Mihai Viteazul)

*manta, de proveniență orientală, simbol al domniei, în perioada în care domnitorii români erau numiți de sultan

** coordonatori ai administrației civile, controlând veniturile și cheltuielile Imperiului Otoman

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați, din sursa B, funcția deținută de « Mihai Vodă » înainte de preluarea domniei. **2 puncte**
2. Selectați, din sursa A, funcția deținută de Theoctist. **2 puncte**
3. Numiți câte un oraș, din sursa A, respectiv, din sursa B. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la obiectivele domnitorului după înscăunare, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la obiectivele domnitorului după preluarea puterii, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două conflicte militare la care participă românii în Evul Mediu. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia diplomația promovată de către domnitorii români se integrează în relațiile internaționale secolul al XIV-lea – al XV-lea. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 88

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Lupta [de la Călugăreni, în 1595], ține mai multe ore (...) turcii îi resping pe creștini, aceștia se retrag, luptându-se neîncetat și pierd 11 tunuri. (...) Era momentul când se cerea neapărat o acțiune eroică, o faptă măreață care să cutremure inimile păgânilor și să le înalțe pe ale creștinilor. Atunci mărinimosul [Mihai Viteazul], a smuls o secure sau sulită ostășească și, pătrunzând el însuși în șirurile sălbatice ale dușmanilor, străpunge pe un stegar al armatei, taie cu sabia o altă căpetenie și luptând se întoarce nevătămat. În acest timp, (...) două sute de unguri și tot atâția cazaci, (...), năvălind cu furie, strică rândurile, aștern la pământ și taie oștile turcilor, pe când, din spate și din coastă îi lovește (...) domnul cu ai săi; (...) până în seară au fost redobândite cele 11 tunuri. (...) Dacă noaptea cea întunecoasă n-ar fi împiedicat pe domn, fără îndoială că ar fi zdrobit cu acțiunea lui clocotitoare forța dușmană și ar fi pus capăt dintr-o dată (...) întregului război.” (Balthazar Walter, *Scurtă și adevărată descriere a faptelor săvârșite de Mihai, domnul Țării Românești, prea strălucitul și prea viteazul conducător de oști împotriva dușmanilor creștinătății*)

B. „Veți ști că după ce am venit cu oștile pe pământul Valahiei, blestematul și nelegiuitul de Mihai a venit cu oastea împotriva armatei musulmane și după ce ne-am luptat cu el [la Călugăreni], a fost înfrânt acest nelegiuit cu oastea sa și pus pe fugă și așa am sosit în orașul București [în 1595, apoi] în orașul Târgoviște și acolo (...) a început să se facă o cetățuie. (...). Dar în timpul acesta, (...) cum nu se găseau nici alimente, nu s-au putut ține în frâu [cavalerii], care după ce și-au luat prăzile făcute de ei, s-au tras mulți dintre ei înapoi și au plecat de acolo, căci blestematul de voievod al Transilvaniei unindu-se cu nelegiuitul Mihai [Viteazul] au venit (...) cu vreo 50-60000 de necredincioși cu hotărâre să ne atace (...) și s-au tăbărit chiar în aceeași zi, în care noi am plecat din Târgoviște [spre București] și (...) nerămânând acolo decât 300 sau 400 de soldați, necredincioșii au dat asaltul și deodată au dat foc și pârjol la aceea cetățuie (...) și nefiind mulți soldați în ea, necredincioșii au luat-o și au distrus-o.” (Raportul lui Sinan-pașa despre campania din 1595)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa B, statul în care se desfășoară campania lui Sinan-pașa. **2 puncte**
3. Menționați câte o informație referitoare la rezultatul luptei de la Călugăreni, în opinia autorului sursei A, respectiv, al sursei B. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care apreciază implicarea lui Mihai Viteazul în luptă, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care denigrează implicarea lui Mihai Viteazul în luptă, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
6. Prezentați alte două confruntări militare desfășurate de români, în Evul Mediu, în afara celor precizate în sursele A și B. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia tratatele semnate de Țările Române fac parte integrantă din diplomația medievală. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 89

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Domnilor Moldovei, (...) li s-a lăsat libertatea întreagă (...) de a face legi, de a pedepsi pe locuitori, de a face boieri ori de a scoate din boierie, (...), ba chiar de a face episcopi. (...) Pentru a da demnitățile, domnului nu-i era prescrisă nicio regulă, (...) nimeni nu îndrăznește să-l contrazică în public (...). Aceeași putere o are nu numai asupra călugărilor de rând, ci și asupra mitropolitului, episcopilor, arhimandriților și egumenilor (...). Domnul poate să-i înlăture din slujba și din rangul lor bisericesc fără să fie împiedicat de nimic (...) și fără învoirea patriarhului de la [Constantinopol].”
(D. Cantemir, *Descrierea Moldovei*)

B. „În Moldova s-a făcut obicei ca domnii sau boierii, dacă voiesc să înalțe vreo mănăstire, să-și împartă toată averea între mănăstire și fiii săi și să lase moștenire mănăstirii tot atât cât dobândește fiecare dintre copiii săi. Iar dacă ctitorul se teme că mănăstirea se va dărâma sau că ar putea să se ruineze după moartea lui, atunci o închină uneia dintre mănăstirile cele mai de frunte [aflate la Ierusalim, muntele Sinai, muntele Athos].” (D. Cantemir, *Descrierea Moldovei*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți orașul precizat în sursa A. **2 puncte**
2. Selectați, din sursa A, o atribuție legislativă a domniei. **2 puncte**
3. Numiți statul precizat atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
4. Menționați categoria socială la care se referă atât sursa A cât și sursa B. **3 puncte**
5. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la relația dintre domnie și Biserică, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la relația dintre domnie și Biserică, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
7. Prezentați două conflicte militare din spațiul medieval românesc. **6 puncte**
8. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia diplomația domnitorilor români se integrează în relațiile internaționale de la începutul epocii moderne. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia). **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ♦ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ♦ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 90

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Noi, Mircea [Mircea cel Bătrân], voievodul Țării Românești, duce de Făgăraș și ban al Severinului, facem cunoscut (...) că, deoarece prealuminatul principe și domn, domnul Sigismund, (...) ilustrul rege al Ungariei, (...) ne-a ajutat mai ales împotriva acelor (...) neîmpăcați dușmani ai noștri, turcii, de aceea noi, din îndemnul numai al nostru (...), făgăduim (...) că noi, când și de câte ori de acum înainte domnul nostru regele va merge cu oștirea sa, el însuși, împotriva turcilor pomeniți sau împotriva oricăror altora ce țin cu ei, atunci să fim ținuți și datorii a merge cu dânsul, de asemenea, noi înșine împotriva acelor, cu toată oștirea, cu oamenii și cu toată puterea noastră.”
(Tratatul dintre Mircea cel Bătrân și Sigismund de Luxemburg, 1395)

B. „Întâi. Maiestatea sa imperială [Rudolf al II-lea], câtă vreme va ține războiul cu turcii, ne va da și se va îngriji să ni se numere de către oamenii și vistiernicii [Imperiului Romano-German], pentru a ne apăra fără și dacă soarta ne va fi favorabilă, pentru a ataca pe dușman, plata a 5.000 de ostași în bani gata. (...)

Al doilea. Pentru ca să putem da acest ajutor (...), maiestatea sa ne-a dat nouă și preascumpului nostru fiu, (...) Țara Românească cu toate veniturile sale, drepturile și hotarele sale ca să o ținem și să o stăpânim în vecie.”
(Tratatul dintre Mihai Viteazul și Rudolf al II-lea, 1598)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
 2. Numiți, din sursa B, statul medieval român. **2 puncte**
 3. Numiți câte un conducător al statului român, din sursa A, respectiv, pe baza sursei B. **6 puncte**
 4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia implicarea conducătorului statului român în lupta antiotomană are o motivație exclusiv militară, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
 5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia implicarea conducătorului statului român în lupta antiotomană are o motivație exclusiv militară, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
 6. Prezentați alte două tratate internaționale care vizau spațiul românesc în Evul Mediu, în afara celor precizate în texte. **6 puncte**
 7. Argumentați printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia autonomiile locale contribuie la constituirea statului român în Evul Mediu. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia). **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 91

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Art. 1. Din marea noastră milostivire, noi consimțim ca principatul Valahiei, de curând supus prin forța noastră invincibilă, să se guverneze după propriile sale legi și ca domnul Valahiei să aibă deplină putere de a face război și pace cu vecinii săi și de a încheia tratate de prietenie cu dâșii și să fie stăpân peste viața supușilor săi.(...)”

Art. 5. Din cauza acestei înalte clemențe și deoarece noi am înscris această țară în lista țărilor supuse protecției noastre, va fi și ea îndatorită a da la visteria noastră împărătească, pe an 3000 [galbeni].”
(Tratatul încheiat în 1391 între Mircea cel Bătrîn și Baiazid I)

B. „Dreptul de a declara război, de a încheia pace, de a trimite soli la domnii vecini pentru treburile țării a fost refuzat domnilor Moldovei [de Imperiul Otoman]. Din contră, li s-a lăsat libertatea întreagă și mai toată puterea pe care au avut-o mai înainte de a face legi, de a pedepsi pe locuitori, de a face boieri ori de a scoate din boierie, de a pune dări, ba chiar de a face episcopi.”
(D. Cantemir, *Descrierea Moldovei*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
 2. Numiți statul român la care se referă sursa B. **2 puncte**
 3. Menționați, din sursa A, respectiv, sursa B, câte o informație din domeniul fiscal. **6 puncte**
 4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia domnitorul are libertate deplină în politica externă, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
 5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia domnitorul are libertate deplină în politica externă, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
 6. Prezentați două acțiuni diplomatice ale românilor din perioada 1392-1700. **6 puncte**
 7. Argumentați printr-un fapt istoric relevant afirmația conform căreia conflictele militare la care participă românii fac parte din relațiile internaționale ale Evului Mediu. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 92

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. "În 1473, [Ștefan cel Mare] a instalat un nou domn fidel lui, în [Țara Românească] pe care a smuls-o dominației turcești. Pierderea Țării Românești și reconstituirea unui front antiotoman la Dunăre era o primejdie prea gravă pentru dominația Porții în Peninsula Balcanică. Înțelegând inevitabilitatea unei noi ofensive otomane, Ștefan cel Mare a început îndată după victorie [la Vaslui, în 1475] să pregătească noua fază a luptei. Solii trimise în toate direcțiile, în Polonia și Ungaria, la Veneția și la Roma, în Hanatul Crimeii și la Caffa, au încercat să lărgească coaliția antiotomană pentru a da Moldovei posibilitatea să înfrunte în condiții mai bune noul atac al lui Mehmet al II-lea."
(K. Hitchins, *Istoria României*)

B. „Noi, Mihai, voievodul [Țării Românești] facem cunoscut că (...) deoarece această provincie Țara Românească [este] de mai mult de o sută de ani sub jugul turcesc și este supusă unei grele robii, noi sătui de această lungă robie (...), am hotărât să o aducem la starea sa de mai înainte (...) și să cerem ajutorul și ocrotirea maiestații sale imperiale. Maiestatea sa imperială nu a refuzat să ne primească pe noi și țara noastră în slujba și sub suzeranitatea sa, ba dimpotrivă, a fost foarte bucuroasă să ne ajute pe noi cu generozitate.”

(Tratatul dintre Mihai Viteazul și Rudolf al II-lea, conducătorul Imperiului Romano-German, 1598)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
2. Numiți voievodul precizat în sursa A. **2 puncte**
3. Numiți statul român la care se referă atât sursa A cât și sursa B. **3 puncte**
4. Precizați dominația străină, exercitată asupra unui stat român, menționată atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia conducătorul statului român apelează la sprijinul mai multor state, selectând două informații în această sens. **5 puncte**
6. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia conducătorul statului apelează la sprijinul unui singur stat, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
7. Prezentați alte două acțiuni diplomatice susținute de români în Evul Mediu și/ sau la începutul modernității, în afara celor precizate în text. **6 puncte**
8. Argumentați printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia autonomiile locale din spațiul românesc contribuie la constituirea statului medieval. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia). **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 93

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Asupra acestui Mircea [Mircea cel Bătrân] care a început întâi, mai înainte, război, plecând cu armata asupra barbarilor împreună cu împăratul romanilor Sigismund [de Luxemburg*, în 1396], Baiazid [sultanul otoman] (...) trecând peste Istru [Dunăre] mergea înainte robind țara. Dar Mircea, strângând cu grijă oastea țării, nu și-a făcut planul să vină asupra lui să dea lupta (...). Mai după aceea însă se ținea și el cu armata pe urma lui Baiazid prin pădurile de stejar ale țării (...) și săvârșea isprăvi vrednice de amintit (...) și se lupta, într-una, cu el în chip strălucit și se zice că armata fiind în cale se ținea strâns în urma ei, punând-o la mare suferință și o aducea în situații grele și nu înceta să-i facă stricăciune. De aceea, slujitorul [sultanului] a dat cu părerea să-și așeze oastea în tabără. (...) Așadar, Baiazid s-a adăpostit acolo în tabără; a doua zi, însă a trecut armata peste Istru.”

(L. Chalcocondil, *Expuneri istorice*)

*Sigismund de Luxemburg – împărat romano - german și rege al Ungariei

B. „În anul [1396], regele Sigismund al Ungariei [a ajuns la] Nicopole (...). Atunci veni sultanul turcilor Baiazid, cu 200 000 de oameni în ajutorul orașului. Când auzi acestea regele Sigismund îi ieși [înainte] cu oastea sa care era socotită cam la 60 000 de oameni. Apoi a venit domnul Țării Românești Mircea [cel Bătrân], care a cerut regelui să-i dea voie să facă o recunoaștere a dușmanului. (...) După ce s-a întors la rege și i-a spus că a văzut pe dușman și că dușmanul avea 20 de steaguri și că sub fiecare steag s-ar afla câte 10.000 de oameni (...) regele a vrut să întocmească ordinea de luptă. Atunci domnul Țării Românești a cerut să i se îngăduie să dea primul atac, ceea ce regele încuviință bucuros. Dar ducele Burgundiei (...) [l-a convins pe rege] să-l lase să dea primul atac, că venise de departe. (...) Turcii îi împresuraseră pe [creștini], toți se așternură pe fugă, (...) mulți alți cavaleri și domni și ostași au căzut în prisoare.”

(J. Schiltberger, *Jurnal de călătorie*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
2. Selectați, din sursa A, o informație referitoare la finalul luptei antiotomane. **2 puncte**
3. Numiți un aliat și un adversar al lui Mircea cel Bătrân, precizați atât în sursa A cât și în sursa B. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia Mircea cel Bătrân a avut deplină libertate de acțiune în lupta antiotomană selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia Mircea cel Bătrân a avut deplină libertate de acțiune în lupta antiotomană selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
6. Prezentați alte două confruntări militare la care participă românii în secolele la XIV-lea – al XVIII-lea, în afara celor menționate în text. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia o instituție centrală este necesară pentru funcționarea unuia dintre statele române, în secolele al XVI-lea – al XVIII-lea. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 94

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Noi, Mihai, voievodul [Țării Românești] facem cunoscut că (...) deoarece această provincie, Țara Românească, [este] de mai mult de o sută de ani sub jugul turcesc și este supusă unei grele robii, noi sătui de această lungă robie (...), am hotărât să o aducem la starea sa de mai înainte (...) și să cerem ajutorul și ocrotirea maiestații sale imperiale. Maiestatea sa imperială nu a refuzat să ne primească pe noi și țara noastră în slujba și sub suzeranitatea sa, ba dimpotrivă, a fost foarte bucuroasă să ne ajute pe noi cu generozitate.”

(Tratatul dintre Mihai Viteazul și Rudolf al II-lea, împăratul romano-german, 1598)

B. „Matei Basarab făgăduise a face o puternică diversiune în cazul unei lupte, atacând din [Țara Românească] pe turci cu 40 000 de oameni, mai adăugând (...) că ar fi în bune legături cu regele Poloniei, către care se obliga a transmite corespondența Veneției, că era, de asemenea, în raporturi prietenoase cu împăratul [romano]-german. (...) Ambasadorul venețian recomandă, cu multă căldură, dogelui* propunerile lui Matei [voievod], care ar putea aduce cel mai mare folos Republicii în cazul unui război cu turcii.”

(A.D.Xenopol, *Istoria românilor din Dacia Traiană*)

*conducătorul Veneției

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Numiți conducătorul statului român precizat în sursa B. **2 puncte**
3. Numiți statul român la care se referă atât sursa A cât și sursa B. **3 puncte**
4. Precizați titlul conducătorului unui stat, care avea o atitudine binevoitoare față de români, la care se referă atât sursa A cât și sursa B. **3 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia voievodul beneficiază de multiple legături diplomatice, selectând două informații în această sens. **5 puncte**
6. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care nu susține punctul de vedere conform căruia voievodul beneficiază de multiple legături diplomatice, selectând două informații aflate în relație cauză-efect. **5 puncte**
7. Prezentați alte două acțiuni diplomatice, din Evul Mediu și/ sau de la începutul modernității, care vizau spațiul românesc, în afara celor precizate în texte. **6 puncte**
8. Argumentați printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia o instituție centrală este necesară pentru funcționarea unuia dintre statele române, în secolele al XIV-lea – al XV-lea. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia). **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008

Proba scrisă la istorie

Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 95

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A., [În 1290], fiind în [Transilvania] un voievod ce l-au chemat Negru [Vodă, din Țara] Făgărașului, ridicatu-s-a de acolo cu toată casa lui și cu mulțime de noroade rumâni, papistași*, sași și de tot felul de oameni. Pogorându-se pe apa Dâmboviții, început-a a face țară nouă. Întâi au făcut orașul ce-i zic Câmpulung.(...) De acolo au descălecat la Argeș și au făcut oraș mare (...), făcând curți de piatră și case (...). Iar noroadele ce pogorâse cu dânsul, unii s-au tins pe sub podgorie, ajungând până în apa Siretului și până în Brăila, iar alții s-au tins în jos peste tot locul de au făcut orașe și sate până în marginea Dunării și până la Olt.” (Letopisețul Cantacuzinesc)

*catolici

B. „Anihilarea autonomiei [Țării] Făgărașului, în 1291, (...) a coincis, potrivit tradiției istorice a Țării Românești, cu trecerea munților de către <Negru Vodă> și instalarea sa la Câmpulung. (...) Primele știri cu privire la statul constituit la sud de Carpați vin din sfera Regatului Ungar. (...) Conducătorul noului stat era acum Basarab, <marele voievod>. (...) În 1330, (...) Carol Robert* a decis să întreprindă o mare campanie împotriva Țării Românești, pentru a-l înlătura pe Basarab, în locul căruia intenționa să numească un dregător regal. (...) Pentru tânărul stat român dintre Carpați și Dunăre, înfruntarea [de la Posada] cu marea oaste a unuia dintre cele mai puternice state ale vremii, a fost proba focului. Ea a însemnat eșecul definitiv al încercării de a lichida Țara Românească.” (M. Bărbulescu, *Istoria României*)

*regele Ungariei

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa B, titlul lui Basarab. **2 puncte**
3. Numiți conducătorul precizat atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
4. Precizați orașul numit atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia procesul constituirii Țării Românești s-a realizat pe cale pașnică, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
6. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care nu susține punctul de vedere conform căruia procesul constituirii Țării Românești s-a realizat pe cale pașnică, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
7. Prezentați alte două confruntări militare, în care s-au remarcat românii în Evul Mediu, în afara celei precizate în text. **6 puncte**
8. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia o instituție centrală este necesară pentru funcționarea Moldovei, în secolele al XV-lea – al XVIII-lea. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 96

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Atunci, Petru I [Mușat] a plecat cu sfetnicii săi, la Liov [în Polonia], unde, la 26 septembrie 1387, a depus, în prezența regelui, jurământul de vasalitate față de coroana polonă (...). Petru a fost acela care, cumpănind bine noua conjunctură, a socotit mai prudentă și mai folositoare o apropiere de regatul polon, care, prin unirea cu Lituania (1386), devenise o mare forță în această parte a Europei. Tratatul din 1387 mai avea, însă, o semnificație, una politică; prin el, Moldova a intrat în sistemul de alianțe al regatului polono-lituanian, ce părea să ofere garanții suficiente pentru apărarea țării de pretențiile regatului ungar, care înțelegea suzeranitatea nu doar ca o legătură vasalică, tipic feudală, ci ca o posesiune de fapt.”
(Șt. Gorovei, *Mușatinii*)

B. „Aceste năvăliri repetate obligă pe Ioan Albert [regele Poloniei] să încheie [în 1499, tratat de] pace cu domnul Moldovei. Condițiile păcii constituie cel mai mare succes diplomatic al lui Ștefan [cel Mare]. Mai întâi, orice pretenție de suzeranitate, mai mult, orice aluzie chiar, era înlăturată. Părțile sunt deplin egale (...). Toate «ofensele, pagubele și nedreptățile» se uită; de acum înainte va fi «de amândouă părțile (...) liniște și pace veșnică». Cei doi monarhi sunt datori să se ajute reciproc «cu sabia și cu sfatul și (...) cu toată puterea» împotriva tuturor vrăjmașilor. Dacă Ioan Albert și fratele său Vladislav, regele Ungariei, vor porni în persoană împotriva turcilor – locul de trecere peste Dunăre al celui dintâi este prevăzut precis: pe la Oblucița – atunci va merge și Ștefan; în caz că va fi împiedicat, va trimite «pe fiul său Bogdan sau pe altcineva», cu toate puterile sale.”
(C. C. Giurescu, D. C. Giurescu, *Istoria românilor*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Numiți domnitorul român precizat în sursa B. **2 puncte**
3. Numiți două state menționate atât în sursa A cât și în sursa B. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la consecințele tratatului semnat în 1387, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la consecințele tratatului semnat în 1499, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați alte două confruntări militare la care participă românii în Evul Mediu, în afara celor precizate în text. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia autonomiile locale au contribuit la constituirea statului în spațiul medieval românesc. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 97

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Nici din partea voievodului Moldovei sau a neamului moldovean să nu se pricinuiască pagube (...) oamenilor regelui [Poloniei], iar dacă se aduc stricăciuni ele să fie îndreptate prin porunca mea împărătească, după ce se vor dovedi (...). De asemenea, atât timp cât voievodul Moldovei, voievodul Ieremia [Movilă], arătând devotament și credință față de măreția mea Poartă, își va trimite, (...) an de an și la timp, haraciul său, care se dă din trecut și până acum și se va supune înaltelor mele porunci el să fie voievodul Moldovei în tot timpul vieții sale, iar când va muri, [tronul] să fie acordat fiului său.”

(Tratatul încheiat între sultanul Mehmed al III-lea și Sigismund, regele Poloniei, 1598)

B. „Eu Ștefan Tomșa, [domn] al țării Moldovei, jur (...), că (...) voi păstra fidelitate și supușenie față de Majestatea sa Sigismund, Rege al Poloniei (...) și față de urmașii săi, (...) ca și față de întreaga Coroană poloneză, așa precum predecesorii mei, (...) îi păstrau fidelitate, menținând din toate puterile mele prietenia dintre [sultanul] Turciei, pe de o parte, și Regele Poloniei, pe de alta, și fără a da nici un motiv [sultanului] Turciei, de a rupe această prietenie, dacă voi ajunge să aflu ceva care să-i fie de ajutor majestății Sale Regelui și Coroanei poloneze pentru a menține prietenia cu [sultanul] Turciei sau dacă va fi să aflu că se urzește ceva în dauna Coroanei poloneze, atât din partea suzeranilor susnumiți, cât și din cea a altor dușmani, eu îl voi preveni fidel și sincer despre aceasta pe Majestatea Sa Regală, fără a-i ascunde nimic. Eu sunt dator să păstrez pacea între provinciile limitrofe ale regatului Poloniei și țara Moldovei și să nu contravin cu nimic vechilor înțelegeri.” (Tratatul încheiat de Ștefan Tomșa și Sigismund, 1612)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
 2. Selectați, din sursa A o informație care se referă la preluarea tronului Moldovei. **2 puncte**
 3. Precizați, din sursa A, respectiv, din sursa B, titlul fiecărui conducător al Moldovei. **6 puncte**
 4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia, conducătorul Moldovei are obligații sporite față de Polonia, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
 5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia, conducătorul Moldovei are obligații sporite față de Polonia, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
 6. Prezentați alte două tratate internaționale care vizau spațiul românesc, în Evul Mediu și/ sau la începutul modernității, în afara celor precizate în texte. **6 puncte**
 7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia confruntările militare la care participă românii sunt o componentă a relațiilor internaționale în Evul Mediu. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia). **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008

Proba scrisă la istorie

Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 98

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Iar Ștefan-vodă (...) având oastea sa, 40.000 (...) și 5000 de unguri (...) le-a ieșit înaintea turcilor de sus de Vaslui, la Podu Înalt, [în 1475], pe care i-a biruit Ștefan vodă, nu așa cu vitejia, cum cu meșteșugul. (...) Deci ajutorind puterea cea dumnezeiască, (...) așa i-au cuprins pre turci negura, de nu se vedea unul cu altul. Și Ștefan-vodă tocmise puțini oameni peste lunca [râului] Bârladului, ca să-i amăgească cu buciume și trâmbițe, dând semn de război; atunci oastea turcească, întorcându-se la glasul buciurilor și împiedicându-i și apa și lunca și negura acoperindu-i, [au încercat să treacă prin luncă], la glasul buciurilor. Iar Ștefan-vodă cu oastea tocmită i-a lovit [pe turci] unde nici era loc [pentru aceștia] de a-și tocmi oastea, nici de a se îndrepta, ci așa ei în sine tăindu-se, mulți pieriră, mulți prinși de pedestrime au fost, ce și pe aceia pe toți i-a tăiat. (...) Și puștile le-a dobândit și steaguri [de luptă] mai mult de o sută a luat”

(G. Ureche, *Letopisețul Țării Moldovei*)

B. „[La Călugăreni, în 1595], (...) turcii îi resping pe creștini, aceștia se retrag, luptându-se neîncetat și pierd 11 tunuri. Atunci [Mihai Viteazul] (...) a smuls o secure sau sulită ostășească și pătrunzând el însuși în șirurile sălbatice ale dușmanilor, străpunge pe un stegar al armatei, taie cu sabia o altă căpetenie și luptând se întoarce nevătămat. În acest timp, comandantul de oaste Kiraly Albert, (...) slobozește două tunuri în mijlocul celei mai dese grupări a dușmanului, (...) îndată două sute de unguri și tot atâția cazaci, (...) năvălind cu furie (...) taie oștile turcilor, pe când din spate și din coastă lovește (...) domnul cu ai săi, făcându-se așa mare învălmășeală, încât până în seară au fost redobândite cele 11 tunuri. În această învălmășeală ce seamănă a fugă [comandantul armatei otomane] Sinan pașa cade de pe podul [râului] Neajlovului și (...) scapă cu viață. Dacă noaptea cea întunecoasă n-ar fi împiedicat pe domn, fără îndoială că ar fi zdrobit cu acțiunea lui clocotitoare forța dușmană și ar fi pus capăt dintr-o dată (...) întregului război.”

(Balhazar Walter, *Scurtă și adevărată descriere a faptelor săvârșite de Mihai, domnul Țării Românești, prea strălucitul și prea viteazul conducător de oști împotriva dușmanilor creștinătății*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți domnitorul precizat în sursa B. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
3. Menționați aliații oastei române precizați atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
4. Precizați o asemănare între factorii de mediu (elementele geografice) în care are loc fiecare bătălie, menționați atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
5. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la rolul domnitorului în lupta de la Podu Înalt, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la rolul domnitorului în lupta de la Călugăreni, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
7. Prezentați două acțiuni diplomatice promovate de români, în secolul al XIV-lea – al XV-lea. **6 puncte**
8. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia autonomiile locale au contribuit la formarea statelor medievale române. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008

Proba scrisă la istorie

Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 99

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Asupra acestui Mircea [Mircea cel Bătrân] care a început, întâi, mai înainte război, plecând cu armata asupra barbarilor împreună cu împăratul romanilor Sigismund [de Luxemburg*, în 1396], Baiazid [sultanul otoman] (...) trecând peste Istru [Dunăre] mergea înainte robind țara. Dar Mircea, strângând cu grijă oastea țării, nu și-a făcut planul să vină asupra lui să dea lupta (...). Mai după aceea, însă, se ținea și el cu armata pe urma lui Baiazid prin pădurile de stejar ale țării (...) și săvârșea isprăvi vrednice de amintit (...) și se lupta, într-una, cu el în chip strălucit și se zice că armata fiind în cale se ținea strâns în urma ei, punând-o la mare suferință și o aducea în situații grele și nu înceta să-i facă stricăciune. De aceea, slujitorul [sultanului] a dat cu părerea să-și așeze oastea în tabără. (...) Așadar Baiazid s-a adăpostit acolo în tabără; a doua zi, însă a trecut armata peste Istru.”

(L. Chalcocondil, *Expuneri istorice*)

*Sigismund de Luxemburg – împărat romano - german și rege al Ungariei

B. „În anul [1396], regele Sigismund al Ungariei [a ajuns la] Nicopole (...). Atunci veni sultanul turcilor Baiazid, cu 200.000 de oameni în ajutorul orașului. Când auzi acestea regele Sigismund îi ieși [înainte] cu oastea sa care era socotită cam la 60.000 de oameni. Apoi a venit domnul Țării Românești Mircea [cel Bătrân], care a cerut regelui să-i dea voie să facă o recunoaștere a dușmanului. (...) După ce s-a întors la rege și i-a spus că a văzut pe dușman și că dușmanul avea 20 de steaguri și că sub fiecare steag s-ar afla câte 10.000 de oameni (...) regele a vrut să întocmească ordinea de luptă. Atunci domnul Țării Românești a cerut să i se îngăduie să dea primul atac, ceea ce regele încuviință bucuros. Dar ducele Burgundiei (...) [l-a convins pe rege] să-l lase să dea primul atac că venise de departe.(...) Turcii îi împresuraseră pe [creștini], toți se așternură pe fugă, (...) mulți alți cavaleri și domni și ostași au căzut în prinoare.”

(J. Schiltberger, *Jurnal de călătorie*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Precizați titlul lui Mircea cel Bătrân din sursa B. **2 puncte**
3. Menționați, din sursa B, respectiv, din sursa A, câte o informație aflate în relație cauză-efect. **6 puncte**
4. Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia Mircea cel Bătrân a avut posibilitatea de a-și aplica strategia, selectând două informații aflate în relație cauză-efect. **5 puncte**
5. Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia Mircea cel Bătrân a avut posibilitatea de a-și aplica strategia, selectând două informații aflate în relație cauză-efect. **5 puncte**
6. Prezentați alte două acțiuni militare din spațiul medieval românesc, în afara celei menționate în text. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia diplomația românească de la începutul epocii moderne este o componentă a relațiilor internaționale. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Varianta 100

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Noi, Mihai, voievodul [Țării Românești] facem cunoscut că (...) deoarece această provincie Țara Românească [este] de mai mult de o sută de ani sub jugul turcesc și este supusă unei grele robii, noi sătui de această lungă robie (...), am hotărât să o aducem la starea sa de mai înainte (...) și să cerem ajutorul și ocrotirea maiestații sale imperiale. Maiestatea sa imperială nu a refuzat să ne primească pe noi și țara noastră în slujba și sub suzeranitatea sa, ba dimpotrivă, a fost foarte bucuroasă să ne ajute pe noi cu generozitate.”

(Tratatul dintre Mihai Viteazul și Rudolf al II-lea, conducătorul Imperiului Romano-German, 1598)

B. „Matei Basarab făgăduise a face o puternică diversiune în cazul unei lupte, atacând din [Țara Românească] pe turci cu 40 000 de oameni (...). Ambasadorul venețian recomandă cu multă căldură dogelui* propunerile lui Matei, care ar putea aduce cel mai mare folos Republicii în cazul unui război cu turcii. În 1639, turcii, sfârșind lupta cu perșii prin încheierea unei păci, pot să-și întoarcă iarăși luarea aminte asupra politicii europene și să reînnoiască silințele lor pentru a scăpa de Matei Basarab, ale cărui întăriri și legături cu popoarele vecine deveneau pe fiecare zi mai primejdioase.”

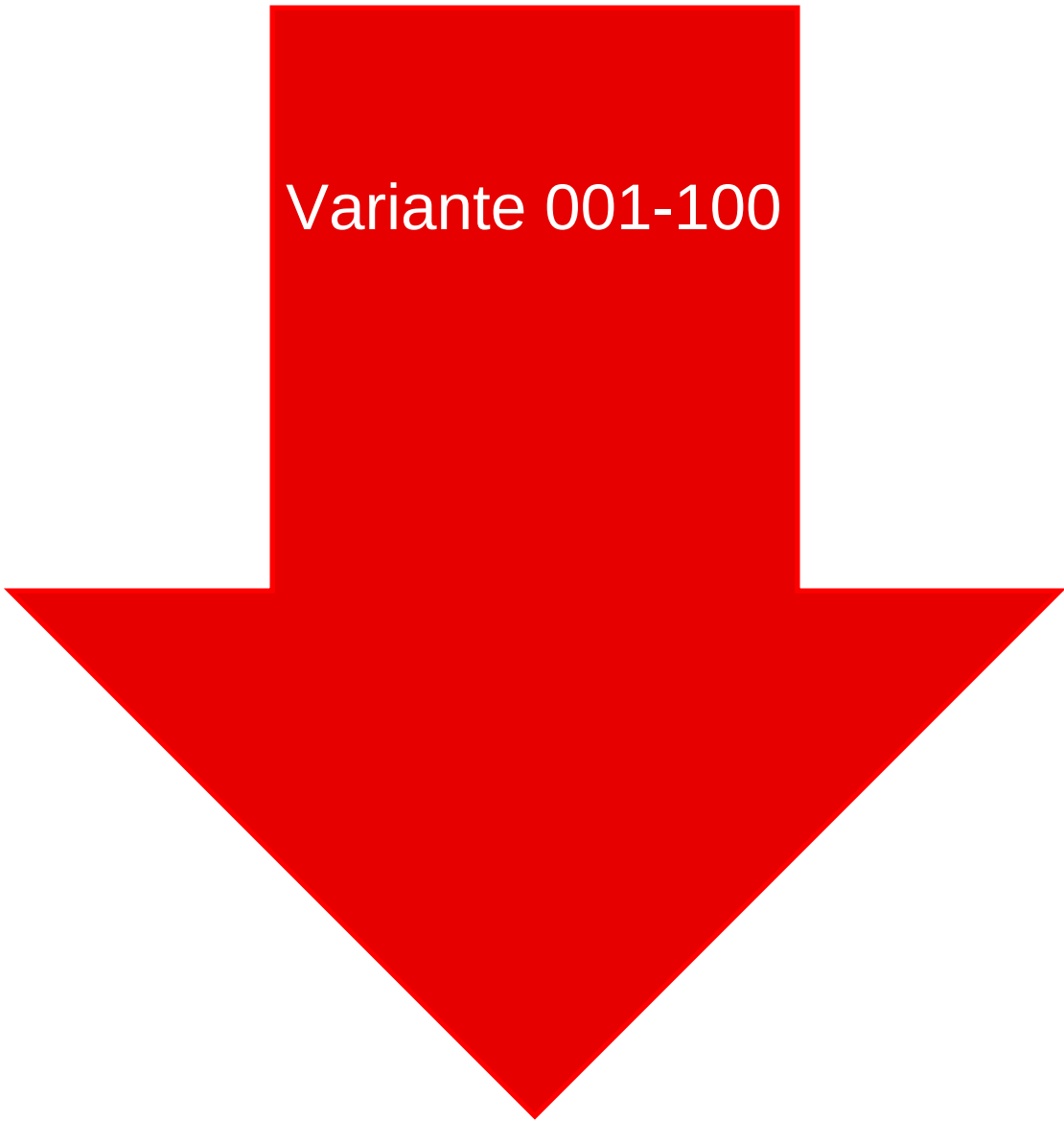
(A.D.Xenopol, *Istoria românilor din Dacia Traiană*)

*conducătorul Veneției

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
2. Numiți, din sursa B, statul condus de Matei Basarab. **2 puncte**
3. Numiți, din sursa A, respectiv, din sursa B, câte un stat al cărui reprezentant avea o atitudine binevoitoare față de români. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la atitudinea lui Mihai Viteazul față de otomani, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la atitudinea lui Matei Basarab față de otomani, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două acțiuni militare la care participă românii în secolul al XIV-lea – al XV-lea. **6 puncte**
7. Argumentați printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia o instituție centrală este necesară pentru funcționarea unuia dintre statele române, în secolele al XIV-lea – al XV-lea. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia). **4 puncte**

www.examendebacalaureat.blogspot.com

Variante 001-100

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 1

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „1. Suveranii vor numi pentru fiecare Universitate câte un împuternicit special (...). Datoria lui va fi (...) să observe cu atenție spiritul în care profesorii își țin prelegerile publice și private (...) și să acorde o atenție constantă oricărui fapt care ar putea servi la întărirea ordinii printre studenți.(...)”

2. Guvernele statelor Confederației [Germane] se angajează reciproc să înlăture din universități și din celelalte instituții de învățământ pe acei universitari, care îndepărtându-se de datoria lor, (...) care subminând bazele instituțiilor existente, s-ar dovedi că sunt nedemni să dețină funcția importantă ce le-a fost acordată. (...) Un profesor îndepărtat în acest fel nu poate să mai fie numit în nicio instituție publică de învățământ în niciun stat al Confederației.”

(Decretele de la Karlsbad, 1819)

B. „Regulamentul Universitar din Rusia (1863) prevede:

<90. În afara studenților, li se permite și altor persoane să asiste la prelegeri. (...)

107. Pentru ajutorarea studenților nevoiași, universitățile pot să aprobe scutiri de plată, reduceri de 50% sau chiar gratuități. (...)

114. Gradele [acordate profesorilor universitari] pot fi obținute atât de cetățenii ruși cât și de străini. (...)

129. Universitățile au dreptul să importe, la discreție și cu scutire de taxe, orice fel de cărți de specialitate.>(…)

[Țarul] Alexandru al II-lea s-a preocupat personal și îndeaproape de elaborarea Regulamentului Universitar. ”

(R. Sherman, Rusia, 1815-1881)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă cele două surse. **2 puncte**
2. Numiți, pe baza sursei A, respectiv, a sursei B, câte un spațiu istoric în care se aplică deciziile adoptate în domeniul învățământului. **2 puncte**
3. Menționați două categorii sociale la care se referă atât sursa A cât și sursa B. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care demonstrează intervenția statului în domeniul învățământului în scopul modernizării acestuia, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care demonstrează intervenția restrictivă a statului în domeniul învățământului, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
6. Prezentați două curente culturale în Europa modernă și/ sau contemporană. **6 puncte**
7. Prezentați o practică totalitară, din epoca contemporană, precizând și statul european în care ea s-a aplicat. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 2

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Legea din 1857 [prevedea] să se deschidă două școli - una de fete, alta de băieți – pentru fiecare 500 de locuitori, (...) iar învățământul avea să fie plătit, exceptând cazul săracilor. Municipality* trebuiau să recruteze și să remunereze profesorii. Adeseori, [se făceau] presiuni asupra municipalităților ca să refuze creditele necesare școlilor publice, iar părinții neavând de ales, își trimiteau copiii la școlile private.(...) În 1860, se estima la puțin peste 20.000 numărul școlilor publice, una la 840 de locuitori, dar aceasta era doar o medie. În fapt, doar 30% dintre băieți și 13% dintre fete erau școlarizați. Aceste cifre oferă o imagine despre ponderea analfabetismului.”
(J. Pérez, *Istoria Spaniei*)

*municipalitate – administrația/ totalitatea organelor de conducere ale unui municipiu

B. „Învățământul primar a fost de asemenea așezat pe o bază națională prin *Actul asupra educației*, din 1870, al lui William Edward Forster. Unde nu existau școli, s-a înființat câte o școală supusă unui comitet școlar ales. Pe de altă parte, în zone în care existau școli, aceste școli <sprijinite voluntar> au fost menținute prin subvenții mult sporite din partea Trezoreriei* (...). Legea a înzestrat, în sfârșit, Anglia cu o populație care știa să scrie și să citească, a dat o pregătire și o disciplină multîmilor de copii din cartierele sărace și a inițiat marele progres al educației din următoarea jumătate de veac.”
(G. M. Travelyan, *Istoria ilustrată a Angliei*)

*trezorerie – oficiu al unui stat unde se păstrează și se administrează tezaurul public

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă cele două surse. **2 puncte**
2. Numiți, pe baza sursei A, respectiv, a sursei B, câte un stat în care se aplică legile din domeniul învățământului. **2 puncte**
3. Precizați, pe baza sursei A, respectiv, a sursei B, o deosebire dintre modalitatea în care se realiza subvenționarea școlilor. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține ideea că aplicarea legislației determină eradicarea analfabetismului, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia aplicarea legislației determină eradicarea analfabetismului, selectând două informații aflate în relație cauză-efect. **5 puncte**
6. Prezentați două curențe culturale din Europa modernă și/ sau contemporană. **6 puncte**
7. Prezentați o altă politică promovată în domeniul culturii în epoca modernă și/sau contemporană, în afara celor precizate în texte numind și statul european în care ea a fost adoptată. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 3

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Cel de al doilea domeniu principal, în care Alexandru* a promovat reformele, a fost învățământul. El și-a dat seama că sistemul educațional de atunci [din Rusia] era ineficient și lipsit de vigoarea necesară ca să producă oamenii de care era nevoie pentru armată și serviciul civil.”

(R. Sherman, *Rusia, 1815-1881*)

* Alexandru I - țar al Rusiei în perioada 1801-1825

B. „În 1817, [Golițan] a preluat conducerea noului Minister al Problemelor Spirituale și al Învățământului. Golițan (...) avea o înclinație firească spre Biserica Ortodoxă (...). Principalul scop al lui Golițan a fost [ca prin lectură și educație] să existe cât mai mulți oameni capabili să citească Biblia și să descopere singuri adevărurile divine. El credea că Scripturile* aveau să fie singurul antidot eficace împotriva raționalismului promovat de liber-cugetători, în care a identificat principala cauză a problemelor Rusiei și ale întregii societăți europene din acele vremuri. <Gândirea liberă> presupunea contestarea tuturor structurilor sociale și politice existente.”

(R. Sherman, *Rusia, 1815-1881*)

*Scripturi – scriere bisericească cuprinzând Vechiul și Noul Testament, Biblie

C. „În 1819, la Universitatea din Kazan [s-a] descoperit un focar de liber-cugetători radicali și i [s-a] recomandat țarului să închidă imediat universitatea. Alexandru nu era pregătit să meargă atât de departe și [a cerut să se] curețe universitatea de ideile și influențele periculoase. [S-a] demis aproape jumătate din corpul profesoral. (...) Tinerii la care se depistau tendințe [ireverențioase] erau obligați să poarte însemne care-i stigmatizau drept <păcătoși>.”

(R. Sherman, *Rusia, 1815-1881*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Selectați, din textul B, numele instituției având caracter religios în Rusia. **2 puncte**
2. Selectați, din textul B respectiv, din textul C, numele câte unei instituții din domeniul învățământului în Rusia. **2 puncte**
3. Menționați o informație, din textul B, și o alta din textul C, aflate în relație cauză-efect. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare textului care susține punctul de vedere conform căruia promovarea reformei învățământului are și o motivație laică, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare unui text care susține punctul de vedere conform căruia promovarea reformei învățământului are și o motivație religioasă, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
6. Prezentați alte două politici practicate în state europene în domeniul culturii în secolele al XIX-lea – la XX-lea, în afara celor precizate în texte. **6 puncte**
7. Prezentați un curent cultural din Europa modernă sau contemporană, precizând și secolul apariției sale. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 4

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Un nou dezastru se abate asupra cartierului [Operei din Paris]. La [galeriile] Durand-Ruel se deschide o nouă expoziție [în 1876], pe care am numi-o a fi de pictură (...) Cinci sau șase alienați, (...) atinși de nebunia ambiției s-au alăturat pentru a-și expune lucrările. (...) Acești așa-zii artiști se intitulează <intransigenții, impresioniștii>; ei iau pânzele, vopseaua și pensulele, aruncă la întâmplare câteva culori și semnează tabloul.”
(*Le Figaro*, 3.04.1876)

B. „Tinerii pictori [impresioniști] expun în aprilie-mai 1874. (...) Noutatea recentă a tuburilor de vopsea pe bază de ulei le permite să lucreze în aer liber. Adevăratul subiect al tabloului devine lumina (...). Punând în practică descoperirile legilor optice* referitoare la lumină, la culoare și la percepția vizuală (...), impresioniștii își schimbă felul de a realiza amestecul culorilor. Acestea nu mai sunt combinate pe paletă, ci prin [alăturarea] pe pânză a tușelor** celor mai pure posibil: este vorba în acest caz de un amestec <optic>.”

(J. Debicki, J. Favre, D. Grünwald, A.F. Pimentel, *Istoria artei. Pictura, sculptura, arhitectura*)

*legile optice vizau difuziunea și descompunerea luminii albe în culorile componente, prin intermediul prisme

**tușă – fel, care definește stilul unui pictor, de a aplica culoarea cu pensula pe pânza unui tablou

C. „La începutul anilor '60, cei mai importanți artiști din grupul impresioniștilor (...) revendicau dreptul și plăcerea de a picta în aer liber. Se afirmă, către 1865, un principiu fundamental: alegerea subiectului nu trebuie să fie restrictivă pentru artist, care dimpotrivă, trebuie să se simtă liber să exprime propriile impresii în fața oricărei teme.”

(*Pictura modernă. Impresioniștii și avangardele secolului al XX-lea*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă cele trei surse istorice. **2 puncte**
2. Selectați, din sursa A, o altă denumire dată impresioniștilor. **2 puncte**
3. Menționați o asemănare între evenimentul artistic desfășurat la Paris, în 1874, din sursa B, respectiv, cel desfășurat în 1876, din sursa A. **3 puncte**
4. Menționați mediul în care impresioniștii doreau să lucreze precizat atât în sursa B cât și în sursa C. **3 puncte**
5. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la impresioniști și la creațiile lor, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la impresioniști și la creațiile lor, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
7. Prezentați câte o caracteristică a totalitarismului, respectiv, a democrației, în Europa secolului al XX-lea. **6 puncte**
8. Prezentați o politică promovată în domeniul culturii în epoca modernă sau contemporană, precizând și statul european în care ea a fost adoptată. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 5

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „*Planul Calomarde*, stabilit [în Spania] în plină perioadă absolutistă, în 1825, prevedea să fie creată câte o școală elementară în toate așezările cu mai puțin de 50 de gospodării, în care avea să se învețe catehismul*, citirea, scrisul și matematica. Legea din 1857 era și mai precisă: scolastica** era obligatorie pentru copiii între 6 și 9 ani (...). Municipalițiile trebuiau să recruteze și să remunereze profesorii. (...) Clerul intervenea în alegerea profesorilor și controla materiile de predare.”
(J. Pérez, *Istoria Spaniei*)

*catehism – expunere a principiilor religiei creștine, sub formă de întrebări și răspunsuri

**scolastică – sistem filozofic apărut în Evul Mediu, bazat pe dogmele bisericii creștine și caracterizat prin raționamente abstracte

B. „[După 1849, în Rusia] universitățile nu au fost închise dar au fost controlate strict. [De aceea], s-a înregistrat o scădere a numărului de studenți cu 25%. (...) După 1861, s-a decis dezvoltarea învățământului primar la sate, sarcină care a fost trecută în scurt timp în răspunderea zemstvei*. Duma** a îndeplinit aceeași sarcină în mediul urban. Ambele au fost încurajate să dezvolte învățământul. [Ca urmare], între 1861-1881 numărul școlilor primare și gimnaziale a crescut de patru ori. În 1862, școlile noi au trecut de sub controlul Bisericii sub autoritatea Ministerului Învățământului, măsură menită să le elibereze de obișnuitele influențe ale clerului.”

(R. Sherman, *Rusia, 1815-1881*)

*zemstvă – consiliu local ales în districtele și provinciile Imperiului Țarist

**Duma – consiliu local ales în orașele Imperiului Țarist

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă cele două surse. **2 puncte**
2. Numiți, din sursa A, respectiv, din sursa B, câte un stat în care se aplică legislația din domeniul învățământului. **2 puncte**
3. Menționați, din sursa A, respectiv, din sursa B, o deosebire dintre nivelul sistemului de învățământ. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține ideea că învățământul a fost scos de sub controlul bisericii, selectând două informații aflate în relație cauză-efect. **5 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia învățământul a fost scos de sub controlul clerului, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
6. Prezentați două curente culturale din Europa modernă și/sau contemporană. **6 puncte**
7. Prezentați o altă politică promovată în domeniul culturii în epoca modernă sau contemporană, în afara celor precizate în texte numind și statul european în care ea a fost adoptată. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 6

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Dadaismul a anticipat suprarealismul în jumătatea vestică a Europei, dizolvându-se apoi în el. Dadaismul respingea orice fel de artă. Scandalul era principiul lui de coeziune.(...) Tot ceea ce putea provoca nemulțumirea iubitorilor burghezi de artă era acceptabil pentru dadaism. Suprarealismul [a fost] la fel de preocupat să respingă arta așa cum a fost ea cunoscută până atunci și la fel de predispus la scandal [ca și dadaismul].” (E.Hobsbawm, *Secolul extremelor*)

B. „[Zarva] provocatoare a ramurii pariziene a dadaismului și acțiunea sa exclusiv distrugătoare îi va determina pe membrii săi cei mai creativi să părăsească mișcarea. [Astfel], A. Breton, L. Aragon, P. Éluard și R. Desnos vor lansa, în 1922, curentul suprarealist al cărui *Manifest* va fi publicat doi ani mai târziu de A. Breton. Ca și predecesorii lor dadaiștii, [suprarealiștii au] recurs la provocare. Se adaugă grija de a reclădi o cultură bazată pe sinceritatea care există în orice ființă omenească. De aici, ideea de a crea noi forme de artă și poezie dând curs universului oniric* al fiecăruia, practicând scrierea mecanică <fără niciun control exercitat de rațiune>.”

(S. Berstein, P. Milza, *Istoria Europei*)

*oniric – privitor la vise

C. „Arta [suprarealistă] se deschide către inconștient și către vis pentru a scăpa de <dictatul gândirii >. (...) Acesta este crezul și ambiția suprarealiștilor care se vor a fi revoluționari, visători, năzuind să schimbe lumea, pentru a schimba viața. Denumirea de *suprarealism* este extrasă dintr-un subtitlu dat, în 1917, de G. Appolinaire unei piese de teatru”.

(J.Debicki, J. Favre, D. Grünwald, A.F.Pimentel, *Istoria artei. Pictura, sculptura, arhitectura*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Selectați, din sursa A, spațiul istoric în care dadaismul a anticipat suprarealismul. **2 puncte,**
2. Selectați, din sursa C, originea denumirii suprarealismului. **2 puncte**
3. Menționați o trăsătură a suprarealismului precizată atât în sursa B cât și în sursa C. **3 puncte**
4. Menționați, din sursa A, respectiv, din sursa B, o asemănare referitoare la caracteristicile dadaismului. **3 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia suprarealismul se aseamănă cu dadaismul, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
6. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia suprarealismul se deosebește de dadaism, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
7. Prezentați alte două curente culturale din Europa secolului al XIX-lea – al XX-lea, în afara celor precizate în texte. **6 puncte**
8. Prezentați o politică promovată în domeniul culturii în epoca modernă și/ sau contemporană precizând și statul european în care ea a fost adoptată. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 7

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „I. Se scutesc de cenzura* preliminară: (...)

2. Toate publicațiile cadrelor universitare (...).

XXX. Ministrul de interne poate considera necesară interzicerea totală a publicației.”

(*Legile Presei*, Rusia, 1865)

*cenzură – control prealabil exercitat în unele state asupra conținutului publicațiilor, spectacolelor, corespondenței etc.

B. „Criticii susțin că [după adoptarea *Legilor Presei*], de fapt, cenzura s-a menținut strictă. Este adevărat că unele publicații au primit avertismente la câteva săptămâni de la apariția primului număr. Este la fel de adevărat că în 1866, ziarul radical *Contemporanul* a fost interzis. Totuși, se pare că primele decizii au fost luate după ce editorilor li se pusese în vedere că întrecuseră măsura, iar ultima a fost luată, ulterior, tentativei de asasinare a țarului [Rusiei, Alexandru al II-lea]”.
(R. Sherman, *Rusia, 1815-1881*)

C. „Detestata cenzură preliminară a fost în linii mari desființată [prin *Legile Presei*] (...); prin comparație cu ceea ce se întâmplase, mai înainte, în Rusia [acest fapt] reprezenta o creștere considerabilă a libertății ideilor și a expresiei. [Ca urmare], numărul cărților noi publicate anual (...) s-a triplat [până în 1881]. (...) A existat o schimbare în relația dintre editor și cenzor, în care cooperarea a înlocuit, în bună măsură, spiritul de represiune de până atunci.”
(R. Sherman, *Rusia, 1815-1881*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți statul la care se referă cele trei texte. **2 puncte**
2. Numiți, pe baza sursei B, funcția deținută de Alexandru al II-lea. **2 puncte**
3. Menționați o informație, din textul A, și o alta, din textul B, aflate în relație cauză-efect. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia *Legile Presei* reduc cenzura, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia *Legile Presei* reduc cenzura, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
6. Prezentați două curente culturale în Europa secolelor al XIX-lea – la XX-lea. **6 puncte**
7. Prezentați o altă politică promovată în domeniul culturii în epoca modernă și/sau contemporană, în afara celor precizate în texte, numind și statul european în care ea a fost adoptată. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008

Proba scrisă la istorie

Proba D/E/F

Varianta 8

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „[După 1817], literatura și teatrul au avut parte de o supraveghere tot mai vigilentă, ca nu cumva să exercite <o influență corupătoare>(…). În 1819, [când s-a descoperit un focar de liber cugetători radicali și s-a recomandat țarului să închidă universitatea din Kazan*, s-au] scos din rafturile bibliotecii sute de cărți [considerate] suspecte, inclusiv, cele ale lui Newton și Copernic. (...) 1820 pare să marcheze adevăratul sfârșit al eforturilor lui Alexandru I** de a rămâne un autocrat liberal. El credea că [scrierea unor constituții sau impunerea unor monarhii constituționale în Spania, Neapole, Portugalia] amenințau situația din interiorul imperiului. [La sfârșitul domniei sale] cenzura*** a devenit atât de strictă încât până și un articol anonim în care era atacată dur ideea constituțiilor, a fost respins, pe motiv, că nu era voie să se facă nici un fel de comentariu pe marginea acestui subiect. Iar dacă apărea totuși necesitatea unor comentarii, acestea aveau să fie făcute de guvern.”

(R. Sherman, *Rusia, 1815-1881*)

*Kazan - oraș în Rusia

**Alexandru I – țar al Rusiei, în perioada 1801-1825

***cenzura - control prealabil exercitat în unele state asupra conținutului publicațiilor, spectacolelor și în anumite condiții a corespondenței și a convorbirilor etc.

B. „În 1865, au fost publicate relativ progresistele *Legi ale Presei*:

<I. Se scutesc de cenzura preliminară:

A. În ambele capitale [Moscova și Sankt Petersburg] (...)

2. Toate scrierile originale a căror lungime nu este mai mică de 160 de pagini.

B. Pretutindeni

1. Toate documentele guvernului.

3. Toate publicațiile în limbi clasice și traduceri lor.(...)>

Cenzura a revenit, cu adevărat, abia în ultimii ani [în care] Alexandru al II-lea [a condus Rusia].”

(R. Sherman, *Rusia, 1815-1881*)

*Alexandru al II-lea – țar al Rusiei, în perioada 1855-1881

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă cele două texte. **2 puncte**
2. Numiți țarul, din sursa A și pe cel din sursa B. **2 puncte**
3. Menționați instituția precizată atât în textul A cât și în textul B. **3 puncte**
4. Menționați, din textul A, respectiv, din textul B, asemănarea referitoare la perioada intensificării cenzurii în cadrul domniei fiecărui țar. **3 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia în Rusia se promovează exclusiv cenzura, selectând două informații aflate în relație cauză-efect. **5 puncte**
6. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia în Rusia se promovează exclusiv cenzura, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
7. Prezentați două curente culturale din Europa modernă și /sau contemporană. **6 puncte**
8. Prezentați o altă politică promovată în domeniul culturii în epoca modernă și/sau contemporană, în afara celor precizate în texte, numind și statul european în care ea a fost adoptată. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 9

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „După 1815, au apărut grupări studentești. Un student, care aparținea unei astfel de grupări, l-a ucis pe dramaturgul anti-liberal Kotzebue. Metternich* s-a folosit de acest asasinat, ca pretext, pentru decretele de la Karlsbad, din [1819], care includeau măsuri de cenzură și supraveghere dură a învățământului secundar și superior. Actul final de la Viena, din 1820, a încorporat aceste măsuri în legea constituțională a Confederației [Germane]. Reacția conservatoare provocată de Metternich a dus la concedierea profesorilor subversivi, la disoluția grupărilor de studenți.”
(M. Fulbrook, *O scurtă istorie a Germaniei*)

*Metternich – ministru de externe austriac, între 1809-1848 și cancelar din 1821

B. „Regulamentul Universitar, din 1863 (...) a modificat bazele învățământului [superior din Rusia. El] a permis o libertate de expresie, care cu siguranță că nu existase [mai înainte]. Universităților li s-a acordat practic autonomie administrativă. (...) A existat o libertate mult mai mare din punctul de vedere al prezentării tematicii propuse. (...) Reglementările demonstrează o schimbare radicală a atitudinii față de libertatea și nevoile individului și ale grupului de indivizi din societatea rusă.(...) Au fost înființate burse pentru sprijinirea celor mai buni studenți. Au fost încurajate expedițiile de documentare în alte țări.”
(R. Sherman, *Rusia, 1815-1881*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă cele două texte. **2 puncte**
2. Numiți câte un stat la care se referă sursa A, respectiv, sursa B. **2 puncte**
3. Menționați nivelul sistemului de învățământ, precizat atât în textul A, cât și în textul B. **3 puncte**
4. Menționați categoria socială la care se referă atât textul A cât și textul B. **3 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia principiul libertății se aplică în învățământ, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
6. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia principiul libertății se aplică în învățământ, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
7. Prezentați două curente culturale din Europa modernă și/ sau contemporană. **6 puncte**
8. Prezentați o caracteristică a unei ideologii totalitare, din secolul al XX-lea, numind și un stat european care a promovat-o. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 10

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „În 1874, fotograful Félix Nadar, unul dintre pionierii reproducerii tehnice a imaginii, găzduiește în propriul studio parizian o expoziție de pictură organizată de Degas. Este o dată intrată în istorie, care marchează oficial prima expoziție colectivă a unui grup de artiști (...): E. Manet, C. Monet, P.A. Renoir, A. Sisley, C. Pissaro, P. Cézanne. Încă nu au un nume și pentru că nu s-au simțit niciodată <o mișcare> propriu-zisă, structurată în jurul unui text teoretic, (...) sunt conștienți de adevărata revoluție pe care tablourile lor o realizează în istoria picturii. Datorită sensibilității față de lumină, peisajele de tinerețe ale lui Monet, Renoir, Sisley [deschid] drumul către modelul unui nou raport al artistului cu natura.” (*Pictura modernă. Impresioniștii și avangardele secolului al XX-lea*)

B. „Impresionismul este o chestiune de instinct și de temperament. Numele îi vine de la o pânză de C. Monet, *Impresie, răsărit de soare* [care a fost] expusă în 1874. Epitetul acesta implicând ceva brusc și trecător, legat de o operă de artă care ar trebui să exprime o emoție durabilă, prinsă pentru eternitate, a apărut așa de nepotrivit unor critici puțin binevoitori, încât pornind de la această denumire, ei au calificat întreaga mișcare de impresionism și au denunțat-o opiniei publice.”
(G. Oprescu, *Manual de istoria artei*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă cele două surse istorice. **2 puncte**
2. Selectați, pe baza sursei A, rolul lui F. Nadar în arta fotografică. **2 puncte**
3. Numiți pictorul menționat atât de sursa A cât și de sursa B. **3 puncte**
4. Menționați evenimentul artistic precizat în ambele surse istorice. **3 puncte**
5. Menționați, din sursa A, un punct de vedere al impresioniștilor despre ei înșiși și despre creațiile lor, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Menționați, din sursa B, un punct de vedere al unor contemporani referitor la impresioniști și la creațiile lor, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
7. Prezentați alte două curente culturale din Europa modernă și/ sau contemporană, în afara celui precizat în texte. **6 puncte**
8. Prezentați o politică promovată în domeniul culturii în epoca modernă și/ sau contemporană, precizând și statul european în care ea a fost adoptată. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 11

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Evenimentele interne l-au făcut pe Nicolae I să se teamă și mai mult [decât s-a temut de revoluția din Europa, în 1848]. Țarul a luat din nou măsuri. (...) Cenzura* a fost impusă cu o mână de fier. Reeditarea operelor lui Gogol** a fost interzisă. Formulele gen <remediul suveran> sau <forțele naturii> au fost scoase din manuale. A fost pusă la index*** toată literatura străină, inclusiv, poveștile lui Andersen****. Ziarelor li s-a permis să publice foarte puține știri, îndeosebi de peste hotare. (...) Faptul că [lui Nicolae I] nu-i plăcea să delege altcuiva răspunderea, l-a făcut să se aglomereze atât de mult, încât nu a mai reușit să aibă un impact eficient asupra felului cum îi erau transpuse în practică politicile.”
(R. Sherman, *Rusia, 1815-1881*)

*cenzură – control prealabil exercitat în unele state asupra conținutului publicațiilor, spectacolelor, corespondenței etc.

**N. Gogol – dramaturg și romancier rus

*** a pune la index – a trece o carte în lista cărților interzise

****H. C. Andersen – scriitor danez, cunoscut pentru povestirile pentru copii

B. „În 1863, (...) răspunderile legate de cenzură i-au fost delegate [de Alexandru al II-lea], ministrului de interne. (...) În 1865 s-au publicat *Legile Presei*. (...) Deși detestata cenzură preliminară a fost în linii mari desființată (...) criticii susțin că, de fapt, cenzura s-a menținut strictă. [Ca urmare] unele publicații au primit avertismente la câteva săptămâni după apariția primului număr. (...) [Totuși] numărul cărților noi publicate anual s-a dublat între 1855-1864 și s-a triplat [până în] 1881. (...) Cenzura a revenit, cu adevărat, abia în ultimii ani de domnie ai lui Alexandru al II-lea, dar nici măcar atunci nu a fost comparabilă cu cea de pe vremea lui Nicolae I.”

(R. Sherman, *Rusia, 1815-1881*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă cele două texte. **2 puncte**
2. Selectați din textul A, funcția deținută de Nicolae I. **2 puncte**
3. Menționați, din textul A, respectiv, din textul B, deosebirea dintre delegarea răspunderii în timpul lui Nicolae I și cea din timpul lui Alexandru al II-lea. **6 puncte**
4. Menționați, pe baza textului A, atitudinea lui Nicolae I față de cenzură, susținând-o cu două informații selectate din text. **5 puncte**
5. Menționați, pe baza textului B, atitudinea lui Alexandru al II-lea față de cenzură, selectând două informații aflate în relație cauză-efect. **5 puncte**
6. Prezentați două curente culturale în Europa modernă și/ sau contemporană. **6 puncte**
7. Prezentați o caracteristică a unei ideologii totalitare în secolul al XX-lea, numind și un stat european care a promovat-o. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 12

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „La salonul din 1863, E. Manet cel mai cultivat și mai <clasic> dintre viitorii impresioniști expune *Dejunul pe iarbă*, una dintre capodoperele sale, inspirându-se în mod declarat dintr-o compoziție a lui Tiziano*. (...) Omagiul față de arta renascentistă este exprimat în modul cel mai înalt și inteligent: nu ca imitație, ci ca relansare a spiritului libertății și a adevărului în artă.”

(*Pictura modernă. Impresioniștii și avangardele secolului al XX-lea*)

*Tiziano Veccelio– pictor renascentist (1490-1576)

B. „Academia de arte frumoase își impune tezele prin organizarea Salonului oficial*. (...) În 1863, la cererea lui Napoleon al III-lea [împăratul Franței] se organizează la Paris un <Salon al refuzaților>, în afara celui oficial de unde fuseseră refuzate două mii de pânze. (...) [Printre alții], aici expun tinerii pictori care vor da naștere impresionismului: P. A. Renoir, C. Monet, J. Whisler și alții, cu E. Manet în frunte, cel care declanșase un scandal răsunător la prezentarea tabloului *Dejunul pe iarbă*.”

(J. Debicki, J. Favre, D. Grünwald, A.F. Pimentel, *Istoria artei. Pictura, sculptura, arhitectura*)

*Salonul oficial consacra marii pictori, acordându-le medalii și nominalizări pentru viitoarele comenzi publice și private

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă cele două surse istorice. **2 puncte**
2. Numiți orașul în care expun impresioniștii, pe baza sursei B. **2 puncte**
3. Numiți pictorul precizat atât în sursa A, cât și în sursa B. **3 puncte**
4. Numiți tabloul precizat atât în sursa A, cât și în sursa B. **3 puncte**
5. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la impresioniști și la creațiile lor, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la impresioniști și la creațiile lor, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
7. Prezentați alte două curente culturale în Europa modernă și/ sau contemporană, în afara celui precizat în texte. **6 puncte**
8. Prezentați o altă politică promovată în domeniul culturii în epoca modernă și/ sau contemporană, în afara celei precizate în text, numind și statul european în care ea a fost adoptată. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 13

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Un student [radical] l-a ucis pe dramaturgul anti-liberal Kotzebue [în 1819]. Metternich* s-a folosit de acest asasinat ca pretext pentru decretele de la Karlsbad, din acel an, care includeau măsuri de cenzură** și supraveghere dură a învățământului secundar și superior. (...) Reacția conservatoare provocată de Metternich a dus la (...) suprimarea unor ziare și la cenzura oricărei publicații de mai puțin de 20 de coli (în jur de 320 de foi de hârtie) – o măsură care a condus la scrierea de pamflete tipărite, fie cu litere foarte mari, fie pe foi foarte mici, pentru a evita cenzura, prin realizarea unor cărți de 321 de pagini sau mai mult.” (M. Fulbrook, *O scurtă istorie a Germaniei*)

*Metternich – ministru de externe austriac, între 1809-1848 și cancelar din 1821

**cenzură – control prealabil exercitat în unele state asupra conținutului publicațiilor, spectacolelor, corespondenței etc.

B. „În 1865, au fost publicate relativ progresiste *Legi ale Presei*. (...) Deși detestata cenzură preliminară a fost în linii mari desființată (...), în 1866, ziarul radical *Contemporanul* a fost interzis (...) [decizie] luată (...) ulterior tentativei de asasinare a țarului [Alexandru al II-lea*]. Cenzura era strictă conform standardelor britanice moderne însă prin comparație cu ceea ce se întâmplase mai înainte în Rusia reprezenta o creștere considerabilă a libertății ideilor și a expresiei. [Ca urmare], numărul cărților noi publicate anual (...) s-a triplat între 1864-1881. (...) A existat o schimbare în relația dintre editor și cenzor, în care cooperarea a înlocuit în bună măsură spiritul de represiune de până atunci.” (R. Sherman, *Rusia, 1815-1881*)

*Alexandru al II-lea – țar al Rusiei, în perioada 1855-1881

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă cele două texte. **2 puncte**
2. Numiți cancelarul austriac, din sursa A și țarul Rusiei, din sursa B. **2 puncte**
3. Menționați din textul A, respectiv, din textul B, câte o informație referitoare la contextul adoptării/aplicării cenzurii. **6 puncte**
4. Menționați un punct de vedere al autorilor sursei A, referitor la consecințele aplicării cenzurii în spațiul austriac, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați un punct de vedere al autorilor sursei B, referitor la consecințele aplicării cenzurii în spațiul rusesc, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două curente culturale în Europa modernă și/sau contemporană. **6 puncte**
7. Prezentați o caracteristică a unei democrații din Europa secolului al XX-lea, precizând și un stat în care a fost promovată. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 14

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Impresionismul a apărut la Paris în deceniul al șaptelea al secolului al XIX-lea, ca o artă nouă, în care pictorii nu s-au mai mulțumit să oglindească realitatea concretă, ci o realitate așa cum apărea ea simțurilor și sensibilității lor. Pânzele acestor pictori reprezentau, așadar, numai aparența realității, trecută prin filiera psihică a creatorului de artă. Ele redau *impresia* artistului despre obiectele reale și despre lumea înconjurătoare, cu ajutorul culorii și luminii create prin culoare.”
(M.Nicolau – Golfin, *Istoria artei*)

B. „Fotografia, prin încadrare, zone clar conturate și zone neclare, prin distrugerea spațiului, influențează munca impresionistilor. Ea le permite lui Degas și Toulouse-Lautrec percepția exactă a procesului de descompunere a unei mișcări, în special în cazul reprezentării dansatoarelor și a cailor. Posibilitatea de a opri mișcarea, de a sesiza momentul, de a lua ca unic material de construcție expresia luminii, provoacă o dispută asupra percepției și analizei impresiei vizuale.”

(J.Debicki, J. Favre, D. Grünwald, A.F.Pimentel, *Istoria artei. Pictura, sculptura, arhitectura*)

C. „Pictura [impresionistă prezintă] spații deschise: însorite pământuri, pajiști și crânguri (...) plimbări pe malul râului, perechi dansând la baluri câmpenești. (...) Opera, baletul (...) inspiră intrarea spectacolului în pictură. Luminile rampei urmăresc evoluția dansatoarelor. (...) Cursele [de cai] nu pun accentul pe protipendada din tribune, ci pe alergători. Manet adoptă perspectiva frontală, dând sugestia [neprevăzută] a dezlănțuirii la linia de start.”

(V.G.Marica, *Ipostaze ale picturii moderne. Incursiunea solară*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți orașul în care a apărut impresionismul, conform sursei A. **2 puncte**
2. Numiți doi pictori, pe baza sursei B și/ sau C. **2 puncte**
3. Menționați două subiecte abordate de impresionisti precizate atât în sursa B, cât și în sursa C. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la impresionisti și la creațiile lor, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la impresionisti și la creațiile lor, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două caracteristici ale unei ideologii totalitare în Europa secolului al XX-lea. **6 puncte**
7. Prezentați o politică promovată în domeniul culturii în Europa modernă și/sau contemporană, precizând și statul în care ea a fost adoptată. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 15

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Cenzura* s-a intensificat: în 1850, existau 12 organisme distincte cu atribuții specifice în domeniu. Turgheniev** a fost arestat la domiciliu pentru simplul fapt că [pledase în favoarea] lui Gogol**. Nici chiar slavofililor*** nu li s-a dat voie să publice o serie de articole în care să-și exprime ideile, pe motiv că, deși se pretau unei discuții între experți, puteau fi interpretate greșit de un public mai larg. (...) [Nicolae I] a fost dominat de teama de ideile noi și de credința în valorile vechilor metode ale vechiului sistem. Și mai important, credința lui de nezdruccinat în autocrație și în metodele tradiționale nu a dat voie Rusiei să se dezvolte.” (R. Sherman, *Rusia, 1815-1881*)

*cenzură – control prealabil exercitat în unele state asupra conținutului publicațiilor, spectacolelor, corespondenței etc.

**Turgheniev și Gogol – scriitori ruși

***slavofili – grupare, apărută după 1836, care promovează progresul, însă doar în concordanță cu valorile Rusiei, așa cum le percepeau ei

B. „După suirea pe tron a lui Alexandru al II-lea, situația s-a mai destins câțeva vreme [în Rusia]. (...) În 1865, s-au publicat relativ progresistele *Legi ale Presei*. (...) Detestata cenzură preliminară a fost în linii mari desființată. (...) Numărul cărților noi publicate anual s-a dublat între 1855-1864 și s-a triplat între 1864 și 1881. (...) Pe scurt, Rusia a fost transformată (...) într-un stat modern, cel puțin teoretic.” (R. Sherman, *Rusia, 1815-1881*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă cele două texte. **2 puncte**
2. Numiți, din textul A, statul condus de Nicolae I. **2 puncte**
3. Menționați câte o informație referitoare la dezvoltarea statului în timpul lui Nicolae I, din textul A, respectiv, al lui Alexandru al II-lea, din textul B. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia în stat se promovează libertatea de exprimare, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia în stat se promovează libertatea de exprimare, selectând două informații aflate în relație cauză-efect. **5 puncte**
6. Prezentați două curente culturale în Europa modernă și/ sau contemporană. **6 puncte**
7. Prezentați o caracteristică a unei ideologii totalitare din secolul al XX-lea, numind și un stat european care a promovat această ideologie. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 16

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Știința și filozofia contestă principiile constitutive ale societății, sistemul său de valori, (...) exprimând astfel profunda criză de valori a secolului al XIX-lea. Această criză se reflectă în arte, în poezie, în literatură și în pânzele pictorilor [expuse] la Salonul de Toamnă, din 1905, care se vrea un salon provocator la adresa conformismului saloanelor oficiale*. (...) Cubiștii nu fac decât să accentueze această explozie.(...) Ei se află departe de realismul lui Corot și de impresionismul lui Manet.”

(J.-M. Gaillard, A.Rowley, *Istoria continentului european. De la 1850 până în sfârșitul secolului XX*)

*Salonul oficial consacra marii pictori, acordându-le medalii și nominalizări pentru viitoarele comenzi publice și private

B. „Pentru a înțelege originile cubismului, trebuie să ne întoarcem la expoziția retrospectivă dedicată lui Cézanne, în 1907, la Paris. Mulți pictori găsesc în [pictura acestuia] ceea ce căutau: posibilitatea de a depăși schemele picturii de la sfârșitul secolului al XIX-lea legate de gustul publicului, de moștenirea impresionismului*. Exemplul lui Cézanne îi impresionează, în special, pe Picasso și pe Braque. [Tratarea naturii prin cilindru, sferă și con] deprinse de la Cézanne și vitalitatea expresivă, brutală și puternică a artei primitive [catalane-Spania] îl conduc pe Picasso la punerea bazelor cubismului.” (Pictura modernă. Impresioniștii și avangardele secolului al XX-lea)

*impresionism – curent cultural

C. „Cubismul a abordat spațiul; atunci, firește, toate elementele picturii au fost puse în serviciul acestei căutări. Deci culoarea trebuia readusă în spațiu. (...) Împins de dorința de a merge mai departe în manifestarea spațiului, am vrut să mă folosesc de tușă*. Eu sunt acela care s-a gândit la așa ceva, dar toate astea sunt valabile numai pentru cel ce le face și le simte ca o necesitate. Am vrut să fac din tușă o formă a materiei. (...) Sunt lucruri - nu-i așa? - pe care le descoperi încetul cu încetul și care, o dată descoperite, aduc după sine, altele. Așa se face, că mai târziu am introdus în tablourile mele nisip, rumeguș de lemn, pilitură de fier.”

(Convorbiri cu Georges Braque, după I. Fortunescu, *Braque*)

*tușă – fel, care definește stilul unui pictor, de a aplica culoarea cu pensula pe pânza unui tablou

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți orașul precizat în sursa B. **2 puncte**
2. Selectați, pe baza sursei A, două domenii ale culturii afectate de criza de valori de la sfârșitul secolului al XIX-lea. **2 puncte**
3. Menționați o asemănare între un eveniment artistic desfășurat în 1905, din sursa A, respectiv, în 1907 din sursa B. **3 puncte**
4. Menționați curentul artistic de care doreau să se distanțeze cubiștii precizat atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la arta cubistă, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Menționați, din sursa C, un punct de vedere referitor la arta cubistă, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
7. Prezentați două caracteristici ale unei ideologii totalitare din Europa contemporană. **6 puncte**
8. Prezentați o politică culturală din Europa modernă și/ sau contemporană numind și statul care a promovat-o. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 17

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Mișcarea *Dada* fondată, în 1916, în Zürich [oraș elvețian], (...) se constituie ca o replică împotriva diverselor frontiere – geografice, lingvistice, dintre tehnică și cultură – care au grăbit șocul* din 1914. Pornind dintr-o țară neutră, proliferând apoi în Germania învinsă, la Berlin, Hanovra și Köln, traversând Rinul pentru a ajunge la Paris [Franța], înaintând până la Bruxelles [Belgia], Amsterdam [Olanda] și New York [SUA], mișcarea poate [fi considerată] o ruptură violentă [cu trecutul].”

(J.-M. Gaillard, A.Rowley, *Istoria continentului european. De la 1850 până în sfârșitul secolului XX*)

*Primul Război Mondial

B. „Mișcarea Dada [apărută într-o] lume dominată de absurdul războiului*, reprezenta, în primă fază, o atitudine socială, negăsind, însă, nici o soluție constructivă.”

(M. Ernst, *Întâlnire între prieteni*)

* Primul Război Mondial

C. „Dada [este o] mișcare ce ocupă un loc aparte în istoria artei și culturii moderne, prin susținerea unui program (între anii 1916-1923) de absolută negare a tuturor valorilor creației, a tuturor atitudinilor, inclusiv cele venite din interiorul acestei orientări. Este prin excelență produsul crizei spirituale, al dezorientării și incapacității de a găsi soluții, într-o lume zguduită de Primul Război Mondial. Artiștii și scriitorii dadaști înțeleg să nege, să pulverizeze principiile artei (și societății) vremii lor, atacându-le cu vehemență. Ei manifestă un spirit pesimist activ, cu accente anarhice.”

(C. Prut, *Dicționar de artă modernă*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați, din sursa A, anul apariției dadaismului. **2 puncte**
2. Selectați, din sursa C, două categorii socio-profesionale care promovează dadaismul. **2 puncte**
3. Menționați evenimentul politico-militar la care se referă toate cele trei surse. **3 puncte**
4. Menționați, pe baza sursei B, respectiv, a sursei C, limita dadaismului. **3 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care abordează dadaismul din punct de vedere artistic, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
6. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care abordează dadaismul din punct de vedere al spațiului istoric în care s-a manifestat, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
7. Prezentați alte două curente cultural-artistice din Europa modernă și/ sau contemporană, în afara celui menționat în texte. **6 puncte**
8. Prezentați o caracteristică a democrației, în Europa secolului al XX-lea, precizând și un stat care a promovat-o. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 18

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „În 1924, [scriitorul] A. Breton publică *Manifestul suprarealismului*, care va fi urmat, în 1929, de alte două manifeste. Foarte repede, grupul atrage pictori, sculptori și arhitecți. Printre aceștia, germanul M. Ernst, spaniolul S. Dali și belgianul R. Magritte.”

(J. Debicki, J. Favre, D. Grünwald, A.F. Pimentel, *Istoria artei. Pictura, sculptura, arhitectura*)

B. „Suprarealismul implică (...) o lume de vis, illogică, subconștientă, metafizică, aflată dincolo de cea logică, conștientă, fizică. Membrii mișcării credeau în realitatea superioară a visului față de starea de veghe, a fanteziei față de rațiune, a subconștientului față de conștient. (...) Pictorul S. Dali s-a alăturat mișcării în 1929, devenind unul din principalii ei promotori. El își definește picturile drept <fotografii de vise pictate manual> și le ornează cu simboluri reprezentând diferite complexe, fobii și halucinații.”

(W. Fleming, *Arte și idei*)

C. „În picturi, în desene, în sculpturi, în obiecte realizate prin montajul arbitrar, se cultivă straniu, insolitul, neprevăzutul. Hazardul devine un principiu al compoziției suprarealiste. Adeseori, mai mulți artiști lucrează în comun un tablou, fiecare plecând, cu desenul, din punctul lăsat de precedentul; [se crează] o imagine în care părțile ființei reprezentate sunt desenate de un alt artist. Nevoia aceasta de hazard, considerat ca drum spre revelarea adevăratului chip al realității, îi face pe artiștii suprarealiști să aplice tehnici ce presupun o notă de imprevizibil.”

(C. Prut, *Dicționar de artă modernă*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A și sursa B. **2 puncte**
 2. Numiți scriitorul precizat în sursa A. **2 puncte**
 3. Menționați, pe baza sursei A, respectiv, a sursei B, câte un eveniment desfășurat în 1929. **6 puncte**
 4. Menționați, pe baza sursei B, un punct de vedere referitor la creația suprarealiștilor, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 5. Menționați, pe baza sursei C, un punct de vedere referitor la creația suprarealiștilor, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 6. Prezentați două caracteristici ale unei ideologii totalitare din Europa contemporană. **6 puncte**
 7. Prezentați un alt curent cultural din Europa modernă și/ sau contemporană în afara celui menționat în texte, precizând și secolul în care a apărut. **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 19

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Expresionismul se naște aproape în același timp în diferite orașe germane în climatul de transformări din arta primului deceniu al secolului XX. Centrele culturale (Dresda, München, Berlin) se bazează mai ales pe căutările și pe experimentul artiștilor locali. În vibrantă opoziție față de moștenirea istorică a Dresdei, apare [mișcarea] *Podul*. Caracteristica acestei prime avangarde expresioniste este [reprezentarea] unor imagini voit sintetice și grosolane. Folosirea culorii este limitată la pete vaste [de culoare]. De cu totul altă factură intelectuală, este grupul care se formează la München, *Călărețul albastru*, [considerat] versantul cel mai liric al întregii mișcări expresioniste. (...) Primul Război Mondial, o barieră netă pentru multe mișcări și curente nu întrerupe dezvoltarea expresionismului german, dimpotrivă [apar] *Constructivismul* rațional din Weimar (...) și realismul exasperant al grupului berlinez *Noul obiectivism*. (...) Expresionismul, în ansamblu, este considerat de regimul nazist <artă degenerată>. Toți pictorii care pot emigra din Germania nazistă, lăsând un vid cultural greu de completat.”

(*Pictura modernă. Impresioniștii și avangardele secolului al XX-lea*)

B. „Expresionistul este deplin conștient de lumea vizibilă (...) închide ochii pentru a explora mintea, spiritul, imaginația. (...) Expresionistul este conștient că trăiește în mai multe lumi complexe ce se suprapun și că mai există și alte lumi de explorat, pe care ochiul nu le vede, iar logica nu le poate interpreta. Picturile expresioniste se concentrează mai mult asupra psihologicului decât asupra firescului, descriind lumi intangibile, cu ajutorul unor tehnici și simboluri noi, prin culori discordante și forme denaturate.”

(W. Fleming, *Arte și idei*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați, din sursa A, spațiul istoric în care se instaurează nazismul. **2 puncte**
 2. Selectați, pe baza sursei A, evenimentul politico-militar care reprezintă o barieră pentru multe mișcări și curente culturale. **2 puncte**
 3. Precizați, din sursa A, respectiv, din sursa B, câte o caracteristică a modului în care este folosită culoarea de către expresioniști. **6 puncte**
 4. Menționați, pe baza sursei A, un punct de vedere referitor la expresionism, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 5. Menționați, pe baza sursei B, un punct de vedere referitor la expresionism, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 6. Prezentați două caracteristici ale democrației în Europa în secolul al XX-lea. **6 puncte**
 7. Prezentați un alt curent cultural în Europa modernă și/ sau contemporană, în afara expresionismului, precizând și secolul în care a apărut. **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 20

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „În Italia, (...) în 1909, U. Boccioni scrie manifestul picturii futuriste, inițiind oficial activitatea grupului. (...) Futurismul refuză arta din muzee și exemplele trecutului, exaltă progresul, mașina, dinamismul. [Apogeul este atins în 1912-1915]. Anotimpul futurismului se stinge în mod dramatic în anii [Primului Război Mondial]. Pentru futuriști, războiul a avut o semnificație aparte: furați de declarațiile retorice, futuriștii susținuseră intervenția italiană în război. Experiența tranșeelor este un șoc violent (...). [După 1918, futurismul pierde din importanță datorită strânsei sale legături cu fascismul].” (*Pictura modernă. Impresioniștii și avangardele secolului al XX-lea*)

B. „În paralel cu cubismul parizian, în Italia se dezvoltă futurismul. Manifestul-program al mișcării [futuriste], publicat în 1909 de scriitorul F.T. Marinetti, [preciza]: <Noi declarăm că splendoarea lumii s-a îmbogățit cu o nouă frumusețe: frumusețea vitezei>.”

(J. Debicki, J. Favre, D. Grünwald, A.F. Pimentel, *Istoria artei. Pictura, sculptura, arhitectura*)

C. „Futurismul [este un] curent literar și artistic apărut, în 1909, în Italia (...). Tabloul *futurist* cuprinde într-un montaj de stări succesive, traiectoria spațială a obiectului sau a ființei dinamice. Descompunerea mișcării, în secvențe, duce la o translație a formelor, care se imprimă în imagine. Se ajunge la multiplicarea volumelor, astfel încât fiecare indică schimbarea poziției, în timp, a volumului concret.”

(C. Prut, *Dicționar de artă modernă*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați spațiul istoric la care se referă cele trei surse istorice. **2 puncte**
 2. Numiți, pe baza sursei B curentul artistic contemporan cu futurismul. **2 puncte**
 3. Menționați, pe baza sursei A, respectiv, a sursei B, câte un eveniment desfășurat în 1909. **6 puncte**
 4. Menționați, pe baza sursei A, un punct de vedere referitor la futurism, selectând o explicație din text. **5 puncte**
 5. Menționați, pe baza sursei C, un punct de vedere referitor la futurism, selectând o explicație din text. **5 puncte**
 6. Prezentați două caracteristici ale democrației în Europa în secolul al XX-lea. **6 puncte**
 7. Prezentați un alt curent cultural din Europa modernă și/ sau contemporană, în afara celor precizate în texte, numind și statul în care a apărut. **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 21

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Tema predilectă în picturile impresioniste o constituie peisajul, deși au fost abordate multe alte subiecte, printre care oameni și animale. În 1874, impresionistii au deschis prima expoziție de grup la Paris, independent de Salonul oficial al Academiei Franceze.”

(Enciclopedia ilustrată de Istorie Universală)

B. „După incendiul de la Operă, iată un nou dezastru. (...) La [galeriile] Durand-Ruel [din Paris] se deschide o nouă expoziție [în 1876] despre care ni se spune că este de pictură. Trecătorul oarecare (...) intră și ochilor săi speriați li se oferă un spectacol crud. (...) Sunt indivizi care pufnesc în râs în fața acestor lucruri, dar eu am inima strânsă. (...) A-l face pe Pissarro să înțeleagă că arborii nu sunt violeti, că cerul nu are culoarea untului proaspăt, că în nicio țară nu se pot vedea lucrurile pe care le pictează el și că nicio persoană inteligentă nu se poate adapta unor asemenea rătăcirii [este imposibil]”.

(Le Figaro, aprilie 1876)

C. „O pictură trebuie să fie o descompunere a luminii în componentele ei, iar strălucirea se obține folosind culorile primare ce alcătuiesc spectrul. În loc ca artistul să-și amestece nuanțele de verde pe paletă, el trebuie să alăture pete de galben și albastru, lăsând amestecul în seama ochilor spectatorului. Ceea ce pare confuz, din apropiere, se clarifică la distanța convenită. Încercând astfel, să sporească luminozitatea pânzelor lor pentru a da iluzia luminii solare trecute printr-o prismă, ei obțin un adevărat carnaval al culorii, în care ochiul parcă participă la un dans de intensități luminoase vibrante. Ca rezultat al acestei reevaluări a mijloacelor tehnice, impresionistii descoperă un nou procedeu de reprezentare vizuală.”

(W. Fleming, Arte și idei)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursele A și B. **2 puncte**
2. Selectați, din sursa A, o temă abordată de impresionisti. **2 puncte**
3. Menționați, pe baza sursei A, respectiv, a sursei B, câte o informație referitoare la un eveniment artistic desfășurat la Paris. **6 puncte**
4. Menționați, pe baza sursei B, un punct de vedere referitor la impresionisti și la creațiile lor, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, pe baza sursei C, un punct de vedere referitor la impresionisti și la creațiile lor, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două practici totalitare, aplicate în Europa, în secolul al XX-lea. **6 puncte**
7. Prezentați o politică culturală din epoca modernă și/ sau contemporană, numind și statul european în care se adoptă. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 22

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A . "Regimul democrației liberale este fondat pe doi termeni ce pot apărea drept antagoniști, acela de democrație (...) și acela de liberalism care subînțelege garanția tuturor formelor de libertate. (...) Dar acest tip de democrație se vrea și liberală pentru că ea are drept scop menținerea și apărarea libertăților individuale. (...) Libertățile politice [vizează] libertatea presei, a întrunirilor, libertatea de conștiință, dreptul de a-și exprima în libertate opiniile, siguranța de a nu fi arestat fără motiv. Libertatea economică e fondată pe ideea că economia se supune unor legi naturale și că statul nu trebuie să le perturbe pe acestea prin intervenții care ar risca să le denatureze funcționarea. Liberalismul economic (...) se proclamă apărătorul celor două postulate de bază ale libertății economice: inițiativa individuală și proprietatea privată. Libertatea socială, strâns legată de libertatea economică, presupune că statul nu trebuie să intervină în raporturile dintre patroni și salariați."

(P. Milza, S. Bernstein, *Istoria secolului XX*)

B. „Ceea ce caracterizează statul democratic sunt obiectivele pe care și le propune și mijloacele prin care el caută să le atingă. (...) Într-o democrație veritabilă există o singură limitare a libertății: instituțiile statului trebuie să fie ocrotite de violență și de acțiuni distrugătoare. Orice reformă, orice revendicare pot face obiectul nu numai al unei discuții libere, ci și al unei acțiuni individuale sau colective pe lângă puterile publice, în formele prevăzute de lege."

(R. Schuman, *Pentru Europa*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Selectați, din sursa A, o caracteristică a liberalismului economic. **2 puncte**
2. Precizați tipul de stat la care se referă sursa B. **2 puncte**
3. Menționați o informație, din textul A, și o alta din textul B, aflate în relație cauză-efect. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care demonstrează punctul de vedere conform căruia libertatea este limitată, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia libertatea este limitată, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
6. Prezentați două curente culturale din Europa modernă și/ sau contemporană. **6 puncte**
7. Prezentați o practică totalitară din secolul al XX-lea, precizând și statul european în care ea s-a aplicat. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008

Proba scrisă la istorie

Proba D/E/F

Varianta 23

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. "Noi, național-socialiștii, am găsit pentru stat o definiție foarte precisă, spunând că statul nu poate fi o organizație oarecare de oameni oarecare, ci el are sens numai atunci când scopul său ultim este menținerea unei identități vii a poporului. El trebuie să fie nu doar îngrijitorul unui popor, ci, prin aceasta, în primul rând, păstrătorul ființei, păstrătorul sângelui unui popor. (...) Statul însuși are misiunea să pună la adăpost poporul ca atare, să păstreze poporul ca atare și astfel să garanteze viitorul pentru toți. Noi nu cunoaștem, așadar, un stat cu o determinare imprecisă a scopurilor, ci cu o determinare limitată a scopurilor."

(A. Hitler, *Despre Statul Führerului*)

B. "Din 1934, nimic nu mai stătea în calea instalării unui regim totalitar în [Germania]. Centralizarea este împinsă până la limita extremă. Hitler stăpânește perfect Partidul Socialist-Naționalist [al Muncitorilor Germani]. (...) Aparatul polițienesc este investit cu putere redutabilă. (...) Cât despre politica rasială, punctul central al sistemului, acesta se manifestă prin măsuri de protejare a rasei și printr-o legislație [antisemită]."

(S. Bernstein, P. Milza, *Istoria Europei*)

C. "Tendința identificării dintre stat și partid (în Germania între anii 1933-1945) i-a permis acestuia din urmă să se bucure de mai multă sau mai puțină autonomie, în funcție de exigențele tactice. Această contopire instituțională a fost evidentă în cazul responsabililor circumscripțiilor regionale, care cumulau funcția de membru de partid și funcționari statali, unii dintre aceștia ajungând chiar miniștri (precum Goebbels) sau îndeplinind alte funcții în administrația publică. Alături de conducătorii regionali ai partidului nazist, existau o serie de organizații de partid (...) prin intermediul cărora s-a exercitat una dintre funcțiile fundamentale ale NSDAP*: educația națiunii și alegerea celor care urmau să îndeplinească funcții de răspundere în stat."

(Al. Minerbi, *Istoria ilustrată a nazismului*)

*NSDAP – Partidul Socialist-Naționalist al Muncitorilor Germani

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați, din sursa B, tipul de regim politic. **2 puncte**
2. Precizați spațiul istoric la care se referă sursa B și C. **2 puncte**
3. Menționați o informație, din textul A și o alta din textul B, aflate în relație cauză-efect. **6 puncte**
4. Menționați, pe baza sursei A, un punct de vedere al național-socialiștilor cu privire la stat, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, pe baza sursei C, un punct de vedere al național-socialiștilor cu privire la stat, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două curente culturale în Europa modernă și/ sau contemporană. **6 puncte**
7. Prezentați o caracteristică a democrației în Europa secolului al XX-lea, numind și un stat în care a fost promovată. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 24

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. "În octombrie 1922, când Benito Mussolini a fost însărcinat cu formarea unui nou guvern după <Marșul asupra Romei> al trupelor de asalt fasciste, în Italia s-a produs o schimbare de importanță istorică: sfârșitul statului liberal și al instituțiilor sale reprezentative. Pe lângă organizarea corporatistă a societății, care a anulat libertatea sindicatelor și a extins intervenția statului asupra fiecărui domeniu al vieții, fascismul a introdus un nou stil politic (...) Corporatismul* intenționa să organizeze economia și raporturile dintre clase, depășind conflictele pentru a le concilia în numele <interesului superior> al națiunii. Construirea statului corporatist a început, în 1926, prin *Legea sindicală* care institua <organe centrale de legătură> între asociațiile lucrătorilor și cele patronale(...) Corporațiile sunt create abia în 1934. Rolul lor a fost puțin mai mult decât consultativ (de exemplu în domeniul tarifar) și nu a afectat raportul direct dintre guvern și lumea industrială."

(Istoria ilustrată a fascismului)

*corporatism – doctrină social-politică apărută în perioada interbelică, care susține înlocuirea sindicatelor muncitorești cu corporațiile, organizații profesionale din care fac parte muncitorii și patronii

B. „Într-un stat totalitar, partidul comunist își disimulează statutul de partid unic prin intermediul unei vaste, dense și complicate rețele de organizații menite a cuprinde cât mai mult din populația țării. Este vorba despre ceea ce ideologia comunistă numește <organizații de masă>. Lenin a fost primul care, în anul 1902, în faimosul text programatic *Ce-i de făcut?*, a distins între funcțiile partidului de avangardă (conspirativ, disciplinat, puțin numeros și compus doar din revoluționari de profesie) și cele ale organizațiilor de masă (cum ar fi sindicatele, care trebuiau să aibă o cuprindere cât mai largă și, sub controlul secret al partidului, să prelungească influența acestuia spre toate categoriile de muncitori). După câștigarea puterii de către bolșevici, [în Rusia, în 1917], Lenin s-a opus <facțiunii de stânga> din partid reprezentate de Troțki, care, printre altele cerea desființarea sindicatelor și a altor organizații profesionale socotite <revolute> în noul context. Lenin a cerut, în schimb, preluarea, transformarea și controlul strict al acestora pentru fi utilizate conform scopului partidului unic. Menținerea organizațiilor de masă era, după cele afirmate de Lenin, de a funcționa pe post de <curele de transmisie> între partidul comunist (care, pentru a-și păstra caracterul revoluționar, de clasă, trebuia să limiteze numărul membrilor) și <masa celor care muncesc>."

(Raportul final al Comisiei Prezidențiale pentru analiza dictaturii comuniste din România)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă ambele surse. **2 puncte**
2. Numiți, din sursa A, respectiv, din sursa B, câte un lider politic. **2 puncte**
3. Menționați câte un eveniment desfășurat în 1922, din sursa A, respectiv, în 1917, din sursa B. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere al politicianilor referitor la sindicate, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere al politicianilor referitor la sindicate, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două curente culturale în Europa modernă și/ sau contemporană. **6 puncte**
7. Prezentați o politică în domeniul culturii adoptată în epoca modernă și/ sau contemporană numind și statul european care a promovat-o. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 25

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „În primii 20 de ani de după Primul Război Mondial (1914-1918), majoritatea democrațiilor mai mici sau cu populație mai redusă s-au autogovernat cu un remarcabil succes. (...) În câteva dintre aceste citadele ale democrației, curentele politice s-au opus tendințelor totalitare ale vremii, în timp ce schimbările de ordin constituțional permiteau o tot mai mare influență a poporului asupra sistemului de guvernare. Cele mai impresionante progrese ale democrației au avut loc în țările nordice: Danemarca, Norvegia, Suedia și Finlanda.”

(J.Barber, *Istoria Europei moderne*)

B. „Singurul mod de a înțelege democrația, ca regim care se opune formelor de guvernare autocrată, este de a o caracteriza printr-un ansamblu de norme care stabilesc cine este autorizat să ia decizii colective și prin ce proceduri. (...) Acum în ceea ce privește persoanele chemate spre a lua (...) decizii colective, un regim democratic se caracterizează prin atribuirea acestei puteri (care întrucât este autorizată de legea fundamentală devine un drept) unui număr foarte mare de membri ai grupului. (...) În ceea ce privește modalitatea de decizie, regula fundamentală a democrației este regula majorității.”

(*Enciclopedia de istorie universală*)

C. „Democrația este un sistem bazat pe principiul conform căruia nimeni nu se poate proclama conducător, nimeni nu poate deține puterea în nume personal și în mod irevocabil. Tocmai pentru că principiul autocratic este respins, axioma democratică este aceea că puterea omului asupra altor oameni poate fi acordată doar de ceilalți - iar aceasta numai și numai pe baza revocabilității. Așadar, conducătorii vor deține această funcție ca urmare a desemnării libere, neîngrădite de către cei care urmează să fie conduși. Cu alte cuvinte, oricând puterea celorlalți de a desemna pe cineva este contrafăcută sau anihilată (...) democrația [dispare].”

(G. Sartori, *Teoria democrației reinterpretată*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Numiți, din sursa A, două state din Europa de Nord. **2 puncte**
3. Menționați caracterul tendințelor antidemocratice, din sursa A, respectiv, al formelor de guvernare antidemocratice, din sursa B. **6 puncte**
4. Menționați, pe baza sursei B, un punct de vedere referitor la democrație, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, pe baza sursei C, un punct de vedere referitor la democrație, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două curente culturale răspândite în Europa modernă și/ sau contemporană. **6 puncte**
7. Prezentați o politică promovată în domeniul culturii în epoca modernă și/ sau contemporană numind și statul european în care ea a fost adoptată. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 26

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Peste tot după [Primul Război Mondial], Adunările [reprezentative] se vor bucura de un nou prestigiu. Primele alegeri se desfășoară într-un climat de libertate și permit unor categorii sociale noi – țărănime, clasele populare urbane – să participe la viața politică.”

(S.Bernstein, P.Milza, *Istoria Europei*)

B. „În anii '40 ai secolului XX, democrația s-a îndepărtat treptat de înțelesul generic de <guvern pentru popor> pentru a fi definită pe baza existenței unor condiții imposibil de evitat: libertatea de asociere, de gândire, de informare; dreptul de vot și alegeri libere; dreptul liderilor politici de a se confrunța între ei în vederea consensului; posibilitatea de acces în funcții publice; controlul politicii forțelor aflate la guvernare din partea opoziției și alternarea la guvernare.”

(*Enciclopedia de istorie universală*)

C. „Regimul democrației liberale este fondat pe doi termeni ce pot apărea drept antagoniști, acela de democrație, care presupune participarea cetățenilor la viața publică și acela de liberalism care subînțelege garanția tuturor formelor de libertate. (...) Regimul democrației liberale este, în primul rând, un regim democratic, ceea ce înseamnă că cetățenii participă, direct sau indirect, la putere. Cea mai bună expresie a acestei democrații pare să fie votul universal care permite tuturor cetățenilor adulți să-și desemneze reprezentanții.” (S.Bernstein, P.Milza, *Istoria secolului XX*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
2. Precizați o categorie socială la care se referă sursa A. **2 puncte**
3. Menționați o informație, din textul C și o alta din textul A, aflate în relație cauză-efect. **6 puncte**
4. Menționați, pe baza sursei B, un punct de vedere referitor la democrație, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, pe baza sursei C, un punct de vedere referitor la democrație, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două politici culturale din Europa modernă și/ sau contemporană. **6 puncte**
7. Prezentați o caracteristică a unei ideologii totalitare din epoca contemporană, numind și statul european care o promovează. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 27

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. "Romantismul [se inspiră] din tradiția culturală a țărilor de nord - Marea Britanie, Germania, Scandinavia - (...). Revanșa sentimentului asupra rațiunii, liberul curs dat exaltării eului și exprimării pasiunilor, cultul pentru natură erau deja prezente din (...) <preromantism>".

(S.Bernstein, P. Milza, *Istoria Europei*)

B. „Inițial, cuvântul romantism apare în literatură. În Germania, adjectivul *romantisch* se afirmă împotriva tiraniei neoclasicismului*. Romantismul marchează ruptura completă cu ideile trecutului. El proclamă superioritatea individului și a personalității sale. (...) Opera de artă romantică trebuie să fie autonomă și unică.(...) Astfel, romantismul vrea să facă independentă creația în raport cu teoriile importante, inițiate anterior și reclamă dreptul la <artă pentru artă>. Această revendicare apare pentru prima dată în Germania, în textele lui Schelling, Schiller, Lessing. Pentru ei arta se definește ca o încercare pur plastică care se adresează sensibilității noastre. Libertatea și hazardul hrănesc inspirația.”

(J.Debicki, J. Favre, D. Grünwald, A.F.Pimentel, *Istoria artei. Pictura, sculptura, arhitectura*)

*neoclasicism – curent cultural-artistic, apărut în secolul al XVIII-lea, care își ia ca model arta și literatura clasică (antică)

C. „Expresionismul se naște aproape în același timp, în diferite orașe germane (...). În vibranta opoziție față de moștenirea istorică a Dresdei, apare [mișcarea] *Podul*. (...) De cu totul altă factură intelectuală este grupul care se formează la München, *Călărețul albastru*, [considerat] versantul cel mai liric al întregii mișcări expresioniste. (...) Primul Război Mondial, o barieră netă pentru multe mișcări și curente, nu întrerupe dezvoltarea expresionismului german, dimpotrivă, îi accentuează unele caracteristici. Cultura artistică din Germania se împarte în două filoane: *Constructivismul* rațional, din Weimar, orientat către arta abstractă și realismul exasperant al grupului berlinez *Noul obiectivism*. (...) Pictura lor pleacă de la imaginea dezastrelor umane, materiale și morale ale războiului. (...) Anii '20, din Berlinul expresionist găsesc în Grosz și Dix, doi interpreți memorabili care intuiesc întorsătura pe care o va lua politica. În câteva lucrări ale [acestora], apar caricaturi ale lui Hitler: nu trebuie să ne mirăm că [aceste] opere ca și expresionismul în ansamblu sunt considerate de regimul nazist <artă degenerată>.”

(*Pictura modernă. Impresioniștii și avangardele secolului al XX-lea*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați un spațiu istoric la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Selectați, din sursa C, modalitatea în care regimul nazist apreciază expresionismul, în ansamblul său. **2 puncte**
3. Menționați câte o caracteristică a romantismului, din sursa A, respectiv, din sursa B. **6 puncte**
4. Menționați, pe baza sursei B, punctul de vedere referitor la rolul spațiului german în istoria culturii, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, pe baza sursei C, punctul de vedere referitor la rolul spațiului german în istoria culturii, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două politici culturale din Europa modernă și/ sau contemporană. **6 puncte**
7. Prezentați un alt curent cultural în Europa modernă și/ sau contemporană, în afara celor menționate în texte, precizând și secolul în care a apărut. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 28

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Într-un stat totalitar, Partidul Comunist își disimulează statutul de partid unic prin intermediul unei vaste, dense și complicate rețele de organizații menite a cuprinde cât mai mult din populația țării. Este vorba despre ceea ce ideologia comunistă numește <organizații de masă>. Lenin a fost primul care, în anul 1902, în faimosul text programatic *Ce-i de făcut?*, a distins între funcțiile partidului de avangardă (conspirativ, disciplinat, puțin numeros și compus doar din revoluționari de profesie) și cele ale organizațiilor de masă (cum ar fi sindicatele, care trebuiau să aibă o cuprindere cât mai largă și, sub controlul secret al partidului, să prelungească influența acestuia spre toate categoriile de muncitori). După câștigarea puterii de către bolșevici*, [în Rusia, în 1917], Lenin s-a opus <facțiunii de stânga> din partid reprezentate de Troțki, care, printre altele cerea desființarea sindicatelor și a altor organizații profesionale socotite <revolute> în noul context. Lenin a cerut, în schimb, preluarea, transformarea și controlul strict al acestora pentru fi utilizate conform scopului partidului unic. Menținerea organizațiilor de masă era, după cele afirmate de Lenin, de a funcționa pe post de <curele de transmisie> între partidul comunist (care, pentru a-și păstra caracterul revoluționar, de clasă, trebuia să limiteze numărul membrilor) și <masa celor care muncesc>.” (*Raportul final al Comisiei Prezidențiale pentru analiza dictaturii comuniste din România*)

*bolșevici – reprezentanții aripii radicale a Partidului Muncitoresc Social-Democrat din Rusia, care susțin necesitatea utilizării căii violente pentru trecerea la comunism

B. „În anii '20,(...) bolșevicii și-au orientat eforturile spre construirea societății socialiste la ei acasă. Această încercare a eșuat. Lenin sperase, ca prin exproprieri și teroare, să transforme în câteva luni Rusia în cea mai mare putere economică a lumii, nereușind de fapt decât să ruineze sistemul economic moștenit de la fostul regim. Sperase ca Partidul Comunist să impună națiunii propria-i disciplină, dar s-a văzut confruntat cu reacții de disidență chiar în sânul partidului, după ce reușise să le înăbușe în restul societății. Din momentul în care muncitorii au întors spatele comuniștilor și țărani au început să se răzvrătească, menținerea la putere [a bolșevicilor] a impus recurgerea permanentă la măsuri polițienești. Birocrația, coruptă și supradimensionată, restrângea tot mai mult libertatea de acțiune a regimului. (...) În ultimii doi ani de activitate, discursurile și scrierile lui Lenin mărturiseau (...) furia abia reținută a liderului bolșevic în fața propriei neputințe politice și economice; nici chiar teroarea nu putuse distruge obișnuințele adânc înrădăcinate ale milenarului popor rus.”

(R. Pipes, *Scurta istorie a revoluției ruse*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Numiți partidul la care se referă sursa B. **2 puncte**
3. Numiți liderul politic precizat atât în sursa A, cât și în sursa B. **3 puncte**
4. Menționați o categorie socială la care se referă atât sursa A, cât și sursa B. **3 puncte**
5. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la atitudinea bolșevicilor față de cei ce muncesc, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la atitudinea bolșevicilor față de cei ce muncesc, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
7. Prezentați două curente culturale în Europa modernă și/sau contemporană. **6 puncte**
8. Prezentați o politică adoptată în domeniul cultural în epoca modernă și/sau contemporană, numind și statul european în care s-a aplicat. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 29
(30 de puncte)

SUBIECTUL II

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Ceea ce caracterizează statul democratic sunt obiectivele pe care și le propune și mijloacele prin care el caută să le atingă. (...) Într-o democrație veritabilă, există o singură limitare a libertății: instituțiile statului trebuie să fie ocrotite de violență și de acțiuni distrugătoare. Orice reformă, orice revendicare pot face obiectul nu numai al unei discuții libere, ci și al unei acțiuni individuale sau colective pe lângă puterile publice, în formele prevăzute de lege.”

(R. Schuman, *Pentru Europa*)

B. “Democrația este un sistem bazat pe principiul conform căruia nimeni nu se poate proclama conducător, nimeni nu poate deține puterea în nume personal și în mod irevocabil. Tocmai pentru că principiul autocratic este respins, axioma democratică este aceea că puterea omului asupra altor oameni poate fi acordată doar de ceilalți.” (G. Sartori, *Teoria democrației reinterpretată*)

C. „Regimul democrației liberale (...) presupune participarea cetățenilor la viața publică și (...) garanția tuturor formelor de libertate. (...) Regimul democrației liberale este, în primul rând, un regim democratic, ceea ce înseamnă că cetățenii participă, direct sau indirect, la putere. Cea mai bună expresie a acestei democrații pare să fie votul universal care permite tuturor cetățenilor adulți să-și desemneze reprezentanții. (...). Libertatea economică e fondată pe ideea că economia se supune unor legi naturale și că statul nu trebuie să le perturbe pe acestea prin intervenții care ar risca să le denatureze funcționarea. Liberalismul economic (...) se proclamă apărătorul celor două postulate de bază ale libertății economice: inițiativa individuală și proprietatea privată. Libertatea socială, strâns legată de libertatea economică, presupune că statul nu trebuie să intervină în raporturile dintre patroni și salariați.”

(S. Bernstein, P. Milza, *Istoria secolului XX*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Selectați, din sursa B, principiul „respins” de către democrație. **2 puncte**
2. Selectați, din sursa B, „axioma democratică”. **2 puncte**
3. Menționați o informație, din textul C, și o altă din textul B, aflate în relație cauză-efect. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la stat, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa C, un punct de vedere referitor la stat, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două curente culturale în Europa secolelor al XIX-lea – al XX-lea. **6 puncte**
7. Prezentați o caracteristică a unei ideologii totalitare, în Europa contemporană, precizând și un stat care a promovat-o. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 30

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Democrația este un sistem bazat pe principiul conform căruia nimeni nu se poate proclama conducător, nimeni nu poate deține puterea în nume personal și în mod irevocabil. Tocmai pentru că principiul autocratic este respins, axioma democratică este aceea că puterea omului asupra altor oameni poate fi acordată doar de ceilalți – iar aceasta numai și numai pe baza revocabilității. Așadar, conducătorii vor deține această funcție ca urmare a desemnării libere, neîngrădite de către cei care urmează să fie conduși. Cu alte cuvinte, oricând puterea celorlalți de a desemna pe cineva este contrafăcută sau anihilată, (...) democrația [dispare].”

(G. Sartori, *Teoria democrației reinterpretată*)

B. „Dictatura proletariatului în secolul al XX-lea, după bolșevici, nu este o stare, cu un regim recunoscut de constituție, nu este dictatura majorității, ci a minorității, și nici a acestei minorități în întregime, ca clasă, ci a unui partid, adică a unui fragment din această clasă; dictatura de partid duce, însă, la aceea a unei grupe din mijlocul partidului pentru a termina cu dictatura unora ori a unuia din acest grup. În acest mod, dictatura proletariatului așa cum este înțeleasă de bolșevici, reprezintă o minoritate a minorității care dictează majorității și care duce în mod fatal prin oligarhia câtorva, la cezarismul unuia.” (D. Gusti, *Comunism, socialism, anarhism, sindicalism și bolșevism*)

C. „Practic, [Primul Război Mondial] este câștigat de guverne care își proclamau atașamentul față de principiile liberale, dar care în realitate aplică un sistem de economie dirijată și o dictatură militară. Aceasta înseamnă recunoașterea incapacității [democrației] parlamentare de a depăși perioadele de criză, iar acest exemplu nu va fi dat uitării. Preocuparea pentru eficacitate va face ca în Europa să înflorească regimurile dictatoriale.” (S. Bernstein, P. Milza, *Istoria Europei*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați spațiul istoric la care se referă sursa C. **2 puncte**
2. Precizați principiul „respins” de către democrație la care se referă sursa A. **2 puncte**
3. Menționați câte o informație referitoare la contextul dispariției democrației, din sursa A, respectiv, la contextul în care democrația a avut dificultăți, din sursa C. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia cetățenii au un rol important în stabilirea conducătorilor, selectând două informații aflate în relație cauză-efect. **5 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia cetățenii au un rol important în stabilirea conducătorilor, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
6. Prezentați două curente culturale din Europa secolelor al XIX-lea – al XX-lea. **6 puncte**
7. Prezentați o politică în domeniul culturii promovată în Europa modernă și/ sau contemporană, precizând și secolul aplicării sale. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 31

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Inițial, cuvântul romantism apare în literatură. În Germania, adjectivul *romantisch* (...) se afirmă împotriva tiraniei neoclasicismului*. Romantismul marchează ruptura completă cu ideile trecutului. El proclamă superioritatea individului și a personalității sale. Rațiunii reci [specifice neoclasicismului] îi răspunde puterea sensibilității, a pasiunii și a imaginației. (...) Opera de artă romantică trebuie să fie autonomă și unică. Această idee se opune esteticii neoclasică, pentru care rațiunea de a fi a unei opere de artă constă în ilustrarea unui program teoretic. Astfel, romantismul vrea să facă independentă creația în raport cu teoriile importante, inițiate anterior și reclamă dreptul la <artă pentru artă>. Această revendicare apare pentru prima dată în Germania, în textele lui Schelling, Schiller, Lessing.”

(J. Debicki, J. Favre, D. Grünwald, A.F. Pimentel, *Istoria artei. Pictura, sculptura, arhitectura*)

*neoclasicism – curent cultural-artistic, apărut în secolul al XVIII-lea, care își ia ca model arta și literatura clasică (antică)

B. „Romantismul [se inspiră din] tradiția culturală a țărilor din nord – Marea Britanie, Germania, Scandinavia – și se manifestă prin preponderența culorii față de formă, a imaginarului față de realitate.”

(S. Berstein, P. Milza, *Istoria Europei*)

C. „Dadaismul a anticipat suprarealismul în jumătatea vestică a Europei, dizolvându-se apoi în el. (...) Dadaismul a luat naștere în 1916. (...) El respingea orice fel de artă. Scandalul era principiul lui de coeziune (...). Tot ceea ce putea provoca nemulțumirea iubitorilor burghezi de artă era acceptabil pentru dadaism. Suprarealismul [a fost] la fel de preocupat să respingă arta așa cum a fost ea cunoscută până atunci și la fel de predispus spre scandal și încă și mai atras de revoluția socială [decât dadaismul].”

(E. Hobsbawm, *Secolul extremelor*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați un scriitor german la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Precizați spațiul istoric la care se referă sursa C. **2 puncte**
3. Numiți curentul cultural precizat atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
4. Precizați spațiul istoric la care se referă atât sursa A cât și sursa B. **3 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține promovarea aceluiași valori de către două curente culturale, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
6. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate promovarea aceluiași valori de către două curente culturale, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
7. Prezentați două caracteristici ale democrației din Europa secolului al XX-lea. **6 puncte**
8. Prezentați o practică totalitară din Europa contemporană, precizând și statul în care ea s-a aplicat. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 32

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Prin instaurarea nazismului la putere, teroarea devine politică de stat. Dacă pentru adepții regimului existau avantaje și perspective materiale, pentru oponenți se întrebunțau diverse metode de <convingere> sau intimidare: asasinatul, arestarea în masă, perchezițiile la domiciliu, lagărele de exterminare fizică, retragerea cetățeniei (...). Gândirea a fost înlocuită cu lagărul, laboratorul științific a folosit înarmărilor, literatura cea mai bună a fost pusă pe foc.”

(Em. Bold, I. Ciupercă, *Ascensiunea nazismului*)

B. „Când sir David Maxwell Fyfe, acuzatorul englez la procesul de la Nürnberg*, [din 1946] îl întreabă [pe von Papen**] de ce nu a luat poziție împotriva crimelor lui Hitler, de ce nu a spus: <Eu nu vreau să fiu părtaș la o crimă făcută cu sânge rece și pusă în slujba politicii>, von Papen îi răspunde cu o frază remarcabilă: <Aș fi putut-o face, dar dacă aș fi rostit așa ceva în public, aș fi dispărut, desigur, fără urmă>.”

(J. Jelev, *Fascismul*)

* Nürnberg – oraș în care s-a desfășurat procesul criminalilor de război germani, după al Doilea Război Mondial

**von Papen – membru marcant al Partidului Național-Socialist al Muncitorilor Germani

C. „Regimul democrației liberale este fondat pe doi termeni ce pot apărea drept antagoniști, acela de democrație (...) și acela de liberalism, care subînțelege garanția tuturor formelor de libertate. (...) Dar acest tip de democrație se vrea și liberală pentru că ea are drept scop menținerea și apărarea libertăților individuale. (...) Libertățile politice [vizează] libertatea presei, a întrunirilor, libertatea de conștiință, dreptul de a-și exprima în libertate opiniile, siguranța de a nu fi arestat fără motiv.”

(S. Bernstein, P. Milza, *Istoria secolului XX*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
2. Numiți regimul politic la care se referă sursa A. **2 puncte**
3. Menționați, pe baza sursei A, respectiv, a sursei C, câte o politică în domeniul culturii. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia regimul politic permite dreptul la opinie, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia regimul politic permite dreptul la opinie, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
6. Prezentați două curente culturale din Europa modernă și/ sau contemporană. **6 puncte**
7. Prezentați o altă politică în domeniul culturii promovată în Europa modernă și/ sau contemporană, în afara celei precizate în texte, numind și statul în care se adoptă. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 33

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. "Adversarii mei m-au acuzat, de multe ori, că nu trăiesc în lumea reală, că mă închid într-un birou în care mi-am construit un univers abstract de statistici, grafice, indici de randament. Dar dacă vrem să edificăm socialismul*, nu pot să mă las impresionat de amănunte triste, care se regăsesc în toate societățile. Nu trebuie să studiez decât ansamblul (...). Un șef de armată își conduce luptătorii nu din tranșee, ci pe hartă, dacă dorește să aibă o viziune de ansamblu asupra operațiunilor." (I. V. Stalin, *Viața mea*)

*socialism - doctrină socială, politică și economică; în teoria marxistă, orânduire socială

B. „Stalin a acționat nu prin convingere, explicație și cooperare răbdătoare cu poporul, ci prin impunerea concepțiilor sale, solicitând supunerea absolută în fața opiniilor sale. Oricine se opunea concepțiilor sale sau încerca să-și demonstreze punctul de vedere, era sortit să fie îndepărtat din conducerea colectivă și să sufere anihilarea morală și fizică. Aceasta a fost, cu deosebire, adevărat în timpul perioadei ce a urmat Congresului al XVII-lea [al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice], când mulți lideri proeminenți și membrii ai partidului onești și dedicați cauzei comunismului*, au căzut victime despotismului lui Stalin.”

(N.Hrușciov, *Discurs la al XX-lea Congres al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice*, 1956)

*comunism - doctrină socială, politică și economică

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți liderul politic la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Numiți partidul la care se referă sursa B. **2 puncte**
3. Precizați câte o informație referitoare la orânduirea socială, din sursa A, respectiv, la doctrina social-politică, din sursa B. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere al liderului politic asupra modului de conducere a societății, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere al liderului politic asupra modului de conducere a societății, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două caracteristici ale democrației în Europa secolului al XX-lea. **6 puncte**
7. Prezentați un curent cultural în Europa modernă și/ sau contemporană, precizând și secolul apariției sale. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 34

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „În anii 1860, la Paris se deschide <Salonul refuzaților>, care reunește operele excluse din expozițiile oficiale. Sunt anii în care scriitorii și artiștii își declară ruptura față de gustul <burghez>. E perioada mișcărilor de avangardă. Aprecie doar de câțiva amatori luminați, reunite în câteva ateliere sau în jurul unor mici reviste, lansând manifeste provocatoare (...), mici grupuri de scriitori și artiști refuză tradiția, exaltând geniul creator solidar. Parisul este centrul impresionismului*, iar apoi al fovismului*. În 1906, catalanul P. Picasso, francezul G. Braque, în atelierul lor parizian, crează cubismul*.”
(J. Carpentier, Fr. Lebrun, *Istoria Europei*)

*curente cultural-artisitice

B. „La originea impresionismului se află un grup de pictori parizieni, printre care se numără A. Renoir, C. Monet, E. Degas, (...) care începe să expună în galeria fotografului Nadar [la Paris]. Susținuți de negustorul de tablouri Durand-Ruel, impresioniștii vor picta timp de 20 de ani (cam între 1870 și 1890) sute de pânze, printre care se numără capodopere ale artei europene, dar a căror valoare nu va fi recunoscută decât mai târziu.”
(S. Berstein, P. Milza, *Istoria Europei*)

C. „Nicăieri în lume [ca în Montparnasse și în Montmartre*] n-au existat colonii de artiști atât de populate și cu un număr atât de mare de imigranți; acești indivizi au făcut din Montmartre un loc atât de cosmopolit, încât un caricaturist glumeț a deschis aici <un consulat francez>. Farmecul principal al Cartierului [Latin*] constă în coexistența patosului clasic alături de forfota împestrată a acestui Babilon modern, unde și-au trăit anii tinereții atât de mulți creatori talentați, savanți renumiți, cercetători curajoși, inovatori plini de îndrăzneală din Lumea Veche și din Lumea Nouă. În anii '20. când după încheierea păcii, s-au deschis granițele, iar o mulțime de artiști au năvălit la Paris, stabilindu-se în Montparnasse, orașul a devenit, numai în câțiva ani, idealul oraș internațional al artelor.”
(Bajomi, L.E., *Montmartre, Montparnasse și Cartierul Latin*)

* Montmartre, Montparnasse și Cartierul Latin – cartiere ale Parisului

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
2. Numiți, din sursa B, doi pictori impresioniști. **2 puncte**
3. Precizați, pe baza sursei A, respectiv, a sursei B, câte o informație referitoare la un eveniment petrecut la Paris. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la importanța Parisului în cultura omenirii, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa C, un punct de vedere referitor la importanța Parisului în cultura omenirii, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două practici totalitare din Europa contemporană. **6 puncte**
7. Prezentați o caracteristică a democrației în Europa secolului al XX-lea, numind și un stat în care este promovată. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 35

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „La 18 ianuarie 1935, în toate organizațiile de partid, a fost difuzată scrisoarea pentru uz intern a Comitetului Central [al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice] în care se cerea mobilizarea tuturor forțelor în vederea distrugerii <cuiburilor contrarevoluționare> ale dușmanilor partidului și poporului. În toate regiunile, (...) în iarna și primăvara anului 1935, a avut loc primul val de arestări în masă.”
(R. Medvedev, *Despre Stalin și stalinism*)

B. „Stalin a acționat nu prin convingere, explicație și cooperare răbdătoare cu poporul, ci prin impunerea concepțiilor sale, solicitând supunerea absolută în fața opiniilor sale. Oricine se opunea concepțiilor sale sau încerca să-și demonstreze punctul de vedere, era sortit să fie îndepărtat din conducerea colectivă și să sufere anihilarea morală și fizică. Aceasta a fost, cu deosebire, adevărat în timpul perioadei ce a urmat Congresului al XVII-lea [al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice], când mulți lideri proeminenți și membrii ai partidului onești și dedicați cauzei comunismului, au căzut victime despotismului lui Stalin. (...) Stalin a inventat conceptul de dușman al poporului. Acest concept a făcut posibilă folosirea celor mai crude mijloace de represiune, împotriva oricui nu era de acord cu el.”

(N. Hrușciiov, *Discurs la al XX-lea Congres al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice*, 1956)

C. „Regimul democrației liberale este fondat pe doi termeni ce pot apărea drept antagoniști, acela de democrație (...) și acela de liberalism, care subînțelege garanția tuturor formelor de libertate. (...) Dar acest tip de democrație se vrea și liberală pentru că ea are drept scop menținerea și apărarea libertăților individuale. (...) Libertățile politice [vizează] libertatea presei, a întrunirilor, libertatea de conștiință, dreptul de a-și exprima în libertate opiniile, siguranța de a nu fi arestat fără motiv.”
(P. Milza, S. Bernstein, *Istoria secolului XX*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursele A și B. **2 puncte**
2. Precizați spațiul istoric la care se referă sursa B. **2 puncte**
3. Menționați o informație, din textul B, și o altă din textul A, aflate în relație cauză-efect. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia liderul/ regimul politic asigură libertatea persoanei, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia liderul/ regimul politic asigură libertatea persoanei, selectând două informații aflate în relație cauză-efect. **5 puncte**
6. Prezentați două curente culturale în Europa modernă și/ sau contemporană. **6 puncte**
7. Prezentați o altă politică în domeniul culturii promovată în epoca modernă și/ sau contemporană, în afara celei precizate în text, numind și statul european în care se adoptă. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 36

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Fascismul neagă faptul că numărul [oamenilor], prin calitățile sale, poate dirija societățile umane; el neagă că acest număr poate guverna grație unei consultări periodice. El afirmă inegalitatea de neșters, fecundă, binefăcătoare a oamenilor, ce este imposibil de a fi nivelată printr-un fapt mecanic și exterior, precum votul universal. (...) Pentru fascist, totul se află în stat, nimic uman sau spiritual nu există în afara statului.” (B. Mussolini, *Doctrina fascismului*)

B. “Mussolini a introdus un proiect de lege pentru reforma sistemului electoral. Acesta presupunea ca partidul politic care obține cele mai multe voturi în alegerile generale (...) să primească două treimi din locurile din Camera Deputaților. Aceasta era o idee revoluționară. Mussolini o sprijinea, spunând că o asemenea reformă ar duce la formarea unor guverne cu o majoritate sigură, ceea ce le-ar permite să se ocupe în mod hotărât de problemele Italiei.” (M. Robson, *Italia: liberalism și fascism*)

C. „Art. 21. Voința poporului trebuie să constituie baza puterii de stat; această voință trebuie să fie exprimată prin alegeri nefalsificate, care să aibă loc, în mod periodic, prin sufragiu universal, egal și exprimat prin vot secret sau urmând o procedură echivalentă, care să asigure libertatea votului.” (*Declarația Universală a Drepturilor Omului*, 1948)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați spațiul istoric la care se referă sursa B. **2 puncte**
 2. Precizați o instituție menționată în sursa B. **2 puncte**
 3. Menționați o informație, din sursa A, respectiv, o alta din sursa B, aflate în contradicție. **6 puncte**
 4. Menționați un punct de vedere al autorului sursei A, referitor la dreptul de vot, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 5. Menționați un punct de vedere al autorilor sursei C, referitor la dreptul de vot, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 6. Prezentați două curente culturale în Europa modernă și/ sau contemporană. **6 puncte**
 7. Prezentați o politică promovată în domeniul culturii în Europa modernă și/ sau contemporană precizând și secolul în care se adoptă. **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 37

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. "Nu sunt singurul care-și pune o întrebare: de unde vin banii șefilor fascismului, bani care sunt din abundență? (...). Se zicea, că fascismul își trage principalele resurse din contribuțiile pe care le plătesc marii proprietari din Emilia*, de pe valea râului Po și din Toscana*. Se spunea, de asemenea, că este finanțat de marii industriași din Lombardia*, în vederea combaterii dușmanului comun, comunismul, care era ca o lepră în această parte a Italiei."

(Bryens, *Patru ani la Roma*)

*provincii ale Italiei

B. „Pentru fascism, totul este în stat și nimic uman, nimic spiritual nu există și nu are valoare în afara statului. În acest sens, fascismul este totalitar. În afara statului, [nu există] nici indivizi, nici grupuri (partide politice, asociații, syndicate, clase). De aceea, fascismul se opune socialismului, care accentuează mișcările politice ale luptei de clasă și ignoră unitatea statului, care fundamentează clasele sociale pe o singură realitate economică și morală. Și într-o manieră omoloagă, fascismul se opune sindicalismului.”

(B. Mussolini, *Fascismul*, 1934)

C. "Fascismul [este o] ideologie și un regim politic apărute în Europa, după Primul Război Mondial, în condițiile declanșării unor crize economice și sociale, precum și al imposibilității guvernanților de a-și menține și exercita puterea cu mijloace parlamentare. (...) Devenind ideologie oficială a mai multor state, s-a caracterizat prin: naționalism extremist, misticism, violență, cultul forței, intoleranță față de alte partide sau mișcări politice, mai ales a celor de extremă stângă; a presupus existența unor partide puternic centralizate, cu o largă bază socială conduse de lideri carismatici, supunerea necondiționată față de voința acestora, tendința de monopolizare a tuturor sferelor vieții sociale, promovarea rasismului, în forma antisemitismului și șovinismului."

(*Dicționar enciclopedic*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați evenimentul politico-militar la care se referă sursa C. **2 puncte**
2. Numiți statul la care se referă sursa A. **2 puncte**
3. Menționați câte o ideologie politică precizată alături de fascism, în sursa A, respectiv, în sursa B. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa B, un punct de vedere, referitor la fascism, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa C, un punct de vedere referitor la fascism, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două caracteristici ale democrației în Europa secolului al XX-lea. **6 puncte**
7. Prezentați o politică promovată în domeniul culturii în Europa modernă și/ sau contemporană, precizând și statul în care ea a fost aplicată. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 38

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Adversarii mei m-au acuzat, de multe ori, că nu trăiesc în lumea reală, că mă închid într-un birou, în care mi-am construit un univers abstract de statistici, grafice, indici de randament. Dar dacă vrem să edificăm socialismul, nu pot să mă las impresionat de amănunte triste, care se regăsesc în toate societățile. Nu trebuie să studiez decât ansamblul (...). Un șef de armată își conduce luptătorii nu din tranșee, ci pe hartă, dacă dorește să aibă o viziune de ansamblu asupra operațiunilor.”
(I. V. Stalin, *Viața mea*)

B. „Dacă analizăm practicile lui Stalin cu privire la conducerea partidului și a țării, dacă luăm în considerație ceea ce Stalin a săvârșit, trebuie să fim convinși că temerile lui Lenin au fost justificate. (...) Stalin a folosit metode extreme și represiune în masă, într-un moment când revoluția era deja victorioasă, când statul sovietic era întărit, când clasele exploatatoare erau deja lichidate și relațiile socialiste erau înrădăcinate solid, (...) când partidul era consolidat politic și se întărise, atât numeric cât și ideologic. (...) În loc să-și demonstreze corectitudinea politică și să mobilizeze masele, el a ales calea represiunii și a anihilării fizice, nu numai împotriva inamicilor reali, ci și împotriva persoanelor care nu comiseseră nici o crimă împotriva partidului și a guvernului sovietic.”

(N.Hrușciiov, *Discurs la al XX-lea Congres al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice*, 1956)

C. „În timp ce (...) se înmulțeau regimurile totalitare instaurate și susținute de vechile clase conducătoare, U.R.S.S., unde se presupunea că domnește puterea <proletariatului> și unde urma să fie desființată pentru totdeauna <exploatarea omului de către om>, se transforma într-un stat totalitar și terorist.”
(S. Bernstein, P. Milza, *Istoria Europei*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți spațiul istoric precizat în sursa C. **2 puncte**
 2. Numiți un lider politic la care se referă sursa B. **2 puncte**
 3. Precizați, din sursa B, respectiv, din sursa C, câte o informație referitoare la „clasele”/clasa socială din societatea sovietică. **6 puncte**
 4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la modalitatea de conducere a societății, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la modalitatea de conducere a societății, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 6. Prezentați două curente culturale manifestate în state europene în epoca modernă și/ sau contemporană. **6 puncte**
 7. Prezentați o caracteristică a unei alte ideologii totalitare contemporane, în afara celei precizate în text, numind și un stat european în care a fost promovată. **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 39

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. "Trei mari caracteristici ale regimului [totalitar] se înfățișează privirii oricui caută să-l analizeze: 1) el se reclamă de la o ideologie; 2) se folosește de teroare pentru a orienta comportarea populației; și 3) regula generală de viață este (...) domnia nelimitată a voinței de putere. A menține aceste trăsături separate îmi pare indispensabil, nici una dintre ele neputând fi redusă la celelalte. Totalitarismul corespunde ansamblului acestor trăsături și nu singurei ideologii care era, în ce mă privește, comunistă, pe când în alte părți era național-socialistă."

(T. Todorov, *Omul deșezădăcinat*)

B. "Totalitarismul nu se mulțumește niciodată să conducă prin mijloace externe și anume prin stat și printr-o mașinărie a violenței; mulțumită ideologiei sale deosebite și rolului care-i este atribuit în aparatul de constrângere, totalitarismul a descoperit un mijloc de a domina și teroriza ființele omenești, dinlăuntru. În acest sens, el elimină distanța dintre conducători și conduși și realizează un sistem în care puterea și voința de putere, așa cum le înțelegem noi, nu mai joacă niciun rol sau, în cel mai bun caz, joacă un rol secundar."

(H. Arendt, *Originile totalitarismului*)

C. „În timp ce în Europa se înmulțeau regimurile totalitare instaurate și susținute de vechile clase conducătoare, U.R.S.S., unde se presupunea că domnește puterea <proletariatului> și unde trebuia să fie desființată pentru totdeauna <exploatarea omului de către om>, se transforma sub ciomagul stalinist într-un regim totalitar și terorist, tot atât de indiferent ca și omoloagele sale fasciste față de libertățile sociale (...) și față de respectul pentru om."

(S. Berstein, P. Milza, *Istoria Europei*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați două spații istorice la care se referă sursa C. **4 puncte**
2. Menționați două caracteristici ale totalitarismului precizate atât în sursa A, cât și în sursa B. **6 puncte**
3. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la totalitarism, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
4. Menționați, din sursa C, un punct de vedere referitor la totalitarism, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Prezentați două curente culturale manifestate în state europene, în secolele al XIX-lea - al XX-lea. **6 puncte**
6. Prezentați o practică promovată în domeniul culturii în epoca modernă și/ sau contemporană precizând și statul european în care a fost adoptată. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 40

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Următoarea clasă ce trebuia lichidată, ca grup, o reprezentau muncitorii. (...) Sistemul stahanovist*, adoptat la începutul anilor '30, [în Uniunea Sovietică] sfărâma orice solidaritate și conștiința de clasă în rândurile muncitorilor, mai întâi prin competiția feroce, stârnită astfel și apoi prin solidificarea temporară a unei aristocrații stahanoviste, a cărei distanță socială față de muncitorii obișnuiți era simțită, în chip firesc, mai acut decât distanța dintre muncitori și conducerea fabricilor. Acest proces a fost terminat, în 1938, prin introducerea unei cărți de muncă prin care întreaga clasă muncitoare rusă a fost transformată, oficial, într-o gigantică forță de muncă silnică.”
(H. Arendt, *Originile totalitarismului*)

*stahanovism – formă de concurență între muncitori, pentru obținerea unei producții cât mai mari, inovație a propagandei bolșevice

B. „2. Tranziția de la prima etapă a revoluției, care a dat puterea burgheziei, din cauza gradului insuficient al conștiinței și organizării proletariatului, la cea de-a doua etapă, care trebuie să dea puterea proletariatului și păturilor sărace ale țărănimii.(...)”

5. Nu o republică parlamentară (...) ci o republică a Sovietelor deputaților muncitorilor, salariaților agricoli și țăranilor din întreaga țară, de la bază până la vârf.

6. În domeniul agrar (...) confiscarea tuturor pământurilor marilor proprietari funciari. Naționalizarea tuturor terenurilor din țară și punerea acestora la dispoziția sovietelor locale.

7. Fuzionarea imediată a tuturor băncilor din țară, într-o bancă națională unică, plasată sub controlul Sovietului.”
(Lenin, *Tezele din aprilie*, 1917)

C. “Considerarea Revoluției sovietice drept eveniment unic al istoriei este un punct de vedere, esențial, al analizei marxiste a întâmplărilor dintre anii 1917 și 1924. Marxişti, afirmând că istoria universală se explică prin lupta de clasă, susțin că anul 1917 a marcat începutul ridicării proletariatului (clasa muncitoare exploatată) din întreaga lume împotriva burgheziei (clasa capitalistă exploatatoare).”
(M. Lynch, *Stalin și Hrușciiov: URSS, 1924-1964*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți statul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa C, o informație referitoare la proletariat. **2 puncte**
3. Precizați, din sursa B, respectiv, din sursa C, câte o informație referitoare la burghezie. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia regimul politic susținea interesele celor ce munceau, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia regimul politic susținea interesele celor ce munceau, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
6. Prezentați două curente culturale în Europa modernă și/ sau contemporană. **6 puncte**
7. Prezentați o caracteristică a democrației europene din secolul al XX-lea, precizând și un stat în care a fost aplicată. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 41

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „În Germania lui Hitler exista o dictatură într-adevăr totalitară, impusă prin teroare și uniformizare și care ajunsese foarte departe cu integrarea totală și egalizarea <tovarășilor>. Monstruosul partid național-socialist, aflat într-o permanentă schimbare și extindere, sugruma prin măsuri politice nenumărate statul cu structura sa instituțională tradițională, îi răpea cele mai importante drepturi și distrugea unitatea administrației. Spus mai clar: partidul național-socialist, care pretindea că întruchipa voința națiunii germane, făcuse tot ce îi stătea în putință, pentru a dezagrega și a desființa statul german.”
(H. Schulze, *Stat și națiune în istoria Europei*)

B. „Prin instaurarea nazismului la putere, [în Germania] teroarea devine politică de stat. Dacă pentru adepții regimului totalitar existau avantaje și perspective materiale, pentru oponenți se întrebuntau diverse metode de <convingere> sau intimidare: asasinatul, arestarea în masă, perchezițiile la domiciliu, lagărele de exterminare fizică, retragerea cetățeniei. Gândirea a fost înlocuită cu lagărul, laboratorul științific a folosit înarmărilor, literatura cea mai bună a fost pusă pe foc.”
(Em. Bold, I. Ciupercă, *Ascensiunea nazismului*)

C. „Încă de la 1 februarie 1933, Reichstag-ul [Parlamentul] fusese dizolvat pentru a se permite națiunii <să ia parte la guvernarea națională>. Hitler a început imediat epurarea cadrelor republicane din administrație. O lege <pentru protecția poporului și statului> îi permitea interzicerea ziarelor și a reuniunilor. La 27 februarie, incendierea Reichstag-ului (...) a oferit posibilitatea anihilării partidului comunist, atât de puternic odinioară: conducătorii au fost uciși sau duși în lagăre de concentrare, formațiunile de luptă dispersate fără prea mare rezistență.”
(J. Droz, *Istoria Germaniei*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați statul la care se referă sursa A. **2 puncte**
 2. Numiți partidul politic la care face referire sursa A **2 puncte**
 3. Precizați, pe baza sursei B, respectiv, a sursei C, câte o măsură în domeniul cultural. **6 puncte**
 4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la totalitarism, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la totalitarism, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 6. Prezentați două curente culturale, în Europa, din secolele al XIX-lea- al XX-lea. **6 puncte**
 7. Prezentați o practică promovată în domeniul culturii în epoca modernă, precizând și statul european în care a fost adoptată. **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 42

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Dictatura proletariatului, în secolul al XX-lea, după bolșevici, nu este o stare, cu un regim recunoscut de constituție, nu este dictatura majorității, ci a minorității, și nici a acestei minorități în întregime, ca clasă, ci a unui partid, adică a unui fragment din această clasă; dictatura de partid duce, însă, la aceea a unei grupe din mijlocul partidului pentru a termina cu dictatura unora ori a unuia din acest grup. În acest mod, dictatura proletariatului, așa cum este înțeleasă de bolșevici, reprezintă o minoritate a minorității care dictează majorității.”

(D. Gusti, *Comunism, socialism, anarhism, sindicalism și bolșevism*)

B. “Suntem în favoarea teoriei că statul se stinge și în același timp suntem pentru consolidarea dictaturii proletariatului, care reprezintă cea mai puternică și influentă autoritate dintre toate formele de stat, care au existat până în zilele noastre.” (I. V. Stalin, *Leninismul*, 1933)

C. “Dictatura proletariatului este exercitată de partidul bolșevic, care din 1905 s-a aliat cu întregul proletariat revoluționar. Dictatura clasei proletare înseamnă, că statul muncitoresc va reprima fără ezitare marii proprietari funciari și capitaliști, va reprima trădătorii și mișei care ajută pe acești exploatare și îi va învinge. Statul muncitoresc este inamicul proprietății private asupra pământului și capitalului, inamicul puterii și banilor. ” (V. I. Lenin, *Opere complete*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa C. **2 puncte**
 2. Numiți un partid politic la care face referire sursa C. **2 puncte**
 3. Precizați, pe baza sursei B, respectiv, a sursei C, câte o concepție referitoare la stat. **6 puncte**
 4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la dictatura proletariatului, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la dictatura proletariatului, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 6. Prezentați două curente culturale în Europa modernă și/ sau contemporană. **6 puncte**
 7. Prezentați o practică promovată în domeniul culturii în epoca modernă și/ sau contemporană precizând și statul european în care a fost aplicată. **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 43

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. "Următoarea clasă ce trebuia lichidată, ca grup, o reprezentau muncitorii. (...) Sistemul stahanovist*, adoptat la începutul anilor '30, [în Uniunea Sovietică] sfărâma orice solidaritate și conștiința de clasă în rândurile muncitorilor, mai întâi prin competiția feroce stârnită astfel și apoi prin solidificarea temporară a unei aristocrații stahanoviste, a cărei distanță socială față de muncitorii obișnuiți era simțită, în chip firesc, mai acut decât distanța dintre muncitori și conducerea fabricilor. Acest proces a fost terminat, în 1938, prin introducerea unei cărți de muncă prin care întreaga clasă muncitoare rusă a fost transformată, oficial, într-o gigantică forță de muncă silnică."
(H. Arendt, *Originile totalitarismului*)

*stahanovism – formă de concurență între muncitori, pentru obținerea unei producții cât mai mari, inovație a propagandei bolșevice

B. „2. Tranziția de la prima etapă a revoluției, care a dat puterea burgheziei din cauza gradului insuficient al conștiinței și organizării proletariatului, la cea de-a doua etapă, care trebuie să dea puterea proletariatului și păturilor sărace ale țărănimii.(...)”

5. Nu o republică parlamentară (...) ci o republică a Sovietelor deputaților muncitorilor, salariaților agricoli și țăranilor din întreaga țară, de la bază până la vârf. Suprimarea armatei, a poliției și a corpului funcționăresc. (...)”

7. Fuzionarea imediată a tuturor băncilor din țară, într-o bancă națională unică, plasată sub controlul Sovietului”.
(Lenin, *Tezele din aprilie*, 1917)

C. "Considerarea Revoluției sovietice drept eveniment unic al istoriei este un punct de vedere esențial al analizei marxiste a întâmplărilor dintre anii 1917 și 1924. Marxștii, afirmând că istoria universală se explică prin lupta de clasă, susțin că anul 1917 a marcat începutul ridicării proletariatului (clasa muncitoare exploatată) din întreaga lume împotriva burgheziei (clasa capitalistă exploatatoare).”
(M. Lynch, *Stalin și Hrușciov: URSS, 1924-1964*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați anul la care se referă atât sursa B cât și sursa C. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa C, evenimentul considerat unic în istoria universală. **2 puncte**
3. Precizați, pe baza surselor B, respectiv, C câte o informație referitoare la burghezie. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la situația muncitorimii, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la situația muncitorimii, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două caracteristici ale democrației din Europa secolului al XX-lea. **6 puncte**
7. Prezentați un curent cultural care s-a manifestat în Europa modernă și/ sau contemporană, precizând și secolul în care a apărut. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 44

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „În Germania lui Hitler exista o dictatură într-adevăr totalitară, impusă prin teroare și uniformizare și care ajunsese foarte departe cu integrarea totală și egalizarea <tovarășilor>. Monstruosul partid național-socialist, aflat într-o permanentă schimbare și extindere, sugruma, prin măsuri politice nenumărate, statul cu structura sa instituțională tradițională, îi răpea cele mai importante drepturi și distrugea unitatea administrației. Spus mai clar: partidul național-socialist, care pretindea că întruchipa voința națiunii germane, făcuse tot ce îi stătea în putință, pentru a dezagrega și a desființa statul german.”
(H. Schulze, *Stat și națiune în istoria Europei*)

B. „Prin instaurarea nazismului la putere, [în Germania] teroarea devine politică de stat. Dacă pentru adepții regimului totalitar existau avantaje și perspective materiale, pentru oponenți se întrebuntau diverse metode de <convingere> sau intimidare: asasinatul, arestarea în masă, perchezițiile la domiciliu, lagărele de exterminare fizică, retragerea cetățeniei. Gândirea a fost înlocuită cu lagărul, laboratorul științific a folosit înarmărilor, literatura cea mai bună a fost pusă pe foc.”
(Em. Bold, I. Ciupercă, *Ascensiunea nazismului*)

C. „Încă de la 1 februarie 1933, Reichstag-ul [Parlamentul] fusese dizolvat pentru a se permite națiunii <să ia parte la guvernarea națională>. Hitler a început imediat epurarea cadrelor republicane din administrație. O lege <pentru protecția poporului și statului> îi permitea interzicerea ziarelor și a reuniunilor. La 27 februarie, incendierea Reichstag-ului (...) a oferit posibilitatea anihilării partidului comunist, atât de puternic odinioară: conducătorii au fost uciși sau duși în lagăre de concentrare, formațiunile de luptă dispersate fără prea mare rezistență.”
(J. Droz, *Istoria Germaniei*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați instituția la care se referă sursa C. **2 puncte**
 2. Precizați spațiul istoric la care se referă sursa B. **2 puncte**
 3. Menționați, din sursa B, respectiv, sursa C, două asemănări între măsurile aplicate după instaurarea regimului politic. **6 puncte**
 4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la totalitarism, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la totalitarism, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 6. Prezentați două caracteristici ale democrației europene din secolul al XX-lea. **6 puncte**
 7. Prezentați un curent cultural care s-a manifestat în Europa în epoca modernă și/ sau contemporană, precizând și secolul în care a apărut. **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 45

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Asemenea mecanisme, instituții sociale de intermediere între voința individuală și cea colectivă, au fost create în cadrul istoriei politice. Ca multe alte invenții din domeniul vieții sociale, acestea sunt invenții colective, a căror paternitate nu se poate stabili ușor. O astfel de invenție este votul. Fiecare membru al colectivității are dreptul la vot, dar decide majoritatea. (...) Votarea, ca modalitate de conciliere între diversitate și democrație, apelează la principiul egalității și anume la egalitatea dreptului de vot. Fiecare individ nu are decât un vot și toate voturile sunt egale între ele.”

(J. Karpiński, *A.B.C.-ul Democrației*)

B. „Fascismul neagă faptul că numărul [oamenilor], prin calitățile sale, poate dirija societățile umane; el neagă că acest număr poate guverna grație unei consultări periodice. El afirmă inegalitatea de neșters, fecundă, binefăcătoare a oamenilor, ce este imposibil de a fi nivelată printr-un fapt mecanic și exterior precum sufragiul universal. (...) Liberalismul pune statul în serviciul individului. Pentru fascist, totul se află în stat, nimic uman sau spiritual nu există în afara statului. În acest sens, fascismul este totalitar, iar statul fascist, sinteză și unitate a tuturor valorilor, interpretează, dezvoltă și dă forță vieții întregului popor. (...) Fascismul este opus și socialismului care îngustează mișcarea istorică până la punctul în care o reduce la lupta între clase și care ignoră statul ce cuprinde clasele într-un bloc unic economic și moral.”

(B. Mussolini, *Doctrina fascismului*)

C. „ Art. 21. Voința poporului trebuie să constituie baza puterii de stat; această voință trebuie să fie exprimată prin alegeri nefalsificate, care să aibă loc în mod periodic, prin sufragiu universal, egal și exprimat prin vot secret sau urmând o procedură echivalentă, care să asigure libertatea votului.”

(*Declarația Universală a Drepturilor Omului*, 1948)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți documentul istoric la care se referă sursa C. **2 puncte**
2. Selectați din sursa B, o caracteristică a liberalismului. **2 puncte**
3. Menționați, pe baza sursei A, respectiv, a sursei C, câte o informație referitoare la rolul votului în societate. **6 puncte**
4. Menționați un punct de vedere exprimat în sursa B, referitor la sufragiul universal, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați un punct de vedere exprimat în sursa C, referitor la sufragiul universal, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două politici culturale din Europa modernă și/ sau contemporană. **6 puncte**
7. Prezentați o caracteristică a democrației europene din secolul al XX-lea, precizând și un stat în care a fost aplicată. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 46

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Comunismul nu a reușit să țină seama de nevoia fundamentală a omului de libertate individuală, pentru expresie artistică ori spirituală autonomă, și în mod crescând, în epoca educației și a comunicării în masă, pentru o alegere politică liberă. De asemenea, a neglijat conexiunea organică între producție și inovație pe de o parte, și nevoia individuală de bunăstare materială, pe de altă parte. Comunismul a înăbușit, astfel, creativitatea socială, chiar dacă s-a prezentat pe sine ca sistemul social cel mai creator și mai inovator.”

(Z. Brzezinski, *Marele eșec - nașterea și moartea comunismului în secolul XX*)

B. “Aici [în regimurile comuniste] există un aparat instituționalizat, un aparat al terorii, ce-și justifică existența prin ideea realizării <dreptății sociale>. Așa cum a scris Andrei Saharov, în Uniunea Sovietică milioane de oameni au căzut victimă terorii dezlănțuite sub deviza <dreptății sociale>. Această dreptate, destul de îndoielnică, o transpun în viață uriașe organizații politice, cum ar fi partidul, poliția și armata, a căror activitate reprezintă negarea, nu numai a libertății, dar și a ceea ce se înțelege în general prin egalitate și dreptate.” (J. Karpinski, *A.B.C.-ul Democrației*)

C. „Comunismul [este o] ideologie politică a cărei obiectiv este instaurarea unei societăți ideale, caracterizată prin proprietate colectivă și viață comună. În pofida teoriilor inițiale referitoare la o astfel de societate, comunismul a fost dezvoltat într-o ideologie cuprinzătoare (...) care a încercat să descrie modul în care societățile industriale contemporane vor birui, în mod inevitabil, capitalismul prin intermediul revoluției menite a crea o societate fără clase, în care nu va exista proprietate privată și în care fiecare va munci pe măsura posibilităților și va primi în funcție de necesități. Datorită unor adepți, precum Lenin, Stalin, Mao și Tito, comunismul a devenit ideologia dominantă în țările din Europa de Est (1945-1989), U.R.S.S., China și în diferite state din Africa și America Latină.” (Dicționar de Istorie Universală Contemporană de la 1900 până azi)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți un lider politic la care face referire sursa C. **2 puncte**
2. Precizați statul la care face referire sursa B **2 puncte**
3. Precizați, pe baza sursei A, respectiv, a sursei C câte o informație referitoare la domeniul economic. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la comunism, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la comunism, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați alte două politici culturale din Europa secolelor al XIX-lea - al XX-lea, în afara celor precizate în text. **6 puncte**
7. Prezentați un curent cultural în Europa modernă și/ sau contemporană, precizând și secolul în care s-a manifestat. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 47

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Stalin a acționat nu prin convingere, explicație și cooperare răbdătoare cu poporul, ci prin impunerea concepțiilor sale, solicitând supunerea absolută în fața opiniilor sale. Oricine se opunea concepțiilor sale sau încerca să-și demonstreze punctul de vedere, era sortit să fie îndepărtat din conducerea colectivă și să sufere anihilarea morală și fizică. Aceasta a fost cu deosebire adevărat în timpul perioadei ce a urmat Congresului al XVII-lea [al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice], când mulți lideri proeminenți și membrii ai partidului onești și dedicați cauzei comunismului, au căzut victime despotismului lui Stalin. (...) Stalin a inventat conceptul de dușman al poporului. Acest concept a făcut posibilă folosirea celor mai crude mijloace de represiune, împotriva oricui nu era de acord cu el.”

(N.Hrușciov, *Discurs la al XX-lea Congres al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice*, 1956)

B. „Regimul democrației liberale este fondat pe doi termeni ce pot apărea drept antagoniști, acela de democrație care presupune participarea cetățenilor la viața publică și acela de liberalism care subînțelege garanția tuturor formelor de libertate. (...) Dar acest tip de democrație se vrea și liberală pentru că ea are drept scop menținerea și apărarea libertăților individuale (...) Libertățile politice [vizează] libertatea presei, a întrunirilor, libertatea de conștiință, dreptul de a-și exprima în libertate opiniile, siguranța de a nu fi arestat fără motiv.” (P. Milza, S. Bernstein, *Istoria secolului XX*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți liderul politic la care se referă sursa A. **2 puncte**
 2. Numiți partidul la care se referă sursa A. **2 puncte**
 3. Menționați, din sursa A, respectiv, din sursa B, o deosebire dintre libertatea politică. **6 puncte**
 4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la regimul politic, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la regimul politic, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 6. Prezentați două curente culturale în Europa modernă și/ sau contemporană. **6 puncte**
 7. Prezentați o altă politică în domeniul culturii promovată în epoca modernă și/ sau contemporană, în afara celei precizate în text, numind și statul european în care se adoptă. **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 48

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Inițial, cuvântul romantism apare în literatură. În Germania, adjectivul *romantisch* se afirmă împotriva tiraniei neoclasicismului*. Romantismul marchează ruptura completă cu ideile trecutului. El proclamă superioritatea individului și a personalității sale. Rațiunii reci [specifice neoclasicismului] îi răspunde puterea sensibilității și a imaginației. (...) Opera de artă romantică trebuie să fie autonomă și unică. (...) Astfel, romantismul vrea să facă independentă creația în raport cu teoriile importante, inițiate anterior și reclamă dreptul la <artă pentru artă>. Această revendicare apare pentru prima dată în Germania, în textele lui Schelling, Schiller, Lessing. Pentru ei, arta se definește ca o încercare pur plastică, care se adresează sensibilității noastre. Libertatea și hazardul hrănesc inspirația.”

(J. Debicki, J. Favre, D. Grünwald, A.F. Pimentel, *Istoria artei. Pictura, sculptura, arhitectura*)

*neoclasicism – curent cultural-artistic, apărut în secolul al XVIII-lea, care își ia ca model arta și literatura clasică (antică)

B. „Expresionismul se naște, aproape în același timp, în diferite orașe germane (...). În vibrantă opoziție față de moștenirea istorică a Dresdei, apare [mișcarea] *Podul*. (...) De cu totul altă factură intelectuală este grupul care se formează la München, *Căldărețul albastru*, [considerat] versantul cel mai liric al întregii mișcări expresioniste. (...) Primul Război Mondial [1914-1918], o barieră netă pentru multe mișcări și curente, nu întrerupe dezvoltarea expresionismului german, dimpotrivă, îi accentuează unele caracteristici. Cultura artistică din Germania se împarte în două filoane: *Constructivismul* rațional din Weimar orientat către arta abstractă și realismul exasperant al grupului berlinez *Noul obiectivism*. (...) Pictura lor pleacă de la imaginea dezastrelor umane, materiale și morale ale războiului. (...) Anii '20, din Berlinul expresionist găsesc în Grosz și Dix, doi interpreți memorabili care intuiesc întorsătura pe care o va lua politica. În câteva lucrări ale [acestora], apar caricaturi ale lui Hitler: nu trebuie să ne mirăm că [aceste] opere ca și expresionismul, în ansamblu, sunt considerate de regimul nazist <artă degenerată>.”

(*Pictura modernă. Impresioniștii și avangardele secolului al XX-lea*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați un oraș din spațiul german la care se referă sursa B. **2 puncte**
2. Precizați evenimentul politico-militar menționat de sursa B. **2 puncte**
3. Menționați, din sursa A, respectiv, din sursa B, o deosebire dintre domeniile în care se manifestă curentele culturale. **6 puncte**
4. Menționați, pe baza sursei A, un punct de vedere referitor la rolul spațiului german în istoria culturii, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, pe baza sursei B, un punct de vedere referitor la rolul spațiului german în istoria culturii, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două caracteristici ale democrației în Europa secolului al XX-lea. **6 puncte**
7. Prezentați o altă politică culturală din Europa modernă și/ sau contemporană, în afara celei menționate în textul B, precizând și secolul în care a apărut. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 49

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „P.Picasso, care după ce a deschis cele mai revoluționare perspective, este cel care începând cu 1915, abandonând geometrizarea totală a formelor (fără să renunțe total la cubism) trece la o pictură care redă importanța culorilor și formelor.” (S.Bernstein, P. Milza, *Istoria Europei*)

B. „Unii dintre cubiști, [ca Braque] au trecut și prin [faza colajului*]. Pentru ce, când pictezi un ziar, să nu lipești pe tablou ziarul însuși? Sau dacă e vorba de un pahar, să nu pui acolo, o bucată de sticlă? În loc să avem transparența unei culori, (...) s-o facem cât mai neplăcută la vedere. Cum? Amestecând, în culoare, nisip. Petele colorate vor deveni mate, zgrunțuroase dezagreabile la vedere. Nu e greu să înțelegem ce a devenit cu timpul un tablou astfel executat. Bucățile de jurnal s-au îngălbenit, sticlele s-au desprins, cuiele [de fier] au ruginit. Deci, pictura aceasta numită de unii <pictură pentru orbi>, pentru că se adresează mai mult simțului tactil decât vederii, a luat un aspect așa de contrar noțiunii pe care ne-o facem despre un tablou, încât chiar și cei mai calzi admiratori ai cubismului, s-au îndepărtat foarte mult [de acesta].”

(G. Oprescu, *Manual de istoria artei*)

*colaj – compunerea unui tablou prin lipirea laolaltă a elementelor eterogene

C. „Mai târziu. am introdus în tablourile mele nisip, rumeguș de lemn, pilitură de fier (...) Vedeam cât de mult depinde culoarea de materie. Să luăm un exemplu: înmuiți în aceeași vopsea două țesături albe din materiale diferite, culoarea lor va fi diferită. E de la sine înțeles, că dependența ce leagă culoarea de materie, este încă și mai perceptibilă în pictură; și ceea ce îmi plăcea, îndeosebi, era tocmai această <materialitate> ce mi-o dădeau diversele materiale, pe care le introduceam în tablouri. În fond, pentru mine, era un mijloc de a fi din ce în ce mai departe de o pictură idealistă și din ce în ce mai aproape de o reprezentare a lucrurilor căutată de mine.”

(Convorbiri cu Georges Braque, după I. Fortunesco, *Braque*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați curentul cultural la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Numiți pictorul la care se referă sursa A. **2 puncte**
3. Menționați două materiale folosite de G.Braque, precizate atât în sursa B cât și în sursa C. **6 puncte**
4. Menționați un punct de vedere referitor la arta lui G.Braque, din sursa B, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați un punct de vedere referitor la arta lui G.Braque, din sursa C, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două caracteristici ale democrației europene a secolului al XX-lea. **6 puncte**
7. Prezentați o caracteristică a ideologiei totalitare contemporane, numind și statul european care a promovat această ideologie. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 50

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Evenimentele interne l-au făcut pe Nicolae I să se teamă și mai mult [decât față de revoluția din Europa, de la 1848]. Țarul a luat din nou măsuri. (...). A fost înființată o nouă comisie secretă care să zădărnicească toate influențele subversive. Formulele gen <remediul suveran> sau <forțele naturii> au fost scoase din manuale. (...) Universitățile nu au fost închise, dar au fost controlate strict, atât din punct de vedere al programei cât și al admiterilor. [De aceea] s-a înregistrat o scădere a numărului de studenți cu 25%, cifra totală ajungând la 3600. (...) [S-a declarat] că învățământul trebuie întemeiat <nu pe rațiune, ci pe adevărurile religioase, puse în relație cu teologia*>.”
(R. Sherman, *Rusia, 1815-1881*)

*teologie – disciplină care se ocupă cu expunerea și justificarea rațională a dogmelor și riturilor unei religii

B. „Regulamentul Universitar, din 1863 [din Rusia] (...) a permis o libertate de expresie, care cu siguranță că nu existase [mai înainte]. Universităților li s-a acordat practic autonomie administrativă, și deși programa era elaborată de minister, a existat o libertate mult mai mare din punctul de vedere al prezentării tematicii propuse. Rectorii erau numiți, pe patru ani, de către consiliul profesoral. Fiecare facultate își alegea un decan pentru trei ani.(...) Alexandru al II-lea s-a preocupat personal și îndeaproape de elaborarea Regulamentului. Au fost înființate burse pentru sprijinirea celor mai buni studenți. Au fost încurajate expedițiile de documentare în alte țări. Universitățile au început să înflorească în această atmosferă de dezbatere deschisă.”

(R. Sherman, *Rusia, 1815-1881*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă cele două texte. **2 puncte**
2. Numiți, din textul A, respectiv, din textul B, câte un conducător al Rusiei. **2 puncte**
3. Menționați categoria socială la care se referă ambele texte. **3 puncte**
4. Menționați unitățile de învățământ precizate atât în textul A cât și în textul B. **3 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare textului care susține ideea că în Rusia învățământul superior are autonomie, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
6. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare textului care combate ideea că în Rusia învățământul superior are autonomie, selectând două informații aflate în relație cauză-efect. **5 puncte**
7. Prezentați două curente culturale în Europa modernă și/ sau contemporană. **6 puncte**
8. Prezentați o altă politică promovată în domeniul culturii în epoca modernă sau contemporană, în afara celor precizate în texte, numind și statul european în care ea a fost adoptată. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 51

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „I. Se scutesc de cenzura* preliminară: (...)”

2. Toate publicațiile universităților (...)”

Toate scrierile originale a căror lungime [depășește] 160 de pagini.”

(*Legile Presei*, Rusia, 1865)

*cenzură – control prealabil exercitat în unele state asupra conținutului publicațiilor, spectacolelor, corespondenței etc.

B. „Criticii susțin că de fapt [după adoptarea *Legilor Presei*] cenzura s-a menținut strictă. Este adevărat, că unele publicații au primit avertismente la câteva săptămâni de la apariția primului număr. Este la fel de adevărat, că în 1866, ziarul radical *Contemporanul* a fost interzis. Totuși, se pare că primele decizii au fost luate după ce editorilor li se pusese în vedere că întrecuseră măsura, iar ultima a fost luată ulterior tentativei de asasinare a țarului [Rusiei, Alexandru al II-lea].”

(R. Sherman, *Rusia, 1815-1881*)

C. „Detestata cenzură preliminară a fost, în linii mari, desființată [prin *Legile Presei*] (...); prin comparație cu ceea ce se întâmplase mai înainte în Rusia, [faptul acesta] reprezenta o creștere considerabilă a libertății ideilor și a expresiei. [Ca urmare], numărul cărților noi publicate anual (...) s-a triplat [până în] 1881. (...) A existat o schimbare în relația dintre editor și cenzor, în care cooperarea a înlocuit, în bună măsură, spiritul de represiune de până atunci.”

(R. Sherman, *Rusia, 1815-1881*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă cele trei texte. **2 puncte**
2. Numiți țarul Rusiei, pe baza textului B. **2 puncte**
3. Menționați o informație, din textul A, și o alta, din textul C, aflate în relație cauză-efect. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare textului care susține punctul de vedere conform căruia prin aplicarea *Legilor Presei* se menține cenzura, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare textului care nu susține punctul de vedere conform căruia prin aplicarea *Legilor Presei* se menține cenzura, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
6. Prezentați două caracteristici ale unei ideologii totalitare în Europa. **6 puncte**
7. Prezentați un curent cultural din Europa modernă și/ sau contemporană, precizând și secolul în care a apărut. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 52

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Într-o Europă ale cărei structuri au fost zdruncinate de război, în 1919, idealurile și instituțiile democrației liberale sunt cele care par să se impună. (...) Cele patru mari puteri* nu și-au ascuns simpatia față de Cehoslovacia democratică și laică, după cum, nu și-au disimulat nici neîncrederea față de autoritarismul din Polonia. (...) Dar democrația își arată repede caracterul fragil. (...) În Italia, <pacea trunchiată> dă naștere unei crize politice și sociale care, în octombrie 1922, ia sfârșit prin venirea lui Mussolini la putere. (...) Afirmarea fascismului se înscrie în acest context.”

(P.Milza, S.Bernstein, *Istoria Europei*)

*Marea Britanie, Franța, Italia, S.U.A

B. „Regimul democrației liberale este fondat pe doi termeni ce pot apărea drept antagoniști, acela de democrație, care presupune participarea cetățenilor la viața publică și acela de liberalism. (...) Regimul democrației liberale este, în primul rând, un regim democratic, ceea ce înseamnă că cetățenii participă, direct sau indirect, la putere. Cea mai bună expresie a acestei democrații pare să fie votul universal care permite tuturor cetățenilor adulți să-și desemneze reprezentanții. (...) Dar acest tip de democrație se vrea și liberală pentru că ea are drept scop menținerea și apărarea libertăților individuale.”

(P.Milza, S.Bernstein, *Istoria secolului XX*)

C. „Fascismul neagă faptul că numărul [oamenilor], prin calitățile sale, poate dirija societățile umane; el neagă că acest număr poate guverna grație unei consultări periodice. El afirmă inegalitatea de neșters, fecundă, binefăcătoare a oamenilor, ce este imposibil de a fi nivelată printr-un fapt mecanic și exterior precum votul universal. (...) Pentru fascist, totul se află în stat, nimic uman sau spiritual nu există în afara statului.”

(B.Mussolini, *Doctrina fascismului*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți, din sursa A, statul democratic și laic. **2 puncte**
2. Numiți, din sursa A, statul în care se manifesta autoritarismul, în 1919. **2 puncte**
3. Precizați regimul politic menționat atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
4. Precizați ideologia menționată atât în sursa A cât și în sursa C. **3 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia votul universal este necesar unui regim politic, selectând două informații aflate în relație cauză – efect. **5 puncte**
6. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia votul universal este necesar unui regim politic, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
7. Prezentați două politici promovate în domeniul culturii, în secolul al XIX-lea – al XX-lea, în state europene. **6 puncte**
8. Prezentați un curent cultural - artistic din Europa modernă și/ sau contemporană, numind și statul în care a apărut. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 53

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Noile instituții (ale Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului) vor provoca o breșă în zidul suveranității naționale, care blochează calea spre unitatea europeană. De o mie de ani suveranitatea națională s-a manifestat în Europa prin afirmarea naționalismului și prin tentative zadarnice și sângeroase ale unor state de a-și impune hegemonia asupra altora. Stabilirea instituțiilor și a regulilor comune, care vor asigura fuziunea suveranităților naționale, îi va uni pe europeni sub o autoritate comună și va elimina cauzele fundamentale ale conflictelor (...). Suntem decizi să unificăm Europa și să acționăm rapid.”
(J. Monnet, 1952)

B. “Art. 1. Prin prezentul tratat înaltele părți contractante instituie între ele o Comunitate Economică Europeană.

Art. 2. Comunitatea are ca misiune, prin stabilirea unei piețe comune și prin apropierea progresivă a politicilor economice a statelor membre, să promoveze o dezvoltare armonioasă a activităților economice în ansamblul Comunității, o expansiune continuă și echilibrată, o stabilitate crescută, o dezvoltare accelerată a nivelului de viață și a relațiilor mai strânse între statele membre.”
(*Tratatul de la Roma*, 1957)

C. “Principalul scop, pe care și-l propun instigatorii la război – imperialiștii - este să includă direct Germania de Vest în blocul agresiv al Atlanticului de Nord*, cu scopul de a-i folosi industria și resursele umane pentru scopuri agresive (...). În aceeași lumină, trebuie să vedem și pretinsul <plan de folosire în comun a producțiilor de cărbune și oțel germane și franceze>, plan elaborat la Washington și propus de Robert Schuman. Datorită unei asemenea <uniuni>** a resurselor industriale și a materiilor prime ale bazinelor Ruhr și Lorena, se propune punerea bazei industriei de război a blocului agresiv al Atlanticului de Nord, condus de imperialiștii americani.”

(*Pravda*, Moscova, 17 mai 1950)

*Atlanticul de Nord - Organizația Tratatului Atlanticului de Nord (NATO); organizație militară constituită, în 1949, din Statele Unite ale Americii, Canada și 10 state europene

**Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă cele trei surse istorice. **2 puncte**
2. Numiți organizația europeană la care se referă sursa B. **2 puncte**
3. Menționați o informație, din textul A, și o alta din textul B, aflate în relație cauză-efect. **6 puncte**
4. Menționați un punct de vedere al autorului sursei A, referitor la caracterul Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați un punct de vedere al autorului sursei C, referitor la caracterul Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două politici promovate în domeniul culturii în state europene în epoca modernă și/sau contemporană. **6 puncte**
7. Prezentați un curent cultural în Europa modernă și/sau contemporană, numind și statul în care a apărut. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 54

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „În 1855, arta invadase Parisul. Aproape de Palatul industriei se găsea o altă sală de expoziție – Pavilionul realismului – unde erau expuse pânzele lui G. Courbet. Deși zece dintre tablourile sale fuseseră admise în expoziția oficială, juriul îi respinsese două lucrări la care pictorul ținea în mod deosebit. Furios Courbet își construiește o sală proprie și expune acolo, în plus, alte patruzeci de pânze. Subiectele obișnuite ale tablourilor sale realiste mulțumeau arta oficială.”

(R. E. Shikes, P. Harper, *Pissaro*)

B. „Termenul [realism] desemnează, mai exact, o mișcare care, între 1848 și 1860, reacționează împotriva romantismului și a academismului neoclasicilor întârziați. [El] se răspândește în toată Europa. (...) Pictorii realiști reprezintă viața modernă și, în particular, <realitatea socială>. Astfel, Jean François Millet se inspiră din lumea țăranilor. (...) Honoré Daumier își arată preferința față de cei umili pictând o lume săracă și în suferință.”

(J. Debicki, J. Favre, D. Grünwald, A.F. Pimentel, *Istoria artei. Pictura, sculptura, arhitectura*)

C. “Domnul G. Courbet e un spirit rebel pentru că înfățișează cu bună credință burghezi, țărani și țăranici în mărime naturală. Aceasta e prima obiecție. Nu vrem să admitem, că un spărgător de piatră valorează cât un prinț: aristocrația se înfurie văzând că oamenilor de rând li s-au acordat atâția metri de pânză pictată, [căci] numai suveranii au dreptul să fie reprezentați în mărime naturală.”

(J.H. Champfleury, *Realismul*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursele A și B. **2 puncte**
2. Precizați spațiul istoric la care se referă sursa A. **2 puncte**
3. Numiți pictorul precizat atât în sursa A cât și în sursa C. **3 puncte**
4. Numiți curentul cultural la care se referă atât sursa A cât și sursa B. **3 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la libertatea artei de a aborda teme legate de “oamenii de rând”, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Menționați, din sursa C, un punct de vedere referitor la libertatea artei de a aborda teme legate de “oamenii de rând”, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
7. Prezentați două caracteristici ale unei ideologii totalitare în Europa secolului al XX-lea. **6 puncte**
8. Prezentați o caracteristică a democrației europene din secolul al XX-lea, numind și statul în care s-a aplicat. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 55

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „1. Suveranii vor numi pentru fiecare Universitate câte un împluternicit special (...). Datoria [lui] va fi (...) să imprime instrucțiunii o direcție sănătoasă, potrivită cu destinul viitor al studenților și să acorde o atenție constantă oricărui fapt, care ar putea servi la întărirea moralității, a ordinii și a decenței printre studenți.(...)”

3. Legile care au fost adoptate de mai multă vreme împotriva asocierilor secrete sau neautorizate din universități rămân în vigoare și trebuie respectate cu toată severitatea și vor fi extinse împotriva asociațiilor studențești întemeiate în ultimii ani (...). Guvernele semnate sunt de acord ca indivizii care după publicarea acestor hotărâri vor rămâne în asemenea asociații secrete sau neautorizate, sau vor intra pe viitor în ele, să fie excluși din orice funcție publică.”

(*Decretele de la Karlsbad*, Confederația Germană, 1819)

B. „*Regulamentul Universitar*, [din Rusia, 1863], a contribuit la îmbunătățirea sistemului de învățământ, [astfel] : (...)”

<90. În afara studenților, li se permite și altor persoane să asiste la prelegeri. (...)

107. Pentru ajutorarea studenților nevoiași, universitățile pot să aprobe scutiri de plată, reduceri de 50% sau chiar gratuități. (...)

129. Universitățile au dreptul să importe, la discreție și cu scutire de taxe, orice fel de cărți de specialitate. >

Alexandru* s-a preocupat personal și îndeaproape de elaborarea *Regulamentului Universitar*.”
(R.Sherman, *Rusia*, 1815-1881)

*Alexandru al II-lea – suveranul Rusiei în perioada 1855-1881

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți, pe baza sursei A, legea care se aplică în domeniul învățământului în Confederația Germană. **2 puncte**
2. Numiți, pe baza sursei B, actul normativ care se aplică în domeniul învățământului în Rusia. **2 puncte**
3. Menționați, din sursa A, respectiv, din sursa B, câte o acțiune întreprinsă de suverani. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la studenți, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la studenți, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați alte două politici practicate în domeniul culturii în Europa secolelor al XIX-lea – la XX-lea, în afara celor precizate în texte. **6 puncte**
7. Prezentați o caracteristică a unei ideologii totalitare din secolul al XX-lea, precizând și un stat european care a promovat-o. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 56

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Pânzele impresioniștilor redau *impresia* artistului despre obiectele reale și lumea înconjurătoare, cu ajutorul culorii și a luminii create prin culoare. Ceea ce interesează pe pictorii impresioniști este strălucirea și vibrația luminii prin culoarea care încântă ochiul și reține privirea, traducând, în acest fel, stări sufletești. Realitatea obiectivă constituie pentru impresioniști un pretext, de la care pornește pictorul pentru ca să redea în lucrare sentimentele sale de încântare, *impresia* și trăirea sa la un moment dat în fața obiectului și a naturii, pe care le transmite apoi privitorilor prin opera de artă.”
(M. Nicolau-Golfin, *Istoria artei*)

B. „Tinerii pictori [impresioniști] expun în aprilie-mai 1874. (...) Noutatea recentă a tuburilor de vopsea pe bază de ulei le permite să lucreze în aer liber. Adevăratul subiect al tabloului devine lumina.” (J. Debicki, J. Favre, D. Grünwald, A. F. Pimentel, *Istoria artei. Pictura, sculptura, arhitectura*)

C. “După incendiul de la Operă, iată un nou dezastru. (...) La [galeriile] Durand-Ruel se deschide o nouă expoziție, [în 1876], despre care ni se spune că este de pictură. Trecătorul oarecare (...) intră și ochilor săi speriați li se oferă un spectacol crud. (...) Sunt indivizi care pufnesc în râs în fața acestor lucruri, dar eu am inima strânsă. (...) Încercați, așadar, să-l faceți pe domnul Degas să înțeleagă: spuneți-i, că există în domeniul artei câteva calități, care poartă un nume: desenul, culoarea, execuția, dorința - vă va râde în nas.”
(*Le Figaro*, aprilie 1876)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursele B și C. **2 puncte**
2. Selectați, din sursa B, invenția care le-a permis impresioniștilor să lucreze în aer liber. **2 puncte**
3. Menționați câte un eveniment artistic desfășurat în 1874, din sursa B, respectiv, în 1876, din sursa C. **6 puncte**
4. Menționați, pe baza sursei A, un punct de vedere referitor la impresioniști și la creațiile lor, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, pe baza sursei C, un punct de vedere referitor la impresioniști și la creațiile lor, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două caracteristici ale democrației europene, în secolul al XX-lea. **6 puncte**
7. Prezentați o caracteristică a unei ideologii totalitare, din secolul al XX-lea, numind și un stat european în care este promovată. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 57

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. "În 1874, impresioniștii au deschis prima expoziție de grup la Paris, independent de Salonul oficial al Academiei Franceze (...). Numele mișcării a fost folosit pentru prima oară, după această expoziție, de L. Leroy, colaborator la revista [*Vacarmul*]. S-a inspirat din titlul uneia dintre picturile lui Monet, *Impresie, răsărit de soare*." (Enciclopedie ilustrată de Istorie Universală)

B. "După incendiul de la Operă, iată un nou dezastru. (...) La [galeriile] Durand-Ruel [din Paris] se deschide o nouă expoziție [în 1876] despre care ni se spune că este de pictură. Trecătorul oarecare (...) intră și ochilor săi speriați li se oferă un spectacol crud. (...) Sunt indivizi care pufnesc în râs în fața acestor lucruri, dar eu am inima strânsă. (...) Încercați, așadar, să-l faceți pe domnul Degas să înțeleagă: spuneți-i că există în domeniul artei câteva calități, care poartă un nume: desenul, culoarea, execuția, dorința - vă va râde în nas." (*Le Figaro*, aprilie 1876)

C. „Pânzele impresioniștilor redau *impresia* artistului despre obiectele reale și lumea înconjurătoare, cu ajutorul culorii și a luminii create prin culoare. (...). Ceea ce interesează pe pictorii impresioniști este strălucirea și vibrația luminii prin culoarea care încântă ochiul și reține privirea, traducând în acest fel stări sufletești. Realitatea obiectivă constituie pentru impresioniști un pretext, de la care pornește pictorul pentru ca să redea în lucrare sentimentele sale de încântare, impresia și trăirea sa la un moment dat în fața obiectului și a naturii, pe care le transmite apoi privitorilor prin opera de artă.” (M. Nicolau-Golfin, *Istoria artei*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați spațiul istoric la care se referă sursele A și B. **2 puncte**
2. Numiți, din sursa A, tabloul care dă numele curentului impresionist. **2 puncte**
3. Menționați, pe baza sursei B, respectiv, a sursei C, câte o informație referitoare la un eveniment artistic desfășurat în 1874, respectiv, în 1876. **6 puncte**
4. Menționați, pe baza sursei B, un punct de vedere referitor la impresioniști și la arta lor, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, pe baza sursei C, un punct de vedere referitor la impresioniști și la arta lor, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două politici culturale adoptate în Europa secolelor al XIX-lea – al XX-lea. **6 puncte**
7. Prezentați o caracteristică a unei ideologii totalitare, din secolul al XX-lea, numind și un stat european în care se promovează. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 58

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Democrația este un sistem bazat pe principiul conform căruia nimeni nu se poate proclama conducător, nimeni nu poate deține puterea în nume personal și în mod irevocabil. (...) Conducătorii vor deține această funcție, ca urmare a desemnării libere, neîngrădite de către [cetățenii] care urmează să fie conduși.” (G. Sartori, *Teoria democrației reinterpretată*)

B. „Regimul democrației liberale (...) presupune participarea cetățenilor la viața publică și (...) garanția tuturor formelor de libertate. (...) Regimul democrației liberale este, în primul rând, un regim democratic, ceea ce înseamnă că cetățenii participă, direct sau indirect, la putere. Cea mai bună expresie a acestei democrații pare să fie votul universal care permite tuturor cetățenilor adulți să-și desemneze reprezentanții. (...) Dar acest tip de democrație se vrea și liberală pentru că ea are drept scop menținerea și apărarea libertăților individuale (...). Libertățile politice [vizează] libertatea presei, a întrunirilor, libertatea de conștiință, dreptul de a-și exprima în libertate opiniile, siguranța de a nu fi arestat fără motiv (...). Libertatea economică e fondată pe ideea că economia se supune unor legi naturale și că statul nu trebuie să le perturbe pe acestea, prin intervenții care ar risca să le denatureze funcționarea.” (S. Bernstein, P. Milza, *Istoria secolului XX*)

C. „Ceea ce caracterizează statul democratic sunt obiectivele pe care și le propune și mijloacele prin care el caută să le atingă. (...) Democrația este o creație continuă și perfectibilă. (...) Democrația ține cont de evoluția ideilor, pe care experiența, adică lecția succeselor și a eșecurilor, o aduce sub controlul unei libere discuții și al unei libere aprecieri.” (R. Schuman, *Pentru Europa*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Selectați, din sursa A, o caracteristică a democrației. **2 puncte**
 2. Precizați regimul politic la care se referă sursa B. **2 puncte**
 3. Menționați o informație, din textul B, și o altă din textul A, aflate în relație cauză-efect. **6 puncte**
 4. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la avantajele democrației, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 5. Menționați, din sursa C, un punct de vedere referitor la avantajele democrației, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 6. Prezentați două curente culturale, în Europa, în secolele al XIX-lea – al XX-lea. **6 puncte**
 7. Prezentați o practică totalitară în epoca contemporană, precizând și statul european în care ea s-a aplicat. **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 59

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Expresionistul este deplin conștient de lumea vizibilă (...) închide ochii pentru a explora mintea, spiritul, imaginația. (...) Expresionistul este conștient că trăiește în mai multe lumi complexe care se suprapun și că mai există și alte lumi de explorat, pe care ochiul nu le vede, iar logica nu le poate interpreta. Picturile expresioniste se concentrează mai mult asupra psihologicului decât asupra firescului, descriind lumi intangibile, cu ajutorul unor tehnici și simboluri noi, prin culori discordante și forme denaturate.”
(W. Fleming, *Arte și idei*)

B. „[Expresionismul] a apărut, sub prima sa formă, între 1895-1900, ca o reacție contra impresionismului.”
(M. Nicolau-Golfin, *Istoria artei*)

C. “Norvegianul E. Munch, deschide, în 1892, la Berlin, o expoziție personală care contribuie la cristalizarea mișcării expresioniste.”
(C. Prut, *Dicționar de artă modernă*)

D. „Expresionismul se naște aproape, în același timp, în diferite orașe germane (...). Centrele culturale, (Dresda, München, Berlin) se bazează mai ales pe căutările și pe experimentul artiștilor locali. În vibrantă opoziție față de moștenirea istorică a Dresdei, apare [mișcarea] *Podul*. (...) De cu totul altă factură intelectuală este grupul care se formează la München, *Călărețul albastru*, [considerat] versantul cel mai liric al întregii mișcări expresioniste. (...) Primul Război Mondial, o barieră netă pentru multe mișcări și curente, nu întrerupe dezvoltarea expresionismului german, dimpotrivă [apar] *Constructivismul* rațional din Weimar (...) și realismul exasperant al grupului berlinez *Noul obiectivism*. (...) Expresionismul, în ansamblu, este considerat de regimul nazist <artă degenerată>. Toți pictorii, care pot, emigrează din Germania nazistă, lăsând un vid cultural greu de completat.”
(*Pictura modernă. Impresioniștii și avangardele secolului al XX-lea*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți, din sursa B, curentul cultural împotriva căruia reacționează expresionismul. **2 puncte**
2. Numiți personalitatea precizată în sursa C. **2 puncte**
3. Precizați, din sursa B și din sursa C, câte un eveniment artistic desfășurat în ultimul deceniu al secolului al XIX-lea. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care abordează expresionismul din punct de vedere artistic, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care abordează expresionismul din punct de vedere artistic și istoric, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
6. Prezentați două caracteristici ale unei alte ideologii totalitare, în Europa secolului al XX-lea, în afara celei precizate în text. **6 puncte**
7. Prezentați o altă practică din domeniul culturii promovată în epoca modernă și/ sau contemporană, în afara celei precizate în text, numind și statul european în care s-a aplicat. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 60

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Cel de al doilea domeniu principal în care Alexandru* a promovat reformele a fost învățământul. El și-a dat seama că sistemul educațional de atunci [din Rusia] era ineficient și lipsit de vigoarea necesară ca să producă oamenii, de care era nevoie pentru armată și serviciul civil.”
(R. Sherman, *Rusia, 1815-1881*)

* Alexandru I - țar al Rusiei în perioada 1801-1825

B. „În 1817, [Golițan] a preluat conducerea noului Minister al Problemelor Spirituale și al Învățământului. Golițan (...) avea o înclinație firească spre Biserica Ortodoxă (...). Principalul scop al lui Golițan a fost [ca prin lectură și educație] să existe cât mai mulți oameni capabili să citească Biblia și să descopere singuri adevărurile divine. El credea că Scripturile* aveau să fie singurul antidot eficace împotriva raționalismului promovat de liber-cugetători, în care a identificat principala cauză a problemelor Rusiei și ale întregii societăți europene din acele vremuri. <Gândirea liberă> presupunea contestarea tuturor structurilor sociale și politice existente.”

(R. Sherman, *Rusia, 1815-1881*)

*Scripturi – scriere bisericească cuprinzând Vechiul și Noul Testament, Biblie

C. „În 1819, la Universitatea din Kazan [s-a] descoperit un focar de liber-cugetători radicali și i [s-a] recomandat țarului să închidă imediat universitatea. Alexandru nu era pregătit să meargă atât de departe și [a cerut să se] curețe universitatea de ideile și influențele periculoase.”

(R. Sherman, *Rusia, 1815-1881*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă cele trei surse. **2 puncte**
2. Numiți țarul Rusiei din sursa A. **2 puncte**
3. Numiți câte o instituție, din textul B, respectiv, din textul C. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la învățământ, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la învățământ, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați alte două politici practicate în domeniul culturii în Europa modernă și/ sau contemporană, în afara celor precizate în texte. **6 puncte**
7. Prezentați un curent cultural din Europa modernă sau contemporană, precizând și secolul apariției sale. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 61

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Această îndârjire a poziției Franței se confirmă, în anul următor, prin refuzul generalului [Charles de Gaulle*] de a admite cererea de aderare la Piața Comună a Marii Britanii. (...) De Gaulle nu se lasă înduplecat. Pentru el, este clar că Regatul Unit, în realitate atașat de Pactul Atlantic și solidar cu Statele Unite, nu poate fi decât <calul troian> al americanilor din Comunitate și groparul <Europei celor Șase>**. [Ca urmare] în timpul conferinței de presă din 14 ianuarie 1963 el își face publică hotărârea de a se opune candidaturii engleze: demers unilateral ce șochează profund pe partenerii Franței din Comunitatea Economică Europeană, care își dăduseră deja acordul.”
(S. Berstein, P. Milza, *Istoria Europei*)

*Charles de Gaulle – președintele Franței

**Europa celor Șase - denumire dată Comunității Economice Europene, formată din Franța, Italia, Germania, Belgia, Olanda și Luxemburg

B. ”În problema atât de importantă a lărgirii Comunității [Economice] Europene, respectiv, atitudinea față de candidaturile Marii Britanii, Danemarcei, Irlandei și Norvegiei, am ajuns la un acord. S-a hotărât în cadrul Comunității, că aceasta este gata să discute noile adeziuni și în acest scop, se va pune la punct o atitudine comună [a celor Șase] pentru negocierile ce se vor deschide, într-un spirit pozitiv. (...) Eu cred că pot să spun că această conferință a fost fericită pentru Europa, căreia îi deschide noi speranțe.”

(Declarația președintelui Franței, G. Pompidou, la Conferința C.E.E. de la Haga, 1969)

C. ”Negocierile, începute din iulie 1970, s-au terminat cu semnarea tratatelor de aderare la Bruxelles, pe 22 ianuarie 1972. (...). Este prevăzută o perioadă de cinci ani pentru a realiza modificările necesare. În Marea Britanie, ratificarea este obținută de la o mare majoritate, căci aici nu depinde decât de un vot al Camerei Comunelor, iar în celelalte trei țări ea trebuia să fie aprobată prin referendum. (...) În Irlanda 56,7% spun <da>, în Danemarca, 68% din voturi sunt pentru (...). Cât despre Norvegia, coaliția de extremă dreaptă, o parte a stângii ostile unei Europe <a marelui capital> și mediile tradiționaliste și naționaliste, vor respinge, contra oricărei așteptări, intrarea în Comunitatea Economică Europeană, cu aproape 54% de voturi împotriva.”

(S. Berstein, P. Milza, *Istoria Europei*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Numiți președintele Franței la care se referă sursa A. **2 puncte**
3. Precizați, pe baza sursei B, respectiv, a sursei C, câte o informație referitoare la Danemarca. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia Franța a fost de acord cu admiterea Marii Britanii în Comunitatea Europeană, selectând două informații aflate în relație cauză-efect. **5 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia Franța a fost de acord cu admiterea Marii Britanii în Comunitatea Europeană, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
6. Prezentați două practici totalitare din Europa contemporană. **6 puncte**
7. Prezentați un curent cultural în Europa modernă și/ sau contemporană, numind și statul în care a apărut. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 62

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Mișcările de avangardă, care înfloriseră în toate domeniile la începutul Revoluției [din 1917] și care sunt numite, în continuare, în Rusia <artă de stânga> vor fi condamnate acum, prigonite ca < formaliste>. Numeroși scriitori sau directori de teatru sunt arestați și dispar misterios. Majoritatea scriitorilor de valoare se refugiază în tăcere sau în semităcere. Șolohov, autorul cărții *Pe Donul liniștit* nu va mai scrie nimic până la moartea lui Stalin. (...) Literatura, teatrul, cinematografia sunt strict supravegheate, cea mai mică deviere este denunțată, pedepsită. Pe scurt, de-a lungul întregii dictaturi a lui Stalin, artiștii au fost aduși la ordine ca și restul populației sovietice. Conformismul și mediocritatea marchează întreaga producție a acestei epoci.”

(F. Braudel, *Gramatica civilizațiilor*)

B. “În timpul expoziției [universale de la Paris] din 1937, aspectul marțial* al Pavilionului german și sculpturile monumentale ale lui Josef Thorak, expuse acolo, reprezentau un manifest al artei naziste. Naziștii decretează că arta modernă este bolnavă și începând din 1937, o ținut în exil la stâlpul infamiei în cursul expoziției itinerante intitulată <artă degenerată>. Arta modernă este exilată din muzeele [din Germania]; artiștilor li se interzice să mai picteze; mulți dintre ei emigrează.”

(J. Debicki, J.-F. Favre, D. Grünewald, A. F. Pimentel, *Istoria artei. Pictură, sculptură, arhitectură*)

*marțial – solemn, impunător, ostășesc, de război

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți câte un stat la care se referă sursa A, respectiv, sursa B. **4 puncte**
2. Precizați, pe baza sursei A, respectiv, a sursei B, câte o informație referitoare la situația oamenilor de cultură. **6 puncte**
3. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la atitudinea regimului politic față de curentele culturale moderne, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
4. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la atitudinea regimului politic față de curentele culturale moderne, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Prezentați două curente culturale din Europa modernă și/ sau contemporană. **6 puncte**
6. Prezentați o caracteristică a democrației europene a secolului al XX-lea, numind și un stat care a promovat-o. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 63

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Țările se vor strădui să acționeze împreună sau să se prăbușească împreună. Se consideră, de comun acord, că istoria construcției europene de la sfârșitul celui de al Doilea Război Mondial încoace nu are nimic exaltant (...). Ceea ce înseamnă că nu există altă cale pentru viitorul Europei: reticențele și refuzurile vehemente trebuie în ultimă instanță să cedeze în fața necesității.(...) Europa din timpul marilor imperii s-a schimbat. (...) Libera circulație a oamenilor a ideilor și a capitalurilor în spațiul creat de Comunitatea Economică Europeană a devenit o realitate (...) mai mult de jumătate din europeni sunt de acord cu crearea unei Uniuni Politice Europene dotată cu un guvern responsabil.”
(S. Bernstein, P. Milza, *Istoria Europei*)

B. „Continui să cred, așa cum v-am mai spus, că nimic nu va putea împiedica crearea Europei (unite) și aceasta se va face. Se va face fără entuziasm, din nefericire, căci renunțarea la prerogativele și atribuțiile statului național este dificilă și ridică în fiecare zi noi obiecții și termeni noi. Totuși, ea se va face, deoarece caracterul său de <necesitate> sfârșește prin a se impune chiar și celor mai reticenți.”
(G. Gafencu, 1953)

C. „Va veni ziua în care războiul va părea la fel de absurd, la fel de imposibil între Paris și Londra, Petersburg și Berlin, Viena și Torino, pe cât pare azi imposibil și absurd între Rouen și Amiens, între Boston și Philadelphia. Va veni vremea în care tu, Franță, tu, Italie, tu, Anglie, tu, Germanie, voi, toate națiunile de pe continent, vă veți contopi strâns, fără a vă pierde calitățile distincte și glorioasa individualitate, într-o unitate superioară, constituind o fraternitate europeană, așa cum Normandia, Bretania, Bourgogne, Lorena, Alsacia, cum toate provinciile noastre s-au contopit în Franța. Va veni ziua, în care singurele câmpuri de luptă vor fi piețele, deschizându-se comerțului și spiritele, deschizându-se ideilor. Va veni ziua, în care gloanțele și bombele vor fi înlocuite de voturi, de arbitrajul unui mare Senat suveran”.

(V. Hugo, discurs la Congresul Păcii de la Paris, 1833)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați un spațiu istoric la care se referă sursa C. **2 puncte**
2. Precizați evenimentul politico-militar la care se referă sursa A. **2 puncte**
3. Menționați, din sursa A, respectiv, din sursa C, o deosebire dintre instituțiile viitoarei Europe. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la viitorul unității europene, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa C, un punct de vedere referitor la viitorul unității europene, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două curente culturale în Europa secolelor al XIX-lea - al XX-lea. **6 puncte**
7. Prezentați o practică totalitară, din secolul al XX-lea, numind și un stat european în care este promovată. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 64

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. "Atitudinea Marii Britanii față de Europa a dezămăgit câțiva oameni politici europeni. Ei speraseră, mai ales după declarațiile lui Winston Churchill* de la Strasbourg, că Anglia se va alătura <Europei celor Șase>**. Fusesse uitat un fapt esențial (...) și anume că Anglia s-a considerat întotdeauna vecină a Continentului, și nu o parte componentă a acestuia. (...) Anglia, chiar dacă a încetat să mai fie o insulă, este în continuare o țară insulară. În plus, Marea Britanie a afirmat întotdeauna că legăturile sale cu [fostele colonii] nu-i permit să se lege prea strâns de Europa. În ceea ce privește schimburile comerciale, preferința imperială impune o atitudine distinctă de cea a națiunilor europene." (A. Maurois, *Istoria Angliei*)

* Winston Churchill – prim ministru al Marii Britanii (1940-1945; 1951-1955)

**Europa celor Șase - denumire dată Comunității Economice Europene, formată din Franța, Italia, Germania, Belgia, Olanda și Luxemburg

B. "Negocierile începute din iulie 1970 se vor termina cu semnarea tratatelor de aderare la Bruxelles, pe 22 ianuarie 1972. Cele patru țări candidate [Marea Britanie, Irlanda, Danemarca și Norvegia] acceptă tratatele. Este prevăzută o perioadă de cinci ani pentru a realiza modificările necesare. În Marea Britanie ratificarea este obținută de o mare majoritate căci aici nu depinde decât de un vot al Camerei Comunelor, iar în celelalte trei țări ea trebuia să fie aprobată prin referendum (...). [Ca urmare, se constituie], pe 11 ianuarie 1972, în mod oficial <Europa celor Nouă>." (S. Berstein, P. Milza, *Istoria Europei*)

*Europa celor Nouă - denumire dată Comunității Economice Europene, formată din Franța, Italia, Germania, Belgia, Olanda, Luxemburg, Marea Britanie, Irlanda și Danemarca

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
2. Numiți o personalitate istorică la care face referire sursa A. **2 puncte**
3. Precizați, pe baza surselor A și B, denumirea dată Comunității Economice Europene. **6 puncte**
4. Menționați din sursa A, un punct de vedere referitor la aderarea Marii Britanii la Comunitatea Economică Europeană, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați din sursa B, un punct de vedere referitor la aderarea Marii Britanii la Comunitatea Economică Europeană, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două practici culturale din Europa modernă și/ sau contemporană. **6 puncte**
7. Prezentați un curent cultural în Europa modernă și/ sau contemporană, numind și statul în care a apărut. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 65

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „În acest fel, putem vedea în arta abstractă de la începutul acestui secol semnul unui protest concret, dar utopic împotriva structurilor politice și materiale constrângătoare. De altfel, regimurile totalitare – precum național-socialismul în Germania sau stalinismul în Uniunea Sovietică – au condamnat această artă și au interzis-o. După prăbușirea dictaturilor, în 1945 și apoi în 1989, arta abstractă devine expresia libertății regăsite.”

(J. Debicki, J.-F. Favre, D. Grünewald, A. F. Pimentel, *Istoria artei. Pictură, sculptură, arhitectură*)

B. “În timpul expoziției [universale de la Paris] din 1937, aspectul marțial* al Pavilionului german și sculpturile monumentale ale lui Josef Thorak, expuse acolo, reprezentau un manifest al artei naziste. Naziștii decretează că arta modernă este bolnavă și începând din 1937, o ținut în exil din muzee; artiștilor li se interzice să mai picteze; mulți dintre ei emigrează.”

(J. Debicki, J.-F. Favre, D. Grünewald, A. F. Pimentel, *Istoria artei. Pictură, sculptură, arhitectură*)

*marțial – solemn, impunător, ostășesc, de război

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați două state la care se referă sursa A. **4 puncte**
2. Menționați o informație, din textul A și o alta din textul B, aflate în relație cauză-efect. **6 puncte**
3. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la atitudinea regimului politic față de curentele culturale moderne, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
4. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la atitudinea regimului politic față de curentele culturale moderne, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Prezentați alte două curente culturale în Europa modernă și/ sau contemporană, în afara celui precizat în texte. **6 puncte**
6. Prezentați o caracteristică a democrației europene a secolului al XX-lea, numind și un stat care a promovat-o. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 66

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Această îndârjire a poziției Franței se confirmă în anul următor prin refuzul generalului [Charles de Gaulle*] de a admite cererea de aderare la Piața Comună** a Marii Britanii. (...) De Gaulle nu se lasă înduplecat. Pentru el este clar că Regatul Unit, în realitate atașat de Pactul Atlantic*** și solidar cu Statele Unite, nu poate fi decât <calul troian> al americanilor din Comunitate și grovarul <Europei celor Șase>**. În timpul conferinței de presă din 14 ianuarie 1963 el își face publică hotărârea de a se opune candidaturii engleze: demers unilateral ce șochează profund pe partenerii Franței din Comunitatea Economică Europeană, care își dăduseră deja acordul.”
(S. Berstein, P. Milza, *Istoria Europei*)

*Charles de Gaulle – președintele Franței

**Piața Comună și Europa celor Șase - denumiri date Comunității Economice Europene, formate din Franța, Italia, Germania, Belgia, Olanda și Luxemburg

***Pactul Atlantic - Organizația Tratatului Atlanticului de Nord (NATO); organizație militară constituită, în 1949, din Statele Unite, Canada și 10 state europene

B. „Atitudinea Marii Britanii față de Europa a dezămăgit câțiva oameni politici europeni. Ei speraseră, mai ales după declarațiile lui Winston Churchill* de la Strasbourg, că Anglia se va alătura <Europei celor Șase>. Fusese uitat un fapt esențial (...) și anume că Anglia s-a considerat întotdeauna vecină a Continentului, și nu o parte componentă a acestuia. (...) Anglia, chiar dacă a încetat să mai fie o insulă, este în continuare o țară insulară. În plus, Marea Britanie a afirmat întotdeauna că legăturile sale cu [fostele colonii] nu-i permit să se lege prea strâns de Europa. În ceea ce privește schimburile comerciale, preferința imperială impune o atitudine distinctă de cea a națiunilor europene. Totuși, constituirea unei piețe europene de 160 de milioane de cumpărători nu o poate lăsa indiferentă.”
(A. Maurois, *Istoria Angliei*)

*Winston Churchill – prim ministru al Marii Britanii

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați, din sursa A, alte două denumiri date Comunității Economice Europene. **4 puncte**
2. Precizați câte o personalitate istorică la care se referă sursa A, respectiv, sursa B. **6 puncte**
3. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la posibilele consecințe ale includerii Marii Britanii în Comunitatea Europeană, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
4. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la posibilele consecințe ale includerii Marii Britanii în Comunitatea Europeană, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Prezentați două curente culturale în Europa modernă și/ sau contemporană. **6 puncte**
6. Prezentați o caracteristică a democrației europene a secolului al XX-lea, numind și un stat în care s-a aplicat. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 67

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Nu sunt foarte sigur, dar cred că în 1872 a avut loc prima expoziție a unui grup restrâns care a purtat, de atunci înainte numele de <impresioniști>. (...) Nu voi face istoricul lor: toată lumea îi cunoaște. Îl semnez doar, pentru a constata unul din cele mai multe eforturi eficiente, care au fost făcute în Franța de un grup de oameni, a căror forță și al căror talent a luptat împotriva unor puteri formidabile: Oficialitatea, Presa și Banul. (...) E vorba de o artă fără sfârșit, înzestrată cu tehnici multiple, aptă să traducă emoțiile naturii și ale omului, adaptându-se fiecărui individ, fiecărei epoci și la bucurie și la durere.”
(Paul Gauguin, despre impresionism, 1902)

B. „La [galeriile] Durand-Ruel se deschide o nouă expoziție despre care ni se spune că este de pictură. (...) Sunt indivizi care pufnesc în râs în fața acestor lucruri, dar eu am inima strânsă. Acești așa-ziși artiști se intitulează <impresioniști, intransigenți>, ei iau pânzele, culorile și pensulele, aruncă la întâmplare câteva culori și semnează tabloul. (...) A-l face pe Pissarro să înțeleagă că arborii nu sunt violeti, că cerul nu are culoarea untului proaspăt, că în nicio țară nu se pot vedea lucrurile pe care le pictează el și că nicio persoană inteligentă nu se poate adapta unor asemenea rătăcirii, este imposibil”.
(*Le Figaro*, aprilie 1876)

*Camille Pissarro - pictor impresionist

C. „Huysmans*, care criticase în trecut stilul impresionist, (...) era acum convins că impresionismul atinsese plenitudinea și afirma că evoluția impresionismului a atins perfecțiunea cu pictura lui Pissarro. În realitate ochiul său se obișnuise cu particularitățile noului stil. (...) În articolul *Expoziția independenților în 1881*, Huysmans scria: <Domnul Pissarro poate fi clasat astăzi în rândul pictorilor noștri remarcabili și îndrăzneți. Dacă își va păstra ochiul la fel de receptiv, de agil și de fin, vom avea cu siguranță în el pe cel mai original peisagist al epocii>. Laudele nu erau exagerate. Pissarro produce o impresie deosebită cu cele douăzeci și opt de tablouri expuse, cel mai important și mai valoros ansamblu din întreaga expoziție.” (R. E. Shikes, P. Harper, *Pissarro*)

*Huysmans - scriitor francez

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A și sursa C. **2 puncte**
2. Precizați spațiul istoric la care se referă sursa A. **2 puncte**
3. Precizați modalitatea prin care se făceau cunoscute creațiile artistice menționată atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
4. Precizați o asemănare referitoare la denumirea dată pictorilor menționați atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la atitudinea unor contemporani față de Pissarro, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Menționați, din sursa C, un punct de vedere referitor la atitudinea unor contemporani față de Pissarro, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
7. Prezentați două politici culturale promovate în Europa în epoca modernă și/ sau contemporană. **6 puncte**
8. Prezentați o caracteristică a democrației europene din secolul al XX-lea, numind și un stat în care a fost promovată. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 68

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Europa nu va fi construită într-o singură etapă, nici dintr-o dată; ea se va naște prin realizările concrete, ce vor crea, mai întâi, o solidaritate de fapt. Apropierea națiunilor europene cere ca opoziția seculară dintre Franța și Germania să fie eliminată. (...) În acest scop, guvernul francez propune o acțiune imediată, cu un obiectiv limitat, dar decisiv. [Prin Planul Schuman] guvernul francez propune plasarea întregii producții franco-germane de cărbune și oțel sub o înaltă Autoritate Comună, într-o organizație deschisă participării și altor țări ale Europei. (...) Prin punerea, în comun, a producției de bază, prin înființarea unei instituții comune, ale cărei decizii vor lega Franța, Germania și țările care vor adera, această propunere realizează primul pas concret spre o federație europeană indispensabilă păstrării păcii.”
(Robert Schuman, 9 mai 1950)

B. “Principalul scop pe care și-l propun instigatorii la război – imperialiștii - este să includă direct Germania de Vest în blocul agresiv al Atlanticului de Nord*, cu scopul de a-i folosi industria și resursele umane pentru scopuri agresive (...). În aceeași lumină, trebuie să vedem și pretinsul <plan de folosire în comun a producțiilor de cărbune și oțel germane și franceze>, plan elaborat la Washington și propus de Robert Schuman. Datorită unei asemenea <uniuni> a resurselor industriale și a materiilor prime ale bazinelor Ruhr și Lorena, se propune punerea bazei industriei de război a blocului agresiv al Atlanticului de Nord, condus de imperialiștii americani.”

(*Pravda*, Moscova, 17 mai 1950)

*Atlanticul de Nord - Organizația Tratatului Atlanticului de Nord (NATO); organizație militară constituită, în 1949, din Statele Unite, Canada și 10 state europene

C. „În Germania, în Italia și în [Belgia, Olanda și Luxemburg], reacția este favorabilă. Planul Schuman este bine primit și de Statele Unite (...). Partizanii unei integrări europene din punct de vedere economic și dacă este posibil și politic, apar mai ales în rândurile democrației creștine, ale socialismului democratic și ale diferitelor formațiuni liberale, adică în organizațiile politice care formează nucleul coalițiilor aflate la putere în țările vest europene. (...) Din 18 aprilie 1951, șase țări, Franța, Republica Federală Germană, Italia, Belgia, Olanda și Luxemburgul, semnează Tratatul de la Paris care instituie Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului.”

(Serge Berstein, Pierre Milza, *Istoria Europei*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa C. **2 puncte**
2. Precizați un stat european la care se referă sursa A. **2 puncte**
3. Menționați o informație din textul A, și o alta din textul C, aflate în relație cauză-efect. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la consecințele punerii în practică a Planului Schuman, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la consecințele punerii în practică a Planului Schuman, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două politici culturale adoptate în Europa modernă și/sau contemporană. **6 puncte**
7. Prezentați un curent cultural în Europa modernă și/sau contemporană, numind și statul în care a apărut. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 69

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Termenul [realism] desemnează, mai exact, o mișcare ce, între 1848 și 1860, reacționează împotriva romantismului și a academismului neoclasicilor. [El] se răspândește în [Germania, Anglia, Franța]. (...) Pictorii realiști reprezintă viața modernă și, în particular, <realitatea socială>. Astfel, G. Courbet înțelege să ridice scena de gen la statutul de pictură istorică. J. Fr. Millet se inspiră din lumea țăranilor. (...) H. Daumier își arată preferința față de cei umili, pictând o lume săracă și în suferință.”

(J. Debicki, J. Favre, D. Grünwald, A.F. Pimentel, *Istoria artei. Pictura, sculptura, arhitectura*)

B. „Courbet demonstrează că subiectele pot fi și trebuie preluate din viața reală, din orice manifestare. (...) Nu este, deci, deloc necesar să ne adresăm mitologiei și alegoriei, oricât ar fi de prețuite aceste surse de inspirație, în lumea contemporană. Este cunoscut [ceea ce spunea] Courbet: <Cum aș putea picta îngeri, când n-am văzut niciunul niciodată?> ”

(G. Oprescu, *Manual de istoria artei*)

C. “Domnul Courbet e un spirit rebel pentru că înfățișează, cu bună credință, burghezi, țărani și țăranici în mărime naturală. Aceasta e prima obiecție. Nu vrem să admitem că un spărgător de piatră valorează cât un prinț: aristocrația se înfurie văzând că oamenilor de rând li s-au acordat atâția metri de pânză pictată, [căci] numai suveranii au dreptul să fie reprezentanți în mărime naturală.”

(J.H. Champfleury, *Realismul*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Precizați un spațiu istoric la care se referă sursa A **2 puncte**
3. Precizați, pe baza sursei A, respectiv, a sursei C, o deosebire dintre categoriile sociale. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la arta lui G. Courbet, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa C, un punct de vedere referitor la arta lui G. Courbet, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două practici politice totalitare din Europa contemporană. **6 puncte**
7. Prezentați un alt curent cultural în Europa modernă și/ sau contemporană, în afara celor precizate în texte, numind și statul în care apare. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 70

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Cel de al doilea domeniu principal în care Alexandru* a promovat reformele a fost învățământul. El și-a dat seama că sistemul educațional de atunci [din Rusia] era ineficient și lipsit de vigoarea necesară ca să producă oamenii de care era nevoie pentru armată și serviciul civil. Totodată, era tot mai preocupat de sentimentul, că era trimisul lui Dumnezeu pe pământ. Prin urmare, a ajuns la concluzia că persoana, care ar fi coordonat cel mai bine această reformă trebuia să fie un om animat de profunde convingeri religioase. Așa se face că l-a ales pe prințul Golițan.”

(R. Sherman, *Rusia, 1815-1881*)

* Alexandru I - țar al Rusiei în perioada 1801-1825

B. „În 1817, [Golițan] a preluat conducerea noului Minister al Problemelor Spirituale și al Învățământului. Golițan (...) avea o înclinație firească spre Biserica Ortodoxă (...). Principalul scop al lui Golițan a fost [ca prin lectură și educație] să existe cât mai mulți oameni capabili să citească Biblia și să descopere singuri adevărurile divine. El credea că Scripturile* aveau să fie singurul antidot eficace împotriva raționalismului promovat de liber-cugetători, în care a identificat principala cauză a problemelor Rusiei și ale întregii societăți europene din acele vremuri. <Gândirea liberă> presupunea contestarea tuturor structurilor sociale și politice existente.”

(R. Sherman, *Rusia, 1815-1881*)

*Scripturi – scriere bisericească cuprinzând Vechiul și Noul Testament, Biblie

C. „În 1819, la Universitatea din Kazan [s-a] descoperit un focar de liber-cugetători radicali și i [s-a] recomandat țarului să închidă imediat universitatea. Alexandru nu era pregătit să meargă atât de departe și [a cerut să se] curețe universitatea de ideile și influențele periculoase. [S-a] demis aproape jumătate din corpul profesoral. (...) Tinerii, la care se depistau tendințe [ireverențioase], erau obligați să poarte însemne care-i stigmatizau drept <păcătoși>. Vinovații de calibru erau trimiși la carceră, în timp ce restul studenților se rugau pentru mântuirea lor.”

(R. Sherman, *Rusia, 1815-1881*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursele B și C. **2 puncte**
2. Numiți statul la care se referă sursa A. **2 puncte**
3. Numiți personalitatea menționată atât în textul A cât și în textul B. **3 puncte**
4. Numiți personalitatea politică menționată atât în textul A cât și în textul C. **3 puncte**
5. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la învățământ, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Menționați, din sursa C, un punct de vedere referitor la învățământ, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
7. Prezentați două curente culturale în Europa modernă și/ sau contemporană. **6 puncte**
8. Prezentați o altă politică în domeniul culturii din epoca modernă și/ sau contemporană, în afara celor precizate, în texte, precizând și statul european în care se aplică. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 71

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „În memoria istorică a europenilor, în prim-plan apare în continuare identitatea națională, căci, așa cum uneori nu zărim pădurea din cauza copacilor, europenii nu-și percep continentul din cauza națiunilor. Vom învăța să gândim și să acceptăm Europa pentru ca ea să devină realitate. De veacuri, noi, europenii, ne-am obișnuit cu vechile noastre state și națiuni; ele vor mai exista multă vreme și va mai fi nevoie de ele. Însă, se vor schimba din nou, așa cum s-au schimbat și în trecut și poate, treptat, vor păli și vor dispărea, în final, pentru a ceda locul națiunii Europa a cărei formă azi doar o intuim.”

(H. Schulze, *Stat și națiune în istoria europeană*)

B. „Națiunea, așa cum o cunoaștem, a apărut o dată cu începutul unei profunde mutații economice. Ea a reprezentat forța de coeziune care a permis construirea unei organizări politice și sociale pe măsura transformărilor, care au schimbat total modul de viață al oamenilor. Faptul că, rolul său se încheie în momentul în care începe o altă mutație radicală, nu are nimic tragic în sine, cu condiția ca o nouă forță de coeziune să îi ia locul. De altfel, depășirea istorică a națiunii nu va însemna, probabil, și dispariția sa, tot așa cum edificarea ei nu a însemnat distrugerea altor tipuri de formațiuni colective, sortite doar să joace, din acel moment, un rol secundar.”

(A.-M. Thiesse, *Crearea identităților naționale în Europa*)

C. „O națiune este așadar o mare solidaritate constituită pe baza sentimentului de sacrificiu al celor care l-au făcut și al celor dispuși să-l mai facă. Ea presupune un trecut; totuși în prezent se rezumă la un fapt tangibil: consimțământul, dorința clar exprimată de a continua viața comună. Existența unei națiuni este (...) un plebiscit zilnic. (...) Națiunea, ca și individul, este rezultatul unui lung trecut de eforturi, de sacrificii și devotamente. Dintre toate, cultul strămoșilor este cel mai legitim; strămoșii ne-au făcut ceea ce suntem. Un trecut eroic, oameni mari, glorie (mă refer la cea adevărată), iată capitalul social pe care [se fundamentează] o idee națională”.

(E. Renan, *Ce este națiunea*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați, pe baza sursei C, două componente ale capitalului social, pe care se fundamentează ideea națională. **4 puncte**
2. Menționați, pe baza sursei B, respectiv, a sursei C, câte o caracteristică a națiunii. **6 puncte**
3. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la existența în viitor a națiunii, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
4. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la existența în viitor a națiunii, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Prezentați două politici culturale aplicate în Europa, în secolele al XIX-lea- al XX-lea. **6 puncte**
6. Prezentați o caracteristică a unei ideologii totalitare din secolul al XX-lea, numind și statul european care a promovat-o. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 72

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Termenul [realism] desemnează mai exact o mișcare ce, între 1848 și 1860, reacționează împotriva romantismului și a academismului neoclasicilor întârziați. [El] se răspândește în toată Europa. (...) Pictorii realiști reprezintă viața modernă și, în particular, <realitatea socială>. Astfel, Jean François Millet se inspiră din lumea țăranilor. (...) Honoré Daumier își arată preferința față de cei umili pictând o lume săracă și în suferință. (...) După votarea legii din 1835 care interzice satira politică, Daumier se ocupă de satira socială”

(J. Debicki, J. Favre, D. Grünwald, A.F. Pimentel, *Istoria artei. Pictura, sculptura, arhitectura*)

B. „În 1855, arta invadase Parisul. Aproape de Palatul industriei se găsea o altă sală de expoziție – Pavilionul realismului – unde erau expuse pânzele lui Gustave Courbet. Deși zece dintre tablourile sale fuseseră admise în expoziția oficială, juriul îi respinsese două lucrări la care pictorul ținea în mod deosebit. Furios, Courbet își construiește o sală proprie și expune acolo, în plus, alte patruzeci de pânze. Subiectele obișnuite ale tablourilor sale realiste mulțumeau arta oficială.”

(R. E. Shikes, P. Harper, *Pissarro*)

C. “D-nul Courbet e un spirit rebel pentru că înfățișează cu bună credință burghezi, țărani și țăranți în mărime naturală. Aceasta e prima obiecție. Nu vrem să admitem că un spărgător de piatră valorează cât un prinț: aristocrația se-nfurie văzând că oamenilor de rând li s-au acordat atâtia metri de pânză pictată; numai suveranii au dreptul să fie reprezentanți în mărime naturală.”

(J.H. Champfleury, *Realismul*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
 2. Precizați spațiul istoric la care se referă sursa B. **2 puncte**
 3. Precizați, pe baza sursei A, respectiv, sursei B, câte o interdicție referitoare la libera manifestare a artiștilor. **6 puncte**
 4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia arta are libertate în privința abordării temelor legate de “oamenii de rând”, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
 5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia arta are libertate în privința abordării temelor legate de “oamenii de rând”, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
 6. Prezentați două practici politice totalitare și/ sau democratice, în Europa secolului al XX-lea. **6 puncte**
 7. Prezentați un alt curent cultural, în Europa modernă și/ sau contemporană, în afara celor precizate în texte, numind și statul în care a apărut. **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 73

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. "Articolul A

Prin acest Tratat, Înaltele părți contractante stabilesc, între ele, Uniunea Europeană, în continuare denumită „Uniunea”.

Acest tratat marchează o nouă etapă în procesul de creare a unei uniuni și mai puternice între popoarele Europei, în care deciziile sunt luate cât mai aproape de cetățean.(...)

Articolul B

Uniunea își propune următoarele obiective:

Să promoveze progresul economic și social echilibrat și susținut, în special, prin crearea unei zone fără frontiere interne (...) și prin stabilirea unei uniuni economice și monetare, inclusiv, prin monedă unică, conform prevederilor acestui Tratat.(...)

Articolul F

Uniunea va respecta identitatea națională a Statelor Membre, ale căror sisteme de guvernare se bazează pe principiile democrației.”

(Tratatul de la Maastricht de constituire a Uniunii Europene, 1992)

B. „Este adevărat că există alternativa oferită de formarea identității europene. Aceasta s-ar putea constitui pe baza valorilor comune Europei de Vest și chiar ale celei Centrale: legitimitatea guvernării consimțite și obstrucționate de contraputeri ce-i limitează excesele, atașamentul față de libertățile formale garantate de cele reale, ca și tradiția mai recentă a unei justiții distributive ce atenuează diferențele de bogăție (...). Pentru a se dezvolta o identitate politică pe continent, trebuie fără îndoială să se consolideze în prealabil un spațiu public de dezbatere, care să ofere europenilor o conștiință a intereselor lor solidare, cât și a unui interes general, superior celui al părților.”

(Guy Hermet, Istoria națiunilor și a naționalismului în Europa)

C. "Istoria națiunilor noastre demonstrează că o identitate colectivă se construiește printr-o muncă, de asemenea, colectivă, care se sprijină pe noile mijloace de comunicare. Ea ne învață încă o lecție, mai importantă: națiunea a fost elaborată în strânsă legătură cu două idei, pe atunci noi în Europa: fericirea și democrația. Acestea nu s-au învechit. Elaborarea unei identități comune nu va însemna nimic, dacă nu va fi însoțită de un autentic proiect politic care să le propună cetățenilor Uniunii să redevină actori ai propriului destin.”

(A.-M. Thiesse, Crearea identităților naționale în Europa)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați, pe baza sursei A, două obiective economice ale Uniunii Europene. **4 puncte**
2. Menționați, pe baza sursei A, respectiv, a sursei C, câte o informație referitoare la democrație. **6 puncte**
3. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la rolul implicării cetățenilor europeni în formarea identității europene, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
4. Menționați, din sursa C, un punct de vedere referitor la rolul implicării cetățenilor europeni în formarea identității europene, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Prezentați două curente culturale în Europa din secolele al XIX-lea - al XX-lea. **6 puncte**
6. Prezentați o politică promovată în domeniul culturii în epoca modernă sau contemporană, precizând și statul european în care a fost adoptată. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 74

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Eu cred, că cea mai importantă sarcină ce revine astăzi Uniunii Europene, este aceea de a reflecta cu luciditate asupra a ceea ce înseamnă identitatea europeană, de a propune o organizare diferită a responsabilității europene. (...) Dacă cetățenii Europei vor înțelege că Uniunea nu este un monstru birocratic, anonim, conceput pentru a le restrânge sau a le anula autonomia, ci că este o comunitate de tip nou, care, dimpotrivă, le permite și mai multă libertate, atunci Uniunea nu are de ce să se teamă pentru viitorul ei.”
(V. Havel, *Discurs*, 1994)

B. „Este adevărat că există alternativa oferită de formarea identității europene. Aceasta s-ar putea constitui pe baza valorilor comune Europei de Vest și chiar ale celei Centrale (...). Aparatul integrării europene este, întâi de toate, juridic, într-atât încât, în loc să-i unească pe europenii, îi desparte. (...) Pentru a se dezvolta o identitate politică pe continent, trebuie fără îndoială să se consolideze în prealabil un spațiu public de dezbatere, care să ofere europenilor o conștiință a intereselor lor solidare, cât și a unui interes general, superior celui al părților.”
(G. Hermet, *Istoria națiunilor și a naționalismului în Europa*)

C. „Art. 6. Uniunea [Europeană] este fondată pe principiul libertății, al democrației, al respectului drepturilor omului și libertăților fundamentale, precum și al statului de drept, principii care sunt comune statelor membre. (...) Uniunea respectă identitatea națională a statelor membre.”
(*Tratatul de la Maastricht*, 7 februarie 1992)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursele A și C. **2 puncte**
 2. Precizați, pe baza sursei B, o caracteristică a procesului integrării europene. **2 puncte**
 3. Menționați, pe baza sursei A, respectiv, B câte o informație referitoare la identitatea europeană. **6 puncte**
 4. Menționați un punct de vedere exprimat în sursa A, referitor la rolul valorilor democratice în formarea Uniunii Europene, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 5. Menționați un punct de vedere exprimat în sursa C, referitor la rolul valorilor democratice în formarea Uniunii Europene, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 6. Prezentați două curente culturale în Europa modernă și/ sau contemporană. **6 puncte**
 7. Prezentați o politică promovată în domeniul culturii în epoca modernă și/ sau contemporană, precizând și statul european în care a fost adoptată. **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 75

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Noile instituții (ale Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului) vor provoca o breșă în zidul suveranității naționale, care blochează calea spre unitatea europeană. De o mie de ani, suveranitatea națională s-a manifestat în Europa prin afirmarea naționalismului și prin tentative zadarnice și sângeroase ale unor state de a-și impune hegemonia asupra altora. Stabilirea instituțiilor și a regulilor comune, care vor asigura fuziunea suveranităților naționale, îi va uni pe europeni sub o autoritate comună și va elimina cauzele fundamentale ale conflictelor (...). Suntem decizi să unificăm Europa și să acționăm rapid.”
(J. Monnet, 1952)

B. “Art. 1. Prin prezentul tratat înaltele părți contractante instituie între ele o Comunitate Economică Europeană.

Art. 2. Comunitatea are ca misiune, prin stabilirea unei piețe comune și prin apropierea progresivă a politicilor economice a statelor membre, să promoveze o dezvoltare armonioasă a activităților economice în ansamblul Comunității, o expansiune continuă și echilibrată, o stabilitate crescută, o dezvoltare accelerată a nivelului de viață și a relațiilor mai strânse între statele membre.”
(*Tratatul de la Roma*, 1957)

C. “Principalul scop pe care și-l propun instigatorii la război – imperialiștii - este să includă direct Germania de Vest în blocul agresiv al Atlanticului de Nord*, cu scopul de a-i folosi industria și resursele umane pentru scopuri agresive (...). În aceeași lumină trebuie să vedem și pretinsul <plan de folosire în comun a producțiilor de cărbune și oțel germane și franceze>, plan elaborat la Washington și propus de Robert Schuman. Datorită unei asemenea <uniuni>** a resurselor industriale și a materiilor prime ale bazinelor Ruhr și Lorena, se propune punerea bazei industriei de război a blocului agresiv al Atlanticului de Nord, condus de imperialiștii americani.”

(*Pravda*, Moscova, 17 mai 1950)

*Atlanticul de Nord - Organizația Tratatului Atlanticului de Nord (NATO); organizație militară constituită, în 1949, din Statele Unite ale Americii, Canada și 10 state europene

** Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați un spațiu istoric la care se referă sursa C. **2 puncte**
2. Precizați organizația europeană la care se referă sursa B. **2 puncte**
3. Menționați o informație, din textul A, și o alta din textul B, aflate în relație cauză-efect. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia constituirea Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului a fost un proiect pacifist, selectând două informații aflate în relație cauză-efect. **5 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia constituirea Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului a fost un proiect pacifist, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
6. Prezentați două curente culturale în Europa secolelor al XIX-lea - al XX-lea. **6 puncte**
7. Prezentați o politică promovată în domeniul culturii în epoca modernă și/ sau contemporană, precizând și statul european în care s-a aplicat. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 76

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Se afirmă către 1865, un principiu fundamental: alegerea subiectului nu trebuie să fie restrictivă pentru artist, care dimpotrivă, trebuie să se simtă liber să exprime propriile impresii în fața oricărei teme. Acest concept, exprimat [de impresioniști] deocamdată în formă embrionară, poate fi considerat fundamentul picturii moderne, reluat și dezvoltat de toate avangardele artistice.”

(Pictura modernă. Impresioniștii și avangardele secolului al XX-lea)

B. „Monet a finalizat această lucrare [*Impresie, răsărit de soare*] în 1872, reprezentând, într-un cadru simplu, soarele răsărind în depărtări deasupra portului neguros al orașului Le Havre. Lucrarea a fost expusă la Paris, pe 15 aprilie 1874, în cadrul unei expoziții alcătuită din 67 de picturi ale artiștilor (...) Criticii au privit cu ironie expoziția. Unul dintre aceștia, L. Leroy, a remarcat această pictură a lui Monet, intitulând ulterior articolul său critic *Expoziție de impresioniști* și remarcând caustic: <tapetul, în faza de început a prelucrării, este o lucrare mai completă decât aceasta>. Eticheta s-a păstrat și în câțiva ani termenul impresionism a devenit unul comun, iar practicanții acestui stil recunoscuți.”

(Viața și operele marilor protagoniști ai artei)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă cele două surse. **2 puncte**
2. Selectați, pe baza sursei B, numele tabloului lui Monet. **2 puncte**
3. Menționați o informație, din textul A și o alta din textul B, aflate în relație cauză-efect. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la impresioniști și la creațiile lor, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la impresioniști și la creațiile lor, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două practici totalitare din Europa contemporană. **6 puncte**
7. Prezentați o caracteristică a democrației în Europa secolului al XX-lea, numind și un stat care o promovează. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 77

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. "Un nou dezastru se abate asupra cartierului [Operei din Paris]. La [galeriile] Durand-Ruel se deschide [în 1876] o nouă expoziție, pe care am numi-o a fi de pictură (...). Cinci sau șase alienați, atinși de nebunia ambiției, s-au alăturat pentru a-și expune lucrările. Acești așa-zisi artiști se intitulează <intransigenții, impresioniștii>; ei iau pânzele, vopseaua și pensulele, aruncă la întâmplare câteva culori și semnează tabloul." (*Le Figaro*, 3.04.1876)

B. "Monet învățase, că orice era pictat pe loc, în aer liber, inspiră o prospețime și o vitalitate unică, imposibil de reprodus în atelier, unde prejudecata creatorului, despre modul cum ar trebui să arate [compoziția plastică], ar constitui o barieră între artist și natură. Sfatul dat de Monet pictorilor constituie o dovadă clară a acestei abordări: <încearcă să uiți ce obiecte se află în fața ta - un copac, o casă, un câmp sau orice ar fi. Gândește-te, pur și simplu : iată aici un pătrat mic de albastru, dincolo un dreptunghi de roz, culoarea și forma exactă până când vei avea propria ta impresie asupra [compoziției plastice] din fața ta>. O impresie era așadar un impact vizual pe care [compoziția plastică] îl determină într-un anumit moment." (*Galeria marilor personalități ale artelor*)

C. "La originea impresionismului se află un grup de pictori parizieni, printre care se numără A. Renoir, C. Monet, E. Degas (...) [grup] care se constituie la sfârșitul celui de la Doilea Imperiu [francez] și, în 1874, începe să expună în galeria fotografului Nadar [la Paris]."

(S. Berstein, P. Milza, *Istoria Europei*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursele A și C. **2 puncte**
 2. Precizați contextul politic la care se referă sursa C. **2 puncte**
 3. Menționați pe baza sursei A, respectiv, a sursei C câte un eveniment artistic desfășurat la Paris. **6 puncte**
 4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la tehnica utilizată de impresioniști, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la tehnica utilizată de impresioniști, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 6. Prezentați două practici în domeniul culturii aplicate în Europa modernă și/sau contemporană. **6 puncte**
 7. Prezentați un alt curent cultural în Europa modernă și/sau contemporană, în afara celui precizat în texte, numind și statul în care a apărut. **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 78

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. "Romantismul a jucat în secolul XIX un rol important în viața artistică a Europei. A fost cel mai amplu, cel mai radical și mai închegat curent care s-a manifestat în toate ramurile artei. Pe la jumătatea secolului, s-a născut din el realismul. (...) Apărând cu ardoare libertatea artistului și valorile lăuntrice ale artei, romantismul a contribuit la crearea unui limbaj, act menit să transforme în artă, întreaga viață cu laturile ei luminoase și sumbre. A relevat farmecul poetic al naturii, a încetățenit definitiv peisajul ca domeniu de sine stătător și a fost susținătorul unei înalte concepții despre personalitatea umană. Îndemnați de nemulțumirea lor față de prezent, artiștii romantici au descoperit lumea trecutului, îndeosebi a Evului Mediu."

(M. Alpatov, *Istoria artei*)

B. "Tabloul expus la 1874 de Claude Monet, *Impresie, răsărit de soare*, a dat criticii prilejul de a califica întregul grup de artiști drept impresionisti (...). În natură, Monet era atras, în primul rând, de lumina soarelui, vibrația razelor lui străbătând aerul și numeroasele nuanțe, pe care soarele le împrumuta cerului, norilor, copacilor și florilor (...). Cele mai bune opere au fost create de Monet (...) în apropierea Parisului, unde a pictat cu mult entuziasm studii de peisaje (...). Revenea mereu, în același loc, spre a studia și reda la ore diferite ale zilei – de dimineață, la amiază și seara - nuanțele de culoare ale unor stoguri de fân sau ale catedralei din Rouen. "

(M. Alpatov, *Istoria artei*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Menționați un spațiu istoric la care se referă sursa B.	2 puncte
2. Numiți pictorul precizat în sursa B.	2 puncte
3. Precizați câte un curent artistic, din textul A, respectiv, din textul B.	6 puncte
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la rolul peisajului în pictură, susținându-l cu o explicație din text.	5 puncte
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la rolul peisajului în pictură, susținându-l cu o explicație din text.	5 puncte
6. Prezentați două caracteristici ale democrației în Europa în secolul al XX-lea.	6 puncte
7. Prezentați o practică totalitară din epoca contemporană, numind și un stat european în care s-a aplicat.	4 puncte
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 79

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „În 1819, la Universitatea din Kazan* [s-a] descoperit un focar de liber-cugetători radicali și i [s-a] recomandat țarului să închidă imediat universitatea. Alexandru** nu era pregătit să meargă atât de departe și [a cerut să se] curețe universitatea de ideile și influențele periculoase. [S-a] demis aproape jumătate din corpul profesoral. (...) [Urmare a cenzurii***, s-au] scos din rafturile bibliotecii sute de cărți [considerate] suspecte, inclusiv, cele ale lui Newton și Copernic. (...) Le-a ordonat angajaților să controleze notele de lectură cu regularitate și să asculte, atent, discuțiile dintre studenți, ca să fie siguri că nu mascau sentimente ireverențioase. Tinerii la care se depistau asemenea tendințe erau obligați să poarte însemne care-i stigmatizau drept <păcătoși>. Vinovații de calibru erau trimiși la carceră, în timp ce restul studenților se rugau pentru mântuirea lor.”
(R. Sherman, *Rusia, 1815-1881*)

*Kazan - oraș în Rusia

**Alexandru I – țar al Rusiei, în perioada 1801-1825

***cenzura - control prealabil exercitat în unele state asupra conținutului publicațiilor, spectacolelor și în anumite condiții a corespondenței și a convorbirilor etc.

B. „<90. În afara studenților, li se permite și altor persoane să asiste la prelegeri. (...)

107. Pentru ajutorarea studenților nevoiași, universitățile pot să aprobe scutiri de plată, reduceri de 50% sau chiar gratuități. (...)

129. Universitățile au dreptul să importe, la discreție și cu scutire de taxe, orice fel de cărți de specialitate.

130. Cărțile, manuscrisele și periodicele, pe care universitățile le primesc din afară nu fac obiectul cenzurii.>”
(*Regulamentul Universitar*, din Rusia, 1863)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă cele două texte. **2 puncte**
2. Precizați un spațiu istoric la care se referă textul A. **2 puncte**
3. Menționați instituția de învățământ precizată atât în textul A cât și în textul B. **3 puncte**
4. Menționați o categorie socială la care se referă atât textul A cât și textul B. **3 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia în instituțiile de învățământ se aplică cenzura, selectând două informații aflate în relație cauză-efect. **5 puncte**
6. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia în instituțiile de învățământ se aplică cenzura, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
7. Prezentați două curențe culturale din Europa modernă și /sau contemporană. **6 puncte**
8. Prezentați o altă politică promovată în domeniul culturii în epoca modernă și/ sau contemporană, în afara celor precizate în texte, numind și statul european în care ea a fost adoptată. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 80

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Nu sunt foarte sigur, dar cred că în 1872 a avut loc prima expoziție a unui grup restrâns care a purtat, de atunci înainte numele de <impresioniști>. (...) Era ceva serios, și Salonul* nu bănuise că putea fi ceva serios, altminteri și-ar fi deschis larg porțile. (...) Nu voi face istoricul lor: toată lumea îi cunoaște. Îl semnez doar, pentru a constata unul din cele mai multe eforturi eficiente care au fost făcute, în Franța, de un grup de oameni a căror forță și al căror talent a luptat împotriva unor puteri formidabile: Oficialitatea, Presa și Banul. (...) E vorba de o artă fără sfârșit, înzestrată cu tehnici multiple, aptă să traducă emoțiile naturii și ale omului, adaptându-se fiecărui individ, fiecărei epoci, și la bucurie și la durere.” (Paul Gauguin, despre impresionism, 1902)

*Salonul oficial consacra marii pictori, acordându-le medalii și nominalizări pentru viitoarele comenzi publice și private

B. „La [galeriile] Durand-Ruel, [în 1876], se deschide o nouă expoziție despre care ni se spune că este de pictură. (...) Sunt indivizi care pufnesc în râs în fața acestor lucruri, dar eu am inima strânsă. Acești așa-ziși artiști se intitulează <impresioniști, intransigenți>, ei iau pânzele, culorile și pensulele, aruncă la întâmplare câteva culori și semnează tabloul. (...) A-l face pe Pissarro să înțeleagă că arborii nu sunt violeți, că cerul nu are culoarea untului proaspăt, că în nicio țară nu se pot vedea lucrurile pe care le pictează el și că nicio persoană inteligentă nu se poate adapta unor asemenea rătăcirii, este imposibil”. (Le Figaro, aprilie 1876)

*Camille Pissarro - pictor impresionist

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă cele două surse. **2 puncte**
2. Precizați spațiul istoric la care se referă sursa A. **2 puncte**
3. Precizați câte o informație, din sursa A, respectiv, din sursa B referitoare la reflectarea naturii în arta impresionistă. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la activitatea impresionistilor, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la activitatea impresionistilor, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două caracteristici ale unei ideologii totalitare în Europa secolului al XX-lea. **6 puncte**
7. Prezentați o altă politică culturală promovată în epoca modernă și/ sau contemporană, în afara celei menționate în textul A, numind și un stat european în care a fost aplicată. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 81

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. “Odată cu Baudelaire [care publică] *Florile răului*, în 1857 (...) o poezie a impresiei și a simbolurilor este introdusă, în doze mici, în cultura [europeană] (...) Reacționând de la bun început împotriva a tot ce putea fi convențional și închistat în reprezentarea lumii, realizată de pictorii “realiști”, care transpuneau pe pânză mai mult ce <știau> decât ce <vedeau>, [E. Manet*] autorul *Balconului* și al *Dejunului pe iarbă* a fost primul care a emis ideea potrivit căreia ceea ce era mai important într-un tablou era reprezentarea impresiei trăite decât realitatea <obiectivă> (...) Nu un peisaj în sine, ci un anume peisaj, la o anumită oră din zi, cu o anumită luminositate deosebită, toate acestea fiind valabile atât pentru un portret, cât și pentru un oricare alt subiect.”

(S. Bernstein, P. Milza, *Istoria Europei*)

*E.Manet – pictor francez impresionist

B. “Un nou dezastru se abate asupra cartierului [Operei din Paris]. La [galeriile] Durand-Ruel se deschide o nouă expoziție, pe care am numi-o a fi de pictură. (...) Cinci sau șase alienați, atinși de nebunia ambiției, s-au alăturat pentru a-și expune lucrările. Acești așa-zisi artiști se intitulează <intransigenții, impresioniștii>; ei iau pânzele, vopseaua și pensulele, aruncă la întâmplare câteva culori și semnează tabloul.”

(*Le Figaro*, 3.04.1876)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Menționați spațiul istoric la care se referă sursa B. **2 puncte**
2. Numiți, pe baza sursei A, două tablouri pictate de E. Manet. **2 puncte**
3. Precizați câte un eveniment artistic desfășurat în 1857, din sursa A, respectiv, în 1876, din sursa B. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la impresionism și la reprezentanții săi, susținându-l cu câte o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la impresionism și la reprezentanții săi, susținându-l cu câte o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două caracteristici ale democrației din Europa secolului al XX-lea. **6 puncte**
7. Prezentați un alt curent cultural din secolul al XIX-lea și/ sau al XX-lea, în afara celui precizat în text, numind și statul european în care a apărut. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 82

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „1. Suveranii vor numi pentru fiecare Universitate câte un împluternicit special care va primi instrucțiuni și puteri corespunzătoare și va rezida în localitatea unde rezidează universitatea respectivă. Datoria acestui împluternicit va fi să vegheze asupra respectării cât mai severe a legilor și a prescripțiilor disciplinare, să observe cu atenție spiritul în care profesorii își țin prelegerile publice și private (...) și să acorde o atenție constantă oricărui fapt care ar putea servi la întărirea ordinii printre studenți.(...)”

2. Guvernele statelor Confederației [Germane] se angajează reciproc să înlăture din universități (...) pe acei universitari, care îndepărtându-se de datoria lor, (...) s-ar dovedi că sunt nedemni să dețină funcția importantă ce le-a fost acordată. (...) Un profesor îndepărtat în acest fel nu poate să mai fie numit în nicio instituție publică de învățământ, în niciun stat al Confederației.”

(Decretele de la Karlsbad, 1819)

B. „Revoluția anului 1848 adusesese universităților, din Austria, libertatea de predare în învățământ, atât de furtunos cerută de studenți și profesori. (...) Universităților li s-a acordat autonomie științifică [fapt ce a permis studii în domeniul geografiei și realizarea unor remarcabile descoperiri în medicină, fizică, chimie] și autonomie administrativă destul de largă. Munca de cercetare științifică a devenit, mai importantă, în comparație cu pregătirea în vederea profesiei viitoare, care predominase în învățământ, până atunci. În ciuda tuturor tensiunilor, s-a ajuns la un raport fructuos între cercetare și predare. Ultimele legături cu biserica erau mai mult de ordin principial; ele au provocat totuși dificultăți cu prilejul alegerii decanilor, așa încât au fost și ele desființate, în anul 1873, în baza unei legi organizatorice noi.” (E. Zöllner, *Istoria Austriei*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B.	2 puncte
2. Precizați instituția politică din sursa A.	2 puncte
3. Precizați două categorii sociale la care se referă atât sursa A cât și sursa B.	6 puncte
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la autonomia unităților de învățământ, susținându-l cu o explicație din text.	5 puncte
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la autonomia unităților de învățământ, susținându-l cu o explicație din text.	5 puncte
6. Prezentați două curente culturale în Europa modernă și/sau contemporană.	6 puncte
7. Prezentați o practică totalitară a secolului al XX-lea, numind și un stat european în care s-a aplicat.	4 puncte
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 83

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „În Germania nazistă a lui Hitler se dau multe ordine, care sunt executate cu o disciplină absolută. <Führerul* are întotdeauna dreptate>. Nimeni nu discută, nimeni nu crâcnește. Pentru cei care nu sunt de acord - stâlpul de execuție sau lagărul de concentrare. Aceasta este regula în țările de dictatură: un șef care comandă și un popor care se supune. Nu este întotdeauna amuzant, admit adepții unui asemenea regim, dar este un mod cert mai eficace decât democrația, unde fiecare discută, contestă, protestează, manifestează, reclamă, proclamă și se înflacărează pentru un da sau nu. “

(G. Perrault, *Ziua cea mare*. 6 iunie 1944)

*Führer – conducător, în limba germană

B. „Regimul democrației liberale (...) presupune (...) garanția tuturor formelor de libertate. (...) Regimul democrației liberale este, în primul rând, un regim democratic, ceea ce înseamnă că cetățenii participă, direct sau indirect, la putere. (...). Acest tip de democrație se vrea și liberală, pentru că ea are drept scop menținerea și apărarea libertăților individuale. (...) Libertățile politice [vizează] libertatea presei, a întrunirilor, libertatea de conștiință, dreptul de a-și exprima în libertate opiniile, siguranța de a nu fi arestat fără motiv. Libertatea economică e fondată pe ideea că economia se supune unor legi naturale și că statul nu trebuie să le perturbe pe acestea prin intervenții care ar risca să le denatureze funcționarea. (...) Libertatea socială, strâns legată de libertatea economică, presupune că statul nu trebuie să intervină în raporturile dintre patroni și salariați.”

(S. Bernstein, P. Milza, *Istoria secolului XX*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați spațiul istoric la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Precizați tipul democrației menționate în sursa B. **2 puncte**
3. Precizați pe baza sursei A și a sursei B, câte o informație referitoare la rolul conducătorului respectiv, al statului. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la democrație, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la democrație, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două curente culturale în Europa, din secolele al XIX-lea - al XX-lea. **6 puncte**
7. Prezentați o politică culturală din secolele al XIX-lea - al XX-lea, numind și statul european în care este aplicată. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 84

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „După [1815], nivelul științific al universităților austriece a continuat mai degrabă să scadă. Statul era mai preocupat de supravegherea studenților și profesorilor, considerați nesiguri din punct de vedere politic decât față de o promovare a științelor, desigur cu excepția disciplinelor tehnice și a științelor naturale. [De aceea,] s-a ajuns la măsuri penibile împotriva unor savanți, care nu respectau în prelegerile lor manualele și cursurile obligatorii, adesea cu mult depășite sau care erau rău văzuți din pricina convingerilor filozofice. Izolarea temătoare față de străinătate, îndeosebi de avântul științelor și de înflorirea literaturii din spațiul german, a avut consecințe nefaste.”

(E. Zöllner, *Istoria Austriei*)

B. „Revoluția anului 1848 adusesese universităților, din Austria, libertatea de predare în învățământ, atât de furtunos cerută de studenți și profesori. (...) Universităților li s-a acordat autonomie științifică [fapt ce a permis studii în domeniul geografiei și realizarea unor remarcabile descoperiri în medicină, fizică, chimie] și autonomie administrativă destul de largă. Munca de cercetare științifică a devenit, mai importantă, în comparație cu pregătirea în vederea profesiei viitoare, care predominase în învățământ, până atunci. În ciuda tuturor tensiunilor, s-a ajuns la un raport fructuos între cercetare și predare. Ultimele legături cu biserica erau mai mult de ordin principal; ele au provocat, totuși, dificultăți cu prilejul alegerii decanilor, așa încât au fost și ele desființate, în anul 1873, în baza unei legi organizatorice noi.”

(E. Zöllner, *Istoria Austriei*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă ambele surse. **2 puncte**
 2. Precizați spațiul istoric la care se referă sursa A. **2 puncte**
 3. Precizați o categorie socială la care se referă atât sursa A cât și sursa B. **3 puncte**
 4. Precizați tipul unităților de învățământ menționat atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
 5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține ideea că statul adoptă o politică restrictivă în învățământ, selectând două informații aflate în relație cauză-efect. **5 puncte**
 6. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate ideea că statul adoptă o politică restrictivă în învățământ, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
 7. Prezentați două curente culturale în Europa modernă și/sau contemporană. **6 puncte**
 8. Prezentați o caracteristică a unei ideologii totalitare, din secolul al XX-lea, numind și statul european care a promovat-o. **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 85

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Evenimentele interne l-au făcut pe Nicolae I* să se teamă și mai mult [decât față de revoluția din Europa de la 1848]. Țarul a luat din nou măsuri. (...). A fost înființată o nouă comisie secretă care să zădărnicească toate influențele subversive. Formulele gen <remediul suveran> sau <forțele naturii> au fost scoase din manuale. (...) Universitățile nu au fost închise, dar au fost controlate strict, atât din punct de vedere al programei cât și al admiterilor. [De aceea] s-a înregistrat o scădere a numărului de studenți cu 25%, cifra totală ajungând la 3600. (...) [S-a declarat] că învățământul trebuie întemeiat <nu pe rațiune ci pe adevărurile religioase, puse în relație cu teologia**>.”
(R. Sherman, *Rusia, 1815-1881*)

*Nicolae I - țar al Rusiei în perioada 1825-1855

**teologie – disciplină care se ocupă cu expunerea și justificarea rațională a dogmelor și riturilor unei religii

B. „Revoluția anului 1848 adusesse universităților, din Austria, libertatea de predare în învățământ, atât de furtunos cerută de studenți și profesori. (...) Universităților li s-a acordat autonomie științifică [fapt ce a permis studii în domeniul geografiei și realizarea unor remarcabile descoperiri în medicină, fizică, chimie] și autonomie administrativă destul de largă. Munca de cercetare științifică a devenit, mai importantă, în comparație cu pregătirea în vederea profesiei viitoare, care predominase în învățământ, până atunci. În ciuda tuturor tensiunilor, s-a ajuns la un raport fructuos între cercetare și predare. Ultimele legături cu biserica erau mai mult de ordin principal; ele au provocat, totuși, dificultăți cu prilejul alegerii decanilor, așa încât au fost și ele desființate, în anul 1873, în baza unei legi organizatorice noi.”
(E. Zöllner, *Istoria Austriei*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați spațiul istoric la care se referă sursa B. **2 puncte**
2. Precizați evenimentul istoric desfășurat în 1848 la care se referă sursa B. **2 puncte**
3. Precizați câte o informație, din sursa A, respectiv, din sursa B, referitoare la influența bisericii asupra învățământului. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la politica adoptată de stat în învățământ, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la politica adoptată de stat în învățământ, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două curențe culturale în Europa modernă și/sau contemporană. **6 puncte**
7. Prezentați o caracteristică a unei ideologii totalitare din secolul al XX-lea, numind și statul european care a promovat-o. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 86

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. "Democrația este un sistem bazat pe principiul conform căruia nimeni nu se poate proclama conducător, nimeni nu poate deține puterea în nume personal și în mod irevocabil. (...) Conducătorii vor deține această funcție, ca urmare a desemnării libere, neîngrădite de către [cetățenii] care urmează să fie conduși." (G. Sartori, *Teoria democrației reinterpretată*)

B. „Regimul democrației liberale (...) presupune participarea cetățenilor la viața publică și (...) garanția tuturor formelor de libertate. (...) Regimul democrației liberale este, în primul rând, un regim democratic, ceea ce înseamnă că cetățenii participă, direct sau indirect, la putere. Cea mai bună expresie a acestei democrații pare să fie votul universal, care permite tuturor cetățenilor adulți să-și desemneze reprezentanții. (...) Dar acest tip de democrație se vrea și liberală, pentru că ea are drept scop menținerea și apărarea libertăților individuale (...). Libertățile politice [vizează] libertatea presei, a întrunirilor, libertatea de conștiință, dreptul de a-și exprima în libertate opiniile, siguranța de a nu fi arestat fără motiv (...). Libertatea economică e fondată pe ideea că economia se supune unor legi naturale și că statul nu trebuie să le perturbe pe acestea prin intervenții care ar risca să le denatureze funcționarea.” (S. Bernstein, P. Milza, *Istoria secolului XX*)

C. „Într-o Europă ale cărei structuri au fost zdruncinate de [Primul Război Mondial], în 1919, idealurile și instituțiile democrației liberale sunt cele care par să se impună. În Europa Centrală și Orientală (...) regimurile democratice au fost înlocuite cu sisteme politice create după modelul parlamentar de tip francez.” (P. Milza, S. Bernstein, *Istoria Europei*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa C. **2 puncte**
2. Precizați evenimentul politico-militar la care se referă sursa C. **2 puncte**
3. Menționați câte o informație referitoare la stat, din sursa B, respectiv, la instituții, din sursa C. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la rolul cetățenilor în cadrul regimului politic, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la rolul cetățenilor în cadrul regimului politic, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două curențe culturale în Europa în epoca modernă și/ sau contemporană. **6 puncte**
7. Prezentați o caracteristică a unei ideologii totalitare, în Europa contemporană, precizând și statul în care ea a fost promovată. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 87

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „O pictură trebuie să fie o descompunere a luminii în componentele ei, iar strălucirea se obține folosind culorile primare ce alcătuiesc spectrul. (...) Încercând astfel, să sporească luminozitatea pânzelor lor pentru a da iluzia luminii solare trecute printr-o prismă, ei obțin un adevărat carnaval al culorii, în care ochiul parcă participă la un dans de intensități luminoase vibrante. Ca rezultat al acestei reevaluări a mijloacelor tehnice, impresioniștii descoperă un nou procedeu de reprezentare vizuală. “

(W. Fleming, *Arte și idei*)

B. „Tinerii pictori [impresioniști, la Paris] expun, în aprilie - mai 1874. (...) Adevăratul subiect al tabloului devine lumina (...). Punând în practică descoperirile legilor optice* referitoare la lumină, la culoare și la percepția vizuală (...), impresioniștii își schimbă felul de a realiza amestecul culorilor. Acestea nu mai sunt combinate pe paletă, ci prin [alăturarea] pe pânză a tușelor** celor mai pure posibil: este vorba în acest caz de un amestec <optic>.”

(J. Debicki, J. Favre, D. Grünwald, A.F. Pimentel, *Istoria artei. Pictura, sculptura, arhitectura*)

*legile optice vizau difuziunea și descompunerea luminii albe în culorile componente, prin intermediul prisme

**tușă – fel de a aplica culoarea cu pensula pe pânza unui tablou, care definește stilul unui pictor

C. „La începutul anilor '60, cei mai importanți artiști din grupul impresioniștilor (...) revendicau dreptul și plăcerea de a picta în aer liber. Se afirmă, către 1865, un principiu fundamental: alegerea subiectului nu trebuie să fie restrictivă pentru artist, care dimpotrivă, trebuie să se simtă liber să exprime propriile impresii în fața oricărei teme.”

(*Pictura modernă. Impresioniștii și avangardele secolului al XX-lea*)

D. „Pictura [impresionistă prezintă] spații deschise: însorite pământuri, pajiști și crânguri (...) plimbări pe malul râului, perechi dansând la baluri câmpenești. (...) Opera, baletul (...) inspiră intrarea spectacolului în pictură. (...) Cursele [de cai] nu pun accentul pe protipendada din tribune, ci pe alergători.”

(V.G. Marica, *Ipostaze ale picturii moderne. Incursiunea solară*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
2. Numiți, pe baza sursei B, orașul în care expun impresioniștii. **2 puncte**
3. Menționați o informație, din textul C, și o alta din textul D, aflate în relație cauză-efect. **6 puncte**
4. Menționați, pe baza sursei A, un punct de vedere referitor la rolul luminii în pictura impresionistă, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, pe baza sursei B, un punct de vedere referitor la rolul luminii în pictura impresionistă, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două practici democratice, aplicate în Europa, în secolul al XX-lea. **6 puncte**
7. Prezentați o politică culturală din epoca modernă și/ sau contemporană, numind și statul european în care se adoptă. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 88

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Țarul a luat din nou măsuri ferme și decisive. (...) Cenzura* s-a intensificat: în 1850, existau 12 organisme distincte cu atribuții specifice în domeniu. Turgheniev** a fost arestat la domiciliu pentru simplul fapt că [pledase în favoarea] lui Gogol**. Nici chiar slavofililor*** nu li s-a dat voie să publice o serie de articole în care să-și exprime ideile, pe motiv că, deși se pretau unei discuții între experți, puteau fi interpretate greșit de un public mai larg. (...) [Țarul Nicolae I] a fost dominat de teama de ideile noi și de credința în valorile vechilor metode ale vechiului sistem. Și mai important, credința lui de nezdruccinat în autocrație și în metodele tradiționale nu a dat voie Rusiei să se dezvolte.”
(R. Sherman, *Rusia, 1815-1881*)

*cenzură – control prealabil exercitat în unele state asupra conținutului publicațiilor, spectacolelor, corespondenței etc.

**Turgheniev și Gogol – scriitori ruși

***slavofili – grupare, apărută după 1836, care promovează progresul însă doar în concordanță cu valorile Rusiei așa cum le percepeau ei

B. „Prin instaurarea nazismului la putere, teroarea devine politică de stat [în Germania]. Dacă pentru adepții regimului existau avantaje și perspective materiale, pentru oponenți se întrebunțau diverse metode de <convingere> sau intimidare: asasinatul, arestarea în masă, perchezițiile la domiciliu, lagărele de exterminare fizică, retragerea cetățeniei (...). Gândirea a fost înlocuită cu lagărul, laboratorul științific a folosit înarmărilor, literatura cea mai bună a fost pusă pe foc.”
(Em. Bold, I. Ciupercă, *Ascensiunea nazismului*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați spațiul istoric la care se referă sursa B. **2 puncte**
2. Numiți, pe baza sursei A, țarul Rusiei. **2 puncte**
3. Menționați câte o informație referitoare la consecințele regimului politic pentru Rusia, din sursa A, respectiv, pentru adepții nazismului, din sursa B. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la metodele prin care statul a intervenit în societate, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la metodele prin care statul a intervenit în societate, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două caracteristici ale democrației din Europa secolului al XX-lea. **6 puncte**
7. Prezentați un curent cultural în Europa secolelor al XIX-lea – al XX-lea, numind și statul în care a apărut. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 89

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „I. Se scutesc de cenzura* preliminară: (...)

2. Toate publicațiile cadrelor universitare universităților, instituțiilor și societăților de știință și litere (...).

XXVIII. Al treilea avertisment [al ministrului de interne] atrage suspendarea publicației”
(*Legile Presei*, Rusia, 1865)

*cenzură – control prealabil exercitat în unele state asupra conținutului publicațiilor, spectacolelor, corespondenței etc.

B. „Criticii susțin că [după adoptarea *Legilor Presei*] de fapt cenzura s-a menținut strictă. Este adevărat că unele publicații au primit avertismente la câteva săptămâni de la apariția primului număr. Este la fel de adevărat că în 1866, ziarul radical *Contemporanul* a fost interzis. Totuși se pare că primele decizii au fost luate după ce editorilor li se pusese în vedere că întrecuseră măsura, iar ultima a fost luată ulterior tentativei de asasinare a țarului [Rusiei, Alexandru al II-lea]”.
(R. Sherman, *Rusia, 1815-1881*)

C. „Detestata cenzură preliminară a fost în linii mari desființată [prin *Legile Presei*] (...); prin comparație cu ceea ce se întâmplase mai înainte în Rusia [acest fapt] reprezenta o creștere considerabilă a libertății ideilor și a expresiei. [Ca urmare], numărul cărților noi publicate anual (...) s-a triplat [până în 1881]. (...) A existat o schimbare în relația dintre editor și cenzor, în care cooperarea a înlocuit în bună măsură spiritul de represiune de până atunci.”
(R. Sherman, *Rusia, 1815-1881*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă cele trei texte. **2 puncte**
2. Precizați, pe baza sursei A, funcția deținută de cel care avea dreptul să dea avertismente publicațiilor. **2 puncte**
3. Menționați o informație, din textul A, și o alta, din textul C, aflate în relație cauză-efect. **6 puncte**
4. Menționați, pe baza sursei B, un punct de vedere referitor la importanța *Legilor Presei* pentru publicațiile rusești, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, pe baza sursei C, un punct de vedere referitor la importanța *Legilor Presei* pentru publicațiile rusești, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două caracteristici ale democrației în Europa secolului al XX-lea. **6 puncte**
7. Prezentați un curent cultural în Europa, din epoca modernă și/ sau contemporană, numind și statul în care a apărut. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 90

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „În timpul celui de Al Doilea Război Mondial, din 1939-1945], democrația s-a îndepărtat treptat de înțelesul generic de <guvern pentru popor> pentru a fi definită pe baza existenței unor condiții imposibil de evitat: libertatea de asociere, de gândire, de informare; dreptul de vot și alegeri libere; dreptul liderilor politici de a se confrunta între ei în vederea consensului; posibilitatea de acces în funcții publice; controlul politicii forțelor aflate la guvernare din partea opoziției și alternarea la guvernare.”
(*Enciclopedia de istorie universală*)

B. „Regimul democrației liberale este fondat pe doi termeni ce pot apărea drept antagoniști, acela de democrație, care presupune participarea cetățenilor la viața publică și acela de liberalism care subînțelege garanția tuturor formelor de libertate. (...) Regimul democrației liberale este, în primul rând, un regim democratic, ceea ce înseamnă că cetățenii participă, direct sau indirect, la putere. Cea mai bună expresie a acestei democrații pare să fie votul universal, care permite tuturor cetățenilor adulți să-și desemneze reprezentanții. Dar acest tip de democrație se vrea și liberală, pentru că ea are drept scop menținerea și apărarea libertăților individuale.”

(S.Bernstein, P.Milza, *Istoria secolului XX*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Precizați evenimentul politico-militar la care se referă sursa A. **2 puncte**
3. Menționați dreptul prin care cetățenii participă la viața politică precizat atât în sursa A cât și în B. **3 puncte**
4. Menționați, din sursa A, respectiv, din sursa B, o asemănare referitoare la regimul politic. **3 puncte**
5. Menționați, pe baza sursei A, un punct de vedere referitor la rolul libertății în cadrul regimului politic, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Menționați, pe baza sursei B, un punct de vedere referitor la rolul libertății în cadrul regimului politic, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
7. Prezentați două caracteristici ale unei ideologii totalitare din Europa contemporană. **6 puncte**
8. Prezentați un curent cultural în Europa, din epoca modernă și/ sau contemporană, precizând și secolul apariției sale. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 91

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Ceea ce este comun acestor cartiere pariziene [Montparnasse și Montmartre*] cu renume mondial, este faptul că ambele au strălucit în pictură. Și dacă este adevărat că pe Montmartre a răsărit cubismul, tot atât de adevărat este că acesta a înflorit pe Montparnasse. Nicăieri în lume n-au existat colonii de artiști atât de populate [ca aici]. Astfel, Montparnasse și Montmartre, nu sunt doar noțiuni geografice, sunt adevărate furnale ale spiritualității franceze și universale, a căror incandescență luminează drumurile căutărilor umane și ale inovației artistice.”
(Bajomi L.E., *Montparnasse, Montmartre și Cartierul Latin*)

*cartiere ale Parisului

B. „Ca și curentele de avangardă care i-au precedat - fovism, cubism, dadaism - (...) suprarealismul este în același timp o mișcare culturală transnațională (...), dar și un fenomen <parizian> care s-a instalat pe acel <Mal stâng> ce reprezintă, la mijlocul anilor douăzeci, polul principal al artelor și al literelor. Mărturie rămâne concentrarea deosebit de mare de creatori, care s-au instalat în capitala franceză. (...) Scriitori americani, ca E. Hemingway se alătură aici exilaților care fug de represiunea dictaturilor mediteraneene și balcanice, în așteptarea diasporei antinaziste a anilor treizeci și a pictorilor străini, care formează marile batalioane ale așa-numitei <Școli din Paris> în care figurează printre alții, italianul Modigliani, lituanianul Soutine și rusul Chagall.”

(S. Berstein, P. Milza, *Istoria Europei*)

C. „Suprarealismul a fost o adăugire originală la repertoriul artelor de avangardă (...). Privită retrospectiv, trebuie văzută ca o mișcare deosebit de bogată, mai ales în Franța și în țările hispanice, unde influența franceză a fost puternică. (...) [El] a îmbogățit principala artă a secolului XX, și anume aceea a aparatului de filmat. Nu este deloc întâmplător că cinematograful îi este îndatorat suprarealismului nu numai prin Luis Bunuel, dar și prin cel mai important scenarist din acea perioadă, Jacques Prevert.”

(E. Hobsbawm, *Secolul extremelor*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați, din sursa C, o informație referitoare la spațiul în care influența Franței “a fost puternică”. **2 puncte**
2. Selectați, din sursa C, domeniul cultural în care se afirmă Luis Bunuel și Jacques Prevert. **2 puncte**
3. Menționați un curent cultural precizat atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
4. Menționați un curent cultural precizat atât în sursa B cât și în sursa C. **3 puncte**
5. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la rolul Parisului în viața culturală a omenirii, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Menționați din sursa B, un punct de vedere referitor la rolul Parisului în viața culturală a omenirii, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
7. Prezentați două caracteristici ale democrației europene, în secolul al XX-lea. **6 puncte**
8. Prezentați o practică politică totalitară, precizând și statul european în care ea a fost aplicată. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 92

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Fenomen complex și multiform, romantismul exprimă la scară europeană, în domeniul artelor, muzicii și literelor, sentimentele diverse și adesea contradictorii ale generațiilor care au asistat la prăbușirea ordinii sociale și politice tradiționale și au cunoscut tulburările perioadei revoluționare* și imperiale, apoi pe acelea de la începutul revoluției industriale. (...) Cât despre pictura romantică, aceasta își împarte influența între subiecte de inspirație literară (*Funeraliile lui Atala* de Girodet), istorică (*Moartea lui Sardanapal* de Delacroix, 1827), evenimente contemporane (*Bonaparte** la Arcole*), chiar și fapte diverse (*Pluta Meduzei* de Géricault, 1819).”

(S. Berstein, P. Milza, *Istoria Europei*)

*revoluția franceză începută în 1789

**Napoleon Bonaparte, împărat al Franței în perioada 1804-1815

B. „Șeful curentului romantic în pictură a fost E. Delacroix (1789-1863). (...) El este un colorist excepțional. Calitatea esențială a culorii tablourilor sale constă în faptul că la el formele apar nu numai în desen, ci mai ales în raporturile cromatice. În felul acesta, pictorul reușește să exprime pasiuni umane și să creeze atmosfere afective deosebit de intense prin măiestria, cu care folosește reflexele culorilor în redarea formelor. Este de remarcat că Delacroix a fost primul pictor care a constatat că o culoare apare ochilor noștri mereu altfel, după culorile care o înconjoară, după lumina care este proiectată asupra ei, că orice culoare este pentru ochiul uman funcție variabilă a contextului cromatic din care face parte.”

(M.Nicolau-Golfin, *Istoria artei*)

C. „Delacroix nu face altceva decât ce făceau înainte de el și continuă să facă acum clasicii; el se acomodează tuturor subiectelor, cu condiția de a le trata după impresia sa personală: istorie, mitologie, subiecte biblice și religioase, feerii și romane, scene din viața contemporană, totul i se potrivește.(...) Patru cincimi din opera lui Delacroix sunt pură neghiobie; cea de a cincea rămâne îndoielnică și suspectă.”

(P.-J. Proudhon, *Principiul artei și destinația ei socială*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați, din textul A, secolul în care pictează E.Delacroix. **2 puncte**
 2. Selectați, din textul A, o caracteristică a contextului istoric în care se afirmă romantismul. **2 puncte**
 3. Menționați două surse de inspirație specifice curentului romantic, în pictură, precizate atât în sursa A cât și în sursa C. **6 puncte**
 4. Menționați, din textul B, un punct de vedere referitor la arta lui E. Delacroix, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 5. Menționați, din textul C, un punct de vedere referitor la arta lui E. Delacroix, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 6. Prezentați două politici promovate în domeniul culturii, în Europa modernă și/ sau contemporană. **6 puncte**
 7. Prezentați o caracteristică a unei ideologii totalitare contemporane, numind și un stat european care a promovat această ideologie. **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 93

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Mișcările de avangardă, care înfloriseră în toate domeniile la începutul Revoluției [din 1917] și care sunt numite în continuare în Rusia <artă de stânga> au fost condamnate acum, prigonite ca < formaliste>. (...) Majoritatea scriitorilor de valoare se refugiază în tăcere sau în semităcere. Șolohov, autorul cărții *Pe Donul liniștit* nu va mai scrie nimic până la moartea lui Stalin. (...) Literatura, teatrul, cinematografia sunt strict supravegheate, cea mai mică deviere este denunțată, pedepsită. Pe scurt, de-a lungul întregii dictaturi a lui Stalin, artiștii au fost aduși la ordine ca și restul populației sovietice. [Ca urmare] conformismul și mediocritatea marchează întreaga producție a acestei epoci.”
(F. Braudel, *Gramatica civilizațiilor*)

B. „Spiritul contestatar al ordinii stabilite și violent antiburghez al primei faze a fascismului continuă să inspire un număr de intelectuali care aderaseră la ideologia fasciilor. (...) Regimul nu-i lipsește nici de onoruri nici de venituri. (...) Alături de o minoritate reprezentativă a unei culturi autentic <fasciste>, majoritatea intelectualilor care s-au alăturat dictaturii lui Benito Mussolini, au făcut-o pentru că îi aprobau evoluția conservatoare și adeziunea la ideile naționalismului clasic, (...) sau din oportunism ca Pirandello (premiul Nobel pentru literatură, în 1934). (...) Prin intermediul culturii de masă, fascismul a reușit să pătrundă adânc în societatea italiană (...) punându-se accent pe cinematografie considerată <arma cea mai puternică>.” (S. Berstein, P. Milza, *Istoria Europei*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți câte un conducător al statului, din sursa A, respectiv, din sursa B. **4 puncte**
2. Precizați două domenii ale culturii menționate atât în sursa A cât și în sursa B. **6 puncte**
3. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la atitudinea unor scriitori față de regimul politic, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
4. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la atitudinea unor scriitori față de regimul politic, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Prezentați două curente culturale din Europa modernă și/ sau contemporană. **6 puncte**
6. Prezentați o caracteristică a democrației secolului al XX-lea, numind și un stat european care a promovat-o. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 94

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. "În problema atât de importantă a lărgirii Comunității [Economice] Europene, respectiv atitudinea față de candidaturile Marii Britanii, Danemarcei, Irlandei și Norvegiei, am ajuns la un acord. S-a hotărât în cadrul Comunității, că aceasta este gata să discute noile adeziuni și în acest scop se va pune la punct o atitudine comună pentru negocierile ce se vor deschide, într-un spirit pozitiv. (...) Eu cred că pot să spun că această conferință a fost fericită pentru Europa, căreia îi deschide noi speranțe."

(Declarația președintelui Franței, G. Pompidou, la Conferința C.E.E. de la Haga, 1969)

B. "Negocierile începute din iulie 1970 s-au terminat cu semnarea tratatelor de aderare la Bruxelles, pe 22 ianuarie 1972. (...). Este prevăzută o perioadă de cinci ani pentru a realiza modificările necesare. În Marea Britanie, ratificarea este obținută de o mare majoritate, căci aici nu depinde decât de un vot al Camerei Comunelor, iar în celelalte trei țări ea trebuie aprobată prin referendum. (...) În Irlanda 56,7% spun <da>, în Danemarca, 68 % din voturi sunt pentru (...). Cât despre Norvegia, coaliția de extremă dreaptă, o parte a stângii ostile unei Europe <a marelui capital> și mediile tradiționaliste și naționaliste, vor respinge, contra oricărei așteptări, intrarea în Comunitatea Economică Europeană, cu aproape 54% de voturi împotriva."

(S. Berstein, P. Milza, *Istoria Europei*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă ambele surse istorice. **2 puncte**
 2. Numiți din sursa B, instituția din Marea Britanie. **2 puncte**
 3. Menționați o informație, din textul A, și o alta din textul B, aflate în relație cauză-efect. **6 puncte**
 4. Menționați, din textul A, un punct de vedere al Comunității Economice Europene față de problemele extinderii, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 5. Menționați, din textul B, un punct de vedere al Norvegiei față de problemele extinderii, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 6. Prezentați două politici culturale promovate în Europa modernă și/ sau contemporană. **6 puncte**
 7. Prezentați un curent cultural în Europa modernă și/ sau contemporană, precizând secolul în care s-a afirmat. **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 95

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Într-o Europă ale cărei structuri au fost zdruncinate de război, în 1919, idealurile și instituțiile democrației liberale sunt cele care par să se impună. În Europa Centrală și Orientală (...) regimurile democratice au fost înlocuite cu sisteme politice create după modelul parlamentar de tip francez. (...) Dar democrația își arată repede caracterul fragil. (...) În Italia <pacea trunchiată> dă naștere unei crize politice și sociale care, în octombrie 1922, ia sfârșit prin venirea lui Mussolini la putere. (...) Afirmarea fascismului se înscrie în acest context.” (P.Milza, S.Bernstein, *Istoria Europei*)

B. „Fascismul neagă faptul că numărul [oamenilor], prin calitățile sale, poate dirija societățile umane; el neagă că acest număr poate guverna grație unei consultări periodice. El afirmă inegalitatea de neșters, fecundă, binefăcătoare a oamenilor, ce este imposibil de a fi nivelată printr-un fapt mecanic și exterior precum votul universal. (...) Pentru fascist, totul se află în stat, nimic uman sau spiritual nu există în afara statului.” (B.Mussolini, *Doctrina fascismului*)

C. „Regimul democrației liberale este, în primul rând, un regim democratic, ceea ce înseamnă că cetățenii participă, direct sau indirect, la putere. Cea mai bună expresie a acestei democrații pare să fie votul universal care permite tuturor cetățenilor adulți să-și desemneze reprezentanții. (...) Dar acest tip de democrație se vrea și liberală pentru că ea are drept scop menținerea și apărarea libertăților individuale.” (S.Bernstein, P.Milza, *Istoria secolului XX*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
 2. Selectați, din sursa A, un spațiu istoric în care sunt create sisteme politice după modelul parlamentar de tip francez. **2 puncte**
 3. Precizați ideologia menționată atât în sursa A cât și în B. **3 puncte**
 4. Precizați regimul politic menționat atât în sursa A cât și în C. **3 puncte**
 5. Menționați un punct de vedere al autorului sursei B referitor la votul universal, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 6. Menționați un punct de vedere al autorilor sursei C referitor la votul universal, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 7. Prezentați două curente culturale în Europa modernă și/sau contemporană. **6 puncte**
 8. Prezentați o politică în domeniul culturii din epoca modernă și/ sau contemporană numind și statul european în care se adoptă. **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 96

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Revoluția anului 1848 adusese universităților, din Austria, libertatea de predare în învățământ, atât de furtunos cerută de studenți și profesori. (...) Universităților li s-a acordat autonomie științifică [fapt ce a permis studii în domeniul geografiei și realizarea unor remarcabile descoperiri în medicină, fizică, chimie] și autonomie administrativă destul de largă. Munca de cercetare științifică a devenit mai importantă, în comparație, cu pregătirea în vederea profesiei viitoare, care predominase în învățământ, până atunci. În ciuda tuturor tensiunilor, s-a ajuns la un raport fructuos între cercetare și predare. Ultimele legături cu biserica erau mai mult de ordin principal; ele au provocat totuși dificultăți cu prilejul alegerii decanilor, așa încât au fost și ele desființate, în anul 1873, în baza unei legi organizatorice noi.” (E. Zöllner, *Istoria Austriei*)

B. “[Prin *Regulamentul Universitar*, din 1863, din Rusia], universităților li s-a acordat practic autonomie administrativă și deși programa era elaborată de minister a existat o libertate mult mai mare din punctul de vedere al prezentării tematicii propuse. Rectorii erau numiți pe patru ani de către consiliul profesoral. Fiecare facultate își alegea un decan pentru trei ani. Predarea dreptului a fost ameliorată sau chiar reintrodusă, ca de pildă în cazul dreptului constituțional. (...) Au fost înființate burse pentru sprijinirea celor mai buni studenți. Au fost încurajate expedițiile de documentare în alte țări. [Ca urmare] universitățile au început să înflorească în această nouă atmosferă de dezbateri deschisă.” (R. Sherman, *Rusia, 1815-1881*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă ambele surse. **2 puncte**
 2. Numiți statul precizat în sursa A, respectiv, pe cel precizat în sursa B. **2 puncte**
 3. Precizați, pe baza sursei A, respectiv, a sursei B, atitudinea față de cercetarea științifică. **3 puncte**
 4. Menționați categoria socială precizată atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
 5. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la autonomia universitară, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 6. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la autonomia universitară, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 7. Prezentați două curente culturale în Europa modernă și/sau contemporană. **6 puncte**
 8. Prezentați o practică totalitară a secolului al XX-lea, numind și un stat european în care s-a aplicat. **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 97

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. "Pentru moment, analizele următoare experienței primei conflagrații mondiale evidențiază, în primul rând, accentuarea contradicției între dimensiunile statelor naționale europene și nivelul crescând al interdependențelor în plan economic, ceea ce impune depășirea limitelor naționale în direcția unui stat de anvergură continentală (...). Soluțiile de ieșire din această criză de ordin economic și politic nu pot fi decât două: fie pe calea instaurării unor regimuri autoritare de dreapta sau de stânga care să umărească unificarea <spațiului vital> economic pe calea forței și a cuceririi, fie reorganizarea sistemului european într-o formă federativă, prin asocierea liberă și voluntară a statelor continentului, care acceptă să transfere o parte a suveranității lor asupra unor organisme supranaționale." (L. Gyemant, *Istoria Europei*)

B. „Dacă pentru extrema dreaptă fascistă sau nazistă soluția problemelor europene sau mondiale este unificarea de tip imperialist, prin forță, a continentului și a lumii, iar pentru extrema stângă comunistă prioritară este înlăturarea sistemului capitalist, unitatea urmând a se realiza ulterior, în condițiile victoriei totale a noii orânduiri în Europa și pe plan global, adepții federalismului pun în prim-plan crearea unor structuri instituționale și juridice care să garanteze pacea, stabilitatea, progresul economic și social pentru toate elementele sale componente”. (L. Gyemant, *Istoria Europei*)

C. „În condițiile dezvoltării economice moderne, a globalizării transporturilor și comunicațiilor, statele naționale devin un cadru strâmt și generator de conflicte, pe când unificarea continentului ar asigura pacea și stabilitatea, rezolvarea problemelor litigioase interne și transformarea Europei într-o importantă putere mondială, cu păstrarea primatului său cultural”. (L. Gyemant, *Istoria Europei*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Selectați, din sursa C, o informație referitoare la statele naționale, respectiv, la unificarea Europei. **4 puncte**
 2. Menționați câte o informație, din textul A, respectiv, din textul C, referitoare la domeniul economic. **6 puncte**
 3. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la soluționarea problemelor europene, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 4. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la soluționarea problemelor europene, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
 5. Prezentați două curente culturale în Europa modernă și/ sau contemporană. **6 puncte**
 6. Prezentați o politică promovată în domeniul culturii în epoca modernă sau contemporană, precizând și statul european în care ea a fost adoptată. **4 puncte**
-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 98

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Nu sunt singurul care-și pune o întrebare: de unde vin banii șefilor fascismului, bani care sunt din abundență? Pentru că nu e cheltuială oarecare să trimiți în toate colțurile Italiei cinsprezece mii de indivizi să manifeste la Roma (...). Se zicea că fascismul își trage principalele resurse din contribuțiile pe care le plătesc marii proprietari din Emilia*, de pe valea râului Po și din Toscana*, pentru a fi la adăpost de atentatele sindicaliştilor agrari, atât comuniști, cât și populari (...). Dar nu e singura sursă pentru fascism. Se spunea, de asemenea, că este finanțat de marii industriași din Lombardia*, în vederea combaterii dușmanului comun, comunismul, care era ca o lepră în această parte a Italiei.”

(Bryens, *Patru ani la Roma*)

*provincii ale Italiei

B. „Pentru fascism, totul este în stat și nimic uman, nimic spiritual nu există și nu are valoare în afara statului. În acest sens, fascismul este totalitar. În afara statului, [nu există] nici indivizi, nici grupuri (partide politice, asociații, syndicate, clase). De aceea fascismul se opune socialismului, care accentuează mișcările politice ale luptei de clasă și ignoră unitatea statului care fundamentează clasele sociale pe o singură realitate economică și morală. Și, într-o manieră omoloagă, fascismul se opune sindicalismului.”

(B. Mussolini, *Fascismul*)

C. „Fascismul [este o] ideologie și un regim politic apărute în Europa după Primul Război Mondial, în condițiile declanșării unor crize economice și sociale, precum și al imposibilității guvernanților de a-și menține și exercita puterea cu mijloace parlamentare. (...) Devenind ideologie oficială a mai multor state, s-a caracterizat prin: naționalism extremist, misticism, violență, cultul forței, intoleranță față de alte partide sau mișcări politice, mai ales a celor de extremă stângă; a presupus existența unor partide puternic centralizate, cu o largă bază socială conduse de lideri charismatici, supunerea necondiționată față de voința acestora, tendința de monopolizare a tuturor sferelor vieții sociale, promovarea rasismului, în forma antisemitismului și șovinismului, (...). În planul politicii externe, fascismul a propovăduit așa-numitul drept al unor rase și națiuni la dominație mondială, justificând expansiunea și cotropirea teritorială.”

(*Dicționar enciclopedic*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați un spațiu istoric la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Selectați, din sursa C, o caracteristică a contextului apariției fascismului. **2 puncte**
3. Menționați, din sursa A, o ideologie politică precizată alături de fascism, respectiv, din sursa B, o organizație profesională. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la fascism, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa C, un punct de vedere referitor la fascism, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Prezentați două curente culturale în Europa modernă și/ sau contemporană. **6 puncte**
7. Prezentați o practică democratică europeană, în secolul al XX-lea, precizând și statul în care ea a fost aplicată. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 99

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Curentul romantic apare treptat în deceniul al XVIII-lea și după Revoluția franceză*. Inițial, cuvântul romantism apare în literatură. În Germania, adjectivul *romantisch* vine în opoziție cu tot ce poartă numele de literatură clasică. În artă, romantismul respingând exemplul Antichității greco-romane, se afirmă împotriva tiraniei neoclasicismului**. Romantismul marchează ruptura completă cu ideile trecutului. El proclamă superioritatea individului și a personalității sale. Rațiunii reci [specifice neoclasicismului] îi răspunde puterea sensibilității și a imaginației.”

(J.Debicki, J. Favre, D. Grünwald, A.F.Pimentel, *Istoria artei. Pictura, sculptura, arhitectura*)

*revoluția începe în anul 1789

**neoclasicism – curent cultural-artistic, apărut în secolul al XVIII-lea, care își ia ca model arta și literatura clasică (antică)

B. „În Franța, unde apare mai târziu, romantismul se dezvoltă între 1820-1850, în contextul monarhiei restaurate de învingătorii lui Napoleon Bonaparte și al triumfului burgheziei.”

(S.Bernstein, P. Milza, *Istoria Europei*)

C. „Arhitectura romantică vrea să viseze la trecut, ceea ce motivează restaurările costisitoare de monumente. În Franța, Viollet le Duc reconstruiește *castelul Pierrfonds*, în Germania, K.Fr. Shinkel termină *Catedrala din Köln*. Arhitectura imită lucrări construite în alte locuri, în alte timpuri. Această arhitectură ia numele de <istoricism>: [clădirea] *Parlamentului din Londra*, monument neogotic de Sir Ch. Barry, *Burgtheater* din Viena, monument neorenescentist de G.Semper, *Biserica Sacré-Coeur* din Paris, monument neobizantin de P. Abadie.”

(J.Debicki, J. Favre, D. Grünwald, A.F.Pimentel, *Istoria artei. Pictura, sculptura, arhitectura*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
2. Selectați, din sursa B, o caracteristică a contextului apariției romantismului. **2 puncte**
3. Menționați un spațiu istoric precizat atât în sursa A cât și în sursa C. **3 puncte**
4. Menționați un spațiu istoric precizat atât în sursa B cât și în sursa C. **3 puncte**
5. Menționați, din sursa A, un punct de vedere referitor la curentul romantic, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Menționați, din sursa C, un punct de vedere referitor la curentul romantic, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
7. Prezentați câte o caracteristică a totalitarismului, respectiv, a democrației, în Europa secolului al XX-lea. **6 puncte**
8. Prezentați o politică promovată în domeniul culturii în epoca modernă și/ sau contemporană, precizând și statul european în care ea a fost adoptată. **4 puncte**

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 100

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „După [1815] nivelul științific al universităților austriece a continuat mai degrabă să scadă. Statul era mai preocupat de supravegherea studenților și profesorilor, considerați nesiguri din punct de vedere politic decât față de o promovare a științelor, desigur cu excepția disciplinelor tehnice și a științelor naturale, [datorită preferințelor împăratului Francisc I pentru acestea]. S-a ajuns la măsuri penibile împotriva unor savanți care nu respectau în prelegerile lor manualele și cursurile obligatorii, adesea cu mult depășite sau care erau rău văzuți din pricina convingerilor filozofice. Izolarea temătoare față de străinătate, îndeosebi de avântul științelor și de înflorirea literaturii din spațiul german a avut consecințe nefaste.”
(E. Zöllner, *Istoria Austriei*)

*Francisc I – suveran habsburgic

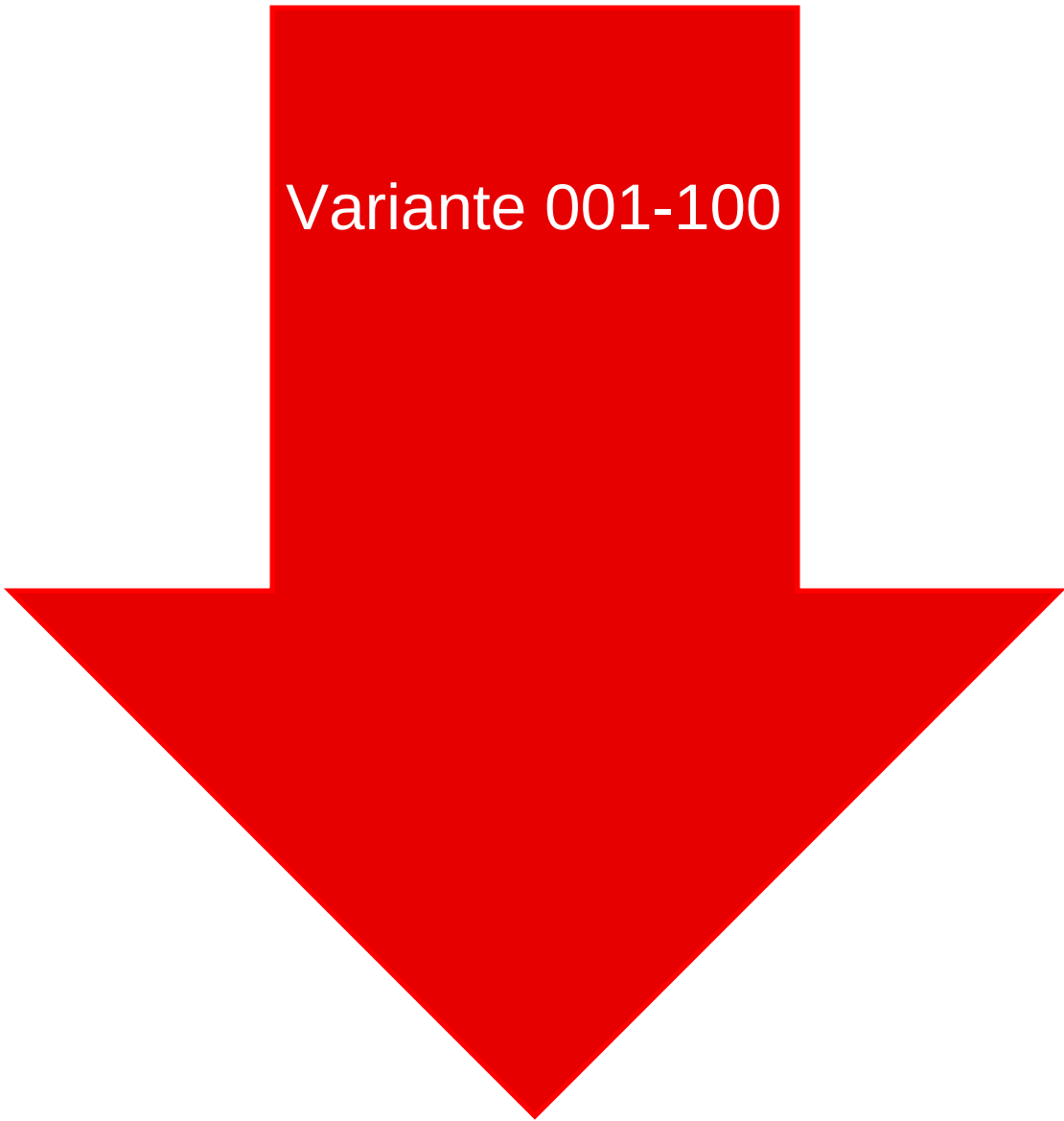
B. ”[Prin *Regulamentul Universitar*, din 1863, din Rusia], universităților li s-a acordat practic autonomie administrativă și deși programa era elaborată de minister a existat o libertate mult mai mare din punctul de vedere al prezentării tematicii propuse. Rectorii erau numiți pe patru ani de către consiliul profesoral. Fiecare facultate își alegea un decan pentru trei ani. Predarea dreptului a fost ameliorată sau chiar reintrodusă, ca de pildă în cazul dreptului constituțional. (...) Țarul Alexandru al II-lea* s-a preocupat personal și îndeaproape de elaborarea Regulamentului și de promovarea universităților. Au fost înființate burse pentru sprijinirea celor mai buni studenți. Au fost încurajate expedițiile de documentare în alte țări. [Ca urmare] universitățile au început să înflorească în această nouă atmosferă de dezbatere deschisă.” (R. Sherman, *Rusia, 1815-1881*)

*Alexandru al II-lea – suveran rus

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă ambele surse. **2 puncte**
2. Numiți câte un stat la care se referă sursa A, respectiv, sursa B. **2 puncte**
3. Precizați atitudinea suveranului față de învățământ, menționată atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
4. Precizați tipul unităților de învățământ menționat atât în sursa A cât și în sursa B. **3 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține ideea că statul asigură libertatea în învățământ, selectând două informații aflate în relație cauză-efect. **5 puncte**
6. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate ideea că statul asigură libertatea în învățământ, selectând două informații în acest sens. **5 puncte**
7. Prezentați două curente culturale în Europa modernă și/sau contemporană. **6 puncte**
8. Prezentați o caracteristică a unei ideologii totalitare din secolul al XX-lea, numind și statul european care a promovat-o. **4 puncte**

www.examendebacalaureat.blogspot.com

Variante 001-100

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 1

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre constituțiile din România, având în vedere:

- precizarea anului adoptării unei constituții din România;
- prezentarea unei cauze a adoptării constituției precizate;
- menționarea unei asemănări și a unei deosebiri dintre prevederile a două dintre constituțiile din România;
- menționarea a câte unei consecințe a adoptării fiecăreia dintre cele două constituții pentru care ați optat;
- formularea unui punct de vedere cu privire la necesitatea adoptării unor legi fundamentale pentru statul român și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 2

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre legile fundamentale din România, având în vedere:

- precizarea secolului adoptării unei constituții din România și menționarea unei cauze a acestui fapt istoric;
- menționarea a două asemănări și a unei deosebiri dintre prevederile a două dintre constituțiile din România;
- prezentarea unei consecințe a adoptării uneia dintre cele două constituții pentru care ați optat;
- formularea unui punct de vedere cu privire la importanța constituțiilor pentru România și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **sucesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 3

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre semnificația constituțiilor pentru România, având în vedere:

- precizarea epocii istorice în care s-a adoptat una dintre constituțiile României și prezentarea unei cauze a acestui fapt istoric;
- menționarea unei asemănări și a două deosebiri dintre prevederile a două dintre constituțiile României;
- menționarea unei consecințe a adoptării uneia dintre cele două constituții pentru care ați optat;
- formularea unui punct de vedere cu privire la semnificația constituțiilor pentru România și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 4

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre rolul legilor fundamentale pentru statul român, având în vedere:

- prezentarea unei cauze a adoptării uneia dintre constituțiile României în epoca modernă sau contemporană;
- menționarea a două asemănări și a două deosebiri dintre prevederile a două dintre constituțiile României;
- precizarea unei consecințe a aplicării uneia dintre cele două constituții;
- formularea unui punct de vedere cu privire la rolul legilor fundamentale pentru statul român și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 5

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre regimul stalinist în România, având în vedere:

- precizarea secolului instaurării stalinismului în România și menționarea a două cauze ale acestui fapt istoric;
- prezentarea unui fapt istoric desfășurat în perioada stalinismului în România și menționarea unei consecințe a acestuia pentru statul român;
- menționarea unui fapt istoric, desfășurat pe plan internațional, la care participă România în timpul regimului stalinist;
- formularea unui punct de vedere cu privire la regimul stalinist în România și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 6

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre regimul național-comunist în România, având în vedere:

- precizarea secolului instaurării regimului național-comunist în România și menționarea unei cauze a acestui fapt istoric;
- prezentarea unui fapt istoric desfășurat în România în timpul regimului național-comunist și menționarea unei consecințe a acestui fapt;
- menționarea a două acțiuni la care participă România, pe plan internațional, în timpul regimului național-comunist;
- formularea unui punct de vedere cu privire la regimul național-comunist în România și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 7

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre comunism și disidență anticomunistă în România, având în vedere:

- menționarea a patru acțiuni inițiate de regimul comunist în statul român;
- precizarea secolului apariției disidenței anticomuniste în România și prezentarea unei forme de manifestare a acestui fapt istoric;
- formularea unui punct de vedere cu privire la disidența anticomunistă în România și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 8

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre România în secolele al XIX-lea – al XX-lea, având în vedere:

- prezentarea unui fapt istoric, desfășurat în plan intern, care contribuie la formarea statului român, în secolul al XIX-lea;
- precizarea unei acțiuni din timpul “crizei orientale” la care participă și România și menționarea a două consecințe, din secolul al XIX-lea, ale acestei acțiuni pentru statul român;
- menționarea unei alianțe la care participă România în secolul al XX-lea și a unei consecințe a acestui fapt istoric pentru statul român;
- formularea unui punct de vedere referitor la rolul participării României la „criza orientală” și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 9

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre România în relațiile internaționale, în secolele al XIX-lea – al XX-lea, având în vedere:

- menționarea a două documente internaționale, din secolul al XIX-lea și din prima jumătate a secolului al XX-lea și a câte unei prevederi a fiecăruia dintre acestea referitoare la România;
- prezentarea unei acțiuni la care participă România în cadrul “Războiului rece”, pe plan extern, după 1950 și precizarea unei consecințe a acesteia;
- formularea unui punct de vedere referitor la rolul României în relațiile internaționale în secolele al XIX-lea – al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 10

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre România în perioada „Războiului rece”, având în vedere:

- precizarea secolului în care se desfășoară “Războiul rece”;
- menționarea a două caracteristici ale regimului politic din România, în perioada „Războiului rece”;
- prezentarea unui fapt istoric prin care România se implică în „Războiul rece”, pe plan extern și menționarea a două consecințe ale faptului istoric precizat pentru statul român;
- formularea unui punct de vedere cu privire la poziția României față de „Războiul rece” și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 11

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre statul român modern între proiect politic și realizare, având în vedere:

- precizarea unui secol în care conducătorii românilor abordează problema modernizării statului;
- menționarea a două acțiuni politice desfășurate în plan intern, care au dus la realizarea statului român modern și a câte unei consecințe a fiecăreia;
- prezentarea unei acțiuni prin care statul român modern s-a afirmat în relațiile internaționale;
- formularea unui punct de vedere cu privire la necesitatea constituirii statului român modern și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 12

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre statul român modern de la proiect politic la România Mare, având în vedere:

- precizarea secolului în care s-a realizat statul român modern;
- prezentarea unei acțiuni politice care a contribuit la realizarea statului român modern;
- menționarea unei cauze care a dus la formarea României Mari;
- menționarea a două acțiuni politice, prin care s-a înfăptuit România Mare și a unei consecințe a acestui fapt istoric;
- formularea unui punct de vedere cu privire la evoluția statului român modern și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 13

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre România postbelică, având în vedere:

- precizarea unui regim politic din România postbelică și prezentarea unui fapt istoric desfășurat, în plan intern, în această perioadă;
- menționarea a două fapte istorice internaționale, din perioada postbelică, în care este implicată și România, respectiv, a câte unei consecințe a fiecăruia pentru statul român;
- formularea unui punct de vedere cu privire la evoluția României postbelice și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 14

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre România în relațiile internaționale ale secolului al XX-lea, având în vedere:

- menționarea a două alianțe politice internaționale din prima jumătate a secolului al XX-lea și prezentarea atitudinii României față de una dintre acestea;
- menționarea a două fapte istorice internaționale, din a doua jumătate a secolului al XX-lea, și precizarea atitudinii României față de una dintre acestea;
- formularea unui punct de vedere cu privire la rolul României în relațiile internaționale ale secolului al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 15

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre România și marile puteri din Europa, în secolele al XIX-lea și al XX-lea, având în vedere:

- menționarea unei acțiuni desfășurate, în plan intern, în statul român din secolul al XIX-lea și din prima jumătate a secolului al XX-lea și precizarea unei consecințe a acesteia;
- menționarea câte unei atitudini a României față de două mari puteri din Europa, din secolul al XIX-lea și din prima jumătate a secolului al XX-lea;
- prezentarea unui fapt istoric la care participă România, pe plan internațional, în a doua jumătate a secolului al XX-lea și menționarea unei consecințe a acestuia;
- formularea unui punct de vedere referitor la relațiile dintre România și marile puteri din Europa și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 16

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre România, de la stalinism la național-comunism, având în vedere:

- precizarea epocii istorice în care s-a instaurat stalinismul în România și menționarea unei cauze a acestui fapt istoric;
- prezentarea unui fapt istoric, desfășurat în plan extern, la care participă România în timpul regimului stalinist;
- menționarea a trei elemente de continuitate între stalinism și național-comunism;
- formularea unui punct de vedere cu privire la rolul stalinismului și al național-comunismului în România și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 17

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre național-comunism și disidența anticomunistă în România, având în vedere:

- menționarea unei cauze a instaurării comunismului în România și precizarea secolului în care se desfășoară acest proces istoric;
- prezentarea unui fapt istoric inițiat de regimul național-comunist în România;
- menționarea a două acțiuni ale disidenței anticomuniste în România;
- menționarea unei atitudini adoptate de România față de „Războiul rece” în timpul regimului național comunist;
- formularea unui punct de vedere cu privire la instaurarea național-comunismului în România și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 18

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre stalinism și disidență anticomunistă în România, având în vedere:

- precizarea epocii istorice în care se instaurează regimul stalinist în România;
- prezentarea unui fapt istoric inițiat pentru instaurarea regimului stalinist în România;
- menționarea a două acțiuni ale disidenței anticomuniste în statul român și a două consecințe ale manifestării disidenței;
- formularea unui punct de vedere cu privire la instaurarea stalinismului în România și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 19

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre România în timpul „Războiului rece”, având în vedere:

- prezentarea unui fapt istoric prin care România participă la relațiile internaționale, în perioada „Războiului rece”;
- menționarea a două acțiuni, desfășurate pe plan intern, în timpul regimului stalinist în România;
- menționarea a două acțiuni, desfășurate pe plan intern, în timpul regimului național-comunist în România și precizarea unei consecințe a uneia dintre aceste acțiuni;
- formularea unui punct de vedere cu privire la evoluția României în timpul „Războiului rece” și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **sucesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 20

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre România și „criza orientală”, având în vedere:

- prezentarea unei acțiuni la care participă România în cadrul “crizei orientale” și precizarea secolului în care s-a desfășurat această acțiune;
- menționarea unui document internațional elaborat în cadrul “crizei orientale” și a două prevederi referitoare și la România;
- menționarea unei consecințe, pe plan extern, a implicării României în “criza orientală”;
- formularea unui punct de vedere cu privire la rolul “crizei orientale” în istoria României și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 21

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ, două pagini, un eseu despre național-comunism și disidență anticomunistă în România, având în vedere:

- menționarea a patru fapte istorice inițiate, în plan politic și/ sau ideologic, de regimul național-comunist în statul român;
- precizarea unei forme de disidență anticomunistă și prezentarea unei acțiuni a acesteia desfășurate, în România, în timpul regimului național-comunist;
- formularea unui punct de vedere referitor la disidența anticomunistă în România și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 22

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre statul român și constituțiile sale, având în vedere:

- menționarea anilor în care s-au adoptat două dintre constituțiile României;
- prezentarea unui element de continuitate între două constituții ale României și precizarea unei deosebiri dintre acestea;
- menționarea a două consecințe ale aplicării uneia dintre cele două constituții;
- formularea unui punct de vedere referitor la importanța legilor fundamentale pentru statul român și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 23

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre ideea romanității românilor în viziunea istoricilor, având în vedere:

- precizarea unei epoci istorice în care a fost abordată ideea romanității românilor;
- prezentarea unui motiv pentru care în abordarea acestei idei s-au implicat istoricii;
- numirea a doi istorici care au abordat problema romanității românilor;
- menționarea a două idei prin care istoricii au susținut romanitatea românilor;
- formularea unui punct de vedere referitor la necesitatea studierii romanității românilor și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 24

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre proiecte politice românești și realizarea lor, având în vedere:

- precizarea unui proiect politic referitor la statul român modern elaborat în secolele al XVIII-lea - al XIX-lea și menționarea a două idei susținute de acesta;
- prezentarea unui fapt istoric, din secolul al XX-lea, care a contribuit la formarea României Mari și menționarea a două consecințe ale constituirii României Mari;
- formularea unui punct de vedere referitor la contribuția proiectelor politice la făurirea statului român modern și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 25

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre România în perioada stalinistă, având în vedere:

- precizarea secolului instaurării stalinismului în România;
- menționarea unui factor intern și a unui factor extern favorabili instaurării stalinismului în România;
- prezentarea unui fapt istoric desfășurat în România în timpul regimului stalinist;
- menționarea a două fapte istorice desfășurate de România, pe plan internațional, în timpul regimului stalinist;
- formularea unui punct de vedere referitor la consecințele stalinismului în România și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 26

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre România în perioada postbelică, având în vedere:

- precizarea regimului de tip comunist existent în România anterior instaurării național-comunismului și menționarea a două fapte istorice desfășurate în plan intern, între 1948-1965;
- prezentarea unui fapt istoric desfășurat în România în timpul regimului național-comunist;
- menționarea a două fapte istorice la care participă România în cadrul „Războiului rece”, pe plan extern;
- formularea unui punct de vedere referitor la rolul regimului național-comunist în România și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 27

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre România în perioada regimului comunist, având în vedere:

- prezentarea unui fapt istoric desfășurat în România în timpul regimului stalinist;
- menționarea a două fapte istorice la care participă România în cadrul „Războiului rece”, pe plan extern;
- precizarea regimului de tip comunist instaurat în România după regimul stalinist și menționarea a două fapte istorice desfășurate în plan intern, între 1965-1989;
- formularea unui punct de vedere referitor la rolul regimului stalinist în România și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **sucesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 28

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre importanța constituțiilor în istoria României, având în vedere:

- precizarea anilor adoptării a două constituții în România și prezentarea unui fapt istoric care a făcut necesară adoptarea uneia dintre ele;
- menționarea a două asemănări și a două deosebiri dintre cele două constituții;
- formularea unui punct de vedere referitor la importanța constituțiilor în istoria României și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 29

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre spațiul românesc în contextul „crizei orientale”, având în vedere:

- precizarea unei mari puteri care se implică în „criza orientală”;
- menționarea a două acțiuni desfășurate în spațiul românesc, în prima jumătate a secolului al XIX-lea;
- prezentarea unui fapt istoric care ilustrează implicarea României în „criza orientală”, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și menționarea a două consecințe ale acestuia;
- formularea unui punct de vedere referitor la consecințele „crizei orientale” asupra spațiului românesc și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **sucesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 30

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ, două pagini, un eseu despre România și marile puteri din Europa, în secolul al XX-lea, având în vedere:

- numirea a două mari puteri din Europa, în prima jumătate a secolului al XX-lea;
- prezentarea unui fapt istoric, din prima jumătate a secolului al XX-lea, la care participă România alături de mari puteri din Europa și menționarea a trei consecințe ale acestui fapt istoric pentru statul român;
- menționarea unei acțiuni desfășurate de România în cadrul „Războiului rece”, pe plan extern, în a doua jumătate a secolului al XX-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la raporturile dintre România și marile puteri din Europa, în secolul al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 31

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre romanitatea românilor în viziunea istoricilor, având în vedere:

- precizarea unui secol în care a fost abordată ideea romanității românilor;
- prezentarea unei cauze a implicării istoricilor în abordarea romanității românilor;
- menționarea a două idei prin care istoricii au susținut romanitatea românilor;
- menționarea a doi istorici care au abordat problema romanității românilor;
- formularea unui punct de vedere referitor la rolul ideii romanității românilor în scrierile istoricilor și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 32

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre România și marile puteri din Europa de la „criza orientală” la marile alianțe ale secolului al XX-lea, având în vedere:

- numirea a două mari puteri care se implică în „criza orientală”;
- menționarea unui fapt istoric prin care România se implică în „criza orientală”, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, respectiv, a unei cauze a acestei implicări;
- prezentarea unui fapt istoric, din secolul al XX-lea, prin care România se alătură marilor puteri și menționarea a două consecințe ale acestuia pentru România;
- formularea unui punct de vedere referitor la relațiile României cu marile puteri din Europa în secolele al XIX-lea – al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **sucesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 33

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre România postbelică, având în vedere:

- precizarea celor două tipuri de regim comunist existente în România după 1948 și menționarea a câte două fapte istorice desfășurate, în plan intern, în cadrul fiecăruia dintre ele;
- prezentarea unui fapt istoric desfășurat de România în cadrul „Războiului rece”, pe plan extern;
- formularea unui punct de vedere referitor la rolul regimului comunist în România și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 34

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini un eseu despre statul român modern, având în vedere:

- prezentarea unei acțiuni desfășurate în secolul al XIX-lea, pe plan intern, care a dus la realizarea statului român modern și menționarea unei consecințe a acestei acțiuni;
- menționarea a două fapte istorice care ilustrează raporturile statului român modern cu marile puteri din Europa și a unei consecințe, din secolul al XIX-lea, a unuia dintre aceste fapte;
- precizarea unei acțiuni, de la începutul secolului al XX-lea, la care participă statul român modern;
- formularea unui punct de vedere referitor la evoluția statului român modern și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 35

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre România în perioada „Războiului rece”, având în vedere:

- precizarea unui regim de tip comunist existent în România în timpul „Războiului rece” și menționarea a patru fapte istorice desfășurate în plan intern, între 1946-1989;
- prezentarea unui fapt istoric desfășurat de România, în plan extern, în cadrul „Războiului rece”;
- formularea unui punct de vedere referitor la situația României în cadrul „Războiului rece” și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 36

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre constituțiile statului român, având în vedere:

- precizarea anilor adoptării a două dintre constituțiile României și prezentarea unei asemănări între prevederile celor două legi fundamentale;
- menționarea a două deosebiri dintre prevederile celor două constituții;
- menționarea a câte unei consecințe a adoptării fiecăreia dintre cele două constituții;
- formularea unui punct de vedere cu privire la necesitatea adoptării unor legi fundamentale în statul român și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și pertinenta argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 37

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ, două pagini, un eseu despre evoluția României în perioada postbelică, având în vedere:

- precizarea secolului instaurării național-comunismului în România;
- prezentarea unui fapt istoric din timpul perioadei național-comuniste în România și menționarea a două consecințe ale acestuia;
- menționarea a două evenimente internaționale desfășurate în cadrul „Războiului rece”, la care participă și România;
- formularea unui punct de vedere referitor la rolul național-comunismului în istoria României și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **sucesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 38

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ, două pagini, un eseu despre proiectele politice românești din epoca modernă, având în vedere:

- precizarea unui secol în care au fost elaborate proiecte politice în spațiul românesc;
- menționarea a două proiecte politice elaborate în spațiul românesc și prezentarea unui fapt istoric, care reflectă aplicarea, în plan intern, a uneia dintre ideile promovate de proiectele politice din epocă;
- menționarea a două acțiuni desfășurate de România, pe plan extern, în epoca modernă;
- formularea unui punct de vedere referitor la importanța proiectelor politice în evoluția statului român în epoca modernă și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 39

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre relațiile internaționale ale statului român, în secolele al XIX-lea - al XX-lea, având în vedere:

- menționarea a două documente juridice internaționale elaborate pe fondul „crizei orientale” care cuprind prevederi referitoare și la Țările Române/ România în secolul al XIX-lea;
- prezentarea unui fapt istoric referitor la implicarea României în “criza orientală”, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea;
- menționarea a două evenimente internaționale la care participă România, în secolul al XX-lea și precizarea a câte unei consecințe a fiecăruia dintre ele;
- formularea unui punct de vedere cu privire la rolul României în relațiile internaționale în secolele al XIX-lea - al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 40

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ, două pagini, un eseu despre România postbelică, având în vedere:

- menționarea a două tipuri de regim comunist în România postbelică și a câte unui fapt istoric desfășurat în timpul fiecăruia dintre aceste tipuri de regim politic, pe plan intern;
- prezentarea unui fapt istoric, desfășurat pe plan extern, care atestă implicarea României în „Războiul rece” și precizarea unei consecințe a acestuia pentru statul român;
- formularea unui punct de vedere referitor la evoluția României postbelice și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 41

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre realizarea și evoluția statului român modern, în secolele al XIX-lea – al XX-lea, având în vedere:

- menționarea unui motiv al realizării statului român modern;
- menționarea unui proiect politic referitor la formarea statului român modern, în secolul al XIX-lea și a două idei susținute de acest proiect;
- prezentarea unui fapt istoric prin care s-a realizat România Mare, în secolul al XX-lea și precizarea unei consecințe a acestuia;
- formularea unui punct de vedere referitor la realizarea statului român modern și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză – efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (corența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice / logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 42

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre modernizare în spațiul românesc al secolului al XIX-lea, având în vedere:

- menționarea unui proiect politic intern referitor la modernizarea statului român, redactat în secolul al XIX-lea și a două idei înscrise în acesta;
- menționarea unui document juridic internațional care a favorizat modernizarea în spațiul românesc și prezentarea unei acțiuni prin care românii și-au constituit statul modern;
- precizarea unei acțiuni desfășurate de statul român modern, pe plan internațional, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la procesul de modernizare a societății și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză – efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (corența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 43

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre proiecte politice și modernizare în statul român, având în vedere:

- menționarea unui proiect politic elaborat de români, în secolul al XVIII-lea și în prima jumătate a secolului al XIX-lea, și a două prevederi care vizau constituirea statului modern;
- prezentarea unei acțiuni prin care românii își modernizează statul, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea;
- menționarea unei acțiuni prin care românii au realizat România Mare și precizarea secolului în care se îndeplinește acest deziderat;
- formularea unui punct de vedere referitor la rolul proiectelor politice în modernizarea societății și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză – efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (corența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice / logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 44

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre influența “crizei orientale” asupra spațiului românesc, având în vedere:

- precizarea unui secol în care se desfășoară “criza orientală” și numirea a două mari puteri implicate în aceasta;
- prezentarea unui fapt istoric la care participă România în cadrul “crizei orientale” și menționarea a două documente juridice internaționale legate de “criza orientală” care cuprind prevederi referitoare și la români;
- formularea unui punct de vedere referitor la implicațiile “crizei orientale” asupra României și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **sucesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 45

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre relațiile internaționale ale României în secolul al XX-lea, având în vedere:

- precizarea unui obiectiv al României, în prima jumătate a secolului al XX-lea și prezentarea unei acțiuni pe care a desfășurat-o, pe plan internațional, pentru atingerea acestuia;
- menționarea a două atitudini pe care le-a adoptat România, în cadrul politicii sale de alianțe, în a doua jumătate a secolului al XX-lea și a câte unei acțiuni care să ilustreze fiecare atitudine;
- formularea unui punct de vedere referitor la rolul jucat de România în cadrul relațiilor internaționale, în secolul al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză – efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (corența și pertinenta argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice / logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 46

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre România la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, având în vedere:

- precizarea unui eveniment internațional, din secolul al XIX-lea, la care participă și România și menționarea a două consecințe ale acestuia pentru statul român;
- menționarea unui eveniment internațional, de la începutul secolului al XX-lea care favorizează realizarea României Mari, respectiv, prezentarea unui fapt istoric desfășurat de români pentru îndeplinirea acestui obiectiv;
- menționarea unei consecințe a constituirii României Mari;
- formularea unui punct de vedere referitor la implicațiile evenimentelor internaționale asupra României, la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză – efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (corența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 47

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre disidența anticomunistă din România, având în vedere:

- prezentarea unei cauze a constituirii disidenței anticomuniste în România și precizarea epocii istorice în care aceasta s-a afirmat;
- menționarea a două forme de manifestare a disidenței anticomuniste în România;
- menționarea a două consecințe ale manifestării disidenței anticomuniste românești;
- formularea unui punct de vedere referitor la disidența anticomunistă din România și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză – efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (corența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice / logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 48

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre stalinism și național – comunism în România, având în vedere:

- precizarea secolului în care se instaurează, în România, atât stalinismul cât și național – comunismul;
- prezentarea unei asemănări, pe plan politic intern, între stalinism și național – comunism în România și menționarea unei deosebiri dintre acestea;
- menționarea câte unei atitudini adoptate de România, în timpul stalinismului, respectiv, al național – comunismului, față de „Războiul rece”;
- menționarea unei cauze a prăbușirii național - comunismului;
- formularea unui punct de vedere referitor la stalinism și la național - comunism în România și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză – efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (corența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice / logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 49

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre sistemul constituțional în România, având în vedere:

- precizarea anilor adoptării a două dintre constituțiile României și prezentarea unui fapt istoric care a determinat elaborarea uneia dintre acestea;
- menționarea a două principii prevăzute în una/ ambele constituții;
- menționarea a două deosebiri dintre cele două constituții;
- formularea unui punct de vedere referitor la rolul sistemului constituțional în România și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 50

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre România în perioada “Războiul rece”, având în vedere:

- menționarea a două evenimente desfășurate în România în timpul “Războiului rece” și precizarea unei consecințe a unuia dintre acestea;
- prezentarea unui element de continuitate în implicarea României în evenimente din cadrul “Războiul rece”;
- menționarea a două consecințe ale implicării României în “Războiul rece”;
- formularea unui punct de vedere referitor la implicarea României în “Războiul rece” și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză – efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (corența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 51

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre evoluția statului român, în secolele al XIX-lea și al XX-lea, având în vedere:

- precizarea unui eveniment internațional care a influențat constituirea statului român modern, în secolul al XIX-lea;
- prezentarea unui eveniment internațional care permite afirmarea României în relațiile internaționale ale secolului al XIX-lea și menționarea unei consecințe, pentru spațiul românesc, a acestui eveniment;
- menționarea unui eveniment din secolul al XX-lea care favorizează realizarea României Mari și a două acțiuni prin care românii își îndeplinesc obiectivul național;
- formularea unui punct de vedere referitor la evoluția statului român, în secolele al XIX-lea și al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză – efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (corența și pertinenta argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **sucesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 52

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre realizarea statului român modern în secolul al XIX-lea, având în vedere:

- menționarea a două evenimente politice internaționale care favorizează realizarea statului român modern;
- prezentarea unei acțiuni realizate de români pentru constituirea statului român modern și menționarea a două acțiuni, pe plan intern, prin care se consolidează statul creat;
- precizarea unui eveniment internațional în care se afirmă statul român modern, în secolul al XIX-lea;
- formularea unui punct de vedere cu privire la rolul statului român modern în istoria românilor și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză – efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (corența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 53

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre proiecte de realizare a statului român modern, având în vedere:

- precizarea unui secol în care românii elaborează proiecte de realizare a statului român modern;
- menționarea a două proiecte de realizare a statului român modern și a două prevederi asemănătoare înscrise în acestea;
- prezentarea unei acțiuni prin care se constituie sau se consolidează statul român modern;
- formularea unui punct de vedere cu privire la rolul statului român modern în istoria românilor și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză – efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (corența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **sucesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 54

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre România postbelică, având în vedere:

- prezentarea unui fapt istoric desfășurat în România postbelică, până la mijlocul secolului al XX-lea și precizarea unui factor extern favorabil desfășurării lui;
- menționarea a două fapte istorice desfășurate în România, în a doua jumătate a secolului al XX-lea;
- menționarea unei asemănări și a unei deosebiri dintre două fapte istorice desfășurate pe plan internațional, în care este implicată România postbelică;
- formularea unui punct de vedere cu privire la evoluția României postbelice și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 55

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre România și marile alianțe ale secolului al XX-lea, având în vedere:

- menționarea a două alianțe ale marilor puteri, din prima jumătate a secolului al XX-lea și a atitudinii pe care România a adoptat-o față de fiecare dintre acestea;
- prezentarea unui fapt istoric desfășurat în România ca urmare a unui eveniment internațional în care a fost implicată una dintre alianțele menționate, în prima jumătate a secolului al XX-lea;
- precizarea unui fapt istoric la care participă România alături de o mare putere, în a doua jumătate a secolului al XX-lea;
- formularea unui punct de vedere cu privire la România și marile alianțe ale secolului al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză – efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (corența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 56

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre comunism în România, având în vedere:

- precizarea secolului în care s-a instaurat regimul comunist în România și menționarea a două cauze ale acestui proces istoric;
- prezentarea unei caracteristici a regimului comunist în România;
- menționarea a două fapte istorice desfășurate pe plan internațional, la care participă România în perioada regimului comunist;
- formularea unui punct de vedere referitor la rolul regimului comunist în România și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză – efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (corența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice / logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 57

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre implicarea istoricilor în abordarea romanității românilor, având în vedere:

- numirea a doi istorici care au abordat problema romanității românilor și precizarea unui secol în care au apărut scrieri referitoare la ideea romanității românilor;
- prezentarea unui motiv pentru care s-au implicat istoricii în abordarea romanității românilor;
- menționarea a două idei prin care istoricii au susținut romanitatea românilor;
- formularea unui punct de vedere referitor la implicarea istoricilor în abordarea romanității românilor și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză – efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (corența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 58

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre România postbelică, având în vedere:

- precizarea unei cauze care a dus la instaurarea comunismului în România postbelică;
- prezentarea unui fapt istoric intern care a avut loc în România în timpul regimului comunist și menționarea unei consecințe a acestui fapt;
- menționarea a trei acțiuni desfășurate de România, pe plan extern, în perioada postbelică;
- formularea unui punct de vedere referitor la regimul comunist din România și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză – efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (corența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 59

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre realizarea statului român modern și afirmarea lui pe plan internațional, având în vedere:

- precizarea unui fapt istoric internațional care a contribuit la realizarea statului român modern și prezentarea unei consecințe a acestuia pentru statul român, în secolul al XIX-lea;
- menționarea a două acțiuni prin care statul român modern se afirmă, pe plan internațional, la începutul secolului al XX-lea și a câte unei consecințe interne a fiecăreia dintre acestea;
- formularea unui punct de vedere referitor la importanța constituirii statului român modern și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză – efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (corența și pertinenta argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 60

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre impactul relațiilor internaționale asupra României, în secolul al XX-lea, având în vedere:

- menționarea unei asemănări între două fapte istorice, desfășurate în relațiile internaționale, în care a fost implicată și România, în prima jumătate a secolului al XX-lea și a câte unei consecințe a fiecărui fapt pentru statul român;
- prezentarea unui fapt istoric, internațional, la care participă și România, în a doua jumătate a secolului al XX-lea și precizarea unei consecințe a acestei implicări pentru statul român;
- formularea unui punct de vedere cu privire la impactul relațiilor internaționale asupra României în secolul al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză – efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (corența și pertinenta argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

-

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 61

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre evoluția statului român, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și la începutul secolului al XX-lea, având în vedere:

- menționarea unei acțiuni prin care românii și-au constituit statul modern, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea;
- prezentarea unui fapt istoric, desfășurat pe plan politic intern, prin care s-a consolidat statul român modern;
- menționarea a două acțiuni desfășurate de România, pe plan internațional, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și la începutul secolului al XX-lea și a unei consecințe a uneia dintre acestea asupra spațiului românesc;
- precizarea unei mari puteri prin intervenția căreia se produc modificări în evoluția statului român în perioada menționată;
- formularea unui punct de vedere referitor la evoluția statului român în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și la începutul secolului al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii **cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 62

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre România în timpul regimului comunist, având în vedere:

- precizarea secolului în care comuniștii au preluat puterea politică în România;
- menționarea a două fapte istorice favorabile instaurării regimului comunist în România;
- prezentarea unei caracteristici a regimului politic comunist, instaurat în România;
- menționarea a două acțiuni desfășurate de statul român, pe plan extern, în timpul regimului comunist;
- formularea unui punct de vedere referitor la consecințele instaurării regimului comunist asupra evoluției României și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii **cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 63

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre evoluția României în secolul al XX-lea, având în vedere:

- menționarea a trei fapte istorice, desfășurate de români, la începutul secolului al XX-lea, care au dus la realizarea României Mari;
- precizarea unui eveniment, care a favorizat modificarea regimului politic din România, în prima jumătate a secolului al XX-lea și prezentarea unui fapt istoric desfășurat în statul român, în a doua jumătate a secolului al XX-lea;
- menționarea unui fapt istoric la care participă statul român, pe plan internațional, în a doua jumătate a secolului al XX-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la evoluția statului român în secolul al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii **cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 64

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre România în perioada “Războiul rece”, având în vedere:

- precizarea secolului în care s-a desfășurat “Războiul rece”;
- menționarea a două evenimente, care au favorizat instaurarea unui nou regim politic în România, în timpul “Războiului rece” și prezentarea unui fapt istoric desfășurat, pe plan intern, în cadrul noului regim politic;
- menționarea a două acțiuni desfășurate de România, în relațiile internaționale, în perioada „Războiului rece”;
- formularea unui punct de vedere referitor la rolul “Războiului rece” în istoria României și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii **cronologice / logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 65

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre statul român în relațiile internaționale din a doua jumătate a secolului al XIX-lea și la începutul secolului al XX-lea, având în vedere:

- menționarea a două evenimente care au favorizat crearea statului modern român;
- prezentarea unei acțiuni întreprinse de România, pe plan internațional și menționarea unei consecințe a acesteia pentru statul român, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea;
- numirea unei alianțe la care aderă România la începutul secolului al XX-lea și menționarea unei cauze a acestui fapt istoric;
- formularea unui punct de vedere referitor la afirmarea statului român în relațiile internaționale din a doua jumătate a secolului al XIX-lea și la începutul secolului al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii **cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 66

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre România în perioada comunistă, având în vedere:

- precizarea unui fapt istoric din perioada postbelică, care a favorizat modificarea regimului politic din România;
- prezentarea unui fapt istoric la care participă România, pe plan internațional, în timpul regimului comunist;
- menționarea a două acțiuni de represiune politică, desfășurate de regimul comunist din România și a două forme de manifestare a disidenței anticomuniste;
- formularea unui punct de vedere referitor la rolul regimului comunist asupra evoluției României și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii **cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 67

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre statul român modern în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și la începutul secolului al XX-lea, având în vedere:

- menționarea a două acțiuni realizate de români, una pe plan intern și alta pe plan extern, care au dus la constituirea/ consolidarea statului român modern, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și numirea unei mari puteri din Europa care ia atitudine față de acest proces istoric;
- prezentarea unui eveniment istoric, de la începutul secolului al XX-lea, care a dus la afirmarea statului român modern în relațiile internaționale și menționarea a două consecințe ale acestuia pentru România;
- formularea unui punct de vedere referitor la importanța formării statului național român modern și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii **cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 68

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre România de la stalinism la național-comunism, având în vedere:

- menționarea a câte două fapte istorice din timpul regimului stalinist, respectiv, al celui național-comunist în România și precizarea unui element de continuitate între ele;
- prezentarea unui fapt istoric, din a doua jumătate a secolului al XX-lea, la care participă România în relațiile internaționale;
- formularea unui punct de vedere cu privire la rolul stalinismului sau al național-comunismului în România și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii **cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 69

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre România în relațiile internaționale ale secolului al XX-lea, având în vedere:

- numirea unei alianțe din prima jumătate a secolului al XX-lea, din care făcea parte și România, respectiv, menționarea unei cauze și a unei consecințe a aderării statului român la aceasta;
- prezentarea unui eveniment desfășurat pe plan internațional, în a doua jumătate a secolului al XX-lea, la care participă și România și menționarea a două consecințe ale acestuia pentru statul român;
- formularea unui punct de vedere referitor la rolul României în relațiile internaționale ale secolului al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii **cronologice / logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 70

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre evoluția statului român modern în secolul al XIX-lea și la începutul secolului al XX-lea, având în vedere:

- menționarea unui proiect politic, din secolul al XIX-lea, care viza modernizarea spațiului românesc;
- prezentarea unui fapt istoric prin care s-a constituit statul modern român și menționarea a două consecințe ale acestui fapt istoric;
- menționarea unui eveniment internațional la care participă statul modern român la începutul secolului al XX-lea și precizarea unei consecințe a acestei participări;
- formularea unui punct de vedere referitor la importanța înfăptuirii statului modern român și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii **cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 71

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre actele constituționale românești, având în vedere:

- precizarea unei cauze care a dus la adoptarea unei constituții a României;
- prezentarea unei caracteristici a regimului politic, instaurat prin această Constituție;
- menționare a trei asemănări și a unei deosebiri dintre prevederile a două acte constituționale adoptate în România, în secolele al XIX-lea – al XX-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la necesitatea adoptării unui act constituțional în România și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză- efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii **cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 72

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre România în timpul regimului comunist, având în vedere:

- precizarea unei cauze care a dus la instaurarea comunismului în România;
- menționarea a două etape distincte ale comunismului în România și a câte unui fapt istoric desfășurat în fiecare din cele două etape;
- prezentarea unui fapt istoric desfășurat de România, în cadrul relațiilor internaționale, din perioada comunistă;
- formularea unui punct de vedere referitor la consecințele instaurării comunismului asupra evoluției României și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii **cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 73

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre România în secolele al XIX-lea – al XX-lea, având în vedere:

- precizarea anului adoptării unei constituții a României, în epoca modernă sau contemporană;
- prezentarea unui fapt istoric, din secolele al XIX-lea – al XX-lea, care a dus la schimbarea regimului politic și menționarea a două caracteristici ale regimului politic nou instaurat;
- menționarea a două evenimente desfășurate de România, în secolele al XIX-lea – al XX-lea, pe plan internațional;
- formularea unui punct de vedere referitor la evoluția României în secolele al XIX-lea – al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii **cronologice / logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 74

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre relațiile internaționale ale Țărilor Române/ România, în secolele al XIX-lea – al XX-lea, având în vedere:

- menționarea a două fapte istorice ale „crizei orientale” care au influențat Țările Române/ România și a unei consecințe, din secolul al XIX-lea, a unuia dintre aceste fapte asupra spațiului românesc;
- precizarea a două mari alianțe la care aderă România, în prima jumătate a secolului al XX-lea și menționarea unei cauze pentru care a aderat la una dintre acestea;
- prezentarea unui fapt istoric internațional, din cadrul „Războiul rece”, în care se implică România, în a doua jumătate a secolului al XX-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la rolul Țărilor Române/ României în relațiile internaționale, în secolele al XIX-lea – al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii **cronologice / logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 75

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre evoluția României în secolul al XX-lea, având în vedere:

- numirea unei alianțe la care a aderat România, la începutul secolului al XX-lea și menționarea a două fapte istorice prin care românii au realizat România Mare;
- menționarea unui fapt istoric, care a favorizat modificarea regimului politic din România, la mijlocul secolului al XX-lea și prezentarea unei caracteristici a noului regimului politic;
- menționarea unui eveniment internațional în care se implică România, în a doua jumătate a secolului al XX-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la evoluția României în secolul al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii **cronologice / logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 76

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre proiecte politice de realizare a statului român modern și evoluția lui, având în vedere:

- menționarea a două proiecte politice elaborate în vederea modernizării spațiului românesc și prezentarea unui fapt istoric prin care românii au realizat statul român modern;
- menționarea a două evenimente prin care România se afirmă pe plan internațional și precizarea secolului în care se desfășoară unul dintre aceste evenimente;
- formularea unui punct de vedere referitor la importanța realizării statului român modern și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii **cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 77

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre evoluția statului român modern, având în vedere:

- menționarea a două documente internaționale și a câte unei prevederi referitoare și la Principatele Române/ România, înscrise în fiecare dintre acestea, în secolul al XIX-lea;
- prezentarea unui fapt istoric, din secolul al XIX-lea, prin care românii și-au constituit statul modern și precizarea unei acțiuni prin care l-au consolidat, la începutul secolului al XX-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la evoluția statului român modern și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii **cronologice logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 78

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre evoluția României, în secolele al XIX-lea – al XX-lea, având în vedere:

- precizarea anului adoptării unei constituții în România, în secolele al XIX-lea – al XX-lea și prezentarea unei caracteristici a regimului politic constituit prin această lege fundamentală;
- menționarea a două evenimente la care participă România, pe plan internațional, în secolele al XIX-lea – al XX-lea și a câte unei consecințe a fiecăruia pentru statul român;
- formularea unui punct de vedere referitor la evoluția României, în secolele al XIX-lea – al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii **cronologice / logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 79

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre regimul comunist în România postbelică, având în vedere:

- precizarea unui eveniment istoric, care a contribuit la instaurarea comunismului în România;
- menționarea a două măsuri în plan intern adoptate de statul român în perioada comunistă;
- prezentarea unei forme de manifestare a disidenței anticomuniste în România;
- menționarea a două evenimente internaționale la care participă statul român în această perioadă;
- formularea unui punct de vedere referitor la regimul comunist în România postbelică și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii **cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 80

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre România în perioada „Războiului rece”, având în vedere:

- precizarea unui regimul politic instaurat, în perioada „Războiului rece”, în România și menționarea a două caracteristici ale acestuia;
- prezentarea unui eveniment internațional, din timpul „Războiului rece”, la care participă România și menționarea a două consecințe ale acestuia pentru statul român;
- formularea unui punct de vedere referitor la situația României în perioada „Războiului rece” și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii **cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 81

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre constituționalismul românesc, având în vedere:

- precizarea anilor în care apar două dintre constituțiile României;
- menționarea unei cauze și a unei consecințe a adoptării uneia dintre aceste constituții;
- prezentarea unui principiu înscris într-una dintre cele două constituții și menționarea a două deosebiri dintre cele două constituții;
- formularea unui punct de vedere referitor la necesitatea adoptării unei constituții în România și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 82

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre regimul comunist în România, având în vedere:

- precizarea secolului în care s-a instaurat regimul comunist în România;
- menționarea unei cauze și prezentarea unei consecințe, pe plan intern, a instaurării regimului comunist în România;
- menționarea a două acțiuni desfășurate de România în timpul regimului comunist în relațiile internaționale și a unui element de continuitate între acestea;
- formularea unui punct de vedere referitor la regimul comunist în România și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **sucesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 83

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre statul român modern de la constituire până la realizarea României Mari, având în vedere:

- prezentarea unui fapt istoric intern care a dus la înfăptuirea statului român modern;
- precizarea unui fapt istoric internațional care a contribuit la înfăptuirea/ consolidarea României moderne;
- menționarea unei cauze a înfăptuirii României Mari și a trei fapte istorice prin care s-a realizat aceasta;
- formularea unui punct de vedere referitor la evoluția României moderne de la constituire până la realizarea României Mari și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **sucesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 84

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre situația spațiului românesc în perioada „crizei orientale”, având în vedere:

- precizarea a două mari puteri implicate în „criza orientală”;
- prezentarea unui fapt istoric din cadrul „crizei orientale” la care participă românii, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea;
- menționarea a două documente internaționale, elaborate de marile puteri pe fondul „crizei orientale”, referitoare și la români și a câte unei decizii adoptate în acest sens;
- formularea unui punct de vedere referitor la situația spațiului românesc în perioada „crizei orientale” și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **sucesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 85

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre evoluția statului român în epoca modernă și contemporană, având în vedere:

- precizarea secolului în care s-a constituit statul român modern, respectiv, România Mare;
- menționarea unei acțiuni prin care se constituie statul român modern;
- prezentarea unui fapt istoric prin care se realizează România Mare;
- menționarea unui element de continuitate între constituirea statului român modern și a României Mari;
- menționarea a două consecințe ale realizării României Mari;
- formularea unui punct de vedere referitor la evoluția statului român în epoca modernă și contemporană și susținerea acestuia printr-un argument istoric

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice / logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 86

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre regimul comunist în România, având în vedere:

- precizarea secolului în care s-a instaurat regimul comunist în România;
- prezentarea unui fapt istoric prin care se instaurează/ consolidează regimul comunist în România;
- menționarea a două acțiuni întreprinse de România, în relațiile internaționale, în perioada "Războiului rece" și a câte unei consecințe a fiecăreia;
- formularea unui punct de vedere referitor la regimul comunist în România și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice / logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 87

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre evoluția statului român modern, având în vedere:

- menționarea unui proiect politic și a două idei înscrise în acesta care exprimă voința românilor de modernizare;
- prezentarea unui fapt istoric prin care s-a format statul român modern, în secolul al XIX-lea și precizarea unei consecințe interne a acestui fapt istoric;
- menționarea unui fapt istoric care atestă afirmarea statului român modern în planul relațiilor internaționale, la începutul secolului al XX-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la importanța formării statului român modern și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 88

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre România în perioada 1945-1989, având în vedere:

- menționarea unei cauze care a generat instaurarea stalinismului în România;
- prezentarea unui fapt istoric desfășurat în perioada stalinismului în România, între 1948-1965 și precizarea unei consecințe a acestuia;
- menționarea a două evenimente desfășurate, pe plan intern, în România, între 1965-1989;
- menționarea unui eveniment internațional la care participă România, în perioada 1945-1989;
- formularea unui punct de vedere referitor la evoluția României, în perioada 1945-1989 și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **sucesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 89

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre realizarea României Mari, având în vedere:

- precizarea secolului în care s-a realizat România Mare și menționarea a doi factori externi care au favorizat acest proces istoric;
- prezentarea unui fapt istoric prin care românii au înlăptuit România Mare și menționarea a două consecințe ale acestuia;
- formularea unui punct de vedere referitor la importanța realizării României Mari și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 90

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre implicarea României în relațiile internaționale, de la „criza orientală” la marile alianțe ale secolului al XX-lea, având în vedere:

- menționarea câte unui obiectiv urmărit de România prin implicarea sa în „criza orientală”, respectiv, în relațiile internaționale din prima jumătate a secolului al XX-lea;
- prezentarea unui eveniment internațional, din a doua jumătate a secolului al XX-lea, în care se implică România și precizarea unei consecințe a acestuia pentru statul român;
- menționarea unei asemănări și a unei deosebiri dintre acțiunile desfășurate de România, pe plan internațional, în prima, respectiv, în a doua jumătate a secolului al XX-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la implicarea României în relațiile internaționale, de la „criza orientală” la marile alianțe ale secolului al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice / logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 91

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre ideea romanității românilor, având în vedere:

- menționarea a două epoci istorice în care a fost studiată ideea romanității românilor;
- numirea unui istoric și prezentarea unei cauze pentru care acesta a abordat ideea romanității românilor;
- menționarea a două idei formulate pentru susținerea ideii romanității românilor;
- formularea unui punct de vedere referitor la semnificația studierii romanității românilor și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză – efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (corența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 92

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre evoluția „crizei orientale” și consecințele sale asupra spațiului românesc, în secolul al XIX-lea, având în vedere:

- precizarea unei mari puteri implicate în desfășurarea „crizei orientale” atât în prima cât și în a doua jumătate a secolului al XIX-lea;
- menționarea câte unui document internațional elaborat în cadrul „crizei orientale” referitor și la Țările Române, respectiv, la România și a câte unei prevederi în acest sens;
- prezentarea unui fapt istoric prin care România se implică în „criza orientală”, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la consecințele „crizei orientale” asupra spațiului românesc și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 93

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre implicarea României în relațiile internaționale din cadrul „crizei orientale” și din secolul al XX-lea, având în vedere:

- precizarea unei mari puteri implicate în „criza orientală”;
- menționarea a două evenimente istorice din cadrul „crizei orientale” în care Principatele Române/ România a fost implicată;
- prezentarea unui eveniment internațional, din secolul al XX-lea, la care participă România și menționarea a două consecințe ale acestuia pentru statul român;
- formularea unui punct de vedere referitor la rolul României în relațiile internaționale ale secolelor al XIX-lea - al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 94

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre regimul comunist în România, având în vedere:

- precizarea epocii istorice în care s-a instaurat comunismul în România;
- menționarea unei cauze a instaurării comunismului în România;
- prezentarea unui fapt istoric din timpul regimului stalinist în România;
- menționarea a două asemănări și a unei deosebiri dintre stalinism și național-comunism ca tipuri de regim comunist în România;
- formularea unui punct de vedere referitor la rolul regimului comunist în România și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **sucesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 95

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre modelul stalinist în România, având în vedere:

- precizarea epocii istorice în care se consolidează regimul stalinist, în România;
- menționarea unei cauze care a dus la impunerea modelului stalinist și prezentarea unei consecințe a acestuia pentru România;
- menționarea a două acțiuni întreprinse de România, pe plan extern, în timpul regimului stalinist și a unei consecințe a uneia dintre aceste acțiuni;
- formularea unui punct de vedere referitor la aplicarea modelului stalinist în România și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **sucesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 96

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre național-comunism și disidență anticomunistă în România postbelică, având în vedere:

- menționarea a două acțiuni desfășurate în România, prin care se consolidează regimul național-comunist;
- prezentarea unei acțiuni prin care se manifestă disidența anticomunistă;
- menționarea a două evenimente internaționale la care participă România, în timpul regimului comunist și precizarea unei consecințe a unuia dintre acestea, pentru statul român;
- formularea unui punct de vedere referitor la rolul regimului național-comunist în România și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 97

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre comunism și disidență anticomunistă în România, având în vedere:

- menționarea a patru acțiuni desfășurate în România, prin care se instaurează și/ sau se consolidează regimul comunist;
- prezentarea unei forme de manifestare a disidenței anticomuniste;
- precizarea unui eveniment la care participă România, pe plan extern, în timpul regimului comunist;
- formularea unui punct de vedere referitor la rolul disidenței anticomuniste în România și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice / logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 98

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre România comunistă și „Războiul rece”, având în vedere:

- menționarea unei cauze a instaurării comunismului în România și precizarea secolului în care a avut loc acest eveniment istoric;
- prezentarea unei acțiuni desfășurate în timpul regimului comunist în România și menționarea a două consecințe ale acesteia;
- menționarea unei acțiuni desfășurate de România în cadrul „Războiului rece”, pe plan extern;
- formularea unui punct de vedere referitor la rolul comunismului în România și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 99

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre evoluția Principatelor Române, respectiv, a României, în secolele al XVIII-lea – al XX-lea, având în vedere:

- prezentarea unui fapt istoric desfășurat în spațiul românesc, în secolul al XVIII-lea și în prima jumătate a secolului al XIX-lea;
- menționarea a două fapte istorice desfășurate în spațiul românesc, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și a câte unei consecințe a fiecăruia;
- precizarea unei acțiuni prin care se realizează România Mare, la începutul secolului al XX-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la importanța constituirii României Mari și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2008
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

Varianta 100

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre evoluția Principatelor Române, respectiv, a României, în secolele al XVIII-lea – al XX-lea, având în vedere:

- menționarea a două fapte istorice desfășurate în spațiul românesc, în secolul al XVIII-lea și în prima jumătate a secolului al XIX-lea;
- prezentarea unui fapt istoric desfășurat în spațiul românesc, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și menționarea a două consecințe ale acestuia;
- precizarea unui fapt istoric prin care se constituie România Mare;
- formularea unui punct de vedere referitor la evoluția statului în spațiul românesc în secolele al XVIII-lea – al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.